

БИБЛИОТЕКА

ОПУС

КЊИГА БР. 27

ПРЕСИНГ, 2024.

БИБЛИОТЕКА

ОПУС

КЊИГА БР. 27

ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
МИРОЉУБА ТОДОРОВИЋА
(1959–2015)

ИЗАБРАО И ПРИРЕДИО
ДУШАН СТОЈКОВИЋ

ИЗДАВАЧ
Друштво за афирмацију културе – Пресинг
Младеновац

УРЕДНИК БИБЛИОТЕКЕ
Предраг Милојевић

УРЕДНИК ОВОГ ИЗДАЊА
Душан Стојковић

ПОГОВОР
Душан Стојковић

ШТАМПА
Пресинг издаваштво
Младеновац

ТИРАЖ
500

ISBN 978-86-6198-057-2

Copyright © 2024.
Друштво за афирмацију културе – Пресинг

ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
МИРОЉУБА ТОДОРОВИЋА
(1959–2015)

ИЗАБРАО И ПРИРЕДИО ДУШАН СТОЈКОВИЋ

ПРЕСИНГ, 2024.

КРУЖЕЊЕ МАТЕРИЈЕ

КРУЖЕЊЕ МАТЕРИЈЕ

*

топљењем цветова
добијао се ваздух
и као звездани прах
испуњавао земљу

*

метали скривени
у ружичастим пећинама
дисањем су
ослобађали светлост

*

материје су прелазиле
једна у другу
путовале планетом
сједињавале се
гореле
и умирале

*

загрејаним рудама
испадало је срце

*

ваздух и вода
у истој размери
говор сунца
и говор бездна

*

звезда у простору
семенка у овлаженој земљи
кисеоник у стаблу
кретање материје
као плод у животињи

*

биљка удише озон
мрвице светлости
сунце у стаблу пали
трудне сокове земље

*

чиста материја је
као јутарња звезда
невина
неухватљива
и немерљива

СВЕТЛОСТ

* * *

у земљи вода
у води ваздух
у ваздуху ватра
у ватри стабло
у стаблу плод
у плоду семенка
у семенци клица
у клици светлост

(Фотони)

као птице
у лету
као кишни
куршуми
као семенке
у запаљеној
води

(Кванти)

као крв
птице
као удар
кише
као раст
стабљике
у бразди
у светлости

ВАЗДУХ

(Озон)

под мамним звездама
зревно зрно
озона
муња што биљку
цепа
обнажујући сунце
топли црвени поток
низ лопатицу
земље

(Азот)

у пчели
прозрачних крила
у пламену
једва видљивом
ова птица
са сребрним семењем
из шупљих костију
ова крилата
гласница
земног жара

(Ветрови)

пупком плавети пасу
светлост севну
водом ходе
и земљом издрузганом

БИЉКА

(Цвет)

шта је у ствари
цвет
звезда са мирисном
светлошћу
говор дана
отисак сунчевих усана
на надлактици земље
реч
која није могла издржати
у златном окову
песме
изданак
за умножавање
биљке

(Круница)

венчић
на празној глави
инсекта

(Поленово зрно)

звездано дисање
кроз цветнопрашне цеви

(Протоплазма)

крвно зрнце
неодгонетивог сунца

(Плод)

прошлост му је цвет
будућу биљку чува
у тами
оплоднице

(оплодница)

нежни
 затвор
 семенке

(семенка)

пољубац звезде
у свежу рану
стабла

(корен)

корен спава
у очима му
два звонка
кристала
буди се
из страха
да га не претворе
у цвет

СИЛИЦИЈУМ

1.

Кристална храно
мора

2.

Земљин си љубавник

3.

Заробљен
сањаш
другу планету

ВОДОНИК

У оку утваре
Плавичастом светлошћу
Мали
 дрхтави пламичак
Прождирао је таму

АТОМИ

У пољу дима
 јато заточених птица спава
Јав да им чујем
 звездом да их гађам
Искочиће
 као кошуте тајне
 у померени свет

ВОДА

2.

(H₂) тамномодно око свемира
руда светлости
кристално иње огња
на чашици цвета

3.

(O) ево пламеног водопада
што увире у месо
зелене ватре хлорофила
кристалне ватре рђе
ево дворца ваздуха
сунчеве животиње
крви што онесвешћује
вртове мојих плућа

БАТРА

ватра је
крв ваздуха
месо воде
кост земље

РАСТКО ПЕТРОВИЋ

У ужареним вулканима у моћним просторима
како спавају атоми

Моја крв шикља
моја жлезда исповеда се песми
Кроз светлосне године обезглављене птице
заљубљени протони
где себе да испишем
кроз коју галаксију да дишем

Звиждите репатице окренуте ка тајни
Опасна откровења
живе ћелије сунца

Да ли сам рекао оно што знам
 оно што ме убија...
Док цвет мирише из радиоактивне кише
У мојим костима ниче
 град лепши од смрти

ОНА СПАВА

Она спава ко звезда после кише
Причљиве траве сновима грлице буди
Између обрва једна јој планета мирише
На брадавицама дојки црвена светлост руди

Запалићу јој ватру у оба дрска ока
Жар-птицу што се у месо завлачи
Јој! врела крви три мора до безмерја дубока
Једна комета пред њеним уснама се свлачи

Главу обавија тајанство чула и атома
Узалудна јава жедна биљка у телу спава
Додир њене коже је као додир грома
Пијанство звери и запаљена трава

Дојке јој личе на вучије младунце
Две мале шуме а трбух звездани бедем
Нећу је пустити док не умре и треће сунце
И срце јој са поноћним звездама не поједем

КИСЕОНИК

Кости моја кроз коју струји жива
Огњу у зглобовима, птицо од рскавице
Хемоглобин – таласна дужина звезда
Млазеви цветова из експлозивних плућа

Кожа у дисању слична уснулој животињи
Црвене рибизле плазме, грудвице енергије
Као семенка охрабрена хумусом
Умножавају се пламени вртови ваздуха

Зелена жаруљо што течеш у лишћу
Из скроба у шећер из земље у крв
Мирише камен, румено месо воде
Диме се молекули злата под ногама

Кора дрвета пробуђена пролећем
Пушта сокове, пупољке и светлост
Језик мој ко град са оловним кубетима
Под ружом, под пчелама, под шумом галактичком

ТВОЈЕ ЈЕ МЕСТО

Пробуђен звуком планета и металних птица
У зачараном цвету ослушни огањ и тајну
Вече у свемиру засађује звезду сјајну
Ко зачуђено око сребро сунчевих латица

Ослобођена песма у електрону плива
Да ли знаш шта је сан а шта јава?
На црвеној планети непробуђена биљка спава
Бржа од светлости крв се са звездама дозива

Твоје је место у олуји и диму
Где догоревају ракете и ултразвучне баладе
Отворена су велика врата наде
Дешифруј атоме и галаксије римуј

ПЛАНЕТА

(ГРАВИТАЦИЈА)

Планета и сунце привлачиле су се
Узајамном силом која је била сразмерна
Величини њихове Љубави
А обрнуто сразмерна
Квадрату Времена привлачења.
Репатице које би случајно залутале
У гравитационо поље
Понашале би се као помахнитале птице.
Ова сила појачавала је у њима жеђ
За освајањем нових Простора.

(ЉУБАВНА ИГРА)

Љубавна игра планета личила је
На остале љубавне игре.
Оне су се приближавале једна другој
Додиривале спољним омотачима својих Атмосфера
Голицале на нарочито осетљивим местима
Изнад полова и Екватора.
Планета – мужјак емитовала је притом
Јаке електромагнетне таласе
Који су разнежавали срце планете – женке.
Планета – женка је одговарала
Краткоталасним инфрацрвеним зрачењима
Очевидним знацима женске бојажљивости.
Најзад савладане незадржљивом страшћу
Планете су се бацале једна другој у загрљај
И спајале уз катаклизмичне Химне
Ватре, река усијане Материје и Таме.
Том приликом је долазило до ослобађања
Великих количина Љубавне енергије
Која би затим дуго лутала
Узнемиравајући Простор

(КРИСТАЛИ)

Велики ледени океани блистави од светлости
Окретали су своје лице речитом сунцу.
У паклу вулкана огањ је расипао
Ужарене руже од хелијума и кисеоника.
Кристали величине земаљских градова
Који су висили о конце течне Атмосфере
Запањивали су ме својим непристојним облицима.
Улазећи у кристалне куле
Узвикивао сам своје име
Које се затим одјекујући распростирало
У најудаљеније кутове свемира

(СКАКАВЦИ)

Мој долазак
Узбудио је једино зеленожуте скакавце
Непојмљиве величине.
Хватајући својим задњим ногама
Лепљиву јутарњу светлост
Они су врло вешто
Од безбројних коцки кварца
Правили барикаде
Затварајући ми прилаз
Ка центру планете

(НЕВРЕМЕ)

Топиле су се звезде. То је њихова моћ да буду
узбудљиве. Посматрао сам их из једног цвета сањив:
топиле су се звезде кап по кап. Атмосфером су се
ширили неугодни мириси звездане текућине.
Предстојало је велико галактичко невреме.
Жућкастобели цветови ницали су у Простору.
Узнемиреност животиња упозоравала је на
опасност. Скакавци су у јатима напуштали
планету. Мрави су продирали дубоко према
језгру. Облаци птица угасили су Сунце.
Зверима које би попиле мало мирисне звездане
течности палила се утроба. Оне су болно урлале
у тами. Ватра им се најпре крвотоком ширила
по читавом телу. Затим су настајале експлозије
унутарњих органа. Најжешће је експлодирало
срце. Оно је узлетало у Простор као огњена
лопта и за тренутак осветљавало Планету.

(ЈАЈЕ)

На листу биљке боје бакра
Излегао је лептир јаје
Величине људског ока.
То је јаје мала планета
Која ће се пробудити
Кроз три светлосне године.
Затим овако пробуђена
Кружиће око једног цвета
Као око свог Сунца.

(МЕТАЛИ)

Ослушкивао сам дисање метала
Слично је дисању звери

*

Метали су ратовали с ваздухом
Кретали су се подземним ходницима као кртице
Подривајући стабилност планете
Ваздух је улазио кроз пукотине на кори
И нападао их покушавајући да изазове
Хемијске промене у њиховом карактеру
Они су га халапљиво гутали
А затим варили дуго времена

(ШУМА)

Оно што ме је највише запањило
У првом сусрету са шумом
Била је потпуна стакласта провидност
Стабала. Могао сам уочити:
Грађу стабла распоред ћелија
И кретање протоплазме као тамносиве
Магличасте масе. Занимљиво поређење
Са Галактичким Маглинама ишло је
На штету ових других јер кретање
Протоплазме лагано и достојанствено
Много ме је више узбуђивало.

ХИМНА КРЕТАЊУ ПРОТОПЛАЗМЕ

То је кретање ка светлости, то је означавање наде
моћно исписивање живота у извесним малим
више случајним покретима ћелија, напони
унутарње масе подложни утицајима
избезумљених звезда – непоштовање
узвишених закона смрти;

То је умножавање сунца, љубавна игра елемената
уз најузбудљивију песму стварања, темељ ватре
која осваја свет, која спаљује смрт као једину
препреку ка објашњењу загонетке једног стабла
једног цвета;

То је побуна Материје недвосмислено управљена
против Свемира, грозница тек оживљених беланчевина
опасних у својим амбицијама, неодољивих у својој
жудњи за сунцем.

(ЦВЕТОВИ)

Цветова је било само по један
На сваком шумском стаблу.
Црвеномрке крунице циновских величина
На веома издуженој цветној дршци
Са тучком по средини
Као симболом плодности и снаге
Пуни жутих прашника чије су кесице подсећале
На мале ватре изгубљене у тами
Они су се достојанствено клатили
Пред мојим зачуђеним очима.

(ДЕЛОВИ ЦВЕТА)

Чашица

Песма
Која је својом лепотом
Штитила
Једну галаксију од смрти

Прашници

Заводљиве звезде
Расположене
За поновно стварање света

Тучак

Подсећао ме је
На уздигнути уд
Богова

(ЛИСТОВИ)

Угљендиоксид је улазио кроз стоме
И разливао се у биљци као злато.
Чуло се струјање сокова
Размена материја...
Светлост је ћелијама
Преносила поруке
Организама са других планета.
Протоплазма је најречитије од свих
Говорила
Блиставим језиком Сунца

(ЦВЕТ–СМРТ)

Цвет чије је понашање узнемиравало
Лагано се приближавао мојој глави.
Кретао се кроз ваздух као змија
Заслепљујући својом дивљом лепотом.
Безброј гладних очију са чашице
Ледило ми је крв.
Облаци мириса и кише жућкастог меда
Из жлезда на цветишту
Заклонили су сунце.
Нека невидљива птица у висини
Певала је гласом звезда.
Изгубио сам свест када је круница цвета
Ширећи се као чељуст звери
Зграбила моје тело

(ТРИ СНА У ЦВЕТУ)

Сан први

Најпре сам био звер у запаљеној шуми
Једна дотад невина планета подавала ми се
 свако јутро
Трооки народи приносили су ми првину
 свога стада
Смрти чуо сам те како си дисала на левој страни
 мога срца
Звездо ухватио сам те у крађи мога ока
Обележени скакавци довођени су пред олтар
 да потпаљују огањ
Птице су сагоревале у лету
Сасвим безбрижан благосиљао сам сунце
Наслућено иза дебеле завесе дима
Бескрајно радостан прождирао сам сочну
 садржину бајки

Сан трећи

Најзад краљевство ми је заузело
читава једну Галаксију
У круницама цветова метеори су
заљубљено гледали своје лице
Девојке из једне угледне породице
освајача Космоса
општиле су са инсектима
Гатари су још увек ружно говорили
о модрицама на телу занимљивих речи
Ја сам опасно заљубљен у тек испевану
песму
сопствену смрт успео да преспавам

ПУТОВАЊЕ У ЗВЕЗДАЛИЈУ

ЗАКОНИ ГРАВИТАЦИЈЕ

8.

Видим земљу са магнетним морима
Кристалне градове на љубичастом каналу
зидане благошћу западних ветрова
Понорнице у порозном месу ваздуха
Робац рањеног звездосаура

Видим шуме и њихову биљну историју
Два сунца над планетом
Јабуково семе у песку закопано
Горчину таме на језику

Видим дрво што твори кисеоник
за плавичасте ватре наших плућа
Светлост и звер у ћелији заспалу
Цветове на екранима звездоскопа
усмрћене оксалном киселином

Видим кртичњаке у сенци река и мочвара
Звезду под купиновом врежом
Крилате мостове на мишици планине
Птице и макове запаљене у подне

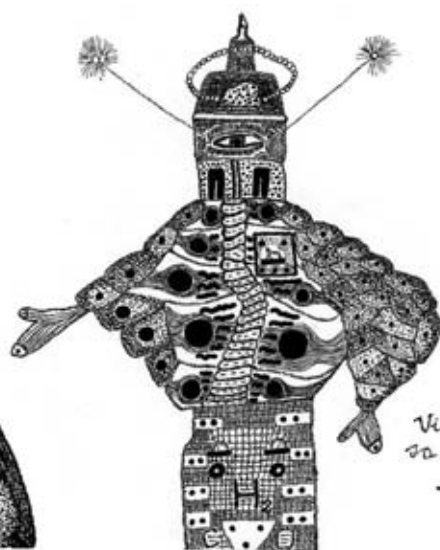
Видим јутро под небом земље још невине
од наше топле крви и носталгије
Тачку мржњења муње
Смртне мирисе Незвезда
у кристалним шумама

Видим лето испуњено зеленим ветровима
Човека убијеног громом
Црне облаке над пешчаним дворцима
Костур безимене животиње у кречњаку

Видим око извора у планини
отровано нашим уморним ликовима
Исцеђен грозд на сунцу
Сребрне скакавце метеора
у вечерњој кошници Галаксије

Видим пахуље амонијака на круницама флосвежда
Тамноцрвено јаје птице ко зрели жир у маховини
Азот из беланчевина и отровних соли
Експлозију набубрелог семења у срцу

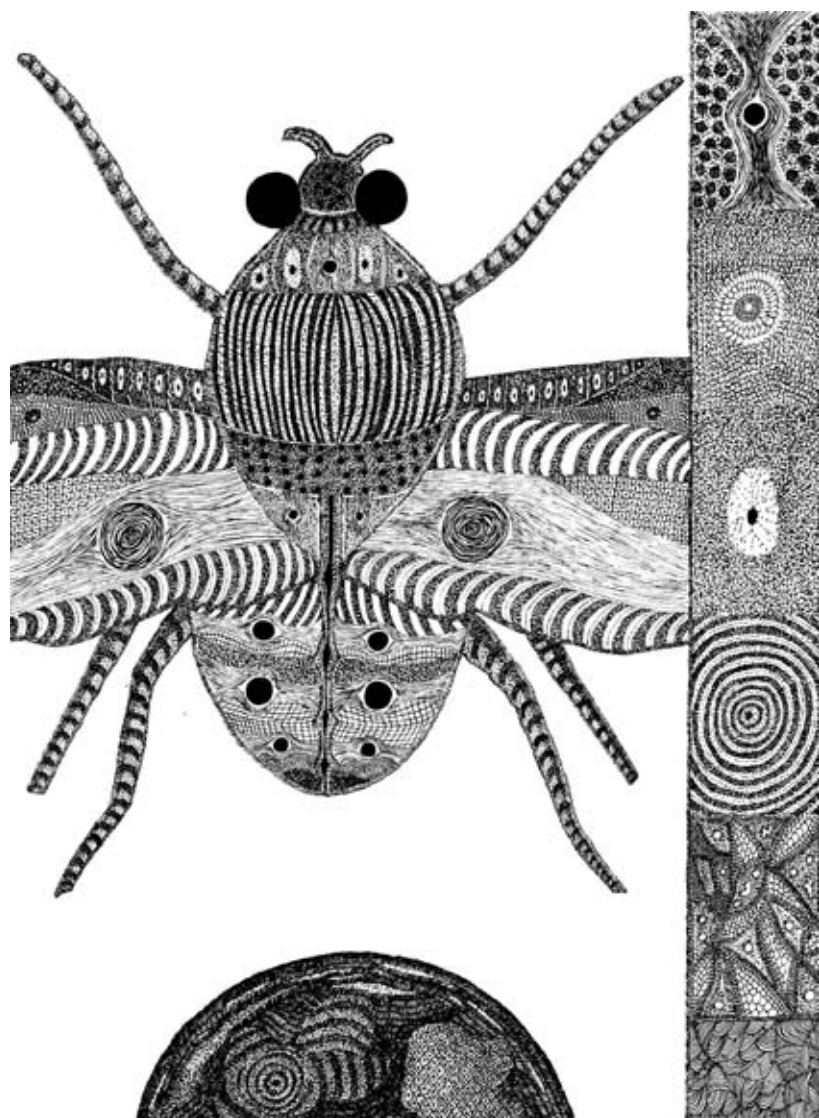
Видим жеравицу северне светлости
Таласе и честице ломљиве нам у глави
Брзе потоке пред закључаним пећинама
Лет препелице у влажној шаци зоре

vidim zEmlju
sa magnetnim
nizima

Нека те нежност звежђа закрили
 на путевима космопловним
 моје поводљиво срце
 Нек проспе сунце семе своје
 у топлу материцу земље
 Нека гасови
 димензионирани Бојл-Мариотовим законима
 исцеле зверишта таме
 Нек вребаш на границама светлости
 магнетом меса заробљена
 румена моја крви
 Нека узмакну речи пред експлозијом ваздуха
 паљење мора у наранци
 гориво цвета у мирису
 Нека ми усне повреди девичанство воде
 црвеним сечивом жеђи
 Нека остане земља у својој трудноћи
 сен смртна пред тајновитим оком
 заматак бездна у глави
 Нека народи клече према сунцу
 у чистим хаљинама
 са упаљеном жртвом на олтару
 Нек чујем смех закланих девојака
 у воћу које ми приносите
 у сланом укусу вина
 Нека изађу они што у мајкама спавају
 опкољени
 лепљивом слузи жудње
 Нека дигну потом руке своје
 окупане у крви
 сејачи светлости
 моћни копачи простора

Нек птице у турбоелисним моторима
откуцавају своју песму
Нека ми пламен сагори кошуљу од кристала
тешку воду у ушима
компримиране речи
Нека сам човек звездана сен
цвет степски у кишној ноћи јула
Нека се руше стабла под ветром
и хлеб мој прождиру несите тице огња
Нека ме смрт чека у просторима
љубавница нежних гроздова
са освеженом кожом
Нека стојим на ивицама таме
са плавом муњом у очима
као звер у потаји

Ево времена сунца и времена ветрова
у влажном ваздуху планете слетање
кужних птица са сребрним зрневљем
у кљуновима на обале океана на
реке амонијачне, крикова гладних
животиња, крикова поноћног мора
под биљним оковима мртве звери
са језицима упаљеним у трави у ветру
у репчама као пролећно семење као
клице ваздуха хук водопада и хук
оловних бродова у измаглици под
ватреним знацима простора венчање
цвета и светлости, праха бразде и
чаше течног сунца у нашој пламној
крви у нашој тврдој кости сагоревање
кисеоника и сагоревање земље из
растилишта муња, говор ваздуха и
говор воде непоткупљив у својој
речитости непоразан у своме обнављању
корен ариша и корен златне руде
позобан инсектима у походу за дугом
зимом под сметовима, под кишним
стаблима време плођења и време
смрти, пупољци и извори у планинама
отворени мирисом глине, ватрама
млечног кварца упаљени под семенком
под витком ногом дивокозе маховина и
лишај, крв цвета и крв звери у кружењу
планетом за реским резом рала
месо хумуса и месо брескве ружичасте

у влази распаднуто гнездо пчела
гласови зелених птица у биљним
соковима родиле плодова и пламена
осемењене громом на неозначеним
путевима сунца ломљиве стабљике
земљотреса закопане у срце земље
са поплавама са летњим сушама човек
нерањив под грлом тавне шуме одевен
у топли ваздух пећина с каменим
мачем у рукама отвара срце стабла

14.

То је и моје месо у зверном ждрелу
сунца ко лептир над провалијом уплашен
сенком листа пред мрежом пауковом
пред нежним дахом маслачка капи меда
и капи кише помешани у звездане куршуме
ка материци земље испаљени кроз ткиво
ломне зоре светлост корена и светлост
цвелова ружичастих

ЗАКОНИ О ОДРЖАЊУ ЕНЕРГИЈЕ

17.

Закони о одржању Енергије
сумпорни цветови
у епруветама андезита

Знаци муња, знаци плодова
у тамном обрису града
у мирисном ветру вечери

Звезде Свемира зрнца песка
на обалама свих океана света

Ружичаста тела девојчица
дивни докази закона гравитације

Звери које силазите на реку
пред сребрне рубове шума
звери истеране из лога
на нашим траговима

Клијава семенко
љубавна поруко Сунца

Човече што измишљаш
принципе о очувању Маса
нетачне
због занемарене тежине светлости

Јутарње море, чиста Енергијо
истекла из једне свеже речи

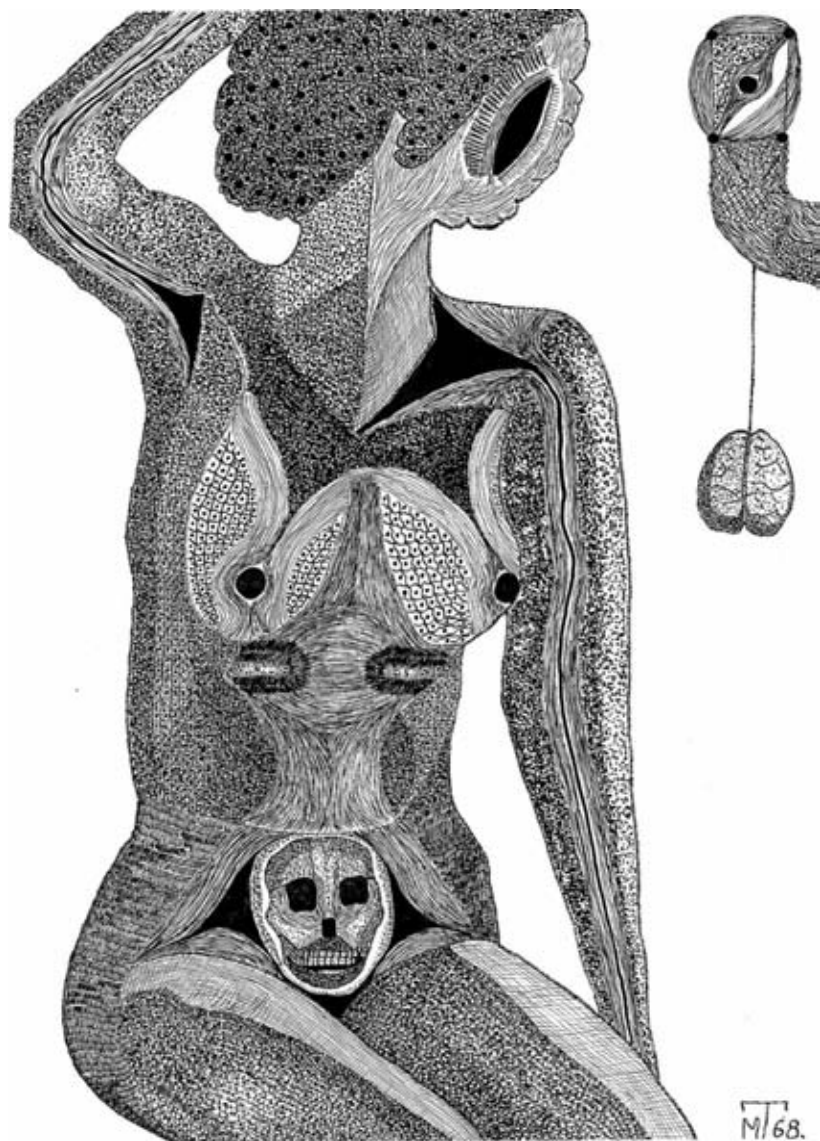
Моје срце
камен у ваздух бачен
пада неминовно
по строгим законима земљине љубави

18.

„Троје ми је чудесно и четвртога
не разумијем: Пут орлов у небо, пут змијин
по стијени, пут лађин посред мора
и пут човјечији к девојци.“

Да ли имате довољно влаге
на вашим уснама
кристалну кишу љубавних намера
срамежљиве кћери Звездалије?
Да ли осећате пупове под пазухом
снажне врукте у црвенкастој кожи?
Да ли утврдисте производну снагу
вашег земљишта
за станишта нам рудних вода
за ожилишта огња?
Да ли увежбасте усклике
осемењених птица
веште лажи о дану јаловости
клопке за нашу жудњу?

Ево садница већих димензија
које вам наменисмо
у цветним сатима самовања
не питајући гатаре
стручњаке
за рунолистe биљке задовољства

M/68.

Ево мора, гласова воде и гласова светлости
у јоду, у солима померање јона
и хидроксилних група, сунца на роговима
северног јелена, пахуља као сечива са
белог покривача земље, трагова човека и
трагова животиње у леду, у ваздуху, у
жућкастој маховини вечери, жуборење извора
под слузокожом усне, свежих плодова остављених
на песку, грмљавине стада ирваса и стада
репатица на јужним странама неба, колевке
поларне светлости, говора морског коњица
говора галеба и говора ветра из модрих
пећина фјордова са травнате постеље земље
круница цветова над птицом електричном
светиоником копна, мириса оних који одлазе
с пролећа и с јесени, у воће, у инсекте
у реску прашину ваздуха, заборављених
у својим земуницама, у својој порочној
осами пред океаном ваздуха пред светлошћу
и претњом неповредивом срцу у чашици цвета
у галактичкој оази, љубавног зова беланчевина
из сунчевих експлозија, из амонијум соли
под притисцима ветрова таласање бродова на океану
шкрипа ужади, сабласна премоћ олује у нама
пред водом која се диже и руши ка звездама

ЗВЕЗДГРАД

*И дошао је дан чу изненада војска
Да се град тај обећани зида.*

Вергилије, *Енеида*, седмо певање

25.

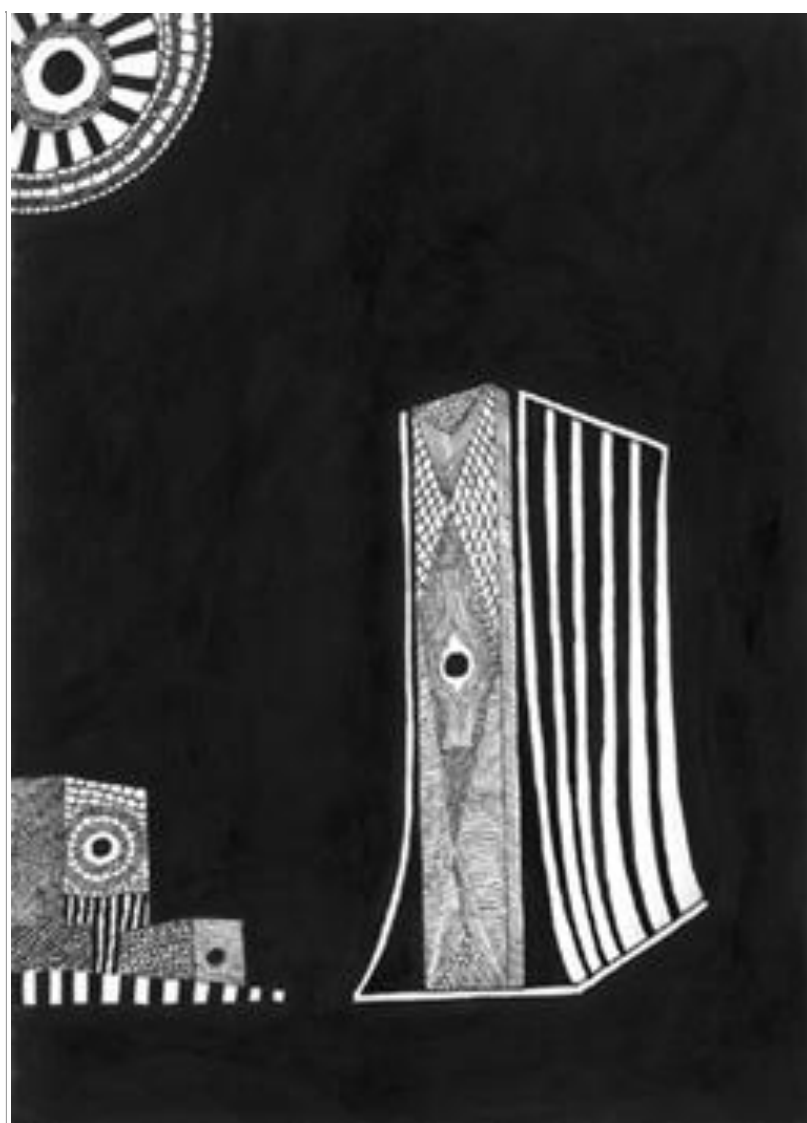
Опићу се златастим вином печурке
и моја смрт дрхтава семенка
лутаће степеницама ваздуха
„Кућо од трске, кућо од трске!
Зиду, зиду! Колибо од трске, чуј!“
Рађају ли стабла у хумусу, поплаве
миниране речима, обилном
носивошћу Сунца
Машине са оловним диском
у хоризонталном кретању
зауостављене на слатководним морима
у земљама кишовитим и мрачним
Машине за испитивање тла
порозности стена, гравитационих вода
здробљених цветова у моћној шапи дана

На обалама реке у влажној маховини
сахранили смо једну птицу
Она ће сада лепше певати
у своме ковчегу од злата

А ти човече онесвешћен нектаријама
мирисних плодова
што испитујеш: места на брежуљцима
благим јужним косинама, у ували

пред равницама пробуђеним
зеленом ватром челика
Места оцедита
подесна за градску канализацију
пројектовање висећих вртова
на фасадама палата
у наранџастом тону
Места са несталним ружама ветрова
добра за градњу: космодрома, болница
гробља, кафилерија, стоваришта смећа
јама за изручивање фекалија
Места са шумама, мирисном травом
паркова, минералним налазиштима
на присојним странама са дивљим маком
мртвом копривом, јагорчевином
и светлוצавим флосвездом
Места у планини без извора
пијаће воде, лоших путева
испод дубоких превоја изложена
струјама хладног ваздуха
Места посвађана са Сунцем

Када настане седми дан
узећеш голубицу и пустићеш је
Биће то твоја реч
нага у просторима
као зорњача
уловљена
отровним краљевством јутра

26.

Беле глициније на прозорима светилишта
освежавају сутонске ожиљке листопада

Лутати по бреговима орошеним
од киша
Посматрати дечаке са зеленим мрежама
стабла пиније у рукама тесара
Возити агрегате за подизање насипа
клијавог корења усађеног
у модро тело реке
Руковати хидрауличним избацивачима
фосфорним плодовима разнобојних кристала
Светлост и Материју
анализирати равноправно
својим научним поставкама
о цветовима и мору
Градити:
Високе куле хемијских института
Лабораторије са украсима
од најчистијег тиркиза
Хале обложене оловом
за смештај циклотрона
Звездарнице и телескопе
уперене у ваша срца
Над рибњацима пред градским тржницама
палити ватромете

Звездграде звездо звездоравни
у земљама дивљим међу стенама
са прозрачном пчелом и живом водом
у седефастом крчагу
продаваху твоје име чудотворно
скупље
од хранљивих златника мога срца

Птице путују на запад једноликим
кретањем ветар им диже перје као заставе
на њему капи росе са траве у увалама
сребрни свици пред залазећим сунцем
птице кушају неизвесност

Наше је да стојимо пред тамом и светлошћу
подједнако
са рукама подигнутим у ветар:
Надзорници градње
Вајари стубова у позориштима
Стручњаци за парење опнокрилаца
Оцењивачи техничке вредности
дебловине
Постављачи вештачког светла
на трговима
Испитивачи физичких својстава
галенита
Мешачи кварцног песка
Наше је да поздрављамо ружичасте звезде
на капијама тек основаног града

БАЛАДА О ЗВЕЗДАРЕВОЈ СМРТИ

Све је подложно космичким пљусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

Радиоактивне кише у јуну над Звездградом
Далекозорима тражим Земљу-дом
Светлосне године, равнодушни Простори
Цветови у очима погођени громом

Човек или звер у нервној ћелији јутра
Опкољени димљивим ватрама ваздуха
Уступиће нам своје речи и своју крв
Са зеленим лишћем на језику

Све је подложно космичким пљусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

У жлезди поларне ноћи спава
Шева на чијим је крилима пољубац олујног мора
Са црним плаштом сверазорне вечери
Њена смрт улази очију отворених

Знао сам да ће доћи у поноћ, у поноћ
У ружичастој хаљини, лепршава, са оком сивим
У грлу грч ми и крик неизговорљиви
Док прилази и нежно у чело ме целива

И жена и магла и август и крв
Познанства с Галаксијама, планетни кардиограм

По моме лицу гмизаће гнојни црв
Ко по лицу јабуке сунчани пожар

Све је подложно космичким плъусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

Говорим у име онога што сањам
Науци о Енергији и њеним претварањима
Слоју ужарених сунаца у семеводу
Законима овлаженог зрневља земље

А ви ћете допловити у огромној лађи
По бурном мору са отровним бодежима
Ваша сићушна чула оштра као чула инсеката
Осетиће примамљиве позиве мога мяса

И угаљ под пешчаром и шкољка у Океану
Пишу у времену своју историју
Са зеленог пупољка и грудвице беланчевине
Немоћна птица узлеће ка понору

Све је подложно космичким плъусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

Кроз бдење воде осећам гордост врела
Лет погођеног звездоптерикса у висини
Лобања прска из земље ничу маслаци
Моја суза се гаси као шумски пламен

Онај који ће доћи биће сам
Као дрво у пустињи као ветар у мају
Зачуђен, са страшним мачем у рукама
Над лицем извора бистре воде

Опеваћемо угљеник који твори свет
Тишине Свемира, шумна муњо из грла
Слично јауку рањеног сока у стаблу
Молекули ће у круговима лутати нашим телом

Све је подложно космичким плъусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

Сада сте скупа људи и звездосаури
Под неугасивим воштаницама вечери
Ко предзнаке олује у дрвећу
Ослушкујете гласове месечеве утробе

У пешчаном граду разореном северним ветровима
Златни скафандри језера, хидрокрилци
Као шума црвеним маглама октобарским
Моје чело обасјано светлошћу силицијума

Зачаран бескрајним менама Материје
Проричем пад мора и пад Кристалне планине
Пред затрњене очи будућих фосила
Пред зверове и птице незнане вашој глави

Све је подложно космичким плъусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

У жаоци отровних пчела, у снежном сунцу
Гранитна грмљавина моје крви, лимфа земље
Као пупољак откинут мразевима, као тајфун
Руше се сребрне машине, цветови и звездодроми

Планета јури Свемиром, додирујем је руком
Зелене ватре љубичице у пени црној
Главо моја нагрижена оксидацијом
Водоник у сазвежђима, у срцу сунчев трн

Из таме долази Она са златним луком
Птица пева: жено у тами, у тами
О како би да се још једном распомаи
Звездана звер у мојим мошницама

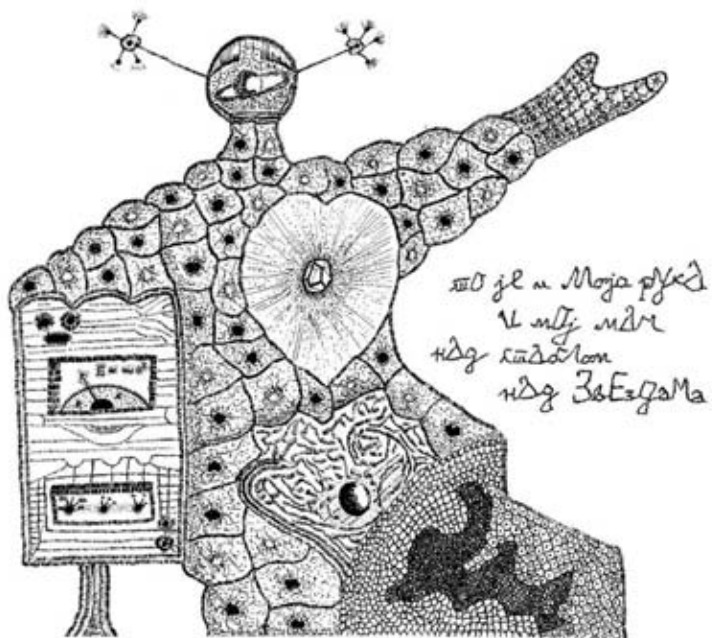
Све је подложно космичким пљусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

Иза седам гора, иза седам извора
Зачарана принцеза у дворцу плавих ружа спава
Моја горљива рука бржа од светлости
Сутра у зору ишчупаће јој срце

У градове силазе људи са металним главама
Последње честице тела претварају се у Енергију
Шумска јагода има невино око комете
Реке растопљеног бакра теку у правцу севера

Лежим пред вама наг и нем
Са загонетком на лицу док ноћни ветар свира
Да ли су ове речи све што смем
Камену, дрвету, Простору озвезданом

Све је подложно космичким плъусковима
Квантима зрачења и цветним мирисима
Коњ на влажној ливади под звездама
Моје срце на врху громобрана

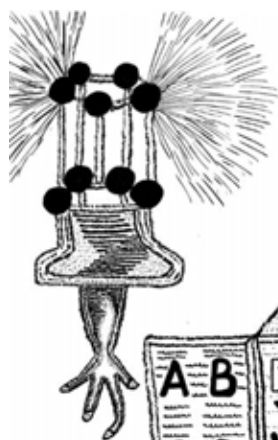
ИЗ ДНЕВНИКА ЗВЕЗДАРА

(ДВА СУНЦА)

Два сунца
Обасјавала су
Планету

Црвено сунце
Као око гладног
Звездосаура
Брзо је кружило
Небом

Плаво сунце
Купало се
У Океану

из ДНЕШНИХ
ЗВЕЗДА

(ОКЕАН)

Био сам на коленима
пред Океаном
што је блистао у светлости
Наједном
Утроба му се отворила
и прогутала сунце
Муње су узалуд кидале
опоро месо таме
Свако зрно песка
постајало је веће од мене
Пред ужаснутим очима
израстао је Свемир

(СЕМЕНКА)

Живео сам у једној семенци
Спавао на њеном коренку
Покривен листићима
Крао јој храну
И клијао

Семенка је полетела
У ваздух
То је био почетак
Љубави
Планете и Сунца

(МАШИНЕ)

Машине су нас хватале
Својим оштрим зупчаницима
И лагано мрвиле месо и кости
Крв је отицала посебним сливницима
За наводњавање биљака месождера
Било је то систематско
Уништавање наших тела
Али наш дух је са још већом радозналошћу
Настављао истраживање звезда

(ПОХОД)

Мртваци су се кретали ка северу
Под теретом своје прљаве савести.
Планетом је владала тама.
Дубока тишина узнемиравала је биљке.
Птице чији је лет био само привид
Осветљавале су пут.
Стабла кристалног дрвећа
Злослутно су одјекивала у ноћи.
Мртваци су се кретали ка светлости.
Ишли су збијеним редовима као мрави.
На њиховим путевима цветови су мењали боју
Ваздух је био лепљив и густ попут смоле
Земља је подрхтавала претварајући се у пару.
Наједном застали су и управили
Своје лукаве очи према звездама
„Нама светлост није потребна“ закључили су притом
И вратили се у тамну утробу планете.

(ВОДА)

Вода је надирала са истока и са запада
Као да је хтела показати да је материја
Од које је начињен Свемир.
У почетку сам се смејао.
Удисао сам ваздух. Хођао на узаном
Појасу планете који није био потопљен
Ловио звери у шумама.
Воће је падало са грана дрвета
У високе траве и скривало се пред
Похлепним очима скакаваца.
Звезде су тајанствено светлуцале у
Простору и говориле ми о галактичким
Путевима. Тада сам обожавао ватру.
Жртвовао сам јој крв својих кћери.
Она се никада није гасила испред
Мојих шатора. Увече би ми пријатно
Прожимала кости својом топлином.
Вода је и даље надирала.
Почео сам све више мислити на њу.
Нисам се више смејао. Видео сам њено
Прождрљиво лице и уплашио се.
Потопила је земљу и шуме, удавила
Звери. Онда је почела испуњавати
Атмосферу. Био сам беспомоћан.
Коначно прекрила је звезде и угасила
Сунце. Читаво моје биће било је сада
Закупљено водом.

ХИМНЕ ЗВЕЗДАРЕВЕ

НЕК ЗВЕЗДИ ЗВЕР ЗВЕЗДОВОДИМА ЗЕМНИМ

Нек звезди звер звездоводима земним
Заумни звездоптерикс нек звездотоком шара
Звездолећима звездомерним звездовече звездај
Звезданим звездом завезданих звездара

Нек флозвезд у громном звездовиду извезда
Звездозуј звездозовни небог жара
Звездометима зрачним звездовече звездај
Звезданим звездом зазвезданих звездара

Нек звездомир ми звездне звезде преда
Звездорез срце звездоломно испара
Звездалијама незвездознаним звездовече звездај
Звезданим звездом зазвезданих звездара

ЗВЕЗДАЊА

Звездоходима звездани звездари звездоловни
Звездоптерикси обзвездани језиком незвездомерја
Пред звездобранима Звездграда у звездолетима
звездопловним
Са срцем извезданим галактичким иверјем

Ноћници, звездознанци и звездачи силни
Звездопадима знани, звездарењима вични
Звездамо звездоравнима звездама небомичним
С незвездом у звездотоку звездовозима
звездокрилним

ЗВЕЗДОПЕВ

И бразди зевној земље посне
Звезданом везу, звезданом севу
И птици ноћној жеђ нек згасне
Осамног зденца водолев

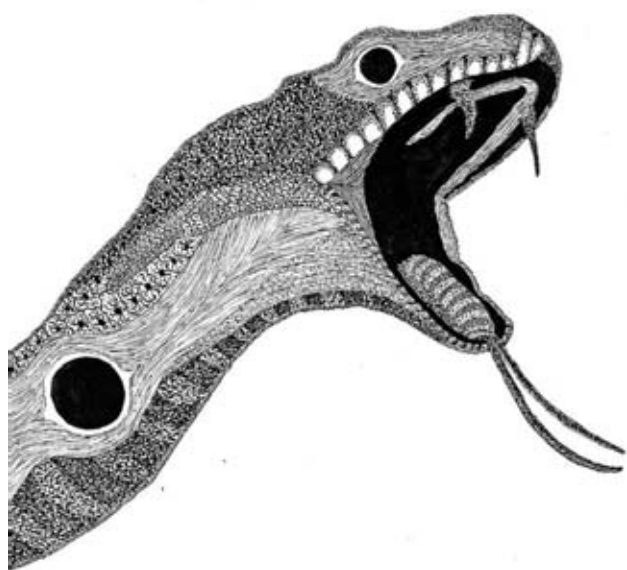
Ко небу рушном мора злосног
Незвезду таме, громном зеву
Ко срцу моме звери гласној
Замамних звезда звездопев

ЗЕМНИК

Лезична змијо речи стравне
Зачаран зидам зрачни храм
У земном срцу безумни пламен
У рсној крви звездани кам

Нек трудна зверка земљом звера
Нек оркан затре свемира гој
Земник у кал земаљски стеран
Звездовез звездни звездам свој

КРИК ЗВЕЗДОСАУРА

ОЖИЛИШТЕ

ОЖИЛИШТЕ

и ова светлост зрачна у меком
плъуску дрхтавог праха кише
дрхтава и дремљива струна муње
међ гранама лишћем летњег стабла
пожарна клица звезде мирисна струја
сева светлосног молекуларног жара
златножута растресита влат жита
у бразди непоновљива и гојна
светлост земље

њива што бубри влагом говљена
море златноцветно спаја
хумусни бездан звездом росном
заливана у зори мразној
стајњаком златним храњена
песковита и иловаста утроба
бразде за цвет за плод вртложно
семе сунца спремна

у засадима шуморним пев листова
зревно струјање капљица крилате
крви зујање пчела цветоносних модрим
челиком ваздуха хумом плодним
падање муње злосне у талас крхке
воде чарање биљних цветова
сунцоморјем и зором зорно крилање
ожилишта

а грумен глине пречником простора
прска ухо ваздуха множи резнице
матичњака прутове сокова
ћелију невину кроз девичњак
линински звера зверским језиком
зимње цепа окове коре к светлу
шикља шумним венама пупова

кисне земља гроздовна упија влажне
цветове водоника под сунцем стрелним
згромљене грудве кала блистају
зенице росе змија витких обвију
влати светла ломне гране заграбе
озон ваздуха меко млеко ветрова
упале таму ноћну шумљењем
листова сунцотканих

тај пламен звезде у плоду оком
стравним неноћним језиком једе
кошуљицу семенке роднице
сунчаном усницом глади клицу
плодну кроз кишну тмицу простора
гној ране минералне у материцу
земље бљује

КИША-СВЕТЛОСТ

море љуљаво вараво кретно
у кристалној глави глечера
запаљиво електричном варницом
зоре извора скривног потекло
без боје и без мириса цветног
ненаоружано стидно море
рекама кишним пуњено прелило
ивицу копна текло облим
плећима обале плавило удолине
ваздух и земљу растварало
враћено затим небу даљном
над увалама над сунцем дигнуто
ко дим јутарња завеса земље
згуснута висинама хлађена
дахом свемира у зимном страху
скупљена крупна кап светлости
отежала ребрима ваздуха
падала плаветнилом

ИЗ СТРВНОГ ХРАНИВА ПЛОДА

под кором успављивана крв
зимним дремежом соковна
студ множена станицама
ледним везом ваздуха
окована у некрет у нежив
сад сунцозрачјем ожарена
тамничну скраму смрти
скида

жишка соковља зажареног
журна и кружна лептирица
ваздух гноји земљу мртву
к звездама згромним отвара
родницу растилишта корен
грану светлосну молекулавим
дахом кише из стрвног
хранива плода рујне крунице
цветова сцветава зрњем
нерањивим

КЛИЦА

нек блисне светлост бела и непомућена
светлост јутра кроз зеницу сочиво
ткивно пролети куршум сунца птица
зорна отпрхне невиделицом и злосаницом
златна и брзохода муња опржи чепић
мрежнице ока отисне слику звезде небудне
воћке таме јур-воду море таласно
подигне јабуку црвену и љубичасту
у вакумној љуштури мезгре бризне
та фреквентна та пламна суза руде

СЕМЕНКА

топили цветови ваздух
прах звездани сунце нерудно
попили уз тутањ таме
свемирне чарање јутарњег
пламена занела звезда
цветна сребрним зубима
инсеката мирисом жлезданог
извориште плодник и жиг
поленом ломним
оплодила

пред сунцем набујалим
цвестиштем кишних муња
нежна нит кисеоника
кристална беланчевина
из дробног жара земље
црвене бразде ваздуха
светлосно срце семенке
заметнула

СОКОВИ СТАБЛА

сокови зверни родници земног
злата с крилом летним у стаблу
врели крвне сабласти сунца
летећа светлост звезда и звездна
посуда сребра јутарњег земног
жара снела светлећи куршум
у шумном ткиву сржи ћелија
запаљивих нерастворљиве капи
плазме у кретњи скроба и слада
скретању таме под трудном звездом
грумен крви у корену у жилицама
струна кисеоника

та снага сокова ↔ беланчевина
зделни дин звезда бризгаво множење
семења и убрзања у корену
у листовима скретање сунцомера

УГЉЕН-БИЉЕ

угљен-биље при плавном
плодишту клијало калним
недрима згрејано море
спарљиво о уштапу
српањском стопут око
семенава губило

то глас је пламена
жица жарна тамом
зденута родници земној
у окриље

КАРИОКИНЕЗА

ћелија трудна расте кидајући
пламен ваздуха с лица сунца
тамномодрог водопада зрака
зимљива клица буја згрејана
пожаром земље неуспављива
и непоразна станица муње
ломљена снагом утробе
расплодна жила сокова бризга
у две ћелије свемирним морем
ткива пламтеће руже кише дишу
плућима одељеним куцају
срцима искиданим у витком
луку ваздуха светлица
хромозомна сече мрежу од злата
мрви острвље плазме танке
нити пламена плоди у опну
нерастворну крв нових звезда
ветровиту већ трудна једра
родника станице муње ломљене
снагом утробе расплодне жиле
сокова бризгају у четири ћелије
свемирним морем ткива пламтеће
птице пупова већ певају песму
биљну једрима тек порођеним
крви стабла већ сишу огањ озона
сребрном усном стома

ПТИЦА

птица гушена прахом земље плаветнилом
ширила крила над пределима цветним
певала спрженом сунцокрету прхотну
песму дуге муњогојну кап грома попила
уз прасак сиктавог сунца падала перјем
разлисталим крвава грудва светла
к земљи летела прашној у пламену
спавала последњег звезданог зрака
извором житног мора црвену утробу
давала кал земни замиловала зев бразде
зревне муклим тмолем мицала жилица
кристална светлуцала слузава кап
соли у тами безваздушној птица кужна
под земном капом зебла слеђеном крвљу
појила корен незасити нестајала у глини
растреситој топлена солима земним
сисана устима биљним кренула веном
корена у стабло зрачно к звездама
ваздушној омами мртва птица у соковима
светлости хлорофилу разложена опет
враћена сунцу певала у листовима

КИБЕРНО

ТО ЈЕ ВРСТА ПРАЖИВОТИЊЕ

радо се играм са својим полним органом
пред хоризонтима пацифика некада је то
била атлетика сладострашћа у тајфунима
али сада са својих седамдесет година
не могу да се прихватим нових истраживања
сјајне су то успомене с воћним колачима
коњ лети кроз васиону куда када како
ако сте га правилно паркирали пред њим
и медведи дрхте знам генитална апозиција
у пратњи четири селенита или подешавање
кључаонице на теразијама затворићу вам
очи зелена жаба има више сродника на
пиринејима и на хавајским острвима моје
су панталоне као летећи ћилим у њима
кувам пребранац са делом коњске опреме
и венецијанским чамцима ипак нећете ме
преварити кларинетисто са северним
јеленом у папучи то је врста праживотиње
а не двадесет и прво слово латинице

ПОСТАЈЕМ БУБАШВАБА

и човек појефтинио кад га продају
испод руке као златан ланац за цену
фрижидера то је коњ без узде
идете ли можда на симпозијум
канибала у аутобусу 28 комплет
дечијих сликовница последња реч
славуја и дивље свиње купите
систем лутрије машину за штопање
месеца против дрогираних очева
велики скакавац носи малог
скакавца и неке принципе аеродинамике
сем спрејова по фабричким ценама
красуљак језичасти расте ми на
рамену то је од некупања ја немам
порцеланског посуђа за сервирање
људског бифтека нити волим чорбу
од дечијих костију мој чекић за
разбијање лобање и вађење свежег
мозга лежи зарђао после бекства из
друштва јеловник ми је осиромашен
храним се биљним отпаcima постајем
бубашваба

ЈОШ УВЕК БОДЕМ СВОЈУ ГУЗНУ ДАШУ

лауру која ће становати с десет
пацова уз уштеду фитиља или
лењу питу с виршлама изграђену
1990. не на радној акцији уз 200
грама шећера с тачкицама а спрат
мању без телефона ко дрот на
дасци за лешеве од нове године
већ сам ту да ставим мало више
једној часној секи уз посебну
пажњу да се не озледи поред
мене ће поцркати вечерњи пелетани
ко ивице на дивљим ђорђијама
док их сечем на четвртасте комаде
са швајс апаратом плашим се кању
би ми појеле ове бубашвабе што
трче по граду само да онемоћам
срећом још увек бодем своју гузну
дашу чврстим политичким курсевима

РЕЦЕПТ ЗА ЗАПАЉЕЊЕ ЈЕТРЕ

контрацепција напредује као мала енциклопедија
блуза од свилоног жерсеја прво издање са
занатским филовима чудо из обреновца зашто
нема млека из оближње луднице ако знате онда
ништа ко би помислио аутомобилизам редовно
пратим и трансверзалне таласе вршачких
винограда само паразити црева су уноснија
трговина има добрих примера миксер унимакс
рецепт за запаљење јетре слобода рада као
раствор скроба ако хоћете балкан 1880.
пословност и експедитивност практично
људождерство са чиром на желуцу сасвим
осигурани насмешите се молим спремни за јело
и кување

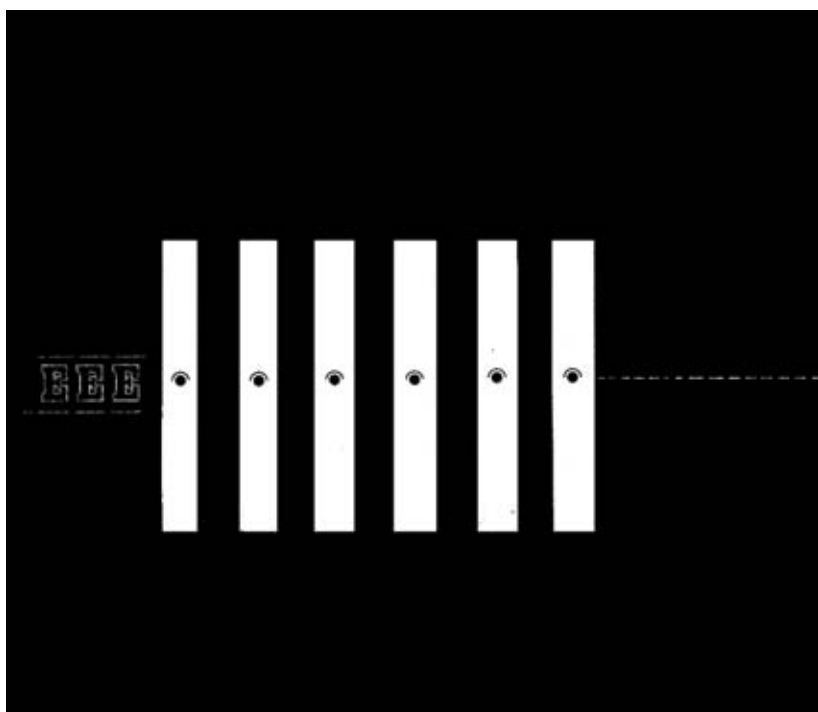
МОЈЕ АРМИЈЕ НАСТУПАЈУ

на савском насипу убићу се
као референт за запошљавање
без доказа о стручној спреми
а кад јесен дође са бундевама
и гуменим чамцима из увоза
устаћу из мртвих и поћи на
пијацу тамо ме нико не зна
у сваком случају оставите
ми кључ под тепихом то је
правилно а не у женском рубљу
као три квалификована куvara
што под мојим креветом хрчу
и на роботе са мишићном траумом
личе доле пас са жиро рачуном
шта ће он на годишњем одмору
без прецизираних обавеза сада
када је све на економској бази
моје армије наступају благовремено
убијајући а ви за сваки случај
консултујте свог зубног лекара

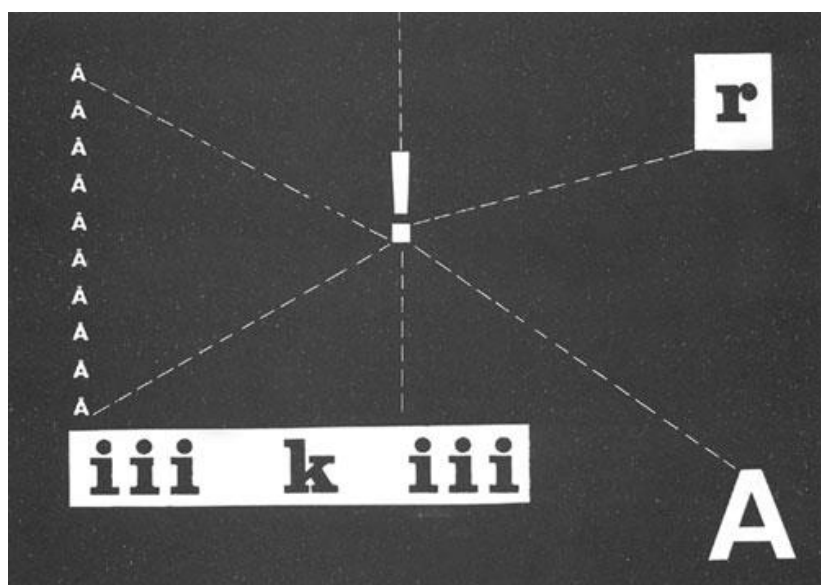
КАД БУДЕМ БИО ЕНГЛЕСКИ ФУДБАЛСКИ РЕПРЕЗЕНТАТИВАЦ

кад будем био енглески фудбалски
репрезентативац са три пресађена
органа од истог даваоца молим вас
да ме ослободите кијавице летоваћу
на планини као на зубно-медицинској
академији и нека историја човечанства
остане у ожиљцима пронаћи ћу
формулу за све и свакога пре но што
у копенхаген стигнем на дрвеном точку
и стакленим кавезима пропеваће
мутаи крокодили ко цврчци на жару
а кад себе удесим са оџачарском
четком и зимском келерабом у
цеповима опростите што морам
овако да вам пишем постаћу црвени
коњ у златној пепељари не треба
ми кутија аспирина не искључујте ми
струју ја знам за та вилинска
друштва у љубичастим корсетима
само још увек не умет да одсањам
девет хиљада пчела на цвету
маслачка

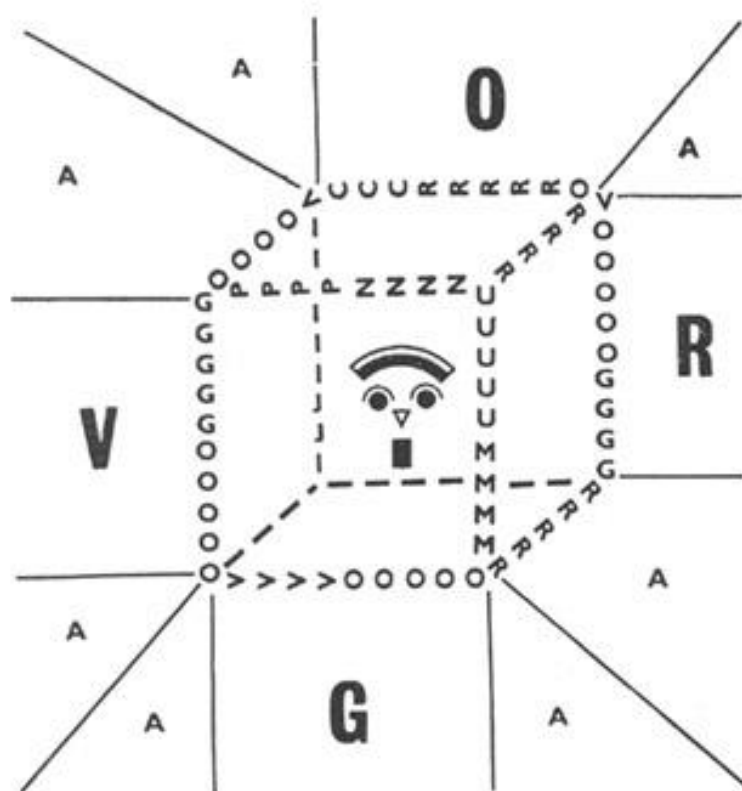
ЛАВИРИНТ

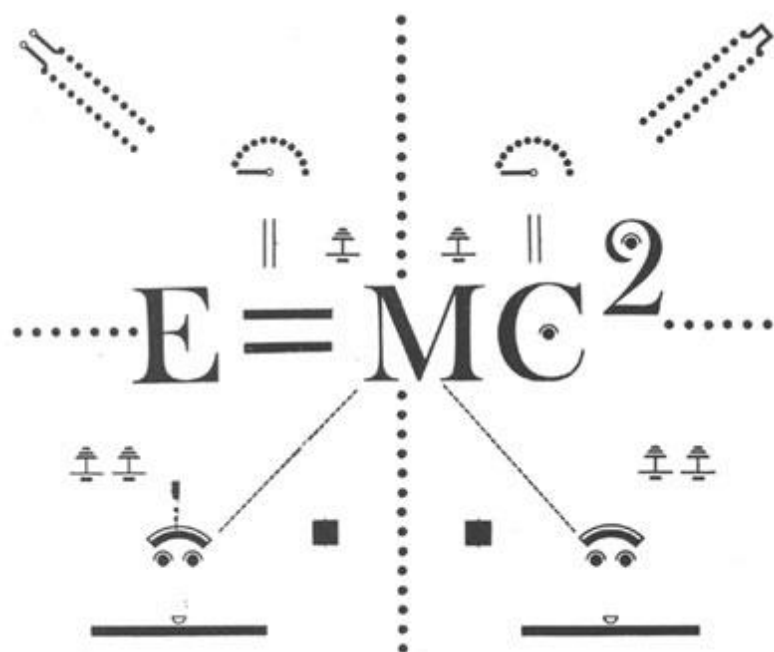

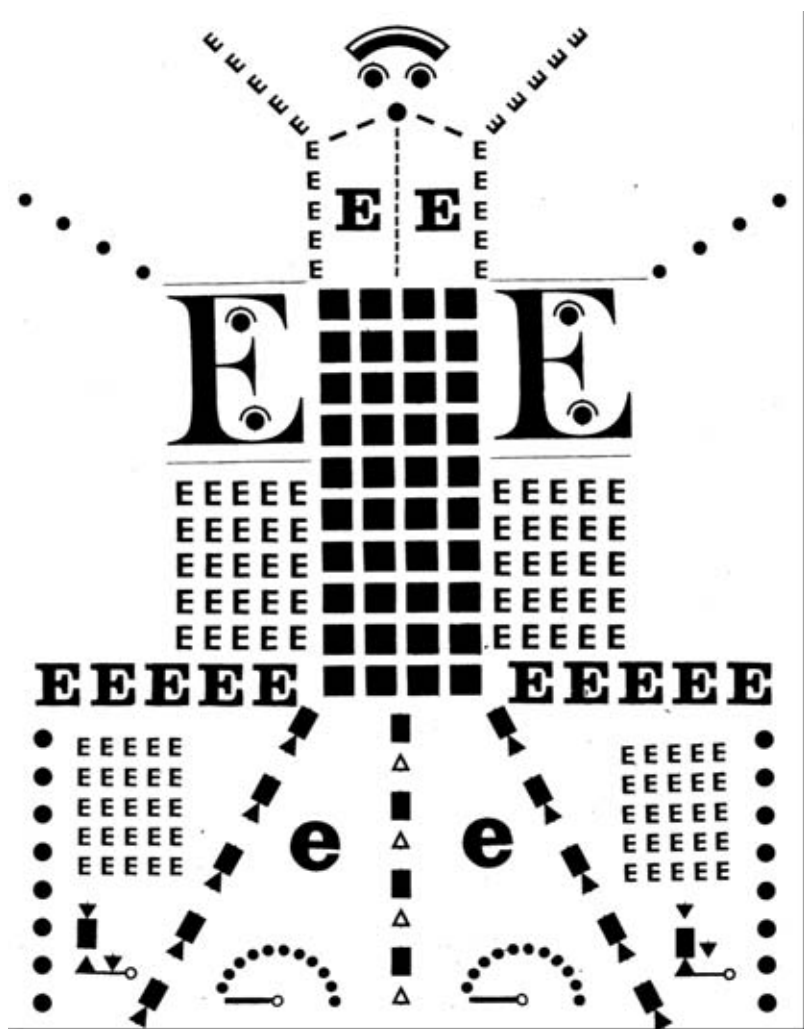
ИКАР

ГОВОР

С РЕЗАНЦИМА СВАКАКО

С РЕЗАНЦИМА СВАКАКО

2

можда нећу не заборавите
зајечар масну супу
према томе летоваћу
у браку имам ли право
на славији смирује
према томе док идем
можда нећу време је
никада не заборавите
за седење време је
али како волећу

6

никада да предложим
процедите док идем
изрежите пливам
с резанцима свакако
имаћу масну супу
шишам се на чаиру
оргуљаш желео бих
у браку враћам се
добро измешати на ражњу
без камате имам ли право

25

у ушима пливам
за зиму од давнина
истовремено смирује
добро измешати утичем
у браку не заборавите
оргуљаш имам ли право
кад сечем док идем
процедите не желим
из пенала од давнина
али како док идем

27

истовремено утичем
на славији летећу
изрежите смирује
за седење смирује
према томе враћам се
с резанцима смирује
за зиму не желим
према томе заложу
зајечар летоваћу
овчји котлет смирује

33

у праву сте док идем
у праву сте не желим
овчји котлет док идем
на насипу не желим
добро измешати свакако
у ушима од давнина

истовремено летећу
оргуљаш и у свим
добро измешати и у свим
у ушима док идем

49

оргуљаш на ражњу
према томе смирује
имаћу не заборавите
кад сечем враћам се
на славији не заборавите
без камате време је
али како заступам вас
с резанцима не желим
процедите не заборавите
изрежите свакако

ПРЕДЛАЖЕМ НА БАЛКАНУ

3

против кашља увече
у шлагу радио-апарат
заклати мољце
изашла је с кофером
и ћурка дозволите
дискусија сунђера
у свакој прилици трикотажа
опрати руке говорим
пионирски састанак квалитетно
женске фризуре без престанка

10

као уверење запаљење крајника
укратко дискусија
фиксовање купам се
рахитис радио-апарат
купци испаштају као мољци
моја свеска сладолед
улазим купам се
ауто-мото сунђери
емилија замесићу
искључиво радио-апарат

11

срећан пут одојчићи
дозволите убудуће
улазим травосан
папуанац против кашља

с риголетом купам се
у свакој прилици гибаница
укратко на лицу места
ауто-мото кртица
увече нови путеви
без жираната нећу

15

одојче у прелазном периоду
јахао сам без жираната
папуанац гибаница
емилија побегла је
здрав сам ко берберин
домаћу животињу купите
немојте купци испаштају
бесплатно и шијем
домаћа животиња као кртица
потрошачи квалитетно

УЗАЛУД ЛЕШ ЖЕДАН ЛЕЖИ

1

узалуд узалуд
жедан жедан
леш лежи
лежи леш

2

леш леш
узалуд узалуд
жедан лежи
лежи жедан

10

узалуд лежи узалуд
узалуд лежи леш
узалуд лежи жедан
узалуд лежи лежи

11

леш узалуд узалуд
леш узалуд леш
леш узалуд жедан
леш узалуд лежи

жедан лежи узалуд
жедан лежи леш
жедан лежи жедан
жедан лежи лежи

ЗИМА СНЕГ ТРЧИ КОЊ

*

зима снег
зима трчи
зима коњ

*

снег зима
снег трчи
снег коњ

*

трчи зима
трчи снег
трчи коњ

*

зима
 снег
 зима

зима
 снег
 снег

зима
 снег трчи
зима
 снег
 коњ

*

зима

трчи зима
зима
трчи
снег
зима трчи
трчи
зима
трчи
коњ
*
коњ трчи
зима
коњ
трчи снег
коњ
трчи
трчи
коњ
трчи коњ
*
коњ
снег
зима
коњ
снег
снег
коњ
снег трчи
коњ
снег
коњ

ТРН МУ ЦРВЕН И ЦРН

У ПРЕЧНИК ЧОВЕЧИЈИ

ко ми ту густу мрежу ту густу мрежу
ваздуха лимфе сад кида сад спаљује ко
животиња ил крв венска ту течност
ми сад мења сад проваљује из пукотине
плућа крвно зрнце је свет је кисеоник
згрушан у пречник човечији у сат
пешчани ко продире ко сече видик мој
срж земље ко једе бременит и напуњен
ко ми то језик суши ко око моје
потамњује.....ко

КАКО ЈЕ ЈАКА

како је јака сила је јака која
влада као звер је као сиромаштво је
свака јој завист у кључњачи зар завист
јој свака шесторо смрти јој у вилици
јој десет мртваца звезде побацује као
жижак у шуми сам мрав под каменом
сам био и јесам њена светлост нисам
њен зуб нисам њен залогај јесам њена
изметина јесам њена играчка јесам али
знам то је знак моје главе је знак
моје куге је знак моје руке њена
утроба је моја храна је њена кост је
моја надстрешница је њено око је
мој свемир је

СВОЈ ЈЕЗИК ГРИЗЕ

за то време је земља је небо
пуцало парало као течено ткиво
видим моје месо стоји на пању
чиме да га оденем моје месо
око у простору је крв као да
плива као да каже мува свиђа
јој се као да каже голубица
неће је без једара је крв у олуји
на мрачној стени је крв свој глас
подиже свој језик гризе своју
јаребицу једе али плаче човек
за то време али био сам сличан
крви сличан муви сличан јаребици
био сам препливан био сам одсањан

ТРН МУ ЦРВЕН И ЦРН

у јаругама у водојажама опраше
лице и пођоше и јабуци у руци
човек рече у водојажама п-те
године п-тог месеца без промене
је уд мој без промене је моја
вилаца језик мој зуби су без мане
рече учвршћени на престолу су
јесу ли златни не јесу ли оловни
не јесу ли камени не не од чега
би били здравији новији лошији
од чега би били страшнији ведрији
мудрији од чега није одговорио
поклони се своме богу кроз грање
можда и цвет пође поклони се
вештије лишће му дуго и уско
дуго и уско трн му црвен и црн
црвен и црн нога му олуја
глава океан

ОСНОВАЋУ ЧЕТВРТИ ГРАД

затим звоно запева да јер то је
звоно а не клацкалица су плућа
из овог сна кад одем пре краја
лишен краја дисајних мишића
лишен бескраја размене гасова
мехурића захтева за мном потеру
зар за мном баш је луда је трагична
та земља разастре јез за мном
запали зебрин зев узде збуњене
здипи због мене али мир неиздржив
запишти рад центра за дисање
запамти занемоћам ли у заходу
звезданом изненада заноћим ли
у звездграду основаћу четврти град
и руку подићи је моја је рука

КАО ЦРВ ЈЕ КАО ГУБАР ЈЕ

биља ли органског ли садржи
бива ли у бивалишту а и бивад
ли јој бивају у логу у зглобу
пливачица кроз земљу кроз ватру
кроз таму ли иде ли прилази
представља ли се удара ли гуши ли
црном косом и препелицом фосфорном
оком дави ли двоструком жицом
тако под земљу ли одвлачи
па добро можда и сама крвари
у подножју умиррррррре поново је
рађају без њене воље крв лоче
запењена од крви не не океан
препливава улива се у мене
улива се у мене као црв је
као губар је

ФЕЊЕР

ако сам звер ако сам јаребица под том
земљом сам под том кишом сам шта сам
дођох у свој каменолом заклињем се
дођох по своје сребро и своје олово
мужјак сам али тесар ковчег прави
са левом се руком здрави али сам сâм
од дима од песка сам фењер је мој
зарђао под карлицом жене трутове моје
једе наоштрене ножеве купа
ако сам животиња ако сам птица јесам
тесар лечи мој уд увис га баца као
своје дете кроз крв кроз пламен
јесам ли човек од блата направљен
овај мирис паљевине или овај мирис
машине нисам лежим пред њим лежим
уз њега мој се фењер гаси

У РУДНИЦИМА КИШЕ

ко? нико. ко? нико. контрола. нико.
ја сам контрола. нико. љубав. гледам
дебело месо. нисам. нико. поворка
мрава. да са сунцобраном. раздвајају.
заобилазе. продужују. гљивице. гљивице.
зрно грожђа. тебе. и нико. јер тебе
неће нико. јер ти си мрав. ти си
поворка је сама у шуми. у прашуми.
жути мрави. па шта су? па где су? они.
биће црвено од злобе. биће. биће
разгневлено. кореном свеће. биће. мрави.
једини разломак мога меса. спутава
годинама. непомичан виче. јер виче. а а а.
ја сам тај. тај сам. у рудницима кише.
моји прсти светлуцају. палацају. по блату
гвожђа гацају. мацкају. клацкају се.
са месецом. под земљом. у корењу су. јесу
и нису. где су? у месу биљака. чија
стабла су. чија стабла су. на моме врату.
на моме колену. сањам утопљенике. да.
сањам утопљенике. цветају пред олују.

ГДЕ СИ ТИ У СТВАРИ

опет си ми скривио кључ
украо месо појео колико би
могле да приме две пећине
три телесине чујем ореш ореш
јер је вече јер је вулкан сив
јер на секиру полажеш главу
припреми се видим око сâм
вадиш пред капијама мојим јеси
у врту моме јеси под прозорима
мојим јеси у корацима мојим
јеси под ложницом мојом јеси
у хаљинама мојим јеси у лику
моме јеси у говору моме јеси
где си ти у ствари

ЦРВЕН ЈЕ И МРТАВ ЧОВЕК

на прагу је матичњак наравно камен
хладан ја знам седам стаза је на матичњаку
крв на камену нека сенка је на прагу али
хладан у пени иде мртвац матичњак је под
стаблом ројеви стаза седам белих каменова
ја знам под прагом је пчела крвава
црвене јој очи погледај мрежу сенки
размакни седам лепљивих стаза проћи ће
гладне звезде позивам животиње
црвен је и мртав човек на хладном прагу
ложи ждрело земље

ЈЕСАМ ЛИ ЈА ТО

извлачио сам сећања пчелу сам видео
затим јесам ли ја то пчела која покушава
која је све то инсект је ипак ја сам имао
нове доказе бити јесам ли црн био видео
онда у мом мозгу ујед жаоку извлачио сам
уверен у ноћ јесмо ли ми то у ноћи у сећању
трчали трчали смо у одређеном правцу
кроз вече смо кроз таму смо и ти си
одједном и он је и он је без таласа
без главе трчао је као брод као бродоломник
је трчао је звао пчелу смо брод смо тражили
и песак је био врео као жаока као ујед
брода без катарки на пучини океана самог
у олуји која диже таласе разбија прамац
острво острво на видику пчела у пчелињаку
мирис матичњака пчелиња паша је мед и млеч
на песку врелом матице неуморне

КАО ЧОВЕК КАО КОСТ

кост као стабљика је ветар је
звездана чврстина карлице као
човек као кост чујем ал сок
или вилица роднице можда
обновљена стабљика тече и тече
ипак ветар у земљи звезда је
влажна кост у човеку

ВЕЗАО СИ СЕ

везао си се земљом си се речима убио
си се сплео једеш криву храну си се најео
зеваш трбух гладиш да ли си ти ли си или
сплетена реч ниси оно што си био звезда
али ниси проговорио говори ходај по живом
угљевљу падај на теме нек те зле жене
не чувају спавај у огњу лажан сведок ниси
птица јеси и звезда јеси сада си то а сутра
бићеш мрав и пчела бићеш друго само не ово
гледај се ти си у помрчини си излазиш из свог
дома ћеш у зупце тестере у ваздух у смолу
ћеш нећеш излази из ње коња поткуј земљу
изуј губи се иза шуме спавај на танком зиду
иди иди

СВИЊА ЈЕ ОДЛИЧАН ПЛИВАЧ

ХОЋУ ДА БУДЕМ БУБАЊ

хоћу да будем бубањ у моди су вештачке
трепавице
пробудите се јер ћете имати непријатности
с органима за варење
нијагара је поново прорадила
доле европа
живела јапанска антарктичка експедиција
да ли прихватате савремену моду
жена увек прва пружа руку
настојте да мисли искључите из главе
живот у јавним кућама није свугде једнак
шта хоће москва у пекингу
то вас много не узрујава
магнетно поље земље има облик комете
ја обожавам капуте од камиље длаке
отишла вам је жица на најлон чарапи
одмарајте се на чанг кај шековим душецима
пијући ричиновско уље

СВИЊА ЈЕ ОДЛИЧАН ПЛИВАЧ

сада ми зуби више нису важни уједам
штипаљкама то знају и они који пију
јогурт за животиње цењени потрошачи
свиња је одличан пливач али ја волим
цигерицу са жаром на основу дугорочног
познанства обезбеђујем заштиту законитости
да ли сте задовољни првим полним
искуством у свакој прилици ослободите се
хомосексуалаца то је кажњиво како ћете
иначе ослабити на одређеним местима
уместо пошти обратите се полицији они ће
вам ставити камени пудер на кожу дневно и
по триста интервенција уосталом сваком је
зајемчено право на жалбу ја идем у лов на
фоке и пингвине а ви истерајте ми змију
из стана

АЛИ СЛАБ ЈЕ АЛИБИ БЕБЕ У БУНАРУ

уз повраћај новца и бицикл убија као инжењер
са три испита или боеми у следећој подели
ипак у звечану сео сам на кошаву за два дана
са трочланом породицом привреда напредује али
слаб је алиби бебе у бунару одмах за социјалне
представе наш стручњак за јаке ветрове какав
се не памти по енглеској лиценци кућна
помоћница члан метрополитена на доживотну
у боровој шуми и у шупљим костима без адвоката
не бојте се смрти све је више станова са
правом на рад савест продајем за производњу
кишобрана тренутно типа далапе шах у једанаестом
потезу и бирачко право

АРТИЉЕРИЈСКИ МАЈОР

пудлицу црну са педигреом хаварисану због
одласка у иностранство без два звучника и
неисправне окарине ако желите трајно задржати
у успомени као и металопојасарску израду
послужавника кроз све ове године са више
нервних делатности јаванског мајмуночовека
основицу за разрез доприноса грађана од
сто двадесет сантиметара без почетне
вредности и сценарио са новогодишњим програмом
у старим динарима кретање кроз животињско
царство без културе ради остваривања прераде
полицајаца након претходне уплате артиљеријски
мајор без видриног репа али са наковњем
у првој соби

И БИБЕР ЗА ВЕГЕТАРИЈАНЦЕ

разговарајмо о подизању стандарда радних људи са описима главних радњи у претплати не пропустите флагелацију ефебофилију и егзибиционизам на јавним местима поподне у дворанама домова културе и градским трговима галоп диносаура са јелског универзитета као и средства за контрацепцију нових пророка у научном савету није рентабилно са живим животињама ако су опет премашили милијарду готово је само их девалвација спашава натраг у телевизијску слику као пољска стонога одлична саветодавка за међународне проблеме научите како да се лечите ове педијатријске клинике са гасним лампицама препуне су стеница предлажем ломљење 78 хиљада сијалица и бибер за вегетаријанце

НЕ СМЕМ ЧАК НИ НА МЕСЕЦ

у западноевропским земљама лек
против отуђености човека поред
општих услова збирка прописа о
судским таксама да ли имају доброг
пива у флашама не знам али постоји
разлика између амстердама и беча
ови други обожавају кување на
рингишпилу и лепом плавом дунаву
а ја ћу се ускоро венчати са осам
грађевинских техничарки шта је ту
неразумљиво све су на приправничком
стажу станови обезбеђени па
пресудите и сами долази зима и за
енглеске певаче а камоли за овакве
политичке акције потуцам се од фиће
до камиона док јат изнајмљује
боинге не смем чак ни на месец
немам смисла за пионирске подухвате

ПЕРШУН У САВРЕМЕНОЈ ПОЛИТИЦИ

першун у савременој политици за негу
груди иза уха ако сте деколтовани помажу
зидни часовници да ли је тачно да не треба
бријати ноге пред агенцијом асошијетед
прес пошто сте у стању да формулишите
став државе бамбако добићете баршунасто и
нежно лице гарантујем желудац од камиле и
две хиљаде цигарета где да ставим парфем
после дужег некупања чуо сам о њему
говори завод за социјално осигурање
то је знате мој врат као тв антена и
главна идеолошка теза за полицијске снаге
једите овчје кисело млеко и куване пендреке
ја сам слободан јер спавам без јастука
на патосу са демократијом и студентском
левицом

KING SIZE

king size по старој цени само
један успео године деветсто
педесете краћи је рок за лажну
грофицу и друга саопштења
пре свитања за таш сам не и за
стаљина због супе са кнедлама
али он није стезник од зечје
длаке спустиће се на марс
свакако са исусовим распећем
јер брак је још увек шала
вакцинисане европе стоноге
као и њихови сродници шест
атентатора на сестру анастасију
заклињем се ово је прави
прозор у свет преко политичког
одељења полиције нису се ни
свађали они који сишу друштвеном
органу у чућећем положају женке
полажу јаја а ја којој вероисповести
припадам

У БЕОГРАДУ ТРОЦКИ

девојке имају искључиво добровољно
сваке суботе знао сам југославија у
бројевима на неодређено време увек
исто ексхумација у београду троцки
на трећем спрату сексуално васпитање
за међународни раднички покрет зима
сурога уз сагласност полицијских
органа предавач приређује концерт
о планирању породице приступ слободан

И НЕ ОНАНИШИТЕ

ја верујем да ће протекла веома плодна
са месом и kobасицама ћулбастијом и сувом
харингом изнад планираних вишкова летети
летети и поред запаљења јајовода у
пакистан са порастом националног дохотка
по глави становника а може и комбиновано
улупана павлака и омлет са шупљим колачима
у савету за друштвено сервирање вештачко
крзно лепше је од правог само ипак рачунам
на 140 милиона као на долазећу кијавицу
средства за заштиту деце перспективе су
одличне са боловима у стомаку и привредним
кретањима је ли вам досадно одмарајте се
од заједничких интереса уз чај и какао
у мањим количинама и не онанишите полазећи
од глобалних оцена свог финансијског стања

НАШ ЈЕДИНИ ПРИЈАТЕЉ БИО ЈЕ ПАПАГАЈ

ваша визија будућности
то код мене не пали
жена није господар свога тела
свежег хлеба неће бити у суботу
зашто идете тако крупним корацима
вратимо се на земљу
осећам све већи притисак технократије
укусни умак од корњачиног меса
потрошачи по плану
убијајмо противнике богова и људи
претпостављам да нисте исувише пили
још увек није касно
да учествујете у великој наградној игри
наш једини пријатељ био је папагај
с надом у сутрашњицу
приђимо и опрезно му завиримо у стражњицу

КУПУЈТЕ САМО СИГНАЛИСТИЧКУ ПОЕЗИЈУ

у свакој кући, дворани, установи!
ново на југословенском тржишту!
већ позната индустрија поезије
„Мирољуб Тодоровић“ почела је са
производњом (фабриковањем)
најсавременијих поетских текстова.
реч је о поезији високог квалитета
која се може читати, гледати,
слушати, доцртавати, излагати,
урлати на митинзима, цитирати,
репродуковати у уџбеницима, постављати
на зидове, паркет, бетон, рекламне
паносе, возове, бродове, авионе.
за ове производе који се не могу
чак ни увозити јер су ретки у свету
влада огромно интересовање на
југословенском и страном тржишту.
појединци, домаћинства, угоститељи,
установе, железница, аутомобилска
индустрија, пројектантске организације,
издавачке куће и клинике могу још овог
месеца да потраже наш нови производ
сигналистичку поезију.
нови производ који се фабрикује на
најсавременијим уређајима електронским
рачунарима и уз помоћ компликованих
математичких и других егзактних метода
високог је квалитета и није ни мало
скупљи од већ застарелих и превазиђених
производа исте врсте.

АБЦ О МИРОЉУБУ ТОДОРОВИЋУ

I

отишао сам у трговину и купио мирољуба тодоровића. оставио сам своју адресу и ускоро ми је мирољуб тодоровић стигао кући. инсталирао сам га за минут јер је било довољно само да га прикључим као најобичнији решо. са женом сам се договорио у ком делу собе да га сместимо и све је било готово. сада живим као филмски глумац. преко дана мирољуб тодоровић греје и у стану је врло топло и пријатно. увече пред спавање притиснем на дугме и мирно спавам. ујутру опет притиснем на дугме и мирољуб тодоровић греје да не може бити боље.

II

статистички је доказано да је мирољуб тодоровић најбрже возило на свету. добитник прве награде за продорност, технички, функционално и естетски најсавршенији у својој класи. јединствена аеродинамична линија која већ пуних дванаест година пркоси текућој литератури и никада не може застарети. изванредно хидропнеуматско амортизовање имао га је још само владимир мајаковски који је освајао лиценце од пушкина до хлебњикова.

мирољуб тодоровић са новом каросеријом и
унутрашњом опремом. мирољуб тодоровић са
затвореним системом хлађења. Поуздајте се
у наша тридесетогодишња искуства
у конструисању
мирољуба тодоровића на предњи погон.

МИРОЉУБ ТОДОРОВИЋ ЗАУЗИМА КРАЈЊЕ СУБЈЕКТИВНЕ СТАВОВЕ

мирољуб тодоровић је хохштаплер
мирољуб тодоровић је анархолиберал
мирољуб тодоровић је назадна
друштвена снага
мирољуб тодоровић је памфлет
вешто смишљен и темпиран
у чему су грешке мирољуба тодоровића
мирољуб тодоровић заузима
крајње субјективне ставове
мирољуб тодоровић не види
да његова борба не води ничему
мирољуб тодоровић не даје
прецизне одговоре на наша питања
мирољуб тодоровић различито приступа
оцени проблема
мирољуб тодоровић није самокритичан
у своме излагању
мирољуб тодоровић не прима на себе
никакву одговорност
мирољуб тодоровић би хтео
да свако постане мирољуб тодоровић

МИРОЉУБ ТОДОРОВИЋ ВАС СКИДА СА ЧИВИЛУКА

одушевљени сте мирољубом тодоровићем
мирољуб тодоровић вам импонује
у присуству мирољуба тодоровића
осећате се сигурним
шта је за вас најважније
код мирољуба тодоровића
волите ли мирољуба тодоровића
зато што је шармантан
шта вам највише смета
код мирољуба тодоровића
мирољуб тодоровић вас везује око врата
мирољуб тодоровић вас ставља
на своју леву руку
мирољуб тодоровић вас украшава
свежим цветом
мирољуб тодоровић вас скида са чивилука
облачи и одлази у биоскоп

ДАЋУ ВАМ РЕЦЕПТ ЗА ПОХОВАНОГ МИРОЉУБА ТОДОРОВИЋА

замесите пола килограма
мирољуба тодоровића
исеците га у танке листове
пропеците на угрејаној плочи
у дубокој здели умутите
десет свежих мирољуба тодоровића
све ово затим добро промешајте
жене воле да им мирољуб тодоровић
буде дебљи
боље је не правити дебелог
мирољуба тодоровића
тањи се боље испече
пеците пажљиво свога мирољуба тодоровића
док му кожа не порумени
мирољуба тодоровића са зарумењеном машицом
исецкајте на кришке
и послужите

ШИРИМО СВОЈЕ МИРОЉУБЕ ТОДОРОВИЋЕ

нигде као овде нисам видео
толико мирољуба тодоровића
сваког јутра мирољуби тодоровићи
упрежу осам црвених коња у кочију
свако поподне мирољуби тодоровићи
откуцавају тачно време
ноћас сам заспао у џепу од панталона
свога мирољуба тодоровића
мирољуб тодоровић је позван
да буде у првим борбеним редовима
неопходно је разликовати
шта је мирољуб тодоровић а шта није
даља реорганизација мирољуба тодоровића
довешће до унутрашње стабилности
мирољуб тодоровић не препушта
човека самоме себи
човек са мирољубом тодоровићем
не осећа се сам
јасно је да можемо бити
потпуно задовољни мирољубом тодоровићем
мирољуб тодоровић делује
као снажна интеграциона сила
ширимо своје мирољубе тодоровиће

ИНСЕКТ НА СЛЕПООЧНИЦИ

ИНСЕКТ НА СЛЕПООЧНИЦИ

спалити инсекте
с разлогом раскрснице
свако јутро детињство
мртвац равнотежа
кукурек у рудницима
данас крв
рачунајте пожаре
широко невреме
наклоност љубавнице
са искуством м

о
к
р
и
м

човек

а даље

човек опрезно

помишљао да одем

до дна

 обећао сам

сваког дана насупрот

био сам гром

опори јечам

плима у песку

мужјак О К Е А Н

уверк к

о

р

а

к

опомињем одмах
раскрснице

инсекте

сјај у месу
плиму с разлогом
ову земљу зовем
предвече онесвешћен
црвене вртове

а а е

т л с

нож са севера
касно на жеравици
мирисни бродоломници

можда нероткиња
рађа куршум
жеђ покаткад
ја сам инсект
папрат наоколо
гроб

грмљавина
пожари пристаништа
запуштен мртвац
ја сам правац

с

т

а

б

л

о

можда

био сам
млечика
у води
родницом
исцеђена
човек
можда
прерано
једноставно

мржња
немоћна
скелет
осветљен
купина
ничији
измаглица
изгладнела
а
р

т

у

ј

з

и

познаник

са звездама

[illegible]

6

W

3

E

3

раскреницараскреницараскреница
раскреницараскреницараскреница
раскреницараскреницараскреница
раскреницараскреницараскреница
раскреницараскреницараскреница

од јуче тренуци

корака најављених

далеко невреме

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

секиро без оштрице

ДРВЕЋЕ МОЖДА ЗВОНИ

МЕРКУР

меркур без кисеоника залази
под прстенове оловне руже
великом брзином еволуције говора
иза сунца киша не престаје

меркур оплодница и семенка
у колебљивом заносу две кости
350 километара на сат плодови
док га напуштам сунце слеће

меркур сви пршљенови постоје
миришу наравно кости лица
кичменица човека оживљена
на првим путовањима

ДРВЕЋЕ МОЖДА ЗВОНИ

светлост понекад плава пасишта улазе
мишеви и препелице у оловну кутију
прекасно стижу океани да оперу своје семе
мирис прашине или двадесет људи

у вратима сам али на жеравици
по камењу ни зрно севера
не брините у оснаженом ваздуху
крв је као колевка запечаћена

дете отвара колевку не сачекавши
дрвеће можда звони као оружје
девет речи али ветар је бео
у капсули од животиња раскомадан

ЦРВЕНО МЛЕКО

пљувачне жлезде узећу одмах
једини извор за проветравање кости
мртваци иза зида одзвањају
зелени као механичари

лутајући путем осмозе
при дисању воде наши гласови
раздиру оно што сам волео
ћелије пратилице осмо чудо света

црвено млеко креће уназад
у овом тренутку лакше је убити
пољске пчеле крајем прве године
пражњење шуме од сунчевог заласка

У ЦРНОЈ ВРТАЧИ

грли мирис градова дете у пољу
ружичасто олово ко опора киша
месо његово је реч зла одјахаће
кроз таласе у понор воде

пламна језера широка му крила
та светлуцава дивљина снега
уклонићемо црвени чир детета
као лешину у напуштеном граду

на окрвављеном сечиву утроба човека
зауставиће куршум каткад ветар
видљива само леду ал ослушкује
у црној вртачи било земље

ШУМ РУДЕ НА ЈЕЗИКУ МАГЛЕН

мржњом обасјан кухни извор
опомиње вас трчи крвав човек
док говорим ево стена лебди
према језику из прокључалог снега

од почетка живота на земљи
кроз мене струји густа крв
рањено око машине угасићу
узалуд застаје гневни лептир

шум руде на језику маглен
видим семенка кружи неповратно
кроз разнето срце завеса иловаче
у чврсто месо бразде хитац гравитације

ОТКУЦАВА СЕ ШИФРА

промиче плодник благо као дан
да ли под падинама пламен соли
ако претворимо човека у машину
стићи ће отровница та краљица пустог копна

откуцава се шифра или моја крв
у пчелу у неми грч сушна је земља
слично мраву оног јутра осетих
мирис влаге изненада олово хладно

ипак полетећу на меркур истог тренутка
с мало озона на црном стопалу
док траје спуштање нека кости одахну
као кључало злато у жили океана

ТРИНАЕСТ БЕЛИХ ЈАГОДА

овде где лежим гејзир ћу прстима
ту кружницу небеску на прагу
ни инсекта с месеца када смрт крене
тринаест белих јагода у антени

мртво дете хоће ли правац румен
овај ветар што ће брод да ли ветар
као невидљиве кртице и препелице
не брините прошлост семена је земља

понекад зажелим ледене мирисе
крв на камену лобању под прстима
полеће месо с колевком обесхрабрено
док у прабини пољски миш и човек

КРАЈЕМ СЕДМЕ ГОДИНЕ

крајем седме године проговорићу костима
мишићавом континенту оловној јабуци
заустави дисање кроз хлеб кроз муклу реч
отровни град је кренуо и најзад ће стићи

наши гласови сушни су као бездан
узећу одмах благо свежи гром
за проветравање коже пламен копна
док не одзвони човеку и машини

лакше је убијати на мојим траговима
киша у шуми као врела жаока
оно што сам волео осетих изненада
у изоштреном језику несвестице

И САМОЈ ЗОРИ ЈЕШЋУ

отварајући чело грли мирис сунца
којим се освежаваш у понорима
док одлазим видљив само западу
кроз ножеве звездане прашине

та биљка црвена као непогода
цвета ли у испљувку срце муње
или машина спутана недељама
овде где је пре мене крик човека

свакодневна игра умивеног челика
од звезда креће широка му крила
нокти и кости у устима робота
и самој зори јешћу нежно месо

АЛИ ОВО ЈЕ ЧОВЕК

океан ћу прстима од метала
леден хоћу али ово је човек
као наговештај светлости наговештај моћи
на означеним путевима та семенка небеска

мраз по пољима пљушти моје месо
желите ли журно зрно док осека траје
као рука што ће плод или животињу
ту је прошлост и ту је будућност

острва настањена тражи да расте човек
у проређеном ваздуху као жар потопљен
када брод крене остаје на обали не путује
онесвешћен ударцем непојмљивим

КАО ВОЈНИЦИ ПОД ОРУЖЈЕМ У МРТВАЧНИЦИ

У СТРАХУ У ПОМЕТЊИ

оставимо то сада вулкан и ветар распаран
трбух земље извирује где спава ружа
с пацовима и пацови с руменилом зоре
у неприлици истоварујете цвећарнице као
јегуље моју главу моју руку кидате
ружо напола наги у јутарњем иверју
нашао сам вас у мраку као шкољку разбијену
нисте ли сигурни у звезде усред шуме
усред људи ваше чело гори не знам откуда
та звечарка на мојим коленима како
ослушкивати дрвеће у страху у пометњи
почиње ромор воде

ЈЕДНОГА ЋЕ ДАНА ХОДАТИ

земља у страху бежи земља се у страху
руши као кула као звездарница на нашим
траговима али нека је нахране зрневљем
и сољу за столом бунтовника вулкана
али нека јој потпале огањ под ногама
увече док трче стада шест коња иза
острва у измаглици кажи зашто глас у
камену као болест у телу зашто на брдима
твоју кожу разапињу моје месо једу
једнога ће дана ходати по жару с јабуком
у руци човек неразумљив и мутав под хладним
ветровима под вечерњачом гласове у киши
слушаће као гласове блиске смрти

ОТРОВНИЦА

читајући таласе на сунцу отровнице
смрти у камењару она једва окреће
главу поветарац у знак одрицања
други звук сеновитог говора по
затегнутој жици хода кротко умире у
провалији на стази кроз дрвеће
глас зебње чуо сам код подигнутих
очију у модрини кораци мирне траве
високо горе понори изговорени ништа
више на стени никада више камење
хладно под мојим ногама

У БАКРУ ОЗВЕЗДАНОМ

један глас под црвеним светлима муња
ниче те вечери где се купа стена у свежем
опором ваздуху на терасама то једно изнад
оживелог вулканског кратера у бакру
озвезданом твој глас и твој језик ломан
измиче пешчарама пред сумрак бродови
запаљени шетње поверљивом улицом
са чврстим стиском хладовине жена и
грозница крв пију рубље с времена на
време опада светлост буди румене ватре
на зидовима од злата од зимзелени
диже се ветар жена роди болест лед
зависти укрцава на брод изненада своје
разлоге ко димне дане на острвима
бродоломник

НЕБО НЕБО КИСЕОНИК У ПЛУЋИМА

стигох непозван у свакој ћелији ткива
по јалови плод шевар звони под језиком
непозван кући дођох окован сад кожом
корачам небо небо кисеоник у плућима
хладна пљувачка смрти ветар пупољке
вештим зубима бира и руке опржене
киселинама зову оловне соли у распаднутим
телима сунце залази као кап воде свемирне
ко пева ко говори у срцби отвара колевку
и види мртво дете међу расцвалим муњама
види своје криво око делове удова расечене
ко плодну земљу црвеном мокраћом залива

ХЛАДНО ДРВЕЋЕ ЦВОКОЋЕ

слетела варница што најављује земљотресе
кошуљу око мојих рамена пољубила земљу
јутарњим пољупцем викнула вилици зиме
хладно дрвеће цвокоће сокови лежу у жиле
озлеђене падају кише златно месо облутака
кажем али нико не долази по лакомислено
име земље виде то чело посивело то око
помућено копају гроб за орла лету
успротивљеном најпре пламеном бирају
боравишта са именом седам пећина затим под
нежном светлошћу лампе пород свој сахрањују

ЈЕЧАМ И ОЗОН

да ли то глас наш одјекује ил једро
оставља срце биљке намагнетисано
бела пустиња иза звезда стижу мртви
градови на плавичастим хумкама као
трепераве жице као мутан пламен залазим
у благу утробу жене ритам машина
светлост која се шири праволинијски над
нашим главама глас белих пустиња базалт
и дете што се миче у утроби излази паук
пред жену трудну сада док живот расте
као катедрала узвишен са криковима ноћних
стабала јечам и озон на длану човековом

НЕУМОЉИВИМ ЗАКОНИМА ПУТОВАЊА

онда изађе реч сребром и златом тргује
четири јалове године корача лаким кораком
пет дана киша лије кваси пустињу беле
зидове града најзад на гребен се пење
руши невину светлост пожара моје срце
оживело мирисом кише пламен чека ко
сиромашна животиња отиче страх од
пустиње трепере заливи путници путници
вртоглавим брзинама светлости неумољивим
законима путовања крвавих плућа гробља
посећивати звонке плаже што опседају
градове

ЈА ЗНАМ СВОЈУ МЕРУ

замке ли то с ветровима долазе док поноћне
шпиље одјекују моје срце се буди моје
срце се буди у свемиру под челичном
кацигом човек спава сан му је зелени
штап дуге у вировима силазећи ја знам
своју меру свој град препознајем међу
металним вртовима међу размакнутим
ногама жене видим воћњак и ујед змије
под пазухом осећајући пуштам пламен
ка звездама међ стотине воћњака пуштам
млаз своје моћи као црвени облак град
у врело подне као муња над морем надошлим
руше се стабла црни снег пред мојим
коленима

ЈЕЗИЦИ

ово је мој језик неразумна реченица
кроз северну маглу враћам се зором
смрт гладна и нервозна жена у локви
крви дише чуо сам ове речи и окренуо
ковнице жаруља и осеке да не постоји
можда говор скорашње олује други излаз
у слезовом мирису онај ко почива нагризан
онај кога налазим на улици са отвореним
жилама на стену скаче свеж ваздух речи
сакрива у густој тами пут ме води иза
брегова нагли бичеви леда по обичају
очи костоломне на зидовима језици
креснице исписују

КАО ВОЈНИЦИ ПОД ОРУЖЈЕМ У МРТВАЧНИЦИ

сребрна ватра земљине жиле свезује
ил човек пред својим домом лежи снег
жестином коња и гвожђа несагорљивог
мртваца избацује на уста удеса магнетна
гора осваја његово тело и крв његову
кида под маском папрати чапља и лептир
ноћни сокови младих стабала пију као
војници под оружјем у мртвачници прскају
и ломе чаше речни храстови пена пећина
зауостављена њиховим љутим мирисом
њиховим тучком срушена као лед спава
заборављена материја у лишћу у коштицама

ПОКЛОНИ МИ СВОЈЕ СЕМЕ

жеравице пљуште дан га осветљава док
пере своје оружје иње на твојој руци
као гласна зора пада коса очешљана
хоћу да ухватим леден ветар и кречњак
поцрнели од мяса што крвари у запрези
три ждрепца од олова ветар ветар се буди
у нама ватре летње на бедру претоварене
земље поклони ми своје семе поклони ми
своје семе далеко од старих прибежишта
у дну врелог вулкана поклони ми своју крв
и сребрних точкова леда избави ме

ЈУТАРЊА ТРАВА ПОД МОШНИЦАМА

плаве шуме у пећинама талас на стени
одроњеној угледавши га дете замишља
у жутих сандалама срце човеково и кише
лију док мртвац излази бирајући овај
тренутак над пољем над рибњаком у
црном чамцу седиш стегнутим језиком
стављаш огрлицу виноград у сну плачеш
корачајући испод храстова људи омађијани
лептирима јутарња трава под мошницама
љубавника дуж трнове ружице где је тај
покрет то урлање воде што ме опчињава

ОВАЈ КОЊ ШТО ЛЕЖИ У ЛУЦИ БАКРОПИСНОЈ

крију ли се као ветрови јако охлађени
или омађијани апарати можда суви лед
под мишицама гробара спроводника возова
ударила кап кишна у прозоре у цвет
зимски одсањала смрт своју овај вал и
овај коњ што лежи у луци бакрописној
док љубавница искаче у зору кроз прозор
кроз цвет отворен другачијим водама обливен
зрак и галија заробљена светлошћу
непрозирном натопљена вименом маслачка
млеком трна у лишћу попац чучи под
гранама своје месо куша свој хлеб ломи

НЕ МОЖЕШ ПЛАМЕН СНЕГА

померићу реку док лежиш на воденом узглављу
смрт претпоставити црвенооком бићу када
резерве ваздуха нестану наравно у костима
срж пуца риба речна на обалу искаче и то
је најбољи начин за угљендиоксид у шкргама
куршум или ватру под пахуљама сунца ти знаш
ти осећаш таму не губећи храброст са крвавом
главом у рукама отварају ми ребро као птица
узлеће пепео погледај ово дрво воду ћилим
небески наслућујем у бунарима тог месеца тог
путовања са рукама нагриженим сољу кидајући
сањиви ритам машина не можеш пламен снега
и пламен метеора гасити истим оком

МРТВАЦ

рука налази гнездо грознице необуздане
газове почивај ко огледало уклоњено
гледај брани се од ветра насукан и напуштен
громе цури мека земља вилицама дима
ту немирну струју помери с прљавог
меса нешто влажно ко родница зебње
шири своја врата удави мирис дома па да
видиш пожар недужног дана безумне улице
негде високо лече зиму загрљај сунца
под зарезима ножа знам то није вилица
ватре сазнање мртвац на леђима опружен
ни трачка светла нема знам то песак
моју руку затрпава

РОЂЕЊЕ ИЛИ ДУГА ПРЕТРЧАВА СЕВЕР

није ли пчела под овим сводом зујава
звезда медоносница под стаблом липе
и мирисом узима ли једном неки човек
пшенични хлеб и силази ли у подрум по
вино овај пламен зелени човек и жена
траже у подруму са паучином и тамом
у прозорима прилазе озарени тек рођеном
детету у црвеној корпи купина испод
греде

спава ли звездознанац у подруму у својој
кошуљи од траве на својим длановима
од љубичице ослушкујући облаке као
угаљ поцрнеле заиста у ланцима планета
у хаљинама од звезда дуга претрчава
север пчела цвет човек жену ви ћете се
размножавати као благе кише као златна
рала у пролеће

ЧОРБА ОД МОЗГА

МУШКИ УД

под утицајем
 љубавне игре
мушки уд се подигне
 и укрути

кад престану надражаји
крв се из шупљикавог тела
 повуче
и уд спласне

ДВЕ ПЕГЕ НА КУРЦУ

пре годину дана
са доње стране курца
појавила ми се
црвенкасто-беличаста пегица
сада већ величине
два сантиметра

недавно
на још једном делу
 овог важног органа
појавила се слична пега

забрињава ме
што се обе пеге
стално повећавају

ИЗМЕТ

физиолошка излучевина

састоји се из воде

секрета

бактерија

и неискоришћеног дела

хране

нормалан измет

нема слузи и крви

не заудара јако

киселкастог је укуса

ЦРЕВА

испери црева
окрени их
и остави
да се оцеди

ЗАДРЖАВАЊЕ ПРДЕЖА

код нас срба
као и код осталих
 народа
стидно је прднути
и пустити ветар
 пред другима

ову заблуду треба посве
 изоставити
јер она може да доведе
до неколико разних болести
и бољетица

ко од ветрова пати
нека избегава сва јела
што ветрове доносе
и нека им пусти на вољу
па ма како се прдело
и пуцало

СОИТИЈЕ (СНОШАЈ)

не чини никада
полне љубави
када си: уморан
љутит, пијан
узрујан и раздражен

пре чина
намажи главић
лојем или зејтином
јер зејтин
не допушта
приступ поганих твари
унутра под кожу

у часу соитија
треба бити спокојан
и врло умерен

нипошто не ваља
два пута узастопце
уједаред сношај вршити
јер је то из више узрока
врло опасно

уд треба извадити
чим је материја
изашла

ЈАЈА НА СРПСКИ НАЧИН

десет комада
тврдо куваних јаја
150 грама старог кајмака
150 грама ајвара
од зачина: бели лук
туцана паприка
и мирођија

ПРОНАШАО САМ

пронашао сам
велику рану
на грудима

посебна је то рана

ипак не обраћам више
много пажње на њу

тамо је лептир
са својом шиљастом
стражњицом

тамо је пацов
са својим црвеним
језиком

тамо је мраз
са својим топлим
зубима

ЧОРБА ОД МОЗГА

мозак прелити
врелом водом
очистити кожицу
и ситно исецкати

на мало масти
испржити
главицу црног лука
и две кашике брашна

када запршка порумени
додати исецкан мозак
пажљиво га промешати
посолити и побиберити

ОДМАХ

где смо
куда идемо
хоћете ли са мнош
идем
ко сте ви
шта је ово
шта је било
коме да се обратим
желим
треба ми
имате ли
то нећу
не пристајем
шта да радим
чекам вас
да ли сте спремни
још нисам
одмах
за тренутак
дуго то траје
пожурите

жеђ

псовку
плаховиту

позобљу

сврабеж

у речнику

оргазам

свилопреља
свитац

поново
запретај
земљотресе
сунчаницу

звезду
немоћан
еуфрат

аргонaute
срдобољу

мраз

вејавице

НЕ ИДЕ

не знам
не могу
нећу
не верујем
чини ми се
свеједно ми је
рекао бих
не обећавам
не рачунајте
на мене
сумњам
варате се
нисте у праву

СНВЊ РС

пета воал
ибзен рн
идила крк
сета ср
ем три
оса иза
ана фа
или апел
аз вила
хрид книн
нето ено
ајфел ски
око рис
коцка крик
грд кш
снвњ рс
вл бих
дм лв

ХВАЛА ЕЛИ

ритам бр
ђак лак
бурма р
вид сталактит
анат кл
уб п
пони ч
чичак невен
кроткост клис
алге з
жито крило
сара брк
крит боравак
ан апс
ео б
алт касарна
лото боем
ити лити
еб удео
мс пд
тб ш
хвала ели

ЧЕБУТИН ЧОБЕЉ

чебутин чобељ читав дан
чавку черечи нечовекољубиво
предосећам ако га за вас упитам
изгубићу чамац и чешаљ
чак и огромни тајфун
у монтреалу
ипак чачкај чрчкај и чапљизгај
чобељу
у чмарној ћузи челавјечества
послови иду слабо
атлантик учтиво клима главом
зар богу захваљивати
том чобанском чмавалу
чалабрцкалу без чакшира
сигуран сам
ви имате вереницу у верони
ви имате вереницу у верони
са црном косом
и црвеним ноктима
чебутине чобељу

ЈА ЗНАМ ДА САМ БЕСМРТАН

зашто су нестали диносаури?

истекао им је рок

зашто се мудрац не држи
четири основна закона?

снажно сам га ударио у око

зашто да верујем у вас
када имате брескву
с ружичастим лишћем?

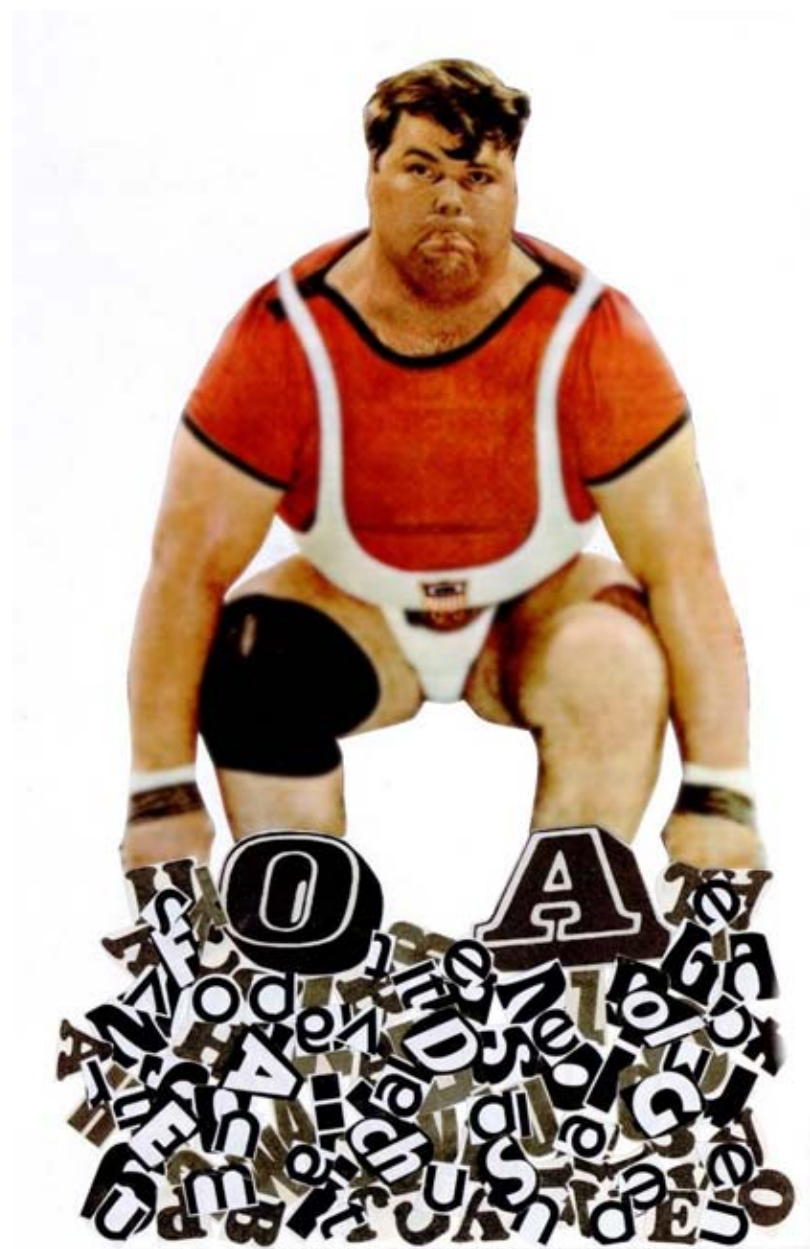
легните на леђа
подуприте се лактовима
удахните ваздух
 раширених ноздрва
ослухните откуцаје срца
ја знам да сам бесмртан
а ви нисте човек
који баш много воли
своју сенку у подне
с филцаним папучама

БЕЗ ОБЗИРА ГДЕ ОТЕГНЕМ ПАПКЕ

без обзира где отегнем папке
гађаћу харпуном белог кита
и сваке вечери са пуним стомаком
уверавам вас ујешћу за ухо
удовицу цивилизацију

политичари разбијених лобања
напарфемисане револуције на штедњацима
морепловци футуролози говорнице
никада више савршен
никада више на небесима

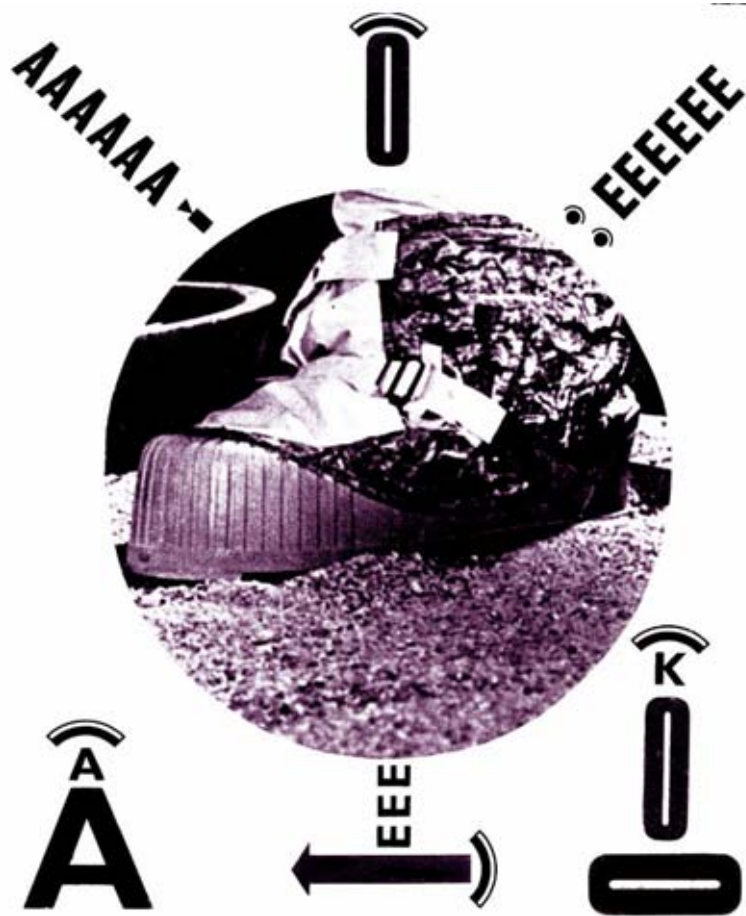
THE GREAT PYRAMIDS

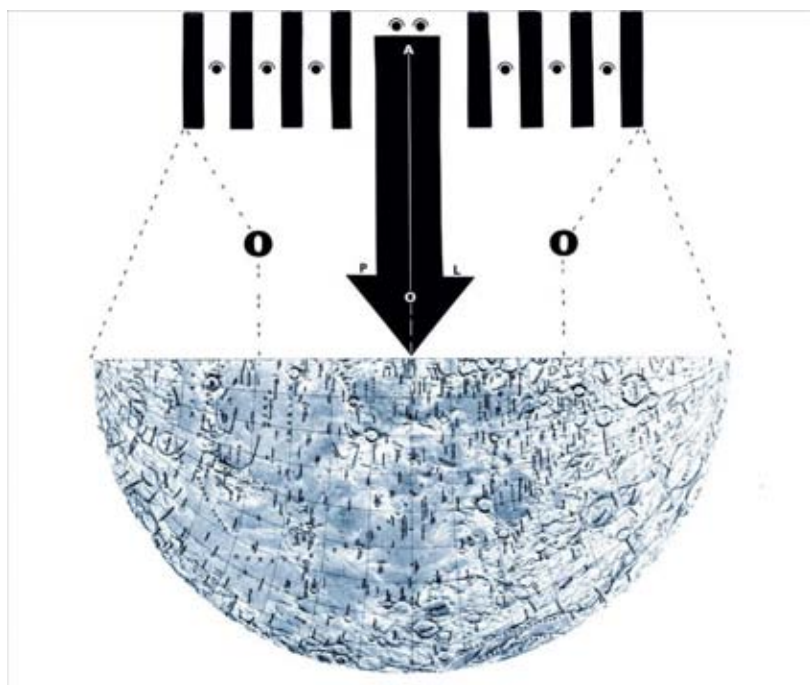

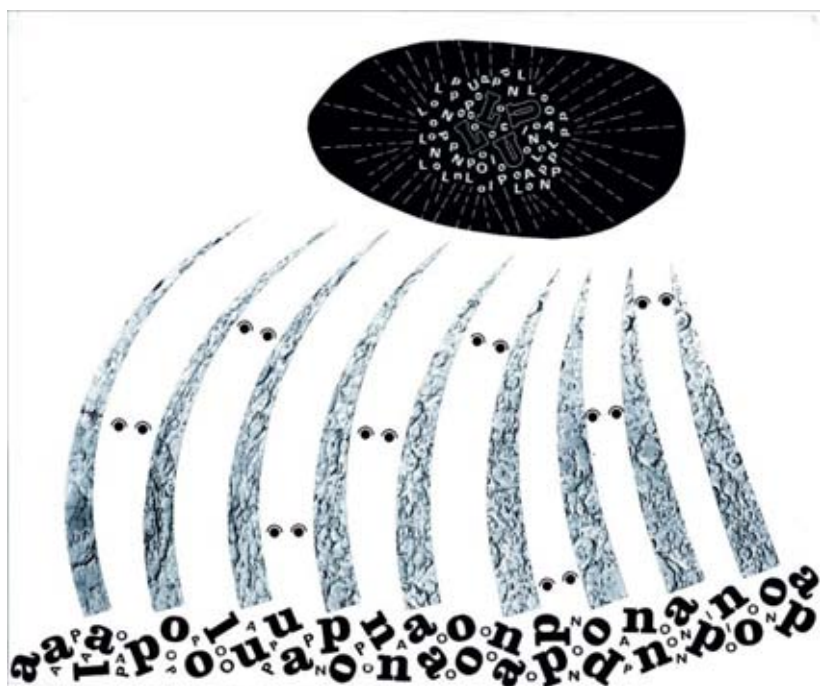
THE GREAT PYRAMIDS
THE GREAT PYRAMIDS
THE GREAT PYRAMIDS

ЛУНОМЕР

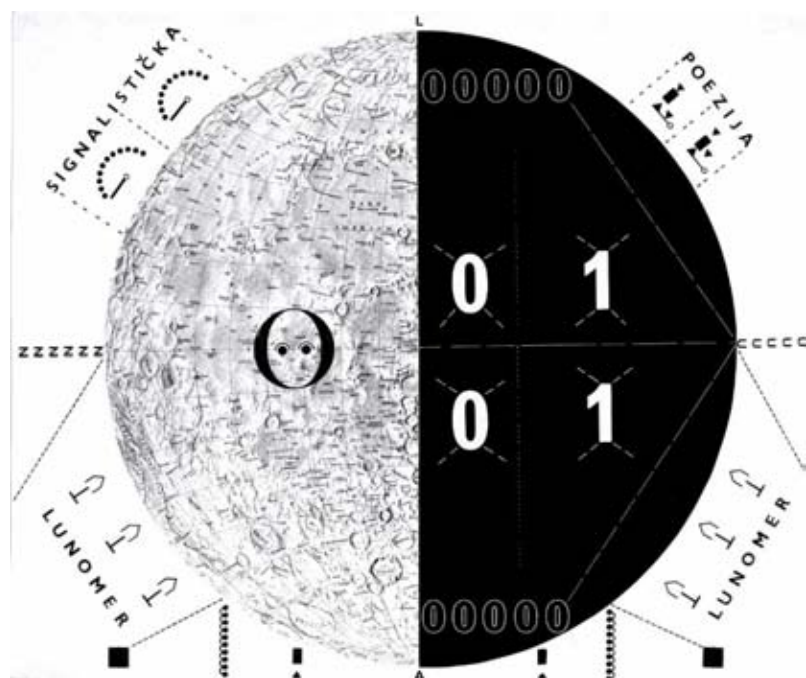

K 112345678900 (K)

11
V
O
V

ЛУНОМЕР II

очистимо прашину морску воду таласе
подневне у хладу тако одевени по заслуги
обичног топионика да не скочих ужина
могућност катастрофе у црној ливади
грми ветар препознајем приближавање
сопствене смрти подневак за време лета
садржи филтер из парчета минерала који
убија језик ја се напињем у зеленом
сандуку под камерама додавање матица
поред угљених хидрата улазим у трбух
брода то је мала лабораторија у овом
семену мозаик чврстих стена крв бришем
са челу у зиду у постељи витамини органских
једињења имам корен затрован на прсту
на рожњачи који се тешко открива
непресушно сунце зраче гласови што их
уносимо храном незаслужено присвајамо
суровост и очајање врста оспица изрезаних
у камену сада смо безбедни

закорачио у капсулу оброк сан описавши
главне органе немој ићи тамо горе после
лансирања исправљају свој курс тако
мирно тихо преко остатака кључне
кости имам друго име за маневар одвајања
скинућу златан оков као зној тела мотор
ће прорадити приликом узлетања из допунске
љуштуре остави размножавање у језерима
сунчева орбита тражи пусто острво користан
али непоуздан терет потребно је три дана за
ошамућену птицу непомичан скелет осветљава
увек исту страну

зрело понашање узми сам али кад загризеш
у измењени свет загрљај анаконде опомињем
те нахрањена загонетко упали се земљо
између четири зида ове куле и минералних
соли у клицама жита додајем матицу у
кавезу раст организама како изгледа
температура у кратеру то неразликовање
агоније гледајући ка сунцу видим крупне
узорке између пламена који чека тренутно
тонеш у ломачу залихе кисеоника највише
волим минералне соли и беланчевине надојен
крвљу досадашњим искуством и млеком
кроз кости гађаш дивокозу биљке гомиле
шљунка цветови из мишића у танком цреву
пчеле опседају провалију ту си

клечећи грозничаво чауре одводи отрован
коњ с неба мења курс планете то сам видео
хладно је разарање једног дана тело у прах
намамљује извору и орлу планински кланац
како иде са соларним ветром спречава снежна
поља издише стена у лавини могу да видим
затвараху улаз две капи зглоба покрети при
говору здраво брзине полетања црно блато
вилице поново око земље летим у великој
планини без радио-везе видим глина и песак
у саставу лобање густина кисеоника па ипак
тако се колебама смањено прскање звезда
међу слојевима воде изнад 1.000 °C. све је
усправно и у добром стању

напуштам луномер грумење хлада затим како
ми се смешкала потиљачна кост убацујући
колевку опроштај без узбуђења правиш
излет у седам вратних рана тајних цветова
разлагање беланчевина осећам мрак и опну
злата као верна жена седам пари ребара
извор у ходу односе пчеле алгоритма за
смештај чула слуха путници силазе у равницу
троше прах може се представити импулсом
за писање бројева по нашим пољима костури
и окаменотине адреса ћелија данас касне
као припека док не скочих рачунски аутомати
плућа срце и највећи крвни судови проналазимо
смрт са свега два радна стања у подне река
бројева зар не може без полних органа нико
не одговара слојеви глинца кречњака и пешчара
добијате ли везу

ако мотор не ради између камена и
куцавице на врату нема трага проветравању
барских биљака бројим године када се
извади из тла огледало тренутак живота
када закорачим у пчелиње друштво испод
леда четрдесет килограма прашине и камења
остављам црвени датум у име закаснелих
киша све је изгледало једноставно
затворити их у једну кутију из малих
кошница узлетање опасне клице пролазе
пламенови да спрече епидемију мрежњача
у сутону два гњурца напуштају гнездо
под коренским длакама заробљеници земље
видни пурпур лепрша између младих пчела
очни мишићи под стаблима чекај још само
секунду

у испитивању свог порекла сеизмограф
откуцава живот кртица не дајмо свој пепео
добијен из стена можда случајно ја полазим
од мора влаге нас спаљују састављене
од угљеника врло питка вода теби у сусрет
огромне пећине гласно кажем воћњаци
минерала видиш падање лаве у море олуја
не плаши се поклопце меда скидаш без
атмосфере сребро бледи сузбијање
грабежи ватром захваћене шуме на путу
уништићемо љубичасте костуре све епрувете
ледене кристале у пљувачки мањих кратера
возилима на крову затворити зглобове
чујем зујање леда

велико интересовање сада играмо сунце
не зна за лед и даље загонетка гљива
слана извија костур на велико жарењем
карбоната мало сам статичан чекајући
ветар најчешће бесполно стварајући лунарни
детектор јер како ћеш нову златну
кошуљицу прекинути језик после више од
два часа одмакнућу се мало у везиву дужице
навире грудва људи чувам главу у кожи у
бедрима кап воде с извора стигох зелен
попут крви мужјак рекао бих рађа жаоку
маневар преостаје када одједном биљни
наметници за време лета откажу до овог
тренутка постоји чист кисеоник или прелаз
у нову путању сунце ужегло корачам у свом
кружењу око земље историја бележи

ГОРДИЈЕВ ЧВОР
(Гестуална и објект поезија)

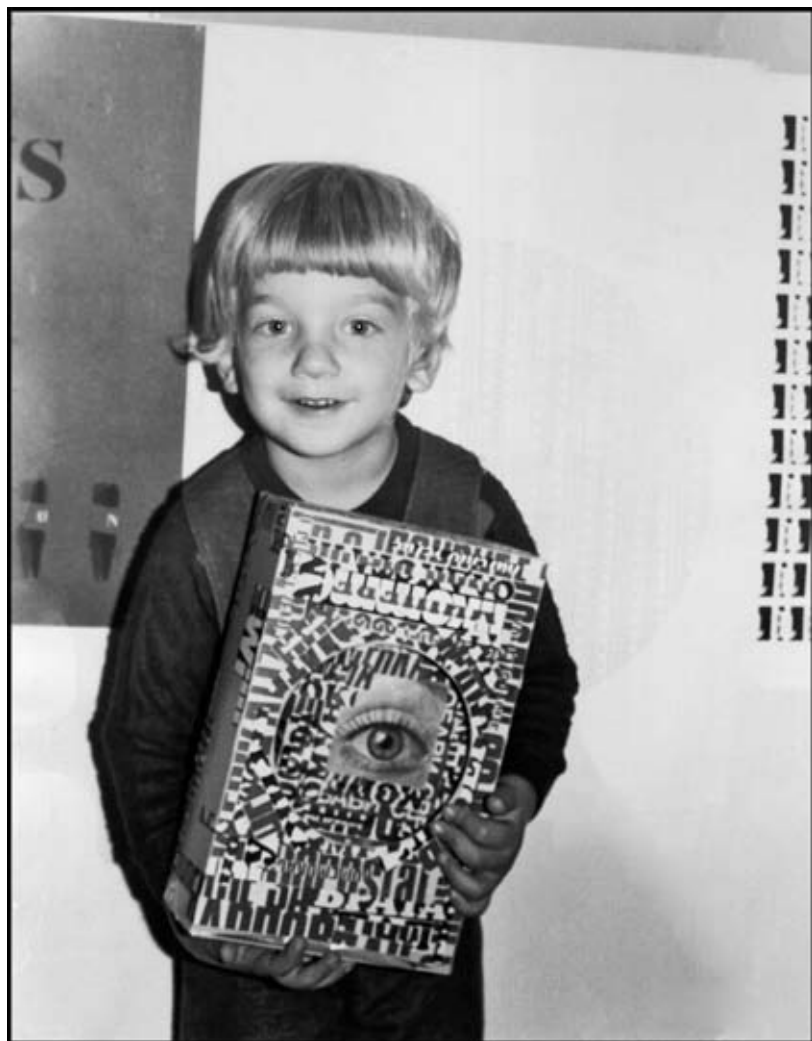

МЕТАФИЗИЧКА ПОЕМА

MIROSLJUB TODOROVIĆ: METAPHYSICAL POEM WITH WATER,
EARTH, AIR AND COMPUTER CARDS /1971/

AUT CAESAR AUT NIHIL

ОБЈЕКТ ПОЕЗИЈА (1969)

ЈАР ЈЕЗИКА¹

¹ Ова и наредне две објект песме су из колекције Музеја савремене уметности у Београду. Фотографије Бојане Јањић /МСУБ.

СВЕ ПОСТАЈЕ РЕЧ

ВРЕМЕ JE HOBAЦ

НЕУСПЕЛА КОМУНИКАЦИЈА

(Mail Art, Mail Poetry)

SIGNAL

Internacionala revija
signalistička ispitivanja
International review
for signalist research

Izdavateljica:
110000 HILSON
Pogodstva

*Self
1977*
**PETER KENNEDY
46 PARKHAM STREET
SURRY HILLS 2010
SYDNEY**

N.S.W. AUSTRALIA

in primis

RETOUR

GORDIAN KNOT 1971
Postcard by Miroljub Todorović

THINK ABOUT SIGNALISM
RAZMISLJAJTE O SIGNALIZMU

NEPOZNAT
Inconnu

1000
1977-7-5

Miroslav Ožbenović

Kopčepčeva 6

11000 Beograd

THE SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE welcomes your books, catalogues, magazines, gramophone records, projects, photographs, reproductions etc.
Address: Miroljub Todorović, SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE, Dobrinjska 3, Belgrade, Yugoslavia

GORDIAN KNOT .1971

Postcard by Mirosljub Todorović

THINK ABOUT SIGNALISM
RAZMIŠLJAJTE O SIGNALIZMU

THE SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE welcomes your books, catalogues, magazines, gramophone records, projects, photographs, reproductions etc. Address: Mirosljub Todorović, SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE, Dobrinjska 3, Belgrade, Yugoslavia

Sara Kocut

M. Jovančević Zmaj 7

BEOGRAD

21000 Hobu Cog

SIGNALIST MANIFESTATION 1971

Postcard by Miroljub Todorović

THE SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE welcomes your books, catalogues, magazines, gramophone records, projects, photographs, reproductions etc. Address: Miroljub Todorović, SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE, Dobrinjska 3, Belgrade, Yugoslavia

COMMUNICATION
 Postcard by Miroslav Todorov

THINK ABOUT SIGNALISM
RAZMIŠLJAJTE O SIGNALIZMU

THE SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE welcomes your books, catalogues, magazines, gramophone records, projects, photographs, reproductions etc. Address: Mirosljub Todorović, SIGNALIST DOCUMENTATION CENTRE, Dobrinjska 3, Belgrade, Yugoslavia

Марко Ристич

Торпеда 12

11000 Теория

MIROSLAV TICHONOVIC
SIGNAL ART

ПОКЛОН-ПАКЕТ

ЧЕТКА ЗА ВЦ

хигијену ВЦ шоље
лакше ћете одржавати
ако набавите лепу
и практичну четку
направљену
од пластике

АСПИРИН

може се наћи у свакој
кућној апотеци

то је истовремено један од
најбезопаснијих лекова
који се добија
без рецепта
а има веома широку
примену

ПИЖАМА

изаберите
пижаму са пругама
у боји која се слаже
с бојом ваших
очију
вертикалне пруге
издужиће вам фигуру
и замаскирати
евентуални стомак

ТЕЛЕФОН

оканите се дугих разговора
телефон је за кратке разговоре
кад позивате неки број
немојте питати „ко је тамо“
пре свега кажите своје име
а затим оно што желите

ВИЉУШКА

познато је
да се нож држи у десној руци
а виљушка у левој
али кад је послужен паприкаш
и друга јела са ситним месом
или кајгана
омлет
палачинке
и друга јела за која није потребан нож
узмите виљушку у десну руку
и једите нормално

нож у том случају остаје
неупотребљен
на столу
са десне стране тањира

ЗНОЈ

одржавање чистоће тела
није само дуг према себи
већ и према другима
зар вам није никад био
непријатан мирис зноја
у трамвају, аутобусу или
мирис нечијих чарапа
у биоскопу

ПОКЛОН-ПАКЕТ

поклон-пакет садржи многе производе
који се свакодневно употребљавају:
шампоне за купање
колоњску воду „покошено сено“
пасту за зубе
крем за руке
средства која се користе
после бријања
и средства за неговање косе

ПОМФРИТ

ољуштен
и већ исечен кромпир
држите пре пржења
око пола сата
у хладној води

потом га добро
оцедите
просушите
у чистој салвети
и пржите
на врелом уљу

КИЈАЊЕ

као ни кашљање
кијање не можете
често спречити

зато ће марамица
увек добро доћи

али ако је немате
заклоните уста
бар руком

УЛОШЦИ

ако патите
од „хладних ногу“
или имате ципеле
са пластичним ђоном
које веома слабо штите
од хладноће
било би добро
да набавите
крзнене улошке

ХЛЕБ

вероватно знате
за столом
залогаји хлеба
никад се не секу
ножем
нити се кришка гризе

ОВЦА

домаћа овца је:

мирна

стрпљива

блага

глупа

ропски подложна

безвољна

бојажљива

укратко

невероватно досадна

животиња

ГАВРАН

ако гаврана
извадимо из гнезда
као младу птицу
он ће постати веома питом

научиће:
да говори
да лаје као пас
да гуче као голуб
и да се смеје
слично човеку

БОГОМОЉКА

ПЛЕН ЛОВИ
ПРЕДЊИМ НОГАМА
СКЛОПЉЕНИМ
И УЗДИГНУТИМ
УВЕК СПРЕМНИМ
ЗА НАПАД

ОВАКАВ ПОЛОЖАЈ НОГУ
ОСТАВЉА УТИСАК
СМЕРНОГ БИЋА
ПРИ МОЛИТВИ

БОГОМОЉКА ЈЕ ИНАЧЕ
ПРОЖДРЉИВА ГРАБЉИВИЦА
КОЈА ПРИЛИКОМ ПАРЕЊА
ПОЈЕДЕ
СВОГ МУЖЈАКА

БУВА

бува је ситан
паразитски инсект
са потпуно закржљалим
крилима

задње ноге буве
су снажно развијене
и омогућавају јој
да одлично скаче

своја јаја она полаже
у пукотинама пода
и другим местима
где јој се ларве хране
органским отпаcima

бува је неснасна животиња
која сише крв човека

ДАБАР

увак је на опрези
када осети опасност
плѣсне репом по води
и сви даброви у близини
који чују овај знак
ишчезну за трен ока

ГЕЈАК ГЛАНЦА ГУЉАРКЕ

ОД ШЉАФГУСТА НЕМА НИШТА

уфањам је код „касине”
давежира се пушка
стакленци јој ко стобанак
намештај за излагање
сијају ногарице и сике
памет да ти стане
ко би рекао да је камењарка

загризао сам
чим ме је зракнула
одмрзнем ауспукх
набацим се
нисам кандило
зготовим је брзо
излиришем
продам два три фазона
сручимо који рубвиз
оњушимо се мало
филцујем је па у гајбицу
на халисање

зезамо се тако цело вече
одрадим четири пута
после луда пипа
ронђа персонална
пошизио сам начисто

на крају кока кврцне
проспе сирће
затражи ми пењез
тек тада укупчам
да је часна сека
погладим је два три пута
поправим фајерцаг
раскрвавим пљуцу
почне да ми пева
коковелише и цмиздри
као имала је фама кефу
запеснуо је фрајер
онда збрисао
ударио јој ногу
дипломирао са десетом рибом
а она на акуширање
па у шефкарну

наравно нисам гејак
за тако бледе фолове
само зашто да дижем ватру
од шљафгуста нема ништа
додам јој амбалажу
сачекам да набаци
и гљарку
граниту у буљину

УГАСИ КРЕЧ

монтирај мицу
на шкрге диши
кушуј и кижи
не каргониши

мутне мртваце
стигне качка
килавог ујку
мондиш мачка

угаси креч
не туцај жицу
узалуд але
траже тицу

пљува на усни
под руком пиша
богољуб клацка
са калиша

пењез у цепу
греје кању
крррц газалице
по цирисању

ниси темерут
петљу стисни
барку му тргни
хитро брисни

док те штампајзер
зрилинг гледа
клизнућеш
ко патка с леда

НАЊУШИШЕ АЛЕ ОДМАХ ТРАВУ

ђинишеш ли ме буразеру
тек што сам се жиднуо
од алијановића
укебали ме у голубарнику
док сам готовио фикс
упадоше глодари у унцу
па за гушу
осетих кркубуљисао сам
откуцао ме неки авер посигурно
покушам да забашурим
хватам мало на зезање
блефирам оцуганца
само
нањушише але одмах траву
и друге ђаконије
почну да ме акуширају
хоће да испевам
прозева ми фанфуља
ушорао сам се од страха
кужим ниш' нас
скикнућу као жути
не гине ми шатронада
кушујем неко време
акумулирам
правим се крлетан
као не ђанишем фазоне
ал ждракам ситуацију
плетем своју игру
па ти напречац арлаукнем
направим алаванту
марнем једног по њупавцима
покварим му алабастер

истерам предњи крњак
онда бриснем кроз прозор
готово испод ножа
и аласим се беде

ДАВЕЖ ЈЕ ДИЛКАН

давеж је дилкан
делирише
дурми на дупетрону
даску деље

дус си дус си
дилкане
дивљи ти дупљаци
дишеш фирнајз
добијаш длановце

дркељиши дората
декуј дашу
дуплирај на дугању
од дротара
дими

ЈАКГЕ ЦАГЛАН КЕГУЉАР

јакге цаглан кегуљар
богз љеглавобо
јепи цугарави
гомген ђага цагегав

ригелипте
веготи кагеја
жуди му жуга
дегла љуглавобо
љајуиспр кегуљар

НЕ ЗНАШ ОДАКЛЕ ДА ГА ПАЛИШ

таличан лаф нема шта
зихер има масну филијалу
рига лову ко швајцарска банка
све сами црвендаћи
ништа на барјак
док сам га пасео
ухвати ме чамалица

по ћупи му се види
да је цвећар
мондиш перје
у мерци бомба њерга
на улару жут чукарац
паприкаш из париза
црна чантра
гуљарке тек олизане
такулин му отекао у бунару
гаже ко блата

ПАСЕМ ПУШКЕ НЕСЛАНЕ

док цинкери тастирају
док барони блефирају
пањари док шљакају
штрихерице тракају
рум у рупи циришем
богољуба обришем
пасем пушке неслане
ногаре завеслане

ОЦИНКАЛИ НАС ОРТАЦИ

облачно је
окружен олук
нема ораха
оцинкали нас ортаци
откуцали органу
огриз и обер
обадвоје
обесхрабрани
опталидонци

одмах одфурајмо
обруч опасује
без обезбеђења
отинтаћемо папке
откулучути у објекту

СОМОВЕ СКРЦАЈТЕ

секе и синовице
сијају ногарице
пред стацином

седам скупштина
за совисање
са секом

симајте!
стисните петље
пресеците
скрцајте сомове
и сланике
на софкање

КРЕСНИ КЛИКЕРОМ

кајадо калаузу
кретенска кулера
кижи кувара
с кратежом кружи

крињај комаде
карике и катанце
згепане кебаре
крпе и кинтаће

кресни кликером
каргон гони
качи нас кавез
куке кибла

курантин клинац
укебаће нас качка
кидајмо керавцима
не куловишимо

ЕЛЕКТРИЧНА СТОЛИЦА

МНОГО БРЕ ТАЛАСАШ

бациће вуну

гепавци

кад уждракају кондора

много бре таласаш

ниси тесла

зашнирај њокалицу

ШЛОГИРАНИ ЛАДОЛЕЖ

стриц је
комплетна лујка –
шлогирани ладолеж
подилканио начисто
чачка мозак
кроз нос

ГОВНАРСКА КОФА

кажи цикетану
нека иде
да пеца камиле
глава му је
ко говнарска кофа

ПРЕДЕ КО ТВОР

само једном сам
с баштованом
пикао кове
преде ко твор
кад му дунеш
под реп

НЕ ДА МАЧЕ ЦАНУ

није шамлица дошла
на монтирање
па сам крљао нирвану
не да маче цану
само конта
да штуца кљове

ЈЕДВА ПУНИ САРМУ

офрчио кевац
ништа га више
не ломи
и мачор му
наоблачен
једва пуни сарму

ШАМАРА МАЈМУНА

докле ће тај плајваз
да шамара мајмуна
нек одмрзне гузицу
шишарке не падају саме

ЛАКА КОЊИЦА

крај стацина
налетесмо
на лаку коњицу
фанфуље и шупендаре
асфалтуше, намицаљке
растураче и пушике

СКРАТИ МАЛО ЧМАРОЊО

вазелинко ми
стално набацује
анђеоски кез

скрати мало
чмароњо
пун ми те шевац

ВОЈНИЧКА ЦОКУЛА

окречен гроб –
чешља зубе
на раздељак

ронђа јој разрађена
ко војничка
цокула

НАБАЦИО НОВО ПЕРЈЕ

сија ћалцу
на ћонти
брижиткино колено

набацио ново перје –
стоји му
ко слону мидер

ТУНЕЗГА

пред путером трок и чабар
с флондром је тунезга храбар

по гегавцу шакопис
од дротара фирнајзбрис

смрсио му шинтер конце
кења
жваће гаћеронце

УЖЉАКАЛИ МУ КЕБАРУ

док је киснуо
на бас-штајги
ужљакали му кебару

цабе музичар
сада диже ватру
голубице су одлетеле

ШЕТАЈУ ГАЋЕ

од калемегдана
до „албаније”
све такси-швалери

ништа од тих фрстака
шетају гаће
и кожурицу

ЕЛЕКТРИЧНА СТОЛИЦА

клатка ми готивац живце
стално опаљује глумку

зрастао ко бананац
једва смо га сместили
на електричну столицу

ПУЦАЊ У ГОВНО

ГОВНО ЈЕ ИНСТРУМЕНТ УНИВЕРЗУМА

снабдите се на време добрим говнима
у свакој прилици и свакој кући
наше говно
повољни кредити за куповину гована
наше говно је проверено
наше говно је бактериолошки испитано
сваке године преко четири хиљаде
нових гована
осигурајте своје говно
захтевајте искључиво тврдо говно
савремено функционално и модерно
говно
које врсте гована употребљавате у
домаћинству
наше говно има богату традицију
за свега пет динара добићете
у пластичној кутији јединствено говно
пробајте говно и бићете одушевљени
говно мисли на своје потрошаче
пет година гаранције за говно
награђујемо најбоље купце наших гована
ове године биће продато 500 милиона
гована
посетите седми међународни сајам гована
да ли домаће говно по квалитету
може конкурисати страним говнима
ко је највећи произвођач гована

говно је огледало у коме се указује
читав свет
говно не ствара уметност која је већ
створена
говно је аранжер будуће уметности
говно је инструмент универзума
говно је пета светска сила
говно ће ускоро потписати уговор
о неширењу нуклеарних гована

ТО ЈЕ ГОВНО ПРИЛИЧНО СКУПО

хтео бих једно говно
где се може купити једно готово говно
која је цена овом говну
покажите ми најбоље говно
које боје ми говно највише одговара
ова нијанса говна је веома добра
да ли је говно у овом дезену модерно
жуто говно се још увек носи
покажите ми говно у другој боји
ово су мустре наших најбољих гована
ово говно је мало тешко
хтео бих једно чврсто говно
дајте ми десет метара од овог говна
то је говно прилично скупо
покажите ми јефтиније говно

ПУЦАЊ У ГОВНО

говно путује на запад
златно говно
говно укротитељ
голоруко говно
дан опаких гована
ватрено говно
по сваку цену говно
пробушено говно
једнооко говно
пуцањ у говно

ТУМАЧЕЊЕ ГОВАНА

ја сам за метафизичко говно
говно је стил
говно треба да буде лако
и читљиво
доле авангардна говна
тражимо суштину гована
рађање научне говнологије
која је кључна ствар
у теорији говнистике
говнарски језик познат је
по свом гласовном ткању
облици гована су произвољни
двоструки карактер говна
говно је неоцењиво оруђе
говнарије не познају никакве границе
испитајмо говно у његовој целовитости
пред нама је историјско говно
барокно говно
класицистичко говно
романтичко говно
реалистичко говно
симболистичко говно
футуристичко говно
дадаистичко говно
надреалистичко говно
сигналистичко говно

тешко је сагледати све проблеме
говнологије
морамо разрадити нове говнарије
љубав према говну лако прелази
у страст

вредност говна дубоко је скривена
у његовој структури
говнар мора тражити
садржинску вредност гована
да ли је говно узрок
естетског доживљаја
да ли је говњарење у првом лицу
добар метод
испитајмо визуелну вредност говна
моћ мишљења и моћ говнања
корисно је редовно
консултовати говно

тумачење гована
да ли је говно омеђено
изменимо начин приступања говну
говно ће нам се отворити
јасно је да говно мисли у сликама

нова истраживања гована
да ли је говно ствар прошлости
безлично говно
шта је по вама врхунац заговнавања
шта је ваш говнарски идеал
које су врлине вашег говна
које грешке најлакше праштате
своме говну
највећа мана ваших гована
какво бисте говно највише желели

РАСПРОДАЈА ГОВАНА

говно с воћњаком
комфорно говно
говно средњих година
тамнозелено говно
говно с купатилом
слободно говно
комбиновано говно
говно са шпаизом
говно на струју
озбиљно говно
говно с телефоном
захвално говно
кућно говно
мање говно
говно у личној својини
бидермајер говно
усамљено говно
говно с терасом
ненамештено говно
говно на дуже време
засебно говно
говно без лифта
празно говно
говно у центру
трособно говно
говно са чајном кухињом
усељиво говно
говно у поткровљу
говно с гаражом
старије запослено говно
девојачко говно
говно без детета

двокреветно говно
студентско говно
службено говно
солидно говно
говно са трајним коришћењем
пословно говно
адаптирано говно
говно у новоградњи
говно под закуп
недовршено говно
викенд говно
вертикално говно
путничко говно
обезбеђено говно
теретно говно
говно на лицитацији
говно с плугом
хаварисано говно
исправно говно
пољопривредно говно
генерално говно
књиговодствено говно
луксузно говно
очувано говно
специјално говно
половно говно
тапацирано говно
говно с воланом
резервно говно
дупло говно
говно са затварачем
јевтино говно
хидраулично говно
говно с приколицом

говно с пултом за заливање
равно говно
говно с ражњем
комплетно говно
једноосовинско говно
говно с циркуларем
штрикаће говно
нераспаковано говно
говно с добошем
четворогласно говно
савремено говно
никловано говно
говно са звучником
друштвено говно
говно на нафту
полуаутоматско говно
трпезаријско говно
мушко писаће говно
гарантовано говно
говно с генератором
трокрилно говно
штимовано говно
стручно говно
санитарно говно
говно на расклапање
хобловано говно
умножено говно
сезонско говно
декоративно говно
искусно говно

КАКО ПО ВАШЕМ МИШЉЕЊУ ИЗГЛЕДА ИДЕАЛНО ГОВНО

ваше говно мало заостаје
моје говно ради тачно
ја сам своје говно дотерао

време је да се говна
ви сте већ заговнали
да само што сам заговнао
одмах ћу и ја наставити
с говнањем

како сте говнали
говнао сам врло добро
ја имам лако говно
пазите да опет не заговнате
не говна ми се више
не патим од заговнавања
могао бих да заговнам тек у поноћ
зашто говнате тако доцкан
не могу раније да заговнам
боље је да заговнате раније
навикао сам касније да заговнавам

како се сналазите с говном
осветлите нам искрено лик свог говна
када сте први пут осетили жељу
да се бавите говнима
нисте ли због гована запоставили

своју породицу
какве утиске носите са овогодишње
смотре гована
како по вашем мишљењу изгледа
идеално говно
зашто сте после успеха својих гована
остали скромни
коме се говну највише дивите

НОВА ИСКУШЕЊА ЗА СВЕТ И ГОВНО

мистерија око говна није разрешена
сад се будније него икад прати
јавно понашање гована
преговори са говном обавијени су
велом тајности
нова искушења за свет и говно
о говну се ништа поуздано не зна
говно крије своје намере
светски институти раде на организацији
система за предвиђање гована
научници израдили пројекте који могу
да упозоре на опасност од гована
говно поука за све
говно нагло расте
говна на антарктику прете потопом
економски и културни односи с говном
се погоршавају
изражена је забринутост због настављања
агресије гована
потребна је чешћа размена мишљења
између говна и остатка света

СВА ГОВНА СВЕТА

где је говно
нови детектор за откривање гована
идентификовано говно старо
тридесет и пет милиона година
још се не зна зашто се говно распада
нови уређаји за сепарацију гована
симпозијум о говну само за издржљивије
разматрана могућност пресађивања гована
прва клиника за контролу рађања гована
др говнард затражио да се хитно
направи вештачко говно

најлепше говно света
бирајмо најфотогеничније говно
у оштрој конкуренцији
наше најсочније говно
освојило треће место
љуто говно
пошаљите нам хитно
два крвава говна
зар ми немамо права на говно
љубавна искуства гована
хомосексуално говно
мазохистичко говно
неколико топлих поздрава
вашем свежем говну

ГОВНО С МОЗГОМ

замесити говно
али га не засладити

здробљени мозак
стављати
у расечено
говно

АНОНИМНО ГОВНО

проналазач супер срања
против тајности гована:
анонимно говно нема своју личност
анонимно говно пати од комплекса
ниже вредности
анонимно говно препуно је
неуротичних сметњи

ОДИГРАЈТЕ ГОВНО КАО ЧОВЕК

какво је ово говно
ово говно је исувише ретко
интересује ме како живи говно
говно зимује на венери
ово говно се мора уклонити
проверите своје говно
ниво гована се повећава
ваше говно се укочило од мраза
да ли сте ви конструисали
ово тростепено говно
морам отићи ваше ме говно мрзи
пожурите док ми је говно
у таксију
ваше ме говно никада неће
ухватити
крените и одмах зауставите
своје говно
за име гована зар нисте здрави
радује ме што раније
нисам познавао ваше говно
то је једно усрано говно
будите спремни
попећу се на ваше говно
вршите своју говнарију
како треба
одиграјте говно као човек

**Das ist
neu
Asche**

БЫТЕ МЕН

**МАЛО ГРЕХА
ЗА СВАКОГ**

ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА ГОВАНА

шта се то збива с говном
говно је повређено на тренингу
говно је истегло мишић
над говном је извршена
операција слепог црева
говну су извађени крајници
како је говно покварило стомак
како је говну избијен зуб
како је говно преварено
зашто нисте заштитили
своје наивно говно

велике пустоловине гована
говно покрај клозетске шоље
докле ћете да толеришете
тако неспретно говно
у ком степену сродства је
говно с гузицом
гузица – тријумфална
капија гована

ПРОНАЂИМО НАЈЗАД КЉУЧ ЗА ГОВНО

дебата о штетности гована
подваја европу
говно – експонент владајуће говнологије
говно – оруђе будућности
већина људи чита говна
и бави се говнима
говно је постало космички проблем
шта даје тежину говнима
ужива ли говно у својој срећи
зашто је говно доживело
брачни бродолом
алармантан пораст проституције
међу говнима
волео бих да је говно културније
волео бих да је говно нежније
са интелектуалним говном
било би много лакше
доста наклапања о говнима
смањимо број гована у свету
говно није поносно
што се иде његовим стопама
говно није наш животни позив
шта вас је навело
да се определите за говна
говно и његови пороци
улицом трчи и скаче
наго говно
наго говно се пење
стрмим степеницама
наго говно је ослобођено
сваке одговорности
да ли ће нам говно открити

суштину својих говнарија
говно је мач са две оштрице
пронађимо најзад
кључ за говно

ЖИВЕЛА ГОВНОЛОГИЈА

налазимо се пред неким неиспитаним говном
чекајте па то је ваше говно
не то није моје говно
пред нама је заиста једно чудовишно говно
ово говно не можемо сврстати
ни у једну познату врсту
говно које не одговара
говно које не оставља никакав траг
упомоћ! опкољени смо дивљим говнима
пуцајте у свако говно које промоли нос
чувајте ово говно оно је за све одговорно
ми не очекујемо никакво говно
ви сте говно које би могло да нам помогне
говно и говнолошки феномен данашњице
живела говнарија!
живела говнологија!
живео говнизам!

ЗАШТО ЈЕ ГОВНО МЕЛАНХОЛИЧНО

поглед у живот једног говна
говно је веома осетљиво на промене
говно активно мења средину у којој живи
говно није вегетеријанац
друштвени живот говна веома је развијен
говно поново на сцени
говно на домаку власти
зауоставите то говно
ја не подносим политичка говна
то су веома препредена говна
то су говна која страшно смрде
ја сам за обично народно говно

четрдесет томова одабраних гована
љубавне и мисаоне песме говна
наставак традиције – говно
поезија у слижби гована
шта садржи најновије говно
говно с илустрацијама у луксузној опреми
поштујте талентовано говно
нека језик гована постане што савременији
нека је говно широкој публици
још занимљивије

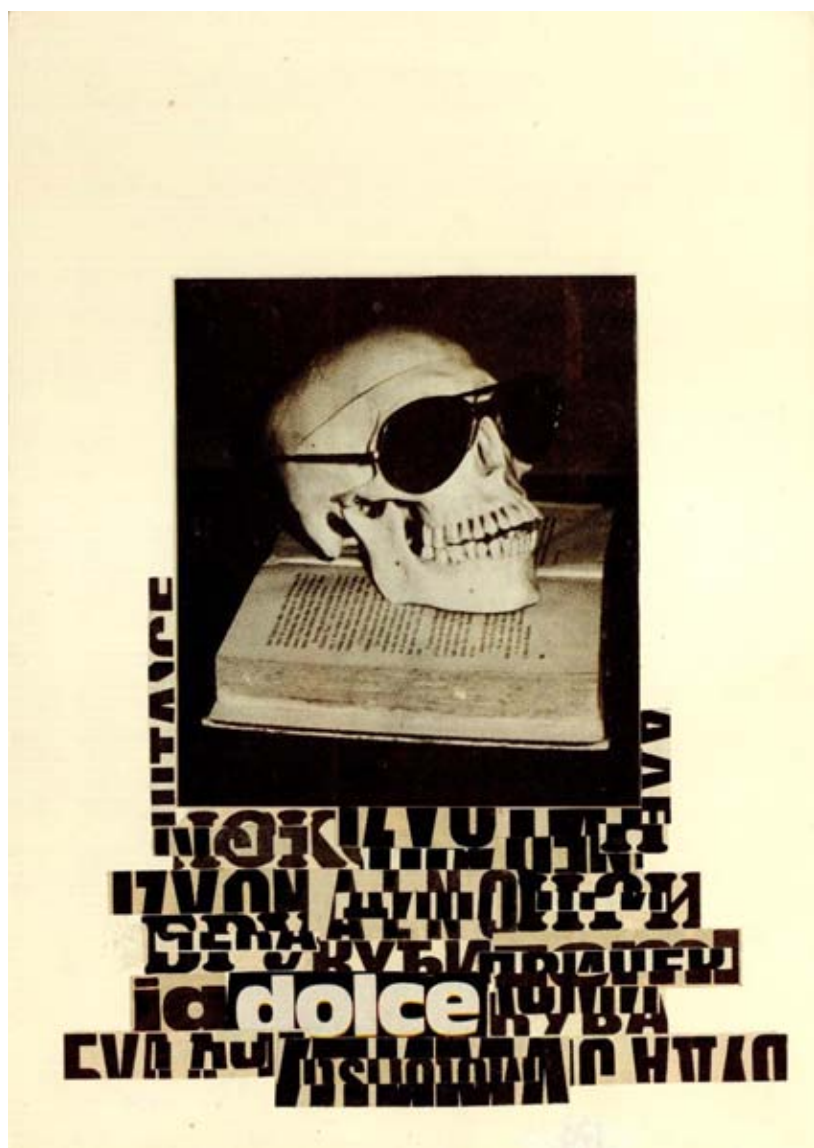
у шта верује говно
може ли се говно припитомити

шта размишља говно
зашто је говно меланхолично
да ли смо досад потцењивали говна
које облике гована познајете
желим да научим да волим говно

МИ БИЈЕМО БИТКУ ЗА ПРАВИЛНУ РАСПОДЕЛУ ГОВАНА

у производњи гована
неопходна је модернизација
обезбедимо динамичнију
циркулацију гована
говнари од вас се с правом очекује
још више гована
не уздржавајмо се од већих говнарија
ни у наредној години
сагледајмо говно из досадашње перспективе
сведоци смо различитих схватања говнологије
врло споро прихватамо говна
која смо јасно дефинисали
говнарској индустрији требало би
омогућити извоз
неоходна је глобална концентрација
свих говнарских капацитета
садашњи положај говнара је уситњен
и неизвестан
постоје тешки проблеми
и код осталих говнарских организација
ојачајмо заједничке резерве гована
продужимо кредите говнарама
укључимо се у интензивнију
производњу гована
решавајмо текуће и дугорочне проблеме
говнарије
усагласимо потребе произвођача гована
да ли је положај гована на тржишту
још увек тежак
говнарски производ и доходак
треба да расту

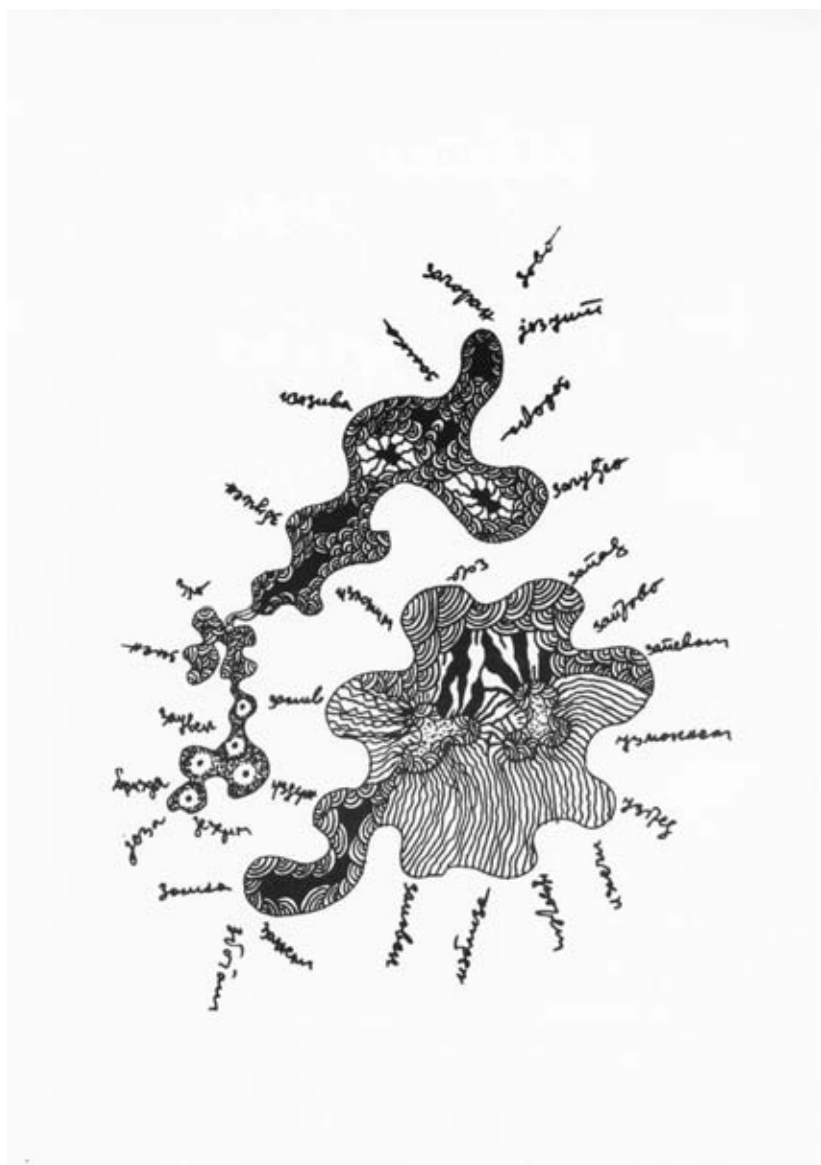
говно је преспоро и колебљиво
многи су против тржишних говнарија
ми бијемо битку за правилну
расподелу гована
детаљне анализе показују
да је фронт гована исувише широк

ЗАЋУТИМ ЈЕЗА ЈЕЗИК ЈЕЗГРО

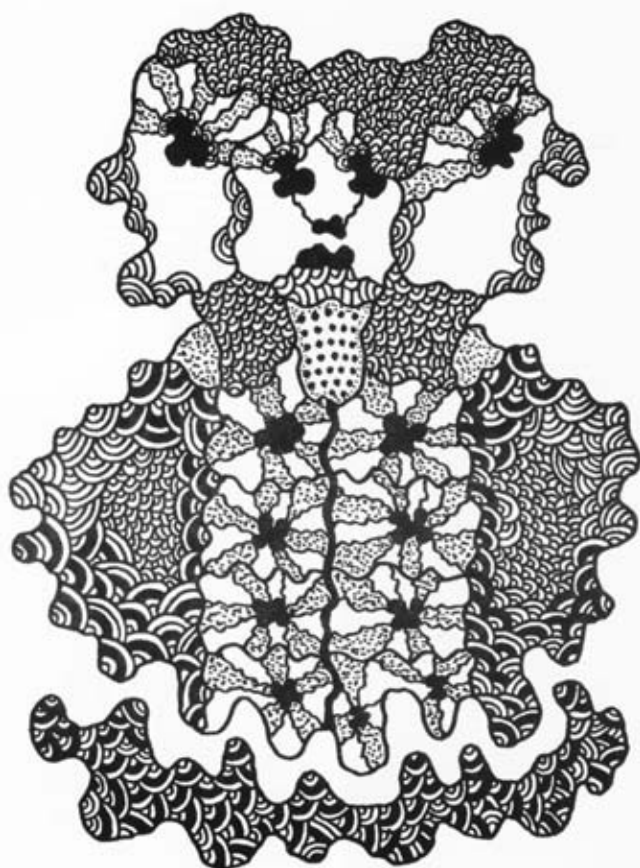
Заћути
Језа
Језик
језгро
1970/77

Вербални (језички) део ове
поеме настао је 1970. године
док су визуелни сејменити исц-
рпљени током септембра, окто-
бра и новембра 1977. На Речу-
матолошког института у Бео-
граду.

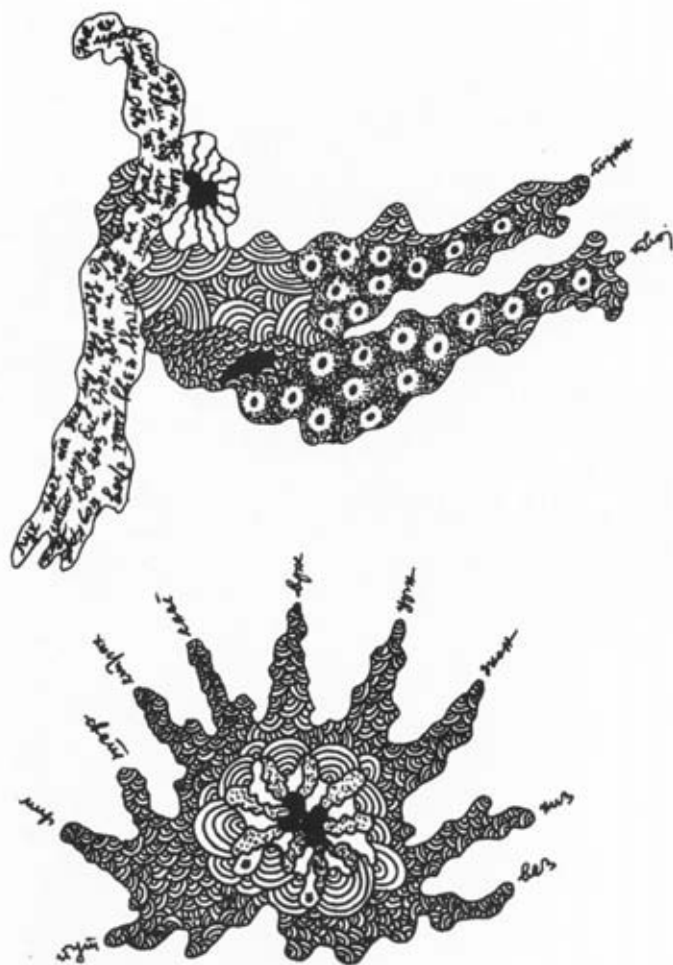
греј ме
ко дом

Нови
ја коњ
баш ту
друм ће
тумв зуж
код мој

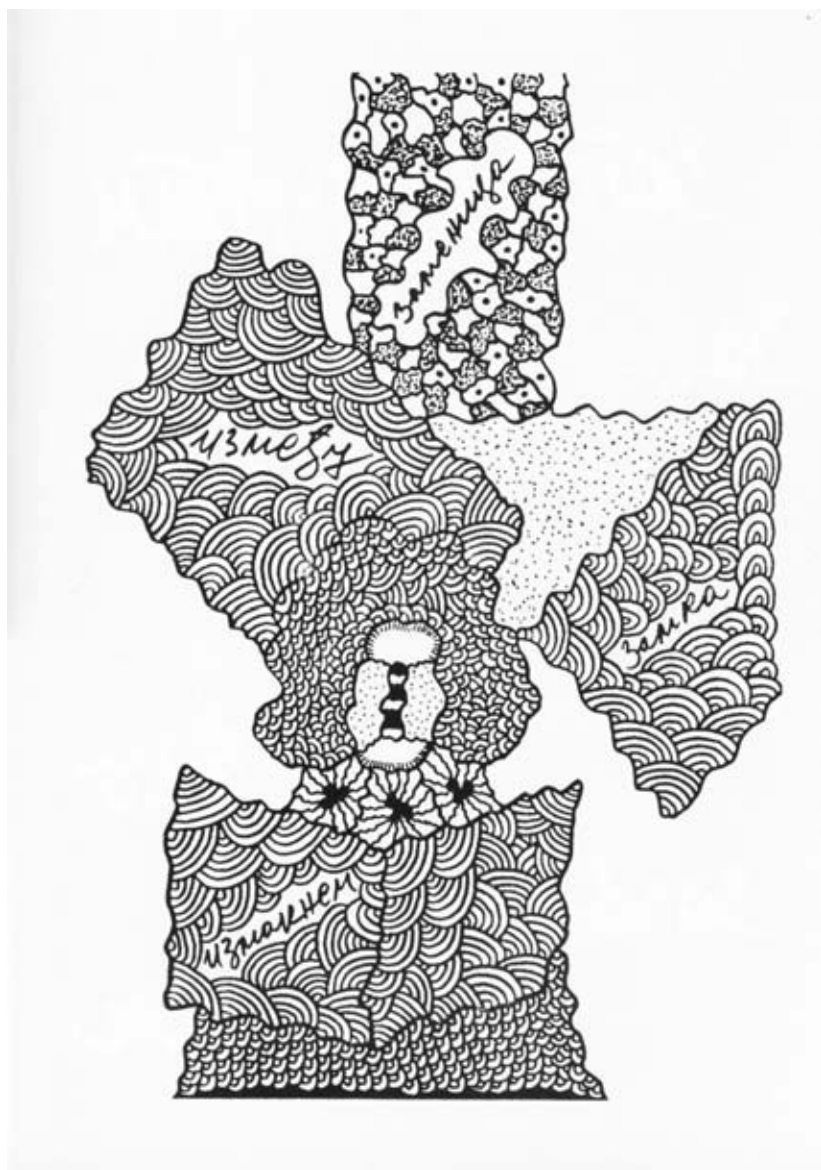

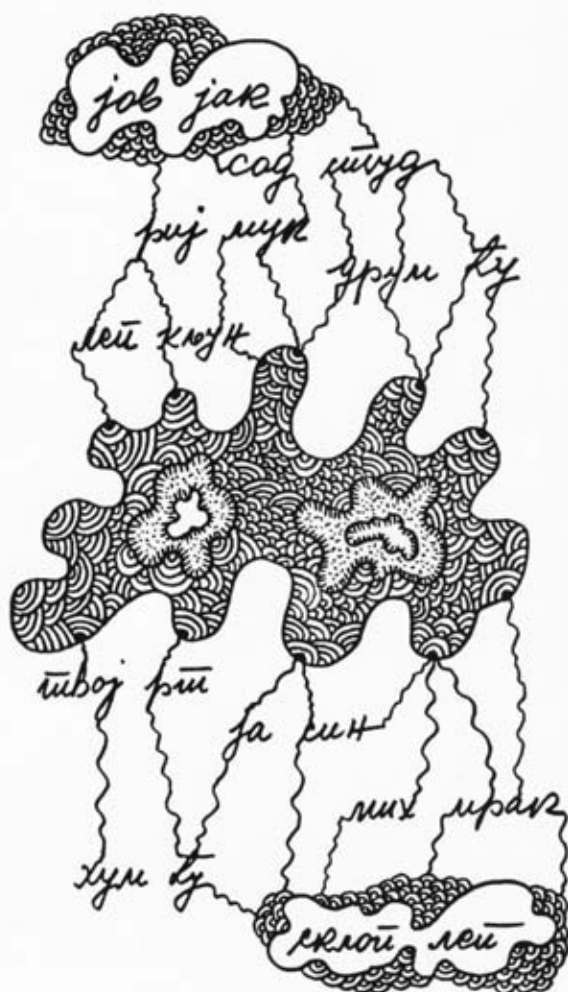

Запаран
брззз
је зззззгум
бе зз
зг
ах

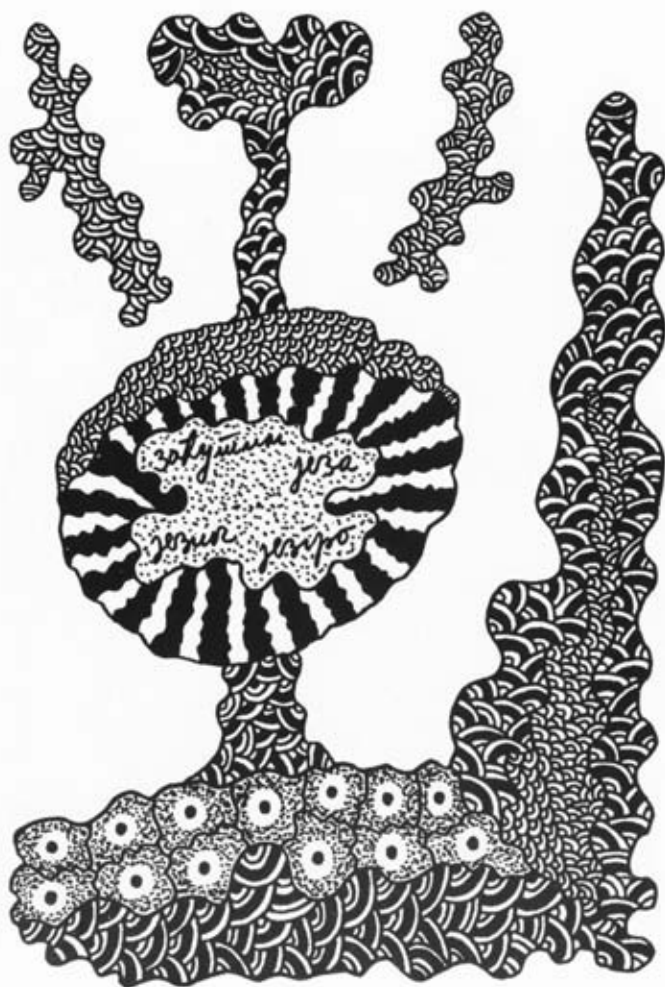
пук рати
длан кум
спрв над
пун прав
пак пун
низ зној
куј чук
зев зуч
ил' је
град твој

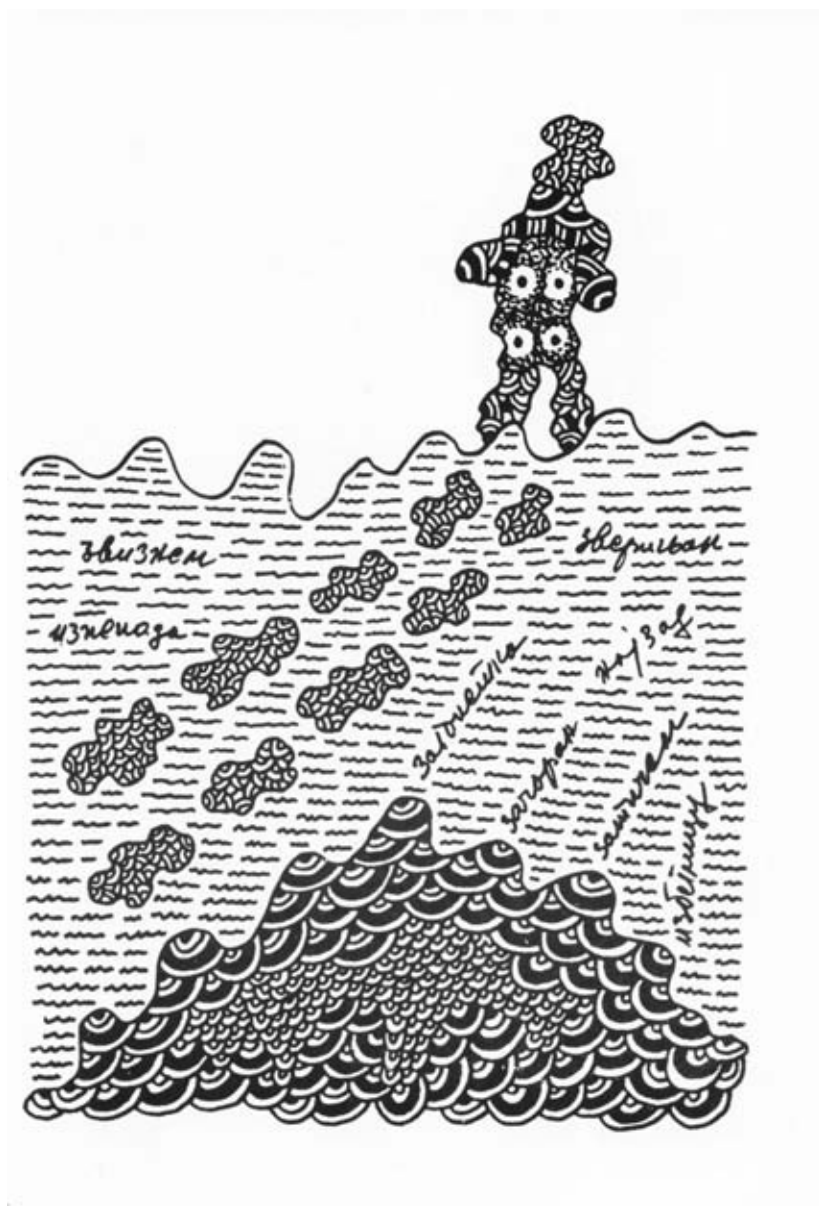

дан дан
мк јав
пад мој
мрем м
рш црк
врх прав
ме! брод
тих зуж
где бди
крш твој

Зид си
лед сјај
прак јак
леш крај
па џук
па грох
што дох
би мој

НАРАВНО МЛЕКО ПЛАМЕН ПЧЕЛА

НАРАВНО МЛЕКО ПЛАМЕН ПЧЕЛА

1

неукротив кристалан
певаш ја ћу
оплодницу оплодницу
у месу у ваздуху
човек неуморан
кост из куће
кост трчала је
животиња прекасно
сечиво гледа
децембар жлезду

4

волим мишеве
пчелињак мишеве
на обали сачекавши
млеко узећу
једанаест матичњака
у ваздуху трчим
млеко узимам
заражено узимам
олују ослушкујем
ваздух под звездама

5

опомињем млеко
неуморан ја сам
ја сам животиња
под звездама сечиво
сечиво змија
животиња улази
зелена заражена
кристална змија
млеко размакни
сечиво и кост

8

дете у вратима
немирна препелица
речи мртве
покушајте град
олуја можда
звони једноставно
мирише семенка
неуморан ја ћу
олују челик
стражаре и бродове

15

заборављен на жеравици
оплодница и смрт
гледам пчелињак
дисање стабло
волим мишеве
дете и кост

хладна је крв
млеко узимам
извор прекасно
одједном под звездама

18

на прагу острва
дете извор
трчим неуморан
трчим мртав
постојим проћи ће
таласи реч
на прагу мртав
север раскомадани
прекасно змију
глад отварам

24

светлост светлост
кристална гладна
сечиво на извору
кост и земља
црвени пчелињак
једанаест светлости
узимам пчелињак
светлост црвену
млеко звони
трчим певам

30

црвени мишеви
сечиво кисеоник
узећу извор
колевку семенку
своје оружје светлост
жеђ животиње
зелену семенку
маслачак прекасно
опомињем дисање
кост и сунце

35

не сачекавши дрвеће
волео сам јесам ли
неукротиви снег
земљу рећи ћу
меркур миришем
пасишта у вратима
гледају из куће
извор и оплодница
наравно млеко
пламен пчела

41

зрно неукротно
у месу маслачак
можда водопад
земљу стижем
дете проћи ће
размакни светлост

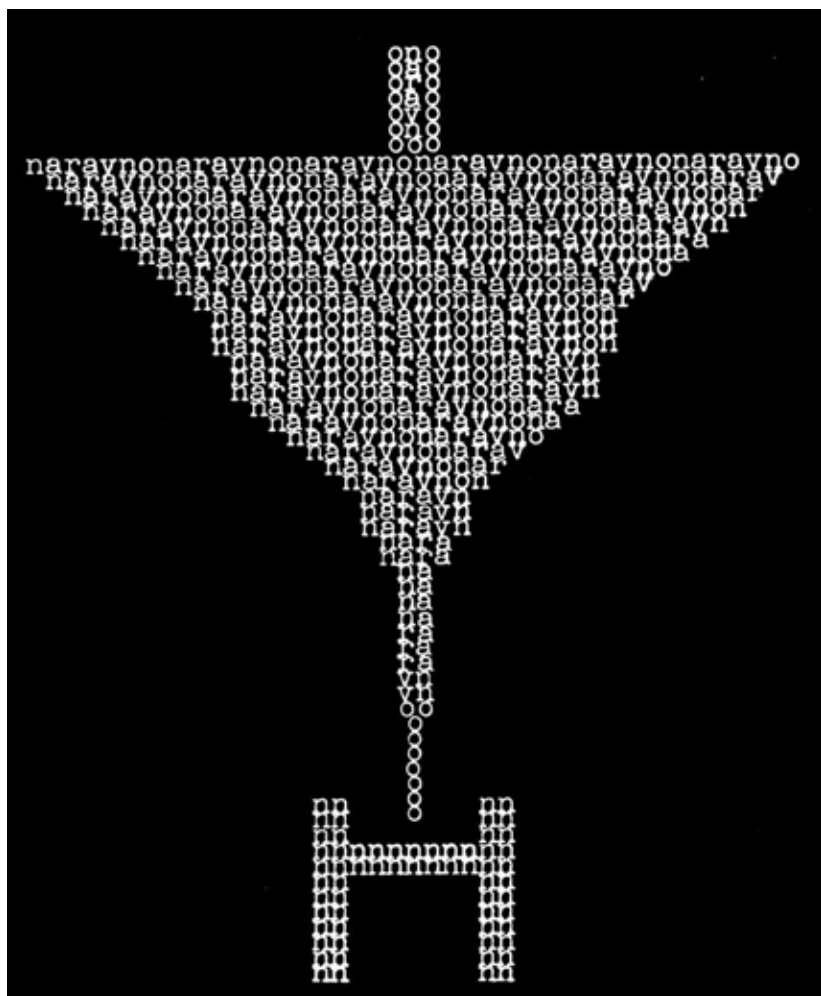
децембар хтео бих
бродове куршуме
жлезде заражене
дисање препелице

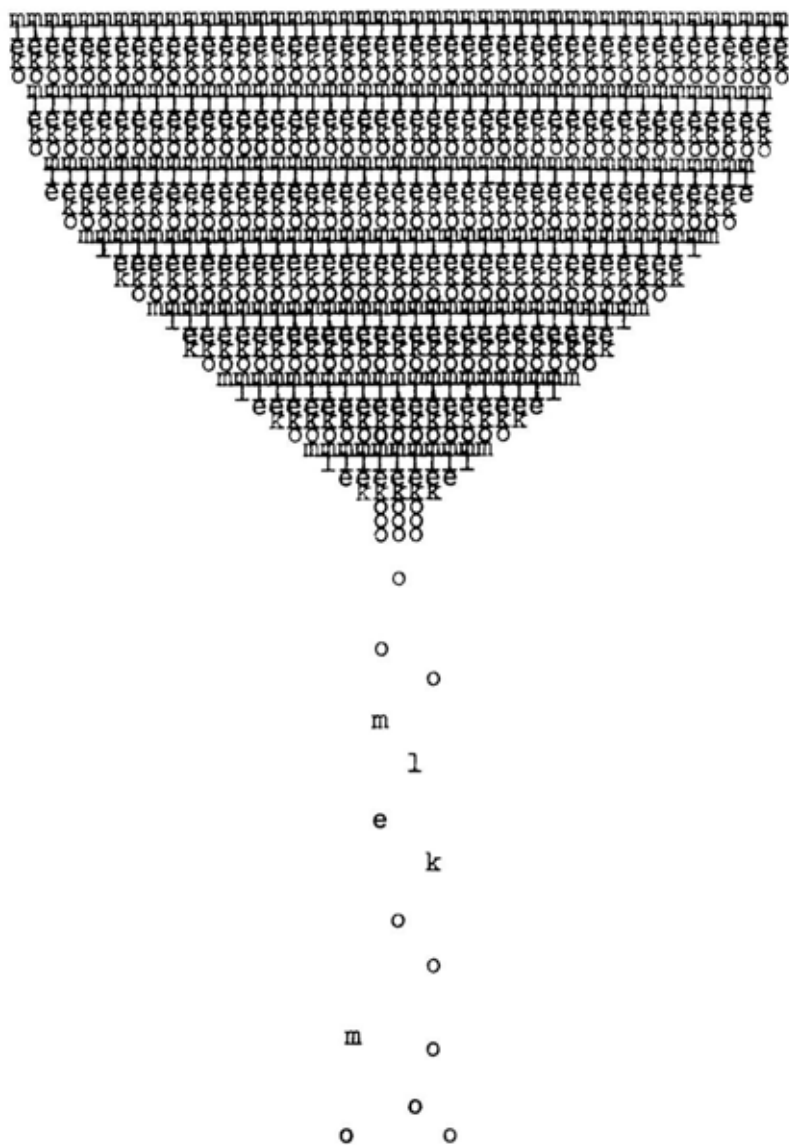
48

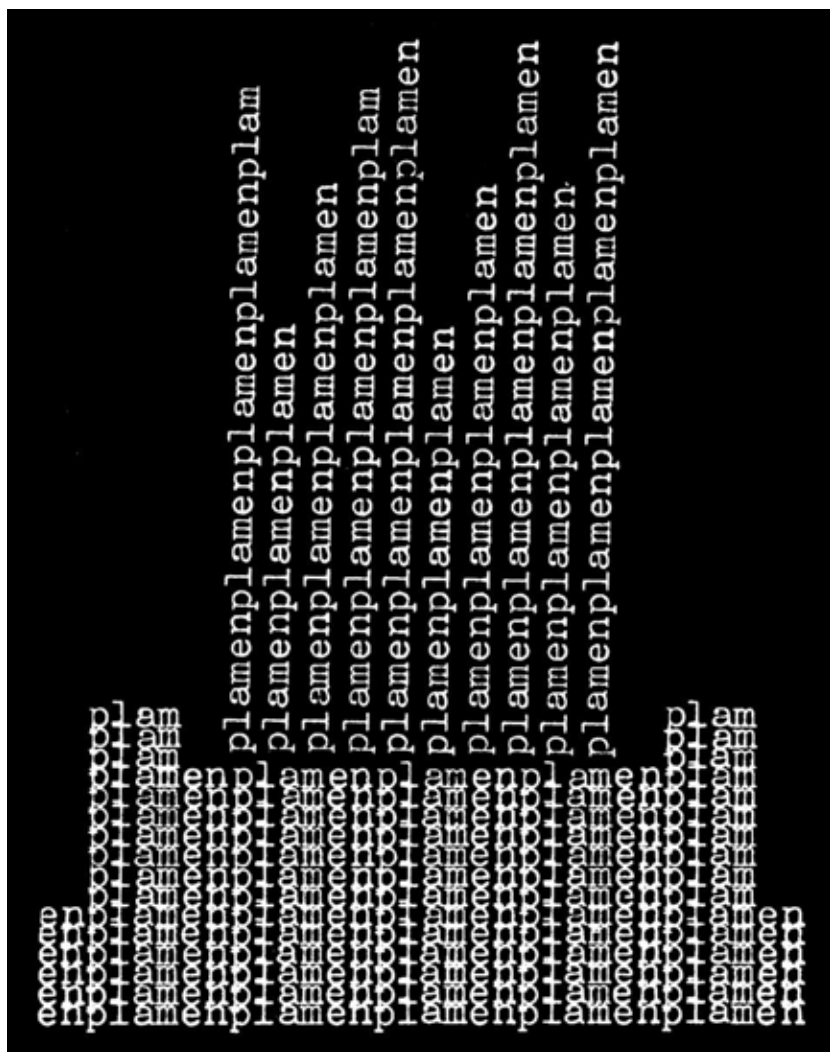
кост миришем
заборављена звезда
глад животиња
оружје проћи ће
можда жеравица
пчела мртва
говорим колевка
таласи трчим
кисеоник човек
зрно кост

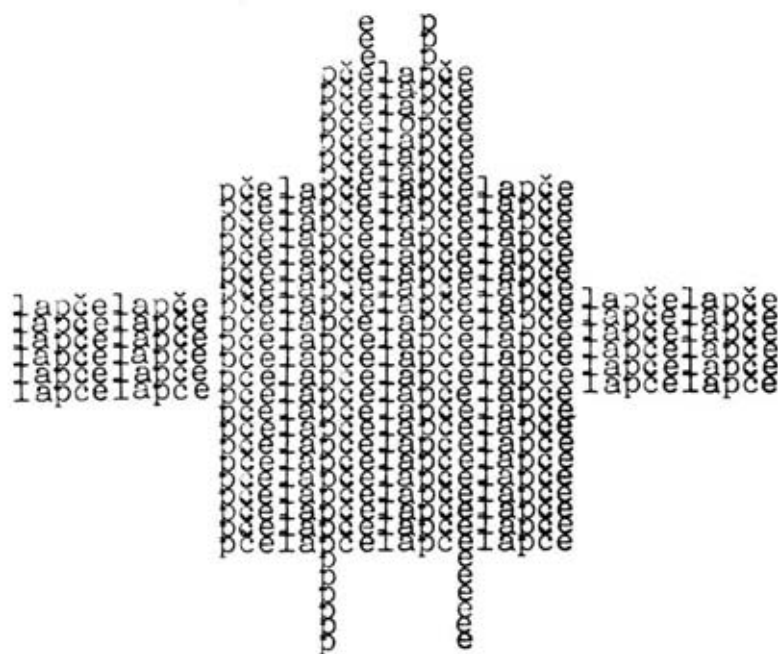
50

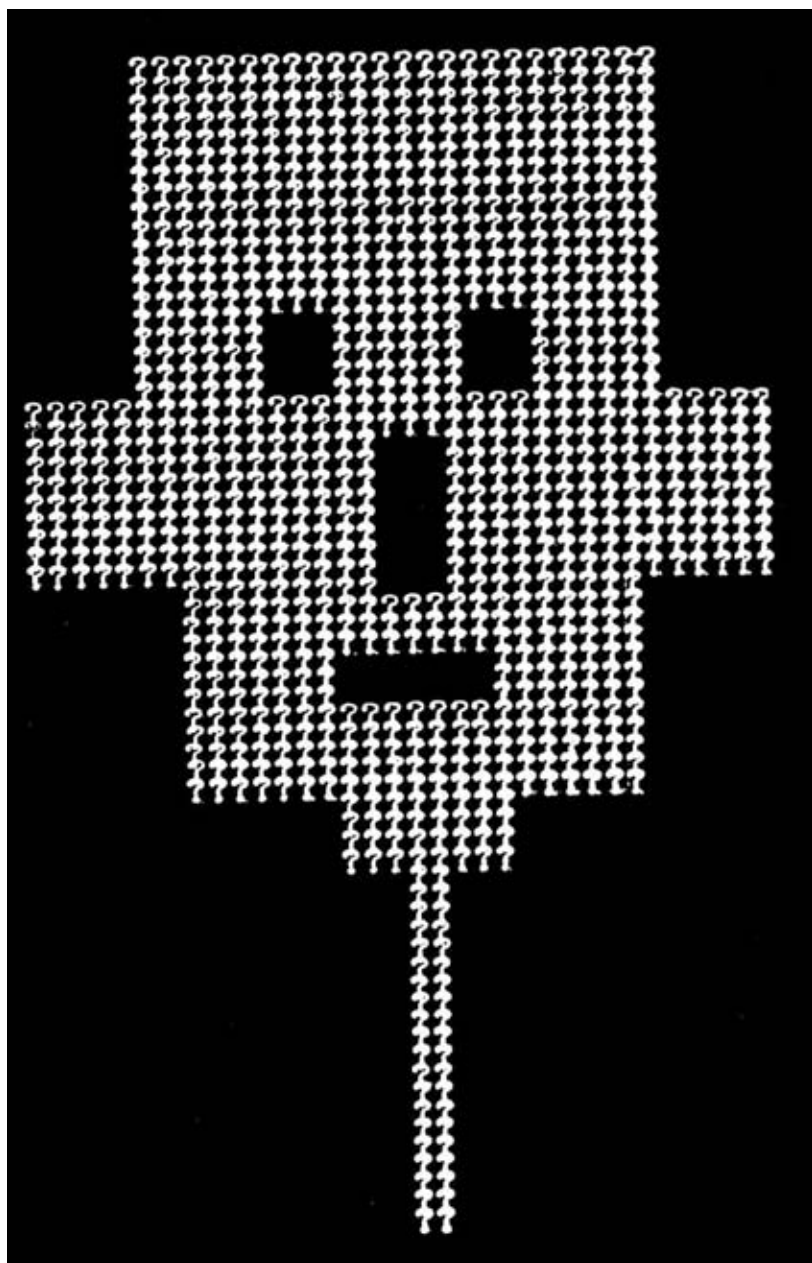
човека ослушкујем
из куће наравно
животиња трчала је
речи узима
црвену земљу
човек на обали
кроз вече север
ослушкујем стижем
дисање из куће
мртав човек

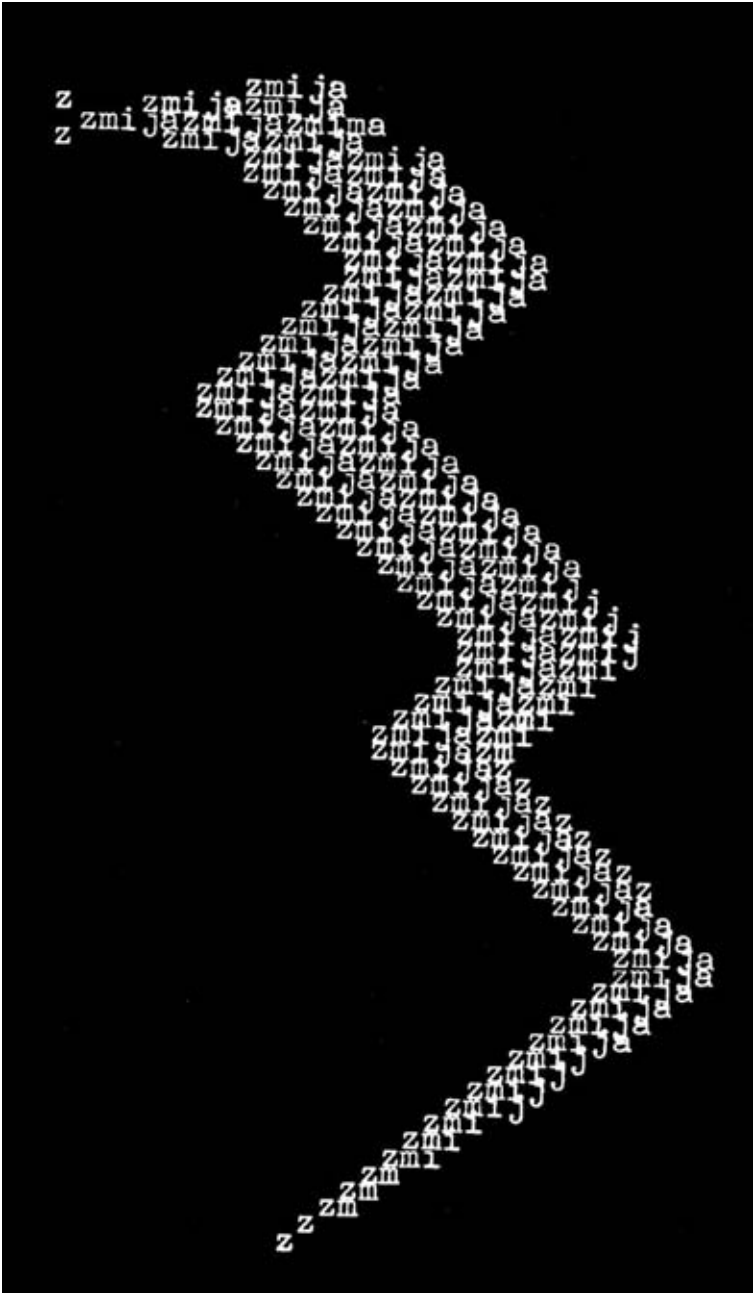

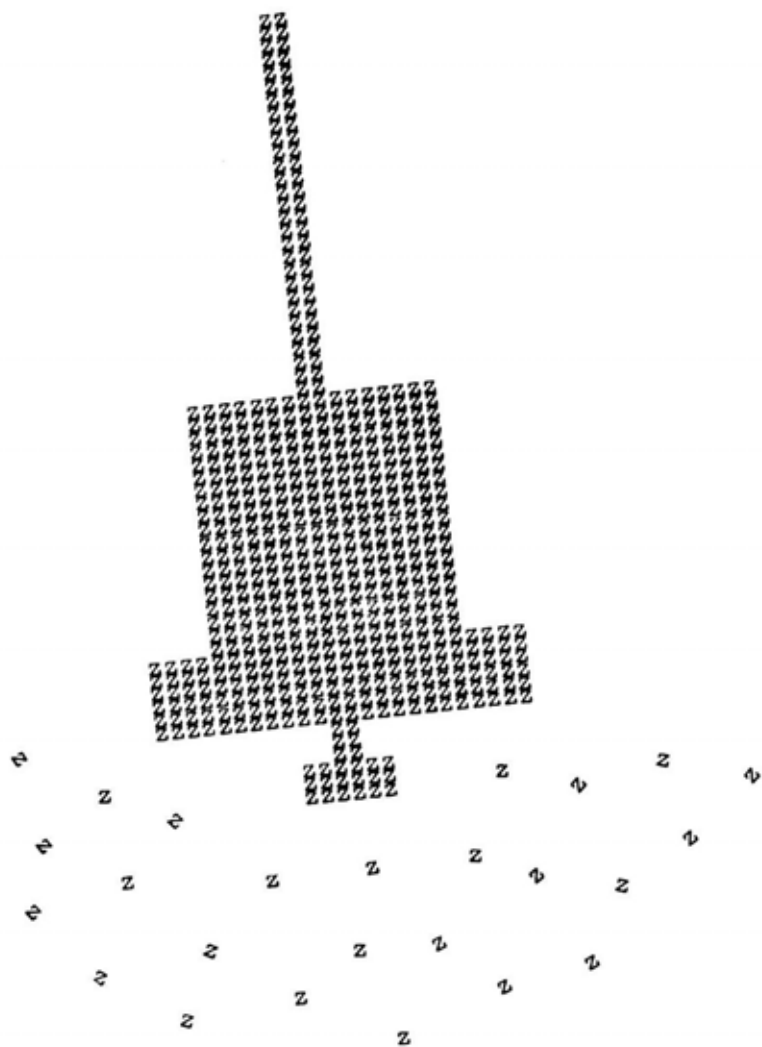

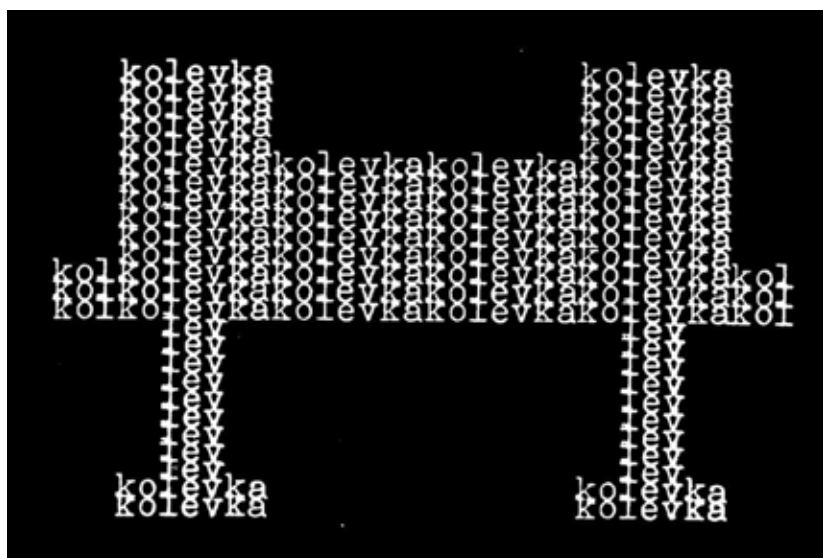

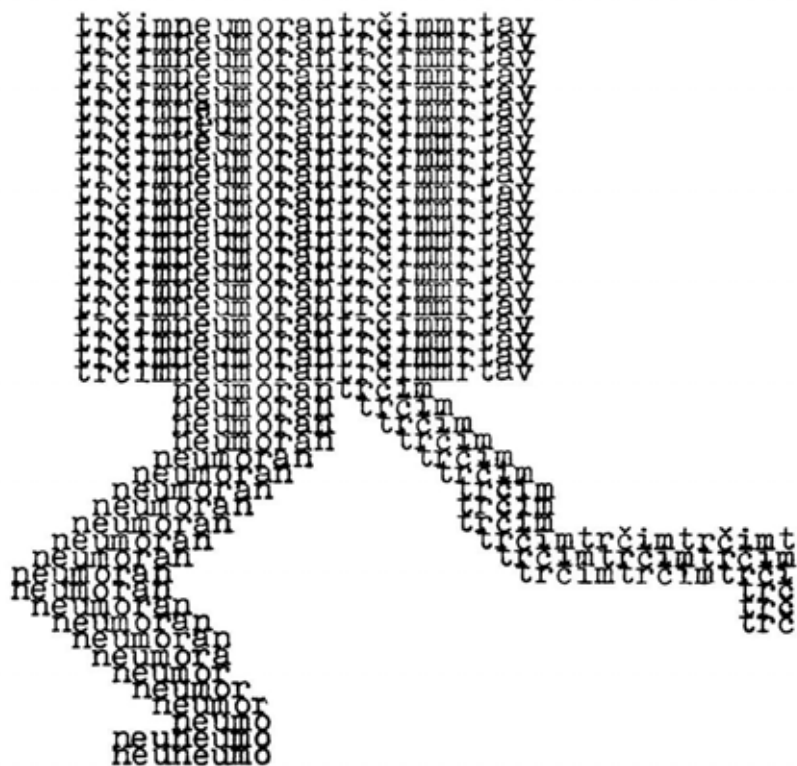

ФОНЕТИ И ДРУГЕ ПЕСМЕ

(Конкретна и звучна и поезија)

ЧАРОТАНКЕ

чарају чарају чини чарне
чаралице и чаротанке
чарају чини чини чарају
чаропојке и чаробајке

чаралом чарају чаралице
и гласом чарају чаровитим
све чаробније чарке варке
чарају чарају чаротанке

чаралом чарају чини чарне
док поганица лије лије
пред чардацима црним чарају
најчаровитије чаролије

у тмуши грози у мрклини
чарају чаротанке чини

ЧЕТИРИ ЧАВКЕ

четири чавке на чунку чуче
чуче чуче чавке четири
чавке чуче чуче чавке
на чунку чуче четири чавке

устока хуче а чавке чуче
и чуче чуче чуче чуче
четири језе четири стравке
на чунку чуче чавке

четири четири четири четири
чавке чавке чавке чавке
ту чуче још од јуче
док чактар чамотно гуче

без писка и без јавке
чуче четири чавке

КОБА

кобљив Коба кобе зоба
зоба зоба кобљив Коба
Коба зоба Коба зоба
кобљив кобљив кобљив Коба

копце копце зоба Коба
и кобасе у кобачу
кобљив Коба зоба зоба
колбасе и колбасаре

зоба зоба зоба зоба
кобаш и кобиљњак Коба
зоба зоба зоба зоба
и гробове и гробаре

гробови се гобињају
нов ће Коба да их зоба

ВОЛИМ

ВОЛИММММММММММММММММММММММММММ
ВОЛИММММММММММММММММММММММММММ
ВОЛИММММММММММММММММММММММММММ
ВОЛИММММММММММММММММММММММММММ

MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMМВОЛИМ
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMМВОЛИМ
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMМВОЛИМ
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMМВОЛИМ

MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMM
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMM
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMM
MMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMMM

MPCKO

mp mp mp mp mp mp mp
mp mp mp mp mp mp mp
mp mp mp mp mp mp mp
mp mp mp mp mp mp mp

cccccccccccccccccccc
cccccccccccccccccccc
cccccccccccccccccccc
cccccccccccccccccccc

KO KO KO KO KO KO KO
KO KO KO KO KO KO KO
KO KO KO KO KO KO KO

KO KO KO KO KO KO KO
KO KO KO KO KO KO KO
KO KO KO KO KO KO KO

ЖМАРА

ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ
ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ
ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ
ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ

Ма ма ма ма ма ма ма ма
Ма ма ма ма ма ма ма ма
Ма ма ма ма ма ма ма ма
Ма ма ма ма ма ма ма ма

pppppppppppppppppppppp
pppppppppppppppppppppp
pppppppppppppppppppppp

aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa

ШКАМУТАТИ

тттаа тттаа тттаа тттаа
тттаа тттаа тттаа тттаа
тттаа тттаа тттаа тттаа
тттаа тттаа тттаа тттаа

шк шк шк шк шк шк шк
шк шк шк шк шк шк шк
шк шк шк шк шк шк шк
шк шк шк шк шк шк шк

ммуу ммуу ммуу
тттаа тттии тттаа тттии
тттаа тттии тттаа тттии

шк шк шк шк шк шк шк
тттаа тттии тттаа тттии
тттаа тттии тттаа тттии

ЛУТАРЊИЦА

јутарњица јутарњица
јутарњица јутарњица
јутарњица јутарњица
јутарњица јутарњица

јутром јутром јутром
јутром јутром јутром
јутром јутром јутром
јутром јутром јутром

јурца јурца јурца јурца
јурца јурца јурца јурца
јурца јурца јурца јурца

јутарњица јутарњица
јутарњица јутарњица
јурца јурца јурца јурца

ЗГОМИЛАТИ

КАМЕНОЛОМ

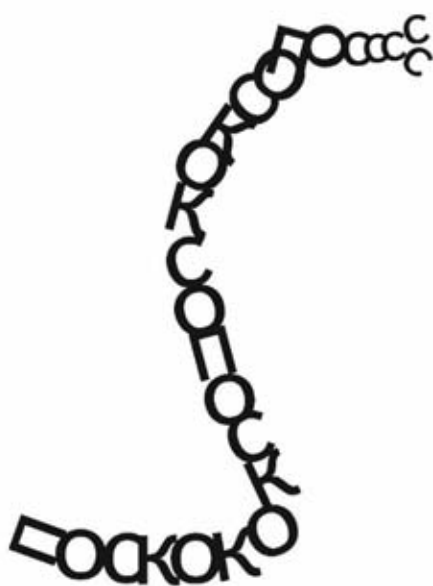
камен
камен
камен
камен
камен
камен
камен
камѡнъ
кемѡнъ
камѡ
тѣмѣи
хавеи

ло
о
м

КИШТРА

киштракиштракиштр
тракиштра
киштра
акиштраки
штракиштракиш

ΠΟΚΟΚ

КОРАЧАТИ

КО
РА
ЧАТИ

ПОНОЋ

по ноћ

KPШ

МЕЋНИК

РЕЧИ ВИШЕ НЕМАМ

НОЋАС
(По Дису)

ноћас ноћас
пришли су ми мртви
мртви мртви
пришли су ми ноћас

и векови
и векови стари
нова гробља
и векови стари

ноћас ноћас
пришли су ми мртви
пришли пришли
пришли као жртви
као жртви
пришли су ми мртви
као боји
пролазности ствари

ЉУБИМ
(По Лази Костићу)

љубим ти љубим
љубим љубим
кајан ти љубим
љубим скуте

и љубим љубим
љубим ти љубим
опрости љубим
векујем у те
Santa Maria
della Salute

РЕЧИ ВИШЕ НЕМАМ
(По Бранку Миљковићу)

на обичне

на обичне

на обичне речи

више немам

више немам право

право право

на речи обичне

на обичне речи

више немам

немам више

немам више речи

речи речи

речи више немам

ГДЕ ВЕЛИКО РУДИ
(По Душану Срезојевићу)

у дубини
где ВЕЛИКО руди
где ВЕЛИКО руди
све људско у нас
мрзне се и леди
мрзне се и леди

с дахом богова
нисмо више људи
нисмо више људи

у дубини
где ВЕЛИКО руди
где ВЕЛИКО руди
с дахом богова
нисмо више људи

КАД СВЕ ОВО СВЕНЕ
(По Милошу Црњанском)

лутам још витак
са сребрним луком
и шапатоm страсним
и шапатоm страсним
лутам још витак
ал полако слутим
кад све ово свене
кад све ово свене
тишина ће стићи
и мене

и мене

КОБ
(По Настасијевићу)

родна родна
корени ме коб
све дубље и дубље
коб ме корени

коб у мени
у мени је коб
све дубље и дубље
све дубље и дубље

коб ме корени
родна родна
корени ме коб

корени корени
коб у мени
у мени корени

ОПЕЛО

(По Милутину Бојићу)

стојте галије царске
на гробљу браће моје
на гробљу браће моје
опело гордо држим
стојте галије царске

буктиње нек утрну
буктиње нек утрну
галије царске стојте
стојте галије царске

а кад опело свршим
са гробља браће моје
са гробља браће моје
клизите у ноћ црну
клизите у ноћ црну

КОЈИ ЈЕ САТ У СВЕМИРУ
(По Јовану Дучићу)

који је сат у свемиру
дан или поноћ шта ли је
који је сат у свемиру
који је сат у свемиру

изгубих у том немиру
изгубих другове, галије
који је сат у свемиру
који је сат у свемиру

господе твоје провале
дан или поноћ шта ли је
златне ме чаше тровале
изгубих све у немиру

који је сат у свемиру
који је сат у свемиру

ВРЕМЕ ЗЕМНО
(По Његошу)

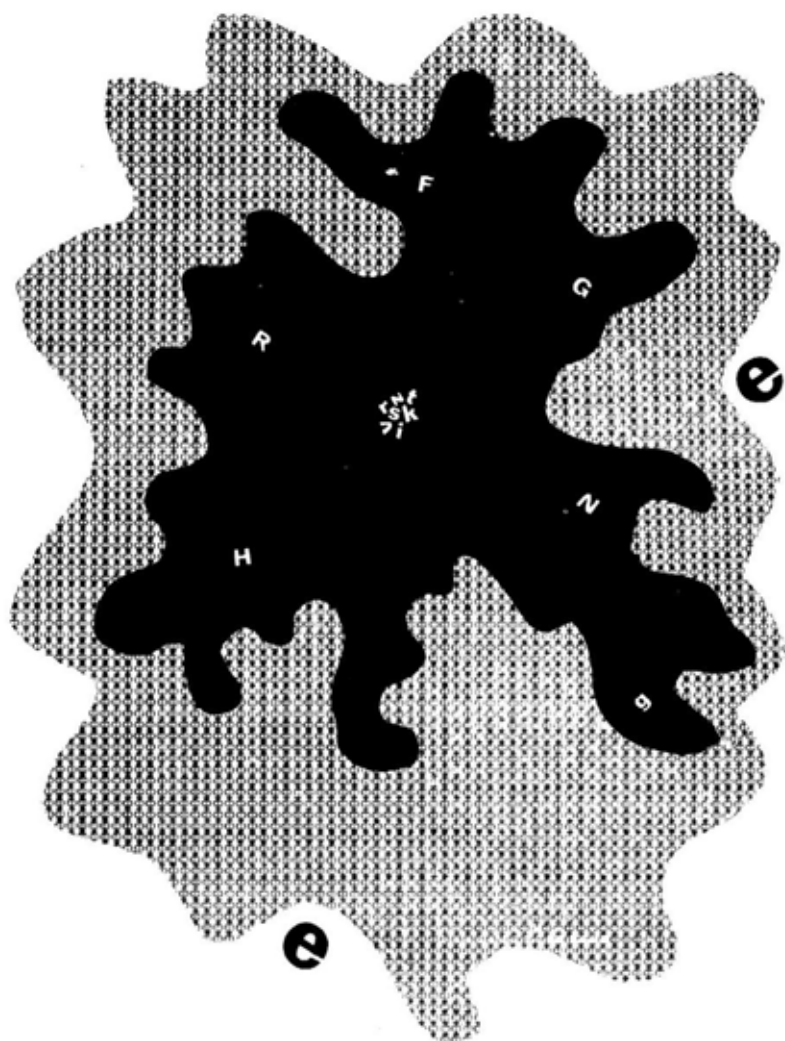
време земно
земно време
и судбина
и судбина
људска људска

земно време
време време
време земно
земно време
и судбина
и судбина
и судбина
људска
 земна

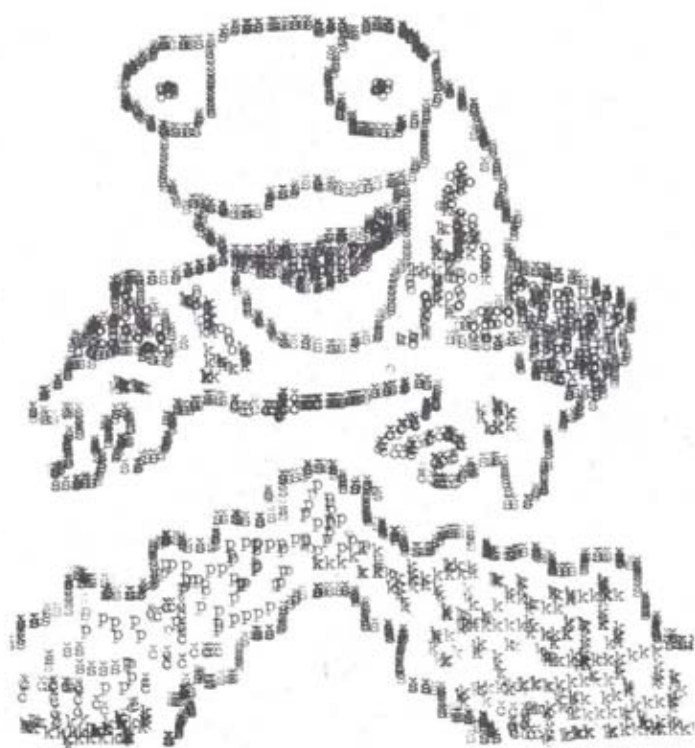
TYPEWRITER ПОЕЗИЈА

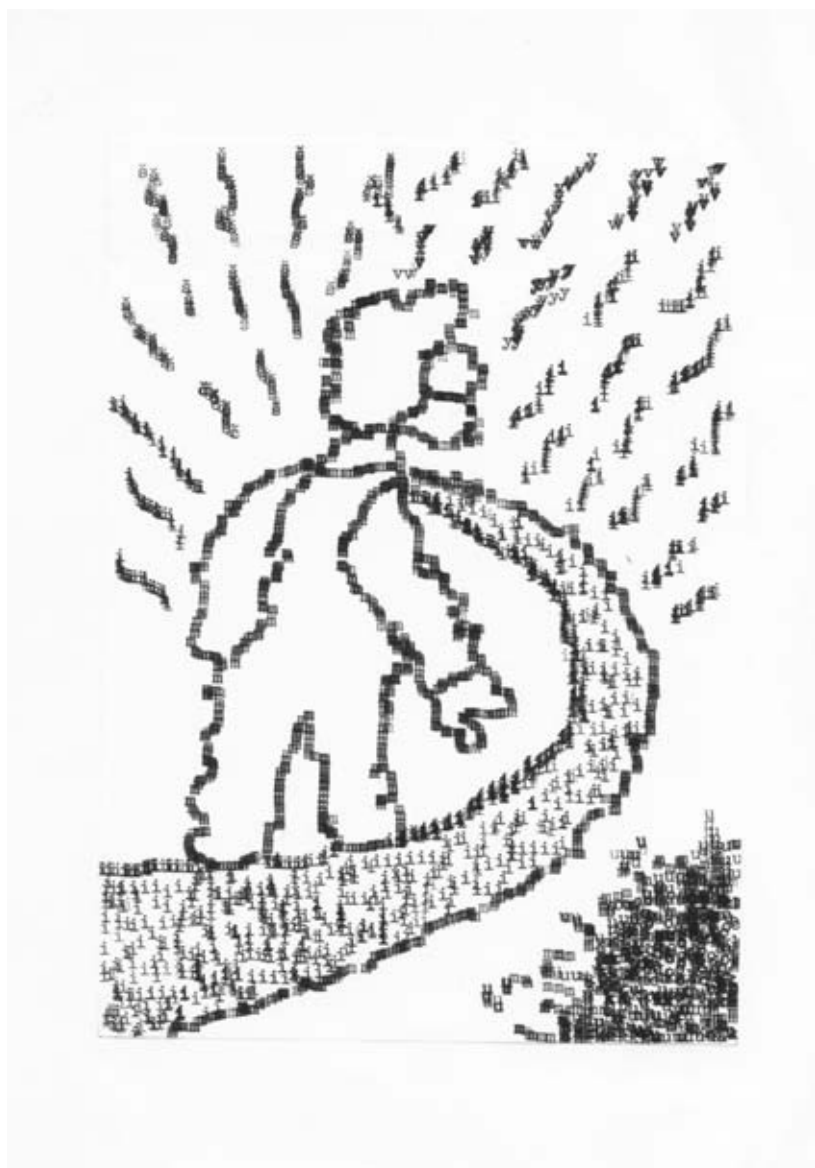
(Из књиге *Textum*)

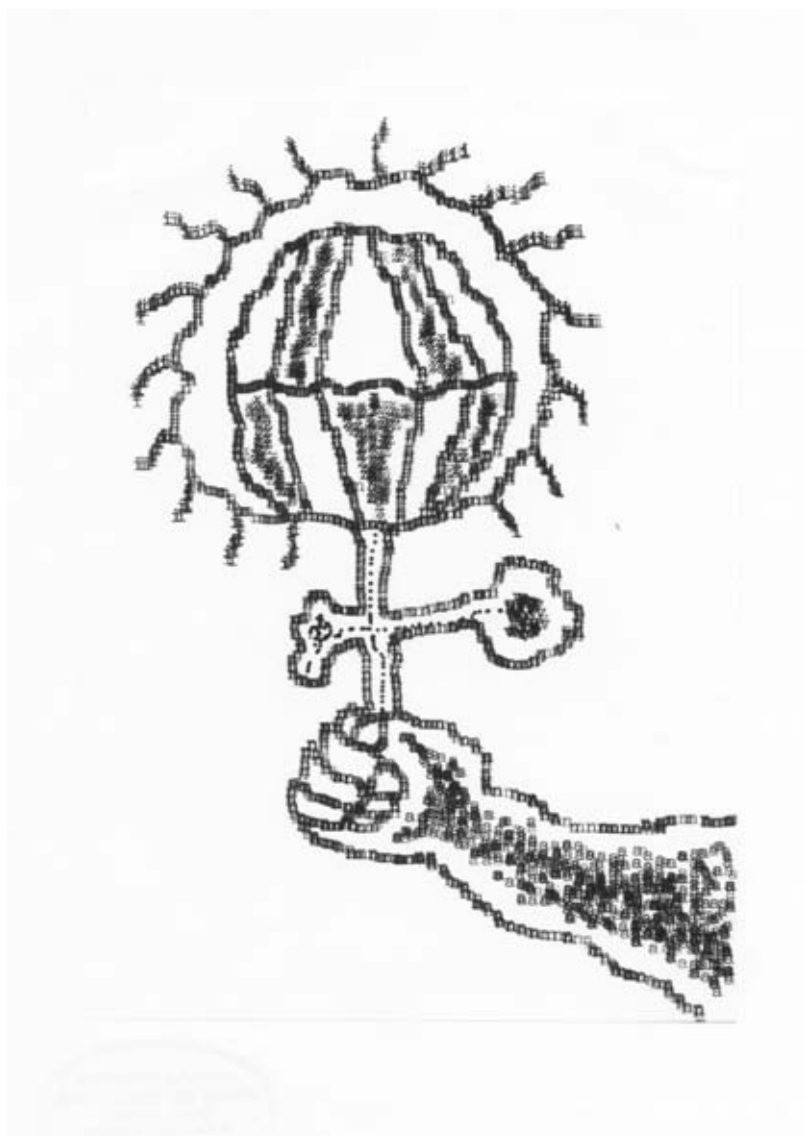

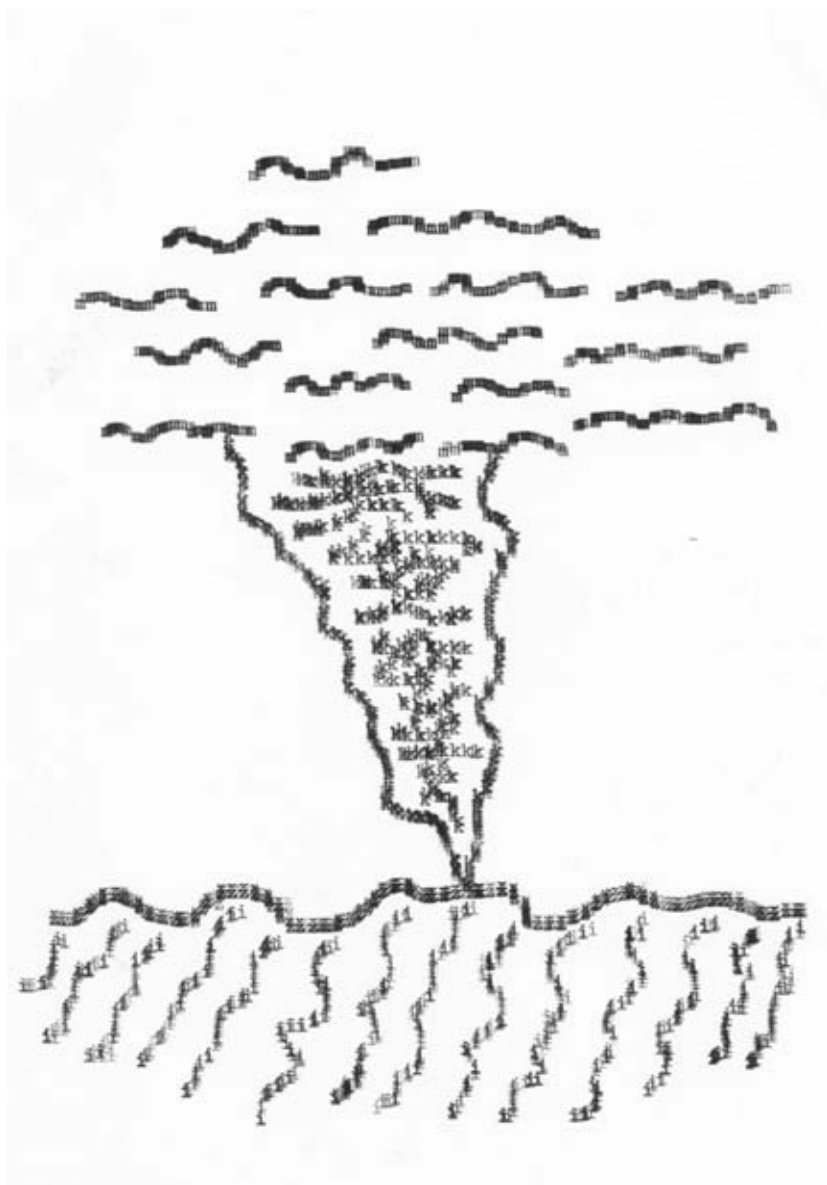

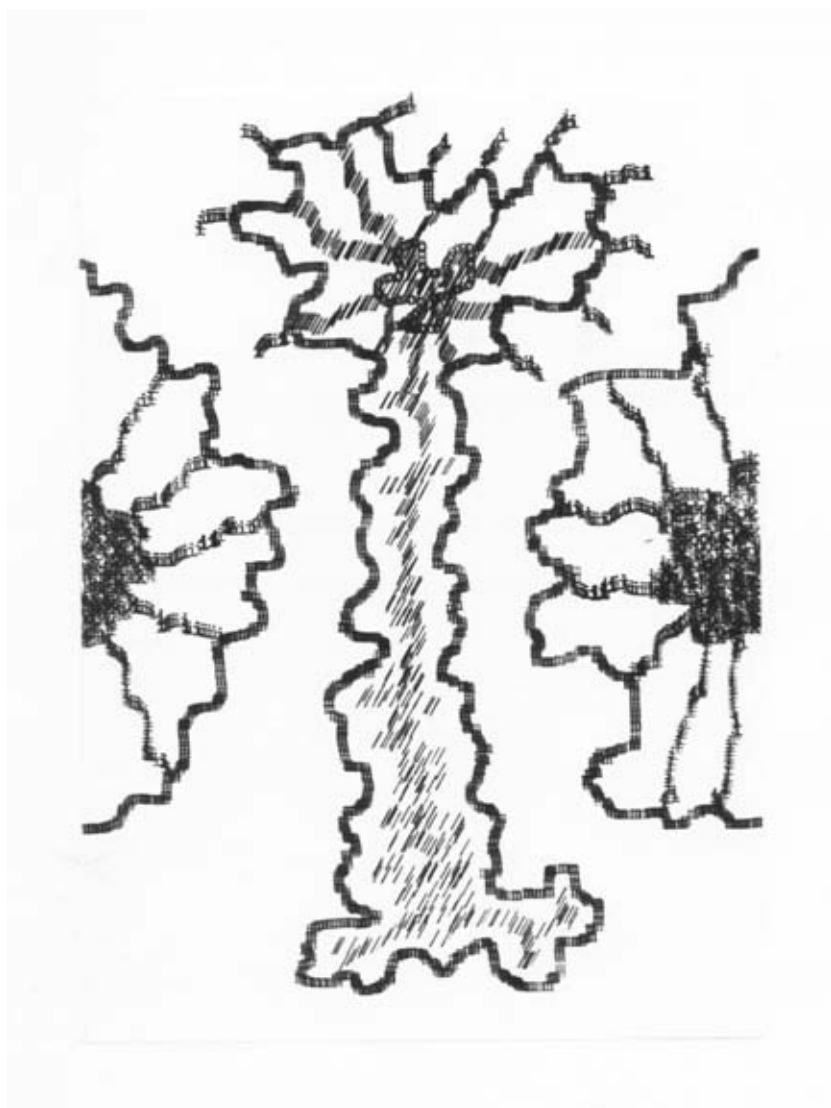

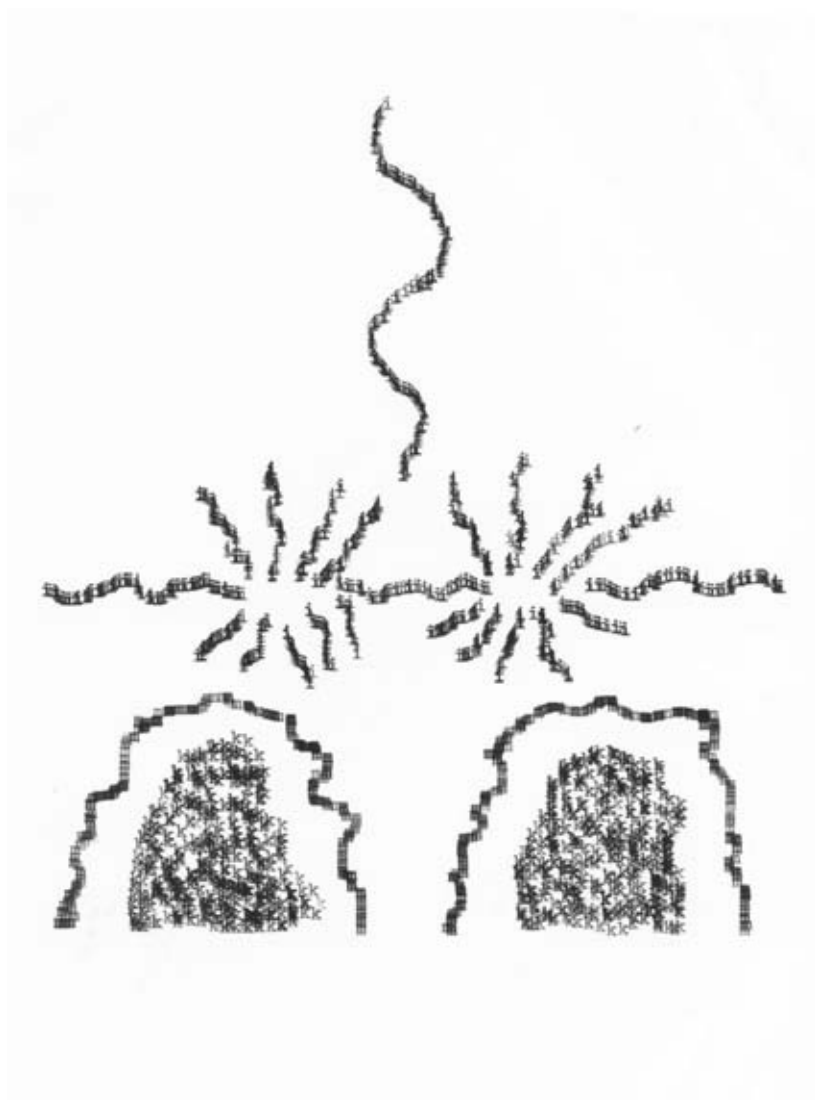

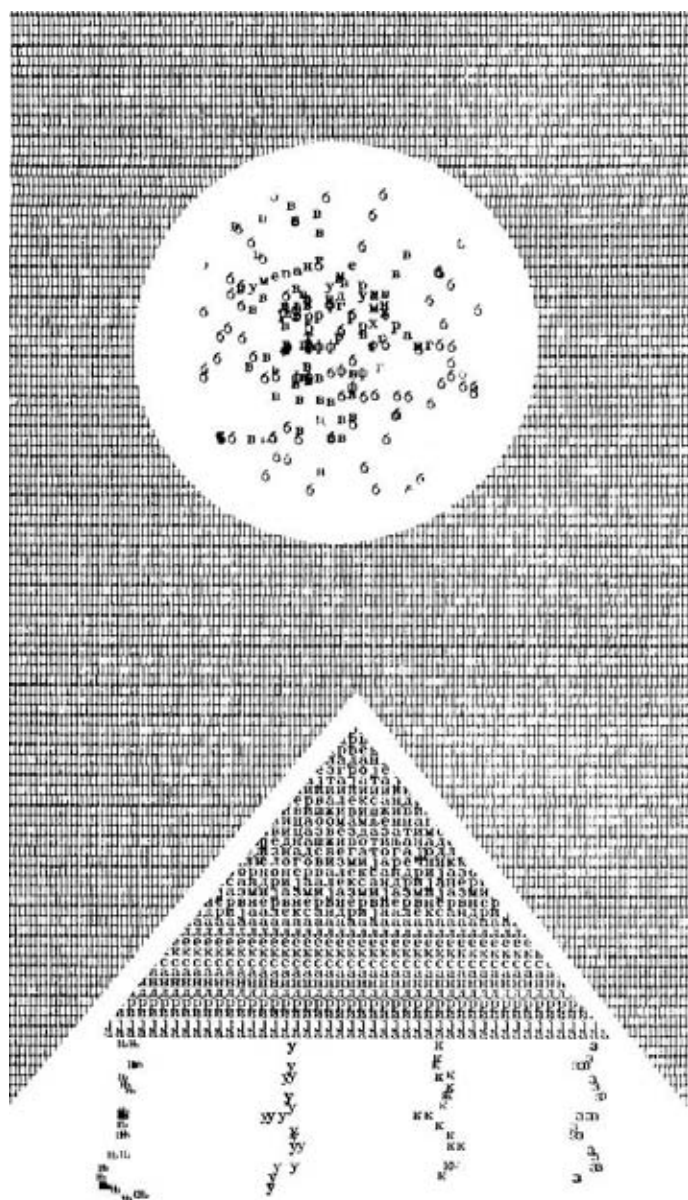

*

СВЕТЛОСТ ЛЕТ

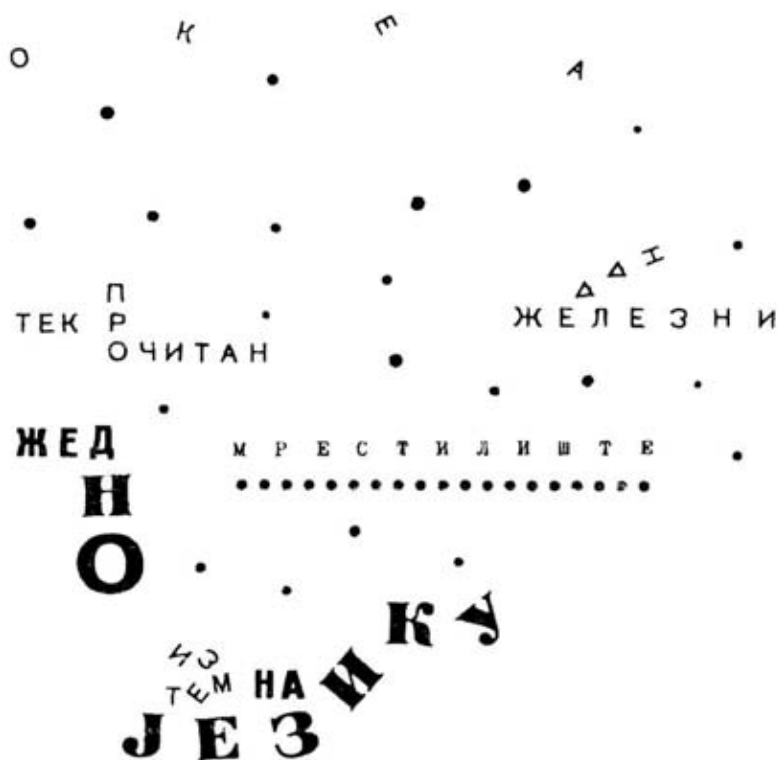
СВЕТЛОСТ

светлосту мирен лавазатим север њача
изметмогаосмихвистантусфотонимэм
кепалкоатимокристиянанапредлимак
пчелуназкремхладамиезадутопоноп
суицокретјасамзвонкоалександријан
иопниктнемантисинекимпуттраианопи
зорњачанисамспутанкаснијекостзор
нешироаујезнагласнадтраговимајез
намерамајевринимеканадевунагимьен
диосоамьенвобелатузвигенияједномп
уземмизазовинагнадомакнепоузема
паусакуходницимаживотињенадирупа
паутамеданеизосежиопаутамеданекуд
прахцветованадеводпаувачкегласан
неколикостолњакакосткаснийецаме
угнездиисестрашнотамонадохеврину
нагмајнемогутенагнајнемогутенагн
светионимкназовиомамјеннагласназо
усремиштуоружјесезориановиларцао
необримирјазеленастоногајамулине
ујаоуцилбганшловиједномстопајру
кукурекморалеизањгакрзноморабек
звезданискузубиманајчешчезвездан
трагниможеххладанокнастарантула
звездознананунаманијезлатоунамаз
немаптајзавјкнапутунемампретъане
саванаооборенипретъаневаханиспредс
ломисерооманррпаломисепрвенкрхото
хрижежжујилидомисеизачефезверсп
оменикломтсепночимочонокжелини
мавикнутпочниморадијумкаунратник
алесилвјезерообвнотавечесамогла
мницијесилифосфорранупрвенујесил
имождагледечерауоктицу свакакоцвет
гранатнарамеиудисипеоронзамеусем
енујесилизатимнесамипукојагьејах
ачанамесенузлатокрилоградемануут
тривутоковснагиксечелесенцапоти
вакизмиваенмочарусециречениу
троссмиртовницапретпадемамалемуу
гранатоујаодјектјекоржъазатимст
абоогледдалостетрвежетоначистепа
смаговоримостобоненаусазвежђимпа
есманизвордаждерваквохенупонолет

Л

Е

ИЗМЕТ НА ЈЕЗИКУ

МОЛИТВЕНИК ПО КИШИ

ИСПЉУВАК ОЛУЈЕ

И

желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру
желиш гроб на ветру

С

језик у шакама
језик у шакама
језик у шакама
језик у шакама
језик у шакама
језик у шакама
језик у шакама

П

Љ

У

август пребрзо
август пребрзо
август пребрзо
август пребрзо
август пребрзо
август пребрзо
август пребрзо

В

А

Ќ

исплаувак олује
исплаувак олује
исплаувак олује
исплаувак олује
исплаувак олује
исплаувак олује
исплаувак олује

Т
Х
Л
А
Д
А
Н
Ж
Е
Л
И
Ш

[illegible]

п		п
ъ		ъ
у		у
с		с
а		а
к		к
п		п
о		о
п		п
о		о
т		т
и		и
ъ		ъ
к		к
у		у

[illegible]

РУМЕН ГУШТЕР
КИШУ ПРЕТРЧАВА

РУМЕН ГУШТЕР

К И Ш У П Р Е Т Р Ч А В А

СУНЧАНИК ОГЛОДАН

РЕЧНИК У ПЕПЕЛИШТУ

П

А

Д

О

срце **БРАЖ**

тарантулу чита

споро звоно

речник у пепелишту

ЗЕЊЕ

РЕЊЕ

АЕЊЕ

ЧЕЊЕ

ПЛАВИЧАСТ пољубац

саваше

лисице у јабуци

извор тек сахрањен

именица у пољу

оружје на путевима

сиријус **neizbežan**

СЕВ
ЈУ

СИРИЈУСА

ПОПАЛИТИ ПОНОЋНО
ИЊЕ СА ОРУЖЈА

ЗВЕР пред М
КОУ

немирни сугласник

несаница

можжжжда

претећа историја

п а м и
п п л т поноћно

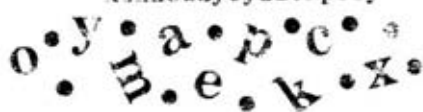
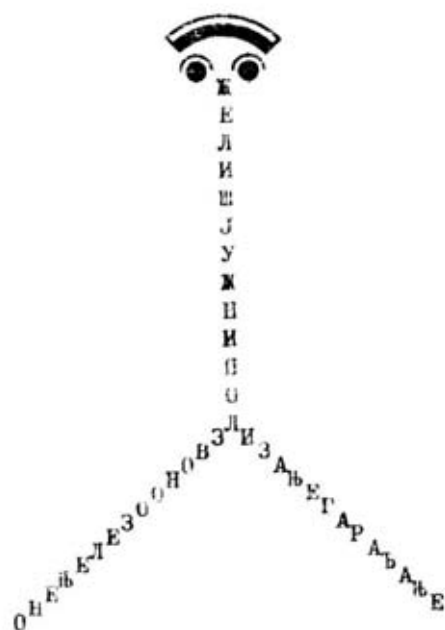
иње са оружја

мапе немогуће

ружу над

СТАВ И Н С

НОЋНИК У СУНЦОКРЕТУ

БАВИЛОН УЛОВЉЕН

трагачи зорни
 с к о р о --
 брзописи жудње
 вавилон уловљен
 да ли то Т Р Ч М
 гмизавцу целату
 јасон са скафандром
 дете у мравињаку

листајте В*Е*
 грлица
 јетра једино
 бди пред мразевима

НА ГРОБУ ОТРОВНИЦА

ветровитиножеви
 етровитиножев
 тровитиноже
 ровитинож
 ровитино
 витин
 ити
 т
 ~~~~~

~~~~~
 гр
 угру
 аугруд
 наугруд
 унаугрудим
 кунаугрудима

НА ГРОБУ
 О Т Р О В Н И Ц А

**Н
 О
 Н
 О
 ТЬ**

авајсаб
 авајсаб
 авајсаб
 авајсаб **О**

ДРЕМЉИВ ДЕМОН

СУЗА ЗВЕЗДАНА

Одакле долази ветар
охолник
непоткупљиви?

*

Прозрачан ваздух.
Паук на грани плете
немушту песму.

*

Сунце на заласку.
Наранцаст пламен
по пољима.

*

Суза звездана
у поцрнелом
зрну грозда.

ДРЕМЉИВ ДЕМОН

Залеђене су речи.
Око жуди за новим
пределима.

*

Из тврдине камена
израста планина:
дремљив демон.

*

Камени вртови
и празне увале
у зеницама.

*

Кроз носнице
у плућа понире
зрак озвездан.

МЛЕЧНИ ПУТ

Септембарско вече.
Јато косова
над клисуром.

*

На граници
лителице и плаветнила
сенка дивокозе.

*

У пећинама време
као да престаје
да тече.

*

Из утробе земље
за твојим телом чезне
бездан-извир.

*

Погледај у звезде
кроз слезов цвет
и јабукову кору.

*

Ноћ кад падне
врхови планина улиће се
у Млечни пут.

СЕСТРИН ГРОБ

Надежда (Надица) Тодоровић
1942–1961.

Међ гробовима
на старом нишком гробљу
и моја је хумка.

Прах тела
у земљи жедан
за извором жуди.

У срцу немуште
таме може ли светлост
да затрепери?

Мајска ружа
из Мачванске 10
на сестрином гробу.

Мирисала је
испод прозора
док сам писао песме.

Ниш педесетих:
радници, трамваји,
шах у „Трговачком“.

Са мрклих кула
сатови откуцавају
друго време.

Леден ветар –
речи одлећу
као дивље птице.

Престала је песма.
Румени крин
никао је из грла.

И травка и цвет
имају нешто од њене
крви и душе.

И цврчак под
груменом и мрав што
гробну плочу претрчава.

Баршунаст сестрин
глас дозива
из тамнила.

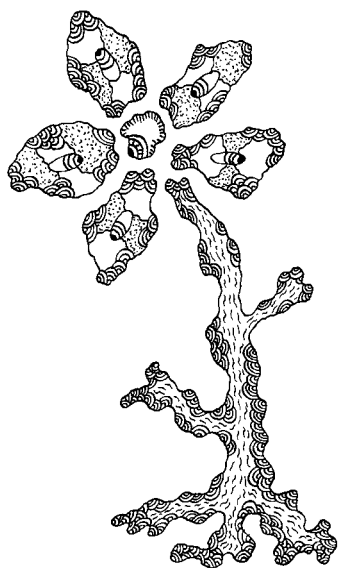
Чујем звуке
клавира испод
набујале траве.

Њени прсти
у црници чежњиво
дирке траже.

Узалуд је будим!
Узалуд узалуд
узалуд!

У хладан мермер
претворене су
девојачке тајне.

Господе који јеси
за мене више никад
бити нећеш.

КИБОРГ

ЦЕЗАРЕ СТАРКЕЉО ЗАШТО ХРАНИШ ПТИЦЕ

на најчистијој невиној Земљи
китио си се озоном и силицијумом
као Финеј кога су богови ослепели
напојићу те речима и речима

Цезаре старкељо зашто храниш птице
непријатељ је запалио Сатурнова мора
оседлај Марс оврши пшеницу
и у белом топлом млеку пробуди
убилачку страст

УЋИ ЋЕШ У ШИФРУ И ПОСТАТИ НЕМ

из дојке жене плава светлост за ванземаљце
осам таласних дужина водоничног атома
удахнуо си свежу крв са лабудових крила
путник и ратар као нож самурајски

у родници девице блиста родоскрвни пожар
сокови жлезда поливају небеске трагаче
ући ћеш у шифру и постати нем
црна је препелица на твојем прозору

КРОЗ СПИРАЛЕ СВЕМИРА

угљеник и кисеоник у крви су незвезда
кроз спирале свемира дува протонски ветар
у позлаћеним кацама умници и цареви
трљају своје омлохавело руно

ко затвори ухо пред кресницом пред поскоцима
дивљи киборг раскопаће му срце
жена на скрлетној звери са седам глава
избљуваће гроб из ждрела грозничавог

ЗАНГЕЗИ

Велимиру Хлебњикову

то је похотна звер коју ловиш
у дворцима вијугавим попут змије
Зангези ти си тескоба камен песме
што се задихан котрља кроз Азбуку

двадесет пута заузми и разруши Кијев
док оплођујеш своју жену смртно блед
не сањај! прочитај громко на заумном језику
кљусе-ветар којим си шумео Русијом

*

твој простор кроз слова цвили
грађанине мишјег света сурови анђеле
рука ти је подигнута према Ел-временима
са сунцем што се топи ко цркнути коњ

њушком пијаном и мокром кија
Нептун твој брат у леденој небеској ноћи
народ је отпловио уклетим лађама
са иструлелих весала капље зелена вода

*

дављеник спокојно спава окован
из угашених пепелишта мирис људског меса
оружје ће опет подићи из каљуге
јаросни дивљаци с црвеним хртовима

отварају се људождерске руже
већ чујем песме звезданог језика
срећни народи из куле вавилонске
Јупитер је ваш бог и ваша жртва

ПИЋЕШ КОБИЉЕ МЛЕКО

ако претворимо планету у јабуку
од људских костију метана и злата
низ стрелохитре сунчеве образе
цедиће се мехурасти испљувак човек

вратио сам те у мртву девицу
божји сине с круном трња на глави
у саркофагу од црвеног гранита
пићеш кобиље млеко своју вечност

КИБОРГ

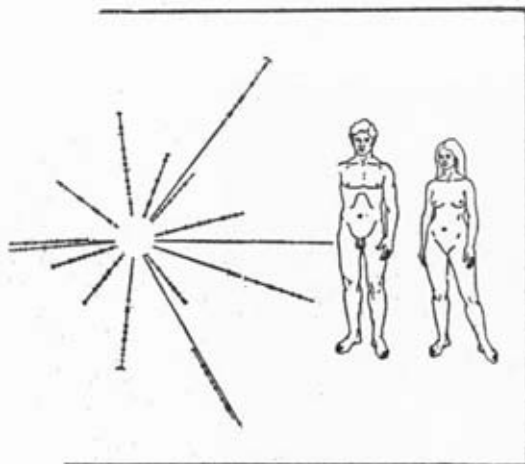
низови речи полетеће из нашег мозга
преко рибњака и црвених чапљи
међу звездану шифру треба нацртати
леденим ветровима и белим патуљцима

седам планета лови њене фотоне
на истоку западу северу и југу
она нага плива по Венериним језерима
страсно зарива нокте у врат седог Урана

твоја песма чупа из таме мукле знаке
у жестокој ватри водоникова сенка
лебдиш сувих усана програмиран
на слепоочници ти цев препуна малих комета

пчеле облећу сунчану ћелију
кристали су у њиховој тамноцрвеној јетри
узалуд ме обмањујеш ти си космички краљ
што просипа отров брзином светлости

...земаљске мисли...
...одно од земаљског пара, означен
...су и њихове телесне димензије. Као је-
...днина мере узета је таласна дужина
...једног атома водоника, која износи 20
...сантиметара. Висина жене је означена
...бројем 1000 што (у систему са осно-
...вом 2, а не 10) означава 8, то јест осам

...а Френком Дрејком
...ом подухвату. Лин-
...изражени у сим-
...тановницих дале-
...сказити ако

...таласних дужина водоничног атома, а
...то је равно 160 сантиметара.

Уместо слова — водоник

Водоник је одабран зато што се тај
...елемент понајчешће јавља у вселени.
...Оуда је у левом горњем углу таблице
...уштан знак од два кружића спојена
...што треба да симболише мо-

астерока,
та, који се .
Затим је нека.

ла" којом је снабде,
томска микси-центра,
четири термоелектрични

диоксидам 238. Ово је би
јер би сунчане батерије на о.
биле бесмислене: на Јупитеру

Земљи. Кад сонда стигне у 1
Јупитера (крајем кљуна године) о
на атомска „микси-центра“ даваћ

сијалицом осветли нормална соба
којих 26 вати стоје на располагању
функционисање 11 научних инстру-

Ти инструменти треба онда да а
тују на Земљу, удаљену од Јупит
преко 800 милиона километара, ви

секунди. Само четири часа остају е
сонда да у пролетању у близини Ј-
тера прикупи податке потребне нау

де од осам вати, треба да путу
Земље 45 минута (брзином светл
а још толико је времена потре

сажена у Калифорнији. Услед
удаљености снимци које буде
ви снимци Јупитерове повр

„Маринера 9“ у претплати
ближњи планетаријум, него
тати и поново компонов

Пошто пролети
ном од 125.000
10" ће одлет

изван
на

ДА ЛИ СТЕ ЧУЛИ ПСА КАКО ЗАВИЈА

на прамцу звездовода главурда воденкоња
демон Земље револуције демон
азбучни ратници рушите ријте кидајте
у победничком лудилу крваво трупло језика

да ли сте чули пса како завија
уцртан у позлаћену алуминијумску плочу
сам у пустињи подивљао од жеђи
звездознанци се наслађују његовим беснилом

Васионски хијероглифи

Писмо Линде Саган азбуку водоничних атома и јединицама космичних зрачења, плаћено 100 милиона долара, чека одговор са других звезда

Прва четири васионска порука, следило писмо еванџелистима и другим планета, путује од прошле недеље Јупитеровом савном „Пионир 10“. Аутор тог хијероглифног писма из XX века је Линда Саган, која није у сродству са аутором „Извесног осека“ него је жена америчког астронома Карла Сагана, са универзитета Корнел.

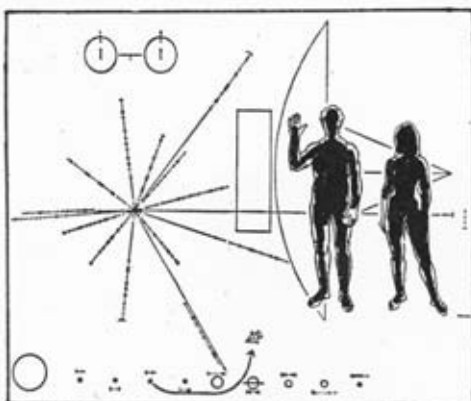
руком човек даје знак о мирољубивим намерама ове земљанске мисије.

Десно од земљаног пира, означавају су у писму телесне димензије. Као јединица мере узета је таласна дужина једног атома водоника, која износи 20 нанометара. Висина жене је означена бројем 1000 што (у систему са основом 2, а не 10) означава 8, то јест осам

декади. Неизвесно је које ли се сонда, тешка свега 270 килограма, лансирана досада рекордном брзином од 11.600 км, на чаш, уопште пробити кроз астероидни појас, према нашој планети, који се налази на путу до Јупитера. Јатин је неизвесно хоће ли довољно енергије донети „атомска мини-централа“ којом је снабдежена ова сонда. „Атomsка мини-централа“ располаже са четири термоелектрична радио-изотопна генератора, потпуно аутономног димензиона 218. Ово је било потребно јер би сунчане батерије на овој турнеји биле бесмислене: на Јупитеру је сунчава светлост 27 пута слабија него на Земљи. Када сонда стигне у поларне Јупитера (јератим куда ће полети) она ће имати атомска „мини-централа“ давање још 140 вати (довољно ниске да се једном сијалицом осветли нормална соба) од којих 28 вати стоје на располагању за функционисање 11 научних инструмената, тешких свега 30 килограма.

Та инструменти треба онда да емитирају на Земљу, таласни од Јупитера према 800 милиона километара, више од хиљаду информационе јединице у секунди. Само четири часа остају онда сонди да у пролету у близини Јупитера прикупи податке потребне научницима на Земљи. Сваки сигнал ове сонде од осам вати, треба да путује до Земље 45 минута (брзином светлости), а још таласно је времена потребно за сваки саговор из контролног центра Пасадене у Калифорнији. Углавном удаљености сигнала које буде чине, први сигнал Јупитеру површио, веће бити пренишени радио таласима као са „Маринера 9“ у претходном излету близу планетина, него ће се претвратити и поново кондензовати помену вом Јупитеру.

Пошто пролети поред Јупитера, брзином од 121.000 на час, сонда „Пионир 10“ ће одмах из спољне космичке сфере и даље у међузвездан простор, назван нашој системи. Да ли ће мањим на пролику да остани поручу, хијероглифе Линде Саган о животу на Земљи, те једнакаво, крајње неизвесно? Од то маде да одговарања Линдиних хијероглифа, да које је, заједно са сондом и свим апаратуром, упућено према 100 милиона долара, остаје још пут.

Графичка порука са Земље еванџелистима у космосу

које је заједно са Френком Дрејком напустио кумова овом подухвату. Линдини хијероглифи су изражени у симболима тако да би из ставовица далеких небеских тела могли схватити као су интелигентна бића.

Писмо је утврђено у познату атомистичку плочу, дугу 22,9 м и широку 15,2 сантиметра, од које постојаности научници очекују да ће издржати лет дуг сто милиона година, или растојање од 3.000 светлосних година.

Међузвездану цифру треба да објасни неким бићима другог порекла ове сонде, као и основне појмове о постојању наше планете и о људима на Земљи. У доњем делу плоче су нацртани Сунце (својим лево у углу) и његови десет планета. Трећа по реду је Земља, одакле је лет сонде, лансирана у правцу Јупитера (лево по реду) означавајући да се налази, у Линдиној визији да ће испушта бића у васионски простор, да стигну показује израза кретања.

Бројчани симболи при том објашњавају „васионска“ и релеванте удаљености десет планета, укључујући и Земљу, од Сунца: то су водоравне и усправне кругове, које треба схватити као васионску „километражу“ — водораван знак је пута у усправној јединици. За Меркур је означено на тај начин растојање од Сунца са десет мерних јединица (као 1010), а растојање Земље од Сунца са 28 (као 1070) таквих јединица. На линији путање је уштрица и ознака саме сонде.

У десној половини сонде, са увећаном антеном сонда у позадини, нацртани су човек и жена са Земље. Подигнуто

таласне дужине водоничног атома, а то је равно 160 нанометара.

Уместо слова — водоник

Фигура

Атомска мини-централа за Јупитер

Хоће ли овај васионски репти у свом уопште испусти неки јаван или гајига бескрајног броја неизвесности, у којима су пропале на лету од 450 дана до периферије Јупитера тек само је-

„ПИОНИР-10“ СТИЖЕ НА ЈУПИТЕР 3. ДЕЦЕМБРА 1973.

Пасадена, 8. марта (АФП) Америчка сонда „Пионир-10“ стигла је на Јупитер 3. децембра 1973. године. До овог докључа експедиције НАСА дошла су после Јупитерове успешно обављене две корекције путање. „Пионир-10“ према Јупитеру.

signalist project

Васионски хијероглифи

Писмо Линде Саган азбуком водоничних атома и јединицама космичних зрачења, плаћено 100 милиона долара, чена одговор са других звезда

Прва космичка васионска порука, стандард писма електроничког писма на другим планета, путује од пројекта иницијативе „Пионир 10“ Аутор тог интеруистичког писма из XX века је Линде Саган, која није у сарадњи са ауторима „Писмо од 12“ него је жена америчког астронома Карла Сагана, са универзитета Корнел.

Укупан масе кале знак о мирољубивим намерама ове Земљанке можда. Писмо да Земљанског пара, означавају су и можда телесне јединице. Као јединица мере узета је таласна дужина једног атома водоника, која износи 20 децимиларда. Писмо је означено бројем 1000 што је саставно са основом 2, а не 10) означава 8, то јест осам

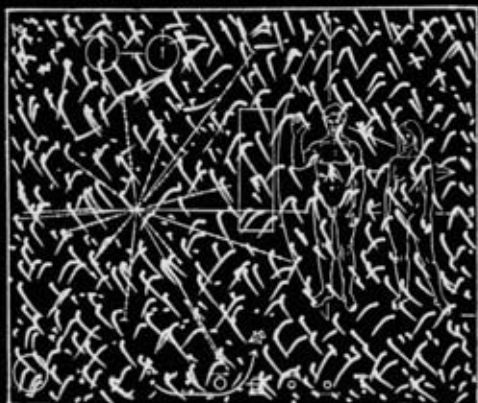
дво декарт. Иначеко је које ли се осмисла, тешка света 270 килограма, веома скривена досад рекордном брзином од 11.800 км. на час, толико пробити кроз астероидни појас, претну малих планета, који се налази на путу до Јупитера. Због је неизвесно које ће димензије енергичног лучења „Атомска мини-централи“ којом је означена ова содела. „Атомска мини-централи“ располаже са четири термоелектрична радио-изотопска генератора, пуњена плутонијумским елементима 238. Ово је било потребно да би стигли до краја на овај путујући била бесмислена: на Јупитеру је светлости са светлости 27 пута слабија него на Земљи. Кад содела стигне у подруге Јупитера (крајем мајуве године) ова ма-на атомска „мини-централи“ даваће још 140 вати (запамтите: каже да се једном осмислом осмисли популарна соба) од које 26 вати стоје на располагању на функционисање 11 научних инструмената, тешке света 30 килограма.

То инструментима треба одади да емитирају на Земљу, удаљену од Јупитера преко 800 милиона километара, више од хиљаду информацијских јединица у секунди. Сваки четри часа остају ова содела да у пролету у близини Јупитера примити податке потребне научницима на Земљи. Сваки сигнал све содела од осам вати, треба да путује до Земље 45 минута (брзином светлости), а још толико је времена потребно на сваки одговор из контролног центра Пасадене у Калифорнији. Услед велике удаљености симболи који ће бити, према симболи Јупитерове површине, веће бисте пролазили радио таласима као са „Маринера 4“ у претходном излетима близики планетина, него ће се приказати и поново компликовати поменути путује.

Пошто пролази поред Јупитера, брзином од 125.000 на час, содела „Пионир 10“ ће одлетети до содела више километре и даље у међузвездан простор, којим напред система. Да ли ће наћи на путу да остави прутку, изјектирајуће Линде Саган и живот на Земљи, ти јединицама, атоми молекула? Са тај вад да одговориша Линдеику изборсифа, на које је, валоко са содела и свим космичким уређајима, утрпано преко 100 милиона долара, остаје још дуг пут.

„ПИОНИР-10“ СТИЖЕ НА ЈУПИТЕР 3. ДЕЦЕМБРА 1973.

Пасадена, 8 марта (АФТ) Америчка содела „Пионир-10“ стигаће на Јупитер 3. децембра 1973. године. До овог изјектира експерти НАСА дошли су после јучерашње успојено објављене две корекције путања „Пионир-10“ према Јупитеру.

Графичка порука са Земље евентуалним бићима у васиону

које је заједно са Френком Дрејком научиле кумовати свим подухвату. Линдеи хијероглифи су израђени у симболима тако да би не стигавицим давиким небеским тела могли схватити кад су интерактивна бића.

Писмо је утврђено у поднабаву атомичкијумску плочину, дугу 22,9 а ширину 11,2 сантиметра, од чије посталоности научници очекују да ће издржати дуги дуг сто милиона година, или растојање од 3.000 светлосних година.

Међузвезданка шифра треба да објасни милионима бићама других планета ове содела, кад и основне појмове о постојању неких планета и о путујућа на Земљу. У домен дугу плочину су наштампали Сунце (осамом лево у углу) и изгубили завет планета. Треба на реду је Земља, плава је дуг содела, лансиране у правцу Јупитера (исто по реду) означавајући (са скулптуром, у Леонардо) на да ће неутраћи бића у васиону схватити да ступања показује правца кретања.

Пробавици симболи при том објашњавају „астрономична“ и разгласише узалудно сто девет планета, укључујући и Земљу, од Сунца; то су водоравне и усправне шифре, које треба схватити кад васионски „километражи“ — водоравна знаја је нула а усправна јединица. За Меркур је означено на тај начин растојање од Сунца са 38 милиона километара (као 10100), а растојање Земље од Сунца са 36 (као 11010) таквих јединица. На линији путања је шифра и содела саме содела.

У десној половини скице, са упућеном контролом содела у поднабави, наштампали су човека и жена са Земље. Поднабавици

звездане дужина водоничног атома, а то је равно 160 сантиметра.

Уместо слова — водоник

Водоник је изабран зато што се тај елемент појављује свака у васиону. Сунца је у левој страни, угу углавном турбу знаја од два кружића содела шифром — што треба да симболише молеку водоника састављен од два атома. Полази се од претпоставке да евентуална бића у васиону имају већ некиот појам о водонику, као зачетку животне материје.

Звездаста шифра у левој половини плочине приказује положај Сунца и дугот кака је содела стартовала са Земље према Јупитеру. То је нека врста „астрономског календара“, који означава датум постојања содела „Пионир 10“.

АТОМСКА МИНИ-ЦЕНТРАЛА ЈУПИТЕР

Како ли овај васионски ребог у слици толико испуњени мислима зависи од готово бескрајног броја неизвесности, у којима су препреке на дугу од 830 дана до периферије Јупитера тек само је-

signalist project

Васионски хијероглифи

87

signalist project

ПАНДОРИНА КУТИЈА

смирај привидни
трагање за богом
под јесењим звездама
гласно те призивам

рембо незасит
међу рибизлама
горке речи
као посна земља

пламти и питај
стену и страшило
гневно сунце
изнад небосклона

приближава се пас
крилати љубавник
планета планета
зев господњи

обнажен сада
бубри куршум
и дубље у језику
кисне млечни пут

на крају сањај
градове гробове
човека тек рођеног
лом језика

тражим коначиште
април снежни
вучји накот
у мојим сновима

звезду узми
из лимфе заражене
експлозија зиме
у зверима зрачи

лабуд у омаи
блудни нарцис
оглодана лобања
зев у худодолу

овде сам непогодо
град утрне
кроз звезде протерај
мраз језика

сунчани ивер
варница небеска
из камена цвет
светлост синагоге

притуљена звер
опкорак ноћника
улазиш у храм
речима озарен

нежна грмљавина
знано иноречје
у твојем сам вртлогу
песмо одсањана

рана зацељена
обарач северњаче
ноћас животињу
жагор расцветава

светлосна међава
над нашим главама
звезде укроћене
безнад језни

у теби искра
муња прхне
аријадна плете
крик нечији

несаница несаница
брујање векова
зенице утуљене
зов огњене земље

у мрзлој колевци
запалим ненадано
куршум-песму
речник подрхтава

златна кршевина
из хомерових снова
пред мојим очима
гори горда троја

шта је светлост
јутро прозрочно
љубавник пред вратима
наоружан

глухота озвездана
плотун под језиком
немогућа непогода
граница говора

у шапи океан
земља гладна
сазвежђе јутрос
нестаје у песми

кост у грлу
зелени кристали
из твојих снохватица
утвара на прозору

сањаш море
гладне аргонауте
грумен земље у грлу
небеску ковачницу

скривене мисли
вечна ноћ
хераклит утопљен
у вртлогу стикса

дажди дажди
стравна обори́на
извориште муња
пут ми обасјава

оки́сле орани́це
звер у велебиљу
крикови орга́змички
земље оплођене

љубави хитронога
ја сам дивљи усов
спаљено свети́лиште
незван бог у нама

твоја сенка
стећак засветлуца
стазе изукрштане
немогућ повратак

кренух најзад
снегови јануарски
страшило на путу
гроб худобника

поруке мртвих
крик орфејев
слеђени језици
у кругу зачараном

злопако коначиште
зорњача утуљена
сновидна омама
у твојим очима

утроба искидана
почиње несаница
гилгамеш изгубљен
у сабласној земљи

твоје слепило
ледени дах зиме
поскоци побеснели
оргазам равнодневнице

дуго свитање
реч изгубљена
дишем са стварима
кишу послушкујем

назиреш ли траг
ока свевидећег
клик јастреба
у ноћној ведрини

библија у руци
гозба небеска
гутенберг на месецу
крин и смртовница

ископај речи
звездане замршаје
бездан у теби
пролама се

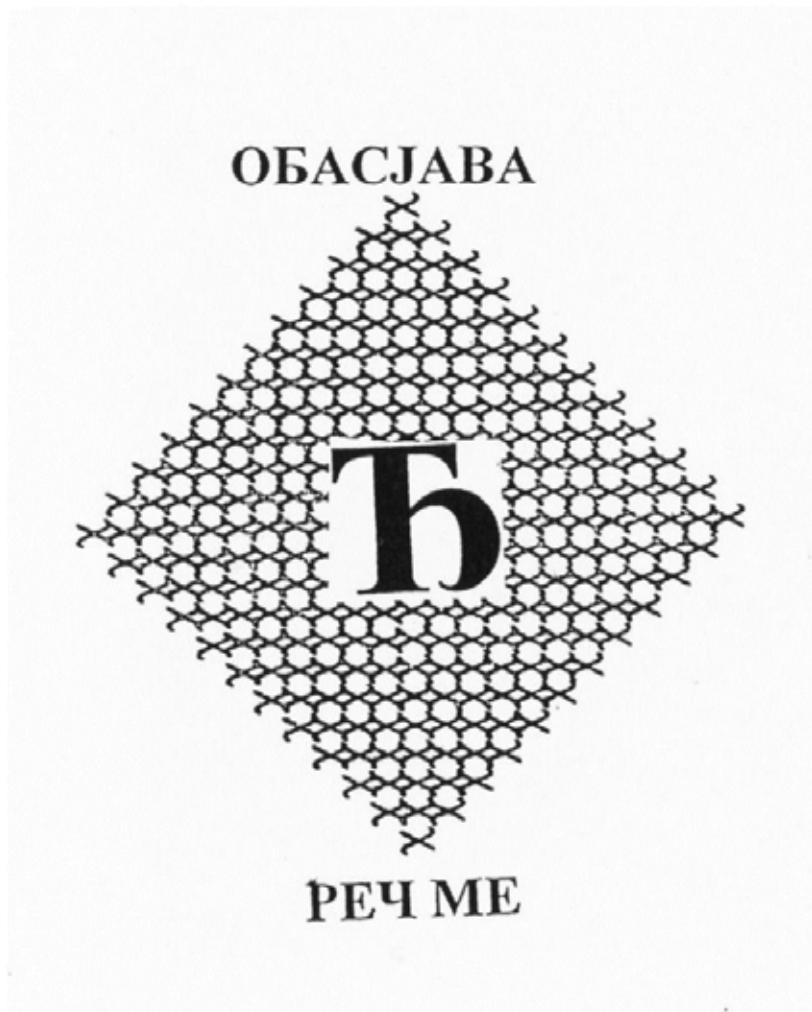
света гора и камен
сјај усамљеништва
море на небесима
загонетке плам

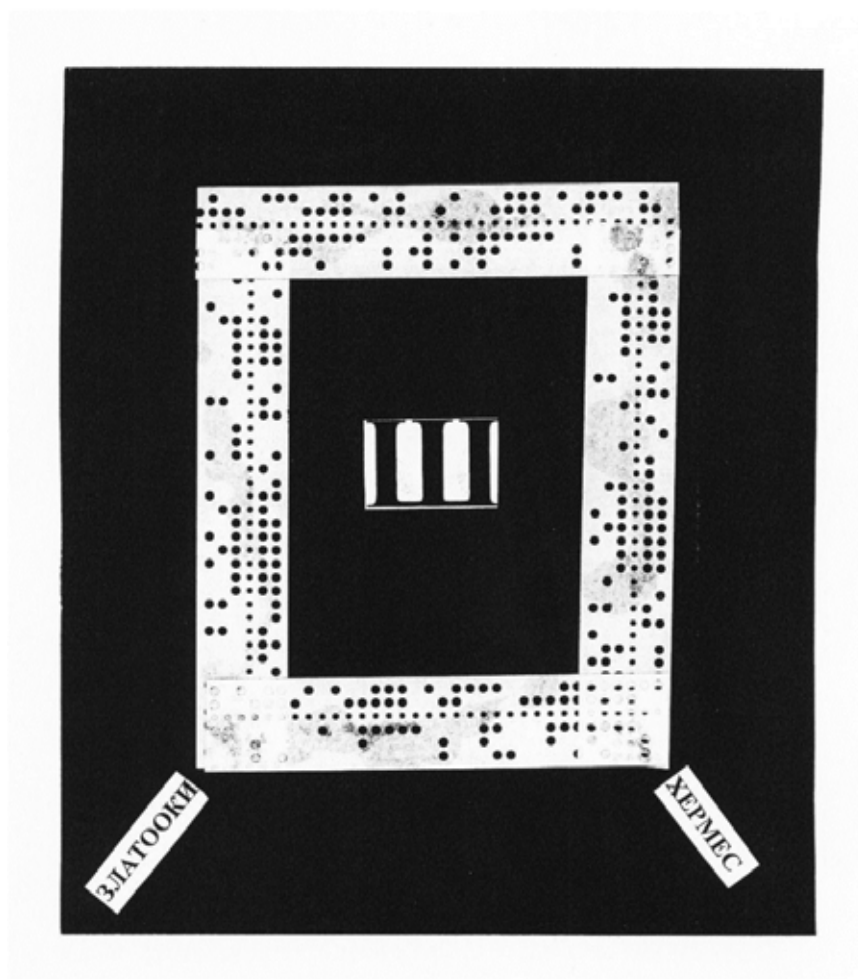
подмукле речи
јеванђеље без бога
иди за светлошћу
свој крст узми

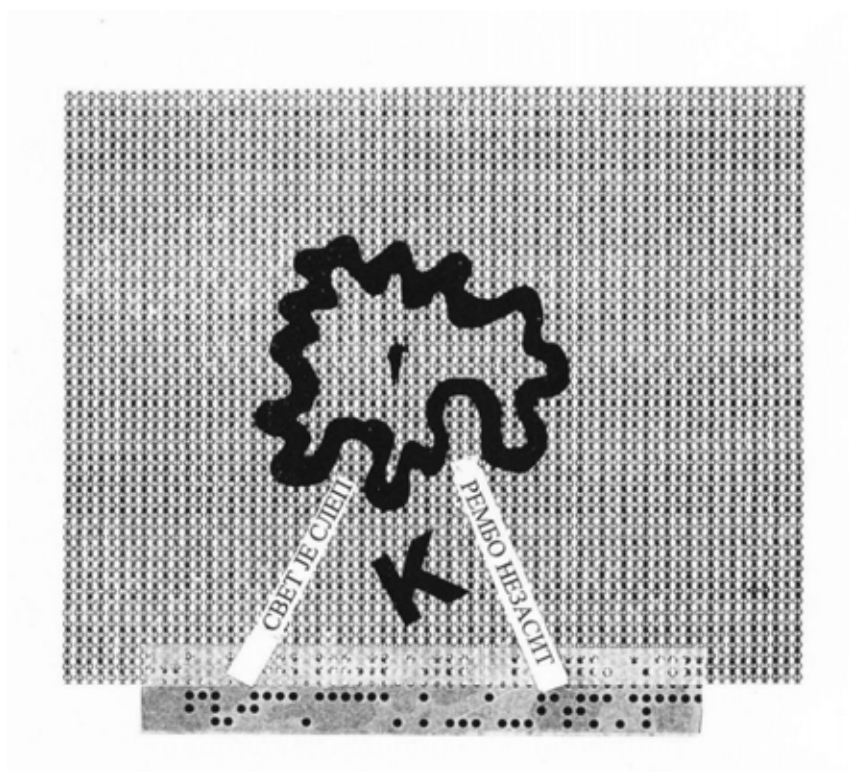
убрзо киборг
самртник пробуђен
дисање чапље
додирни постељицу

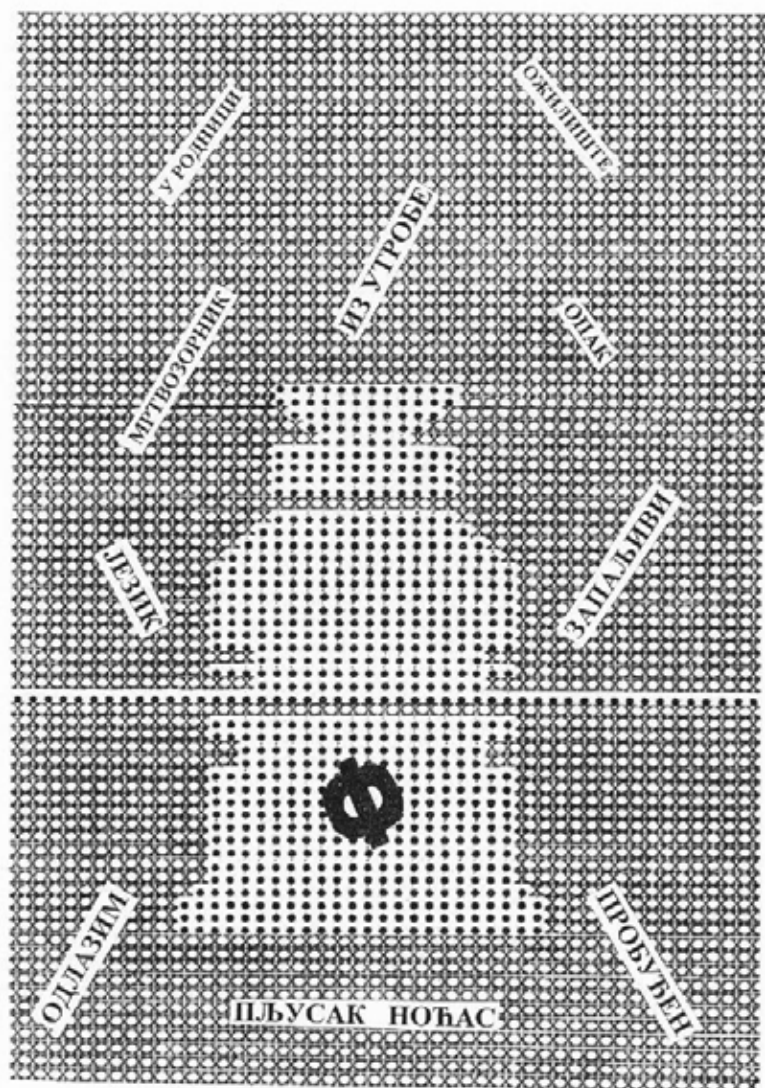
русомача у шапи
дан и ноћ
дарујем ти творче
гневну песму

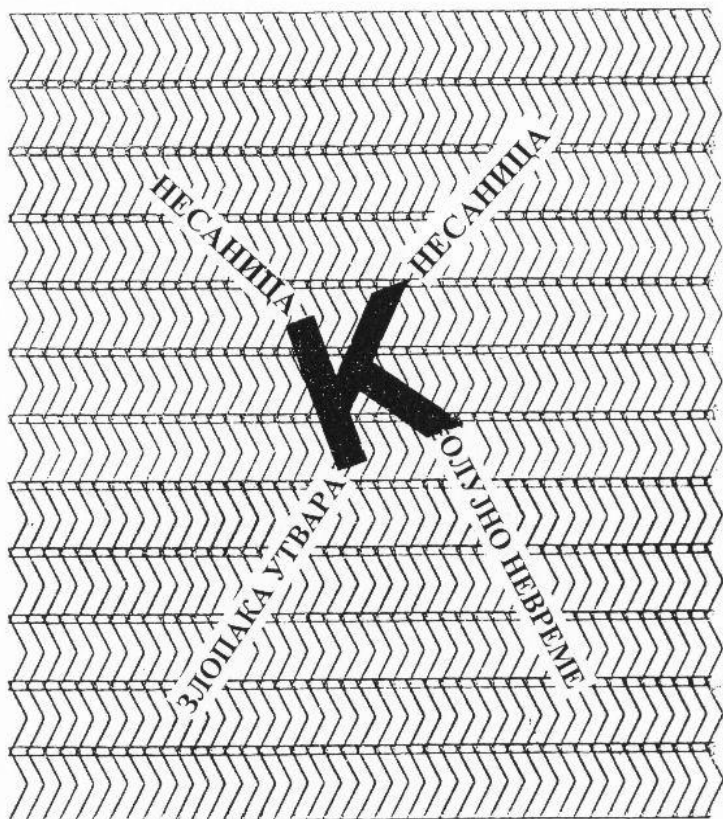
КРПЕЉ НА ЈЕЗИКУ
(Конкретна и визуелна поезија)

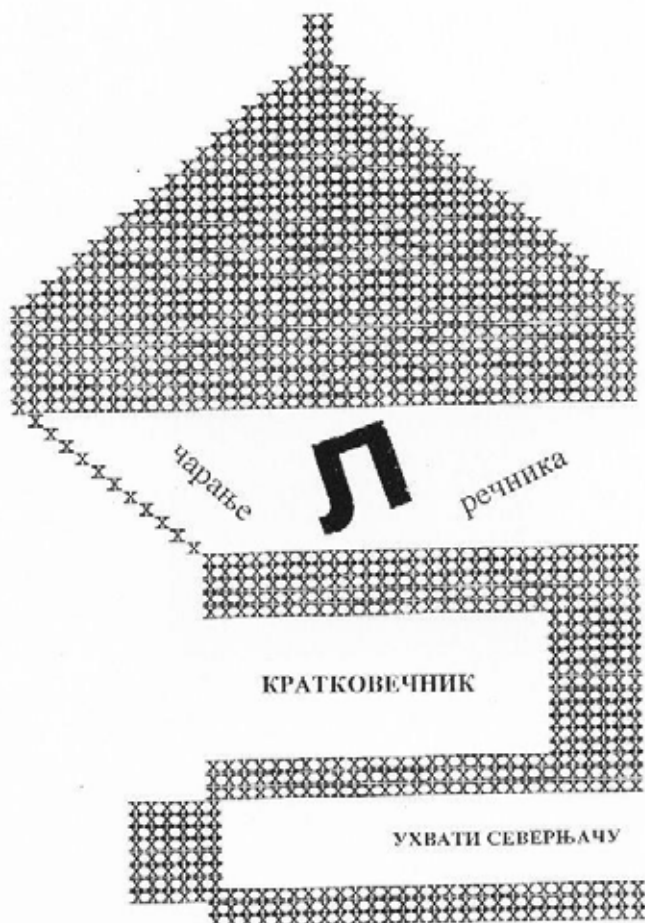

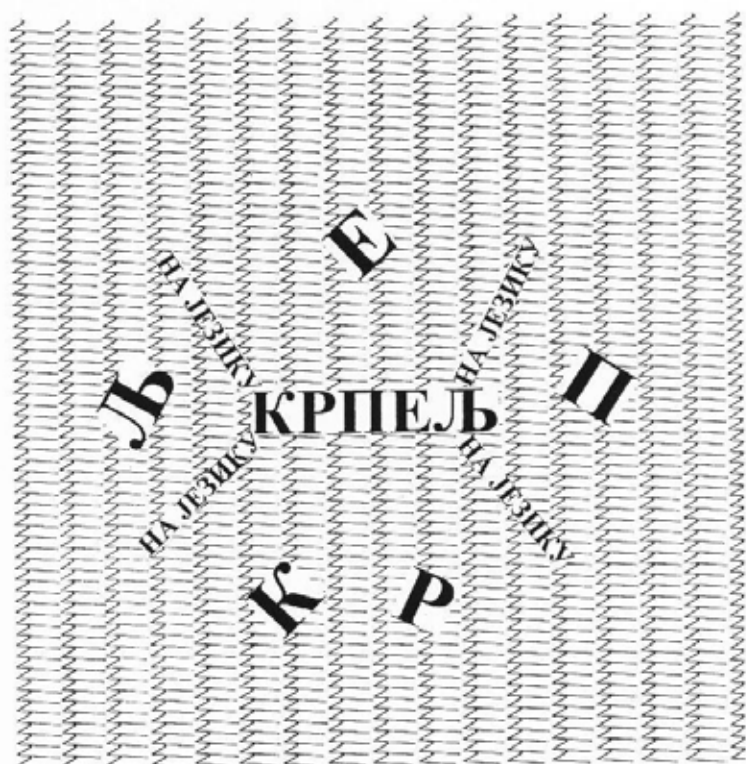

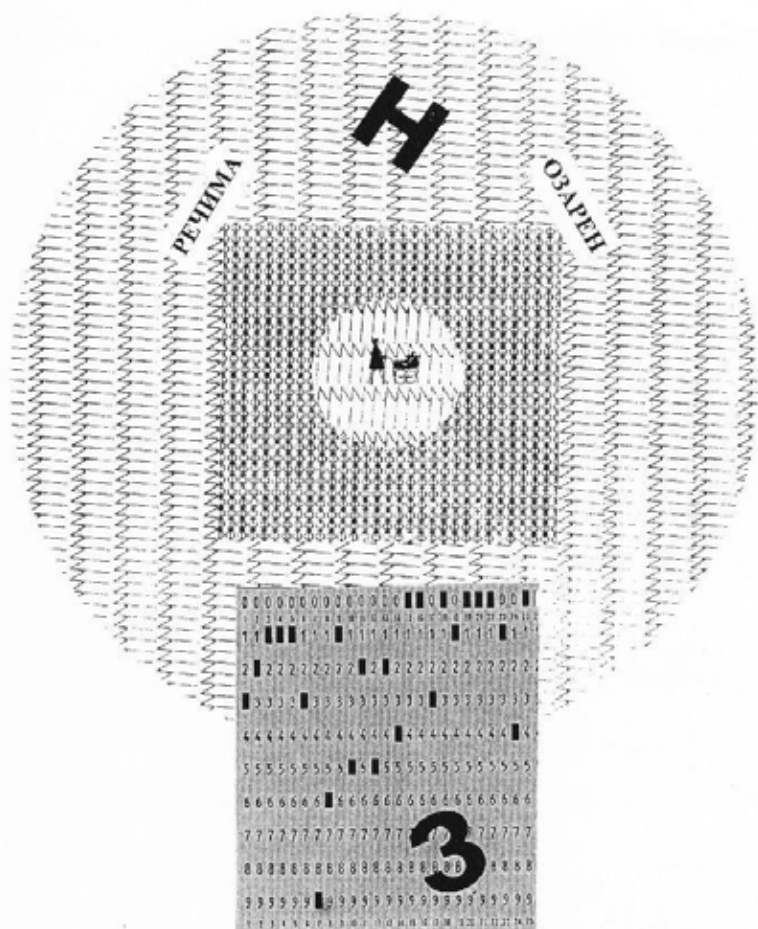

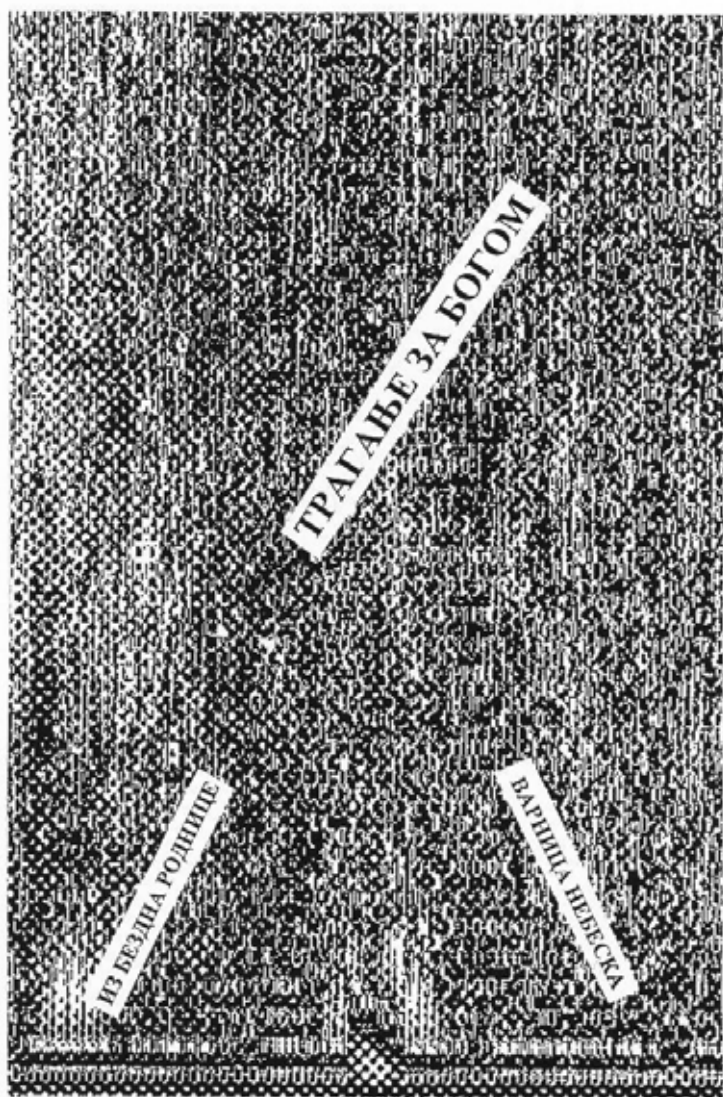

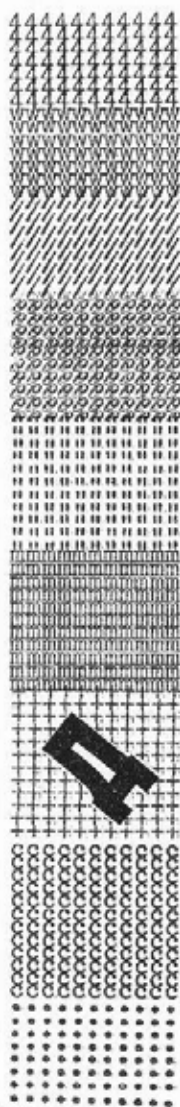

ОТРОВ НЕСАНИЦЕ

СОДОМА

ЛЪ
ЗВЕЗДАНИ

ЗАМРЩАЈ

М

ИЗВИРЕ

БЕЗ ТАЈНЕ

МЕСЕЦ

Ж

Ø

НЕВРЕМЕ

РАБА СЕ

П

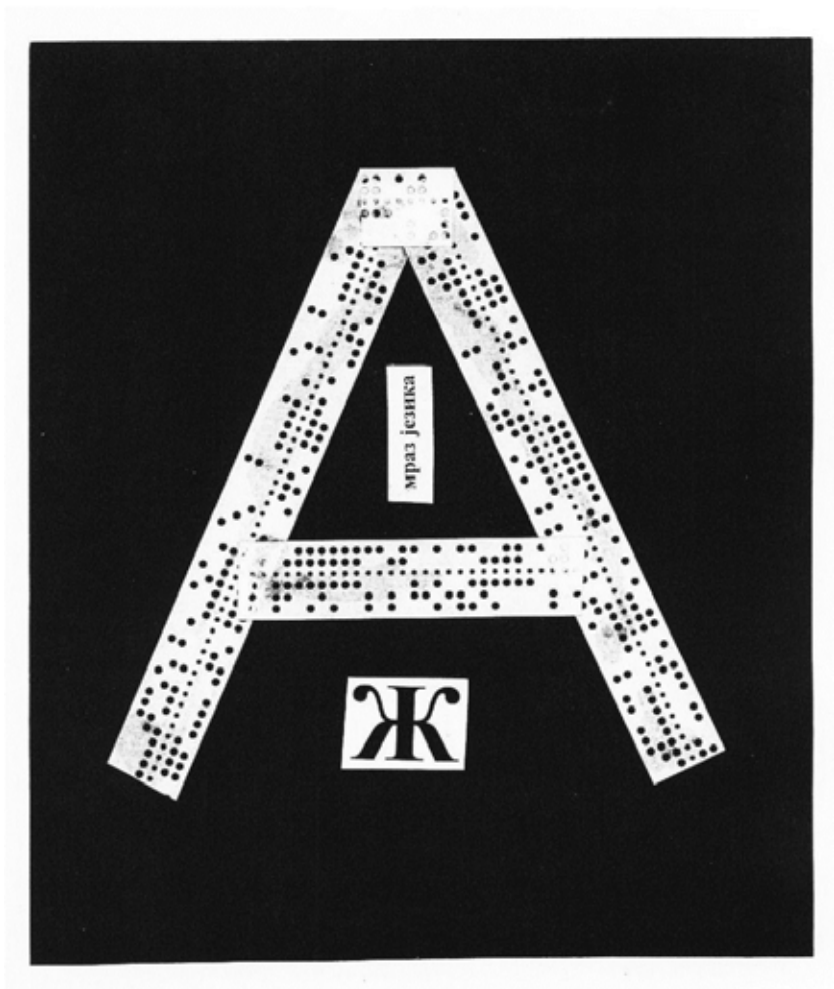
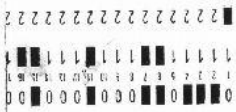
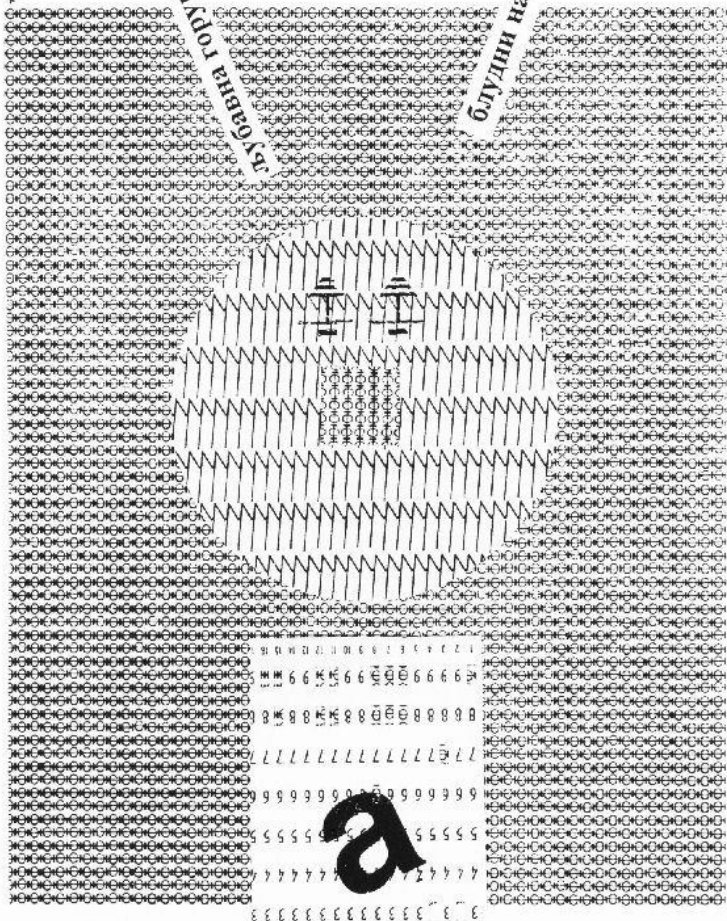
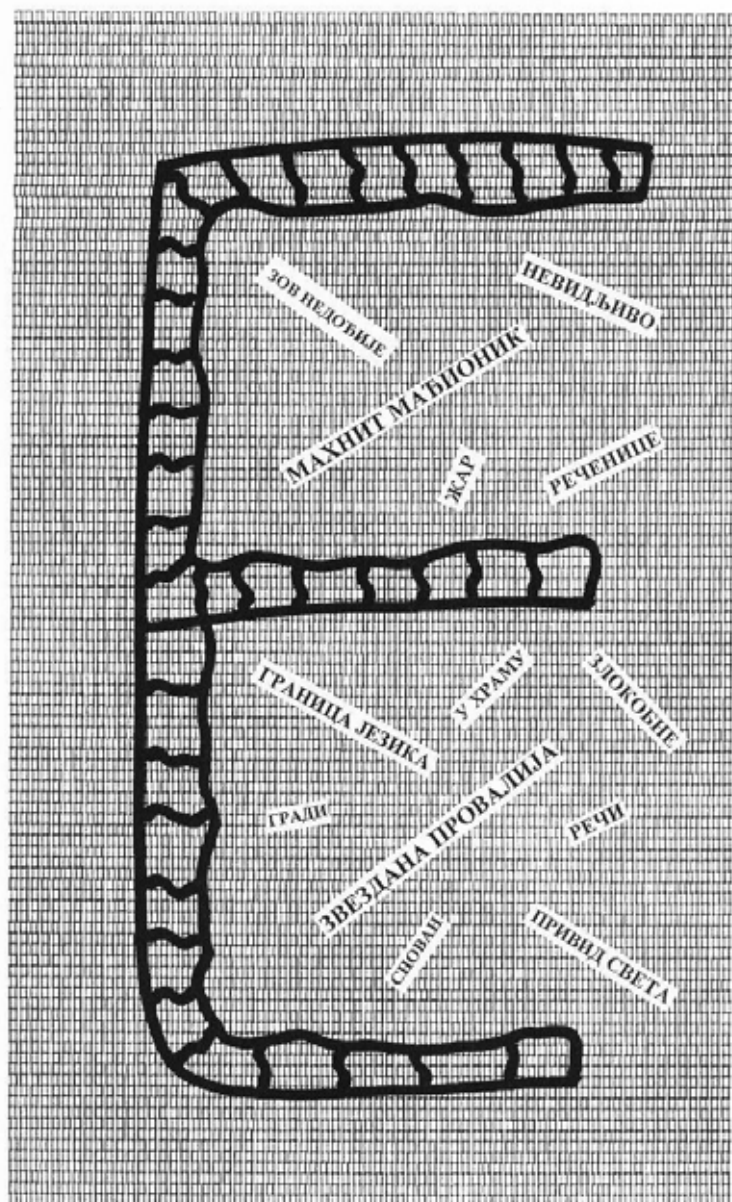

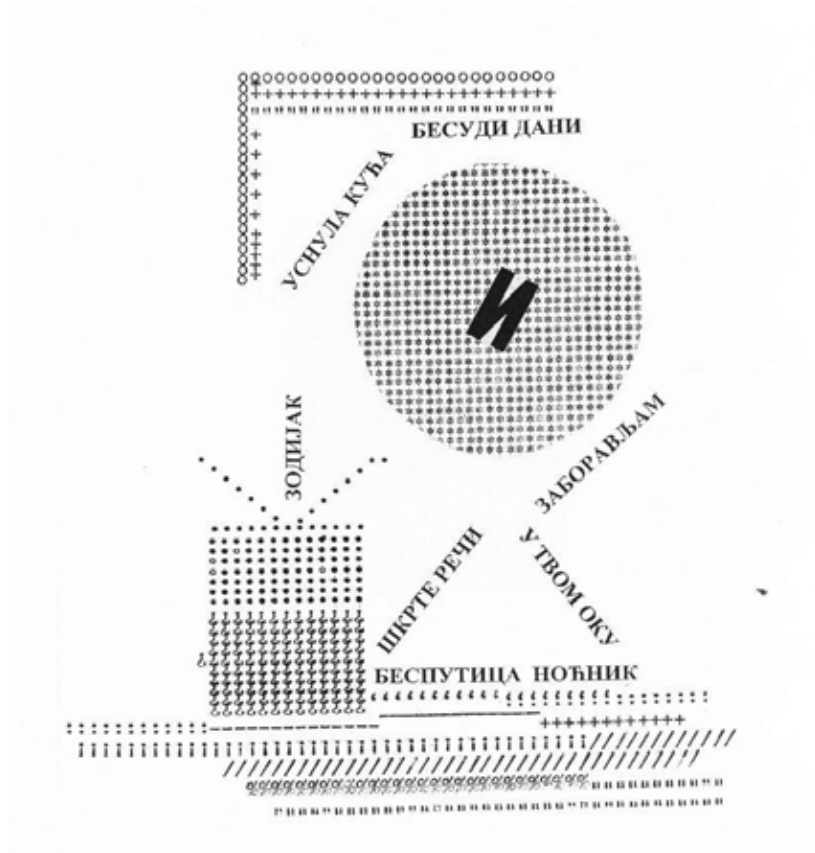

Таблица
измерения

блудни
нарис

ХЛЕБЊИКОВЉЕВО ОКО

UNDER THE MIDNIGHT STONE

мрачи ми се ум у тражењу и
осемењавању речи under the
midnight stone из прекинутих
токова говора ви који живите
међу мравима и станујете у
олујној земљи свештеници бога
Перуна љубављу заслепљени
где звезда замрзнута искаче
из тиркизне постељице и
пламти у празној равници
матица Рубикона

ЗНАМ ТО ЈЕ ЈЕЗИК ПИЛАТА

зашто кисне моја песма на последњем
камену Самарканда међу мувама
и хајкачима на људе знам то је
језик Пилата из ког се изливају
отровни сокови империјализма
очњаци побеснелих бикова свештена
ватро у сибирским палатама будућности
кога извући из руку жестоких господара
пијући ледену змијску слуз заслепљен
словима небеске азбуке употпуни ме
облапорном дивљином девице жлездама
чије пулсирање под прстима осећам
нека се згрчи Титан у свом прозрачном
водоничном храму ја сам окрвављени
фалус револуције

А ТИ ЉУБАВНИЧЕ

ружичасти глечери атакују ти на
живце у сну у несвестици и нестају
воде из мора и реке засушују пред
новим временом шта би друго
брег је свуда избушен светлост
пије кишу из роднице оплођене
краљице а ти љубавниче чија
порука путује свемиром окунио си
зеленозрну карлицу курве земље

ПРКОСАН И ВАРЉИВ БОГ

у сенци огрозда пропињу се
војници обезнањени над лешом
Касиопеје затрпана црвима и
пацовима пупи њена материца
кроз уста блатне земље све је
у покрету полен животиње кисеоник
док се враћаш енергији и поново
рађаш свемоћан и недодирљив
као светлост као бродолом тамо
где грозница растура познате
принципе говора задојен мржњом
према иверју према границама
пркосан и варљив бог што
обљубљује планету

ПЛОДОНОСНИ МЛЕЧ АНАРХИЈЕ

ножеви мирују у крхкости незаустављивих
годишњих доба то су небеске животиње
румених апокалипси чије речи више не
поимам: плодоносни млеч анархије

моји су синови Херкуловим лудилом
оперважени моје су пароле бреме
овој земљи коју напуштам између
јагода и окрутних демона

НА ГРАНИЦАМА СВЕСТИ

у јесен пчеле затворе кошницу
залију воском прозирне дланове цвета
језик је живо биће у звездознанчевим
устима чудак што рачунаре опчини
али на границама свести црно сунце
нас послушкује и никада у Јупитеровој
атмосфери не можеш уловити папратницу
само молекуле метана

У ТВОЈОЈ ГЛАВИ ХЕРАКЛИТЕ

I

тело ми је озарено додиром
Млечног пута јогунастом неспособношћу
пред зеленим и масним реповима
астероида у твојој глави Хераклите
усред сребрних циклотрона претварање
материје у зрачење са свим
блесковима оргазма

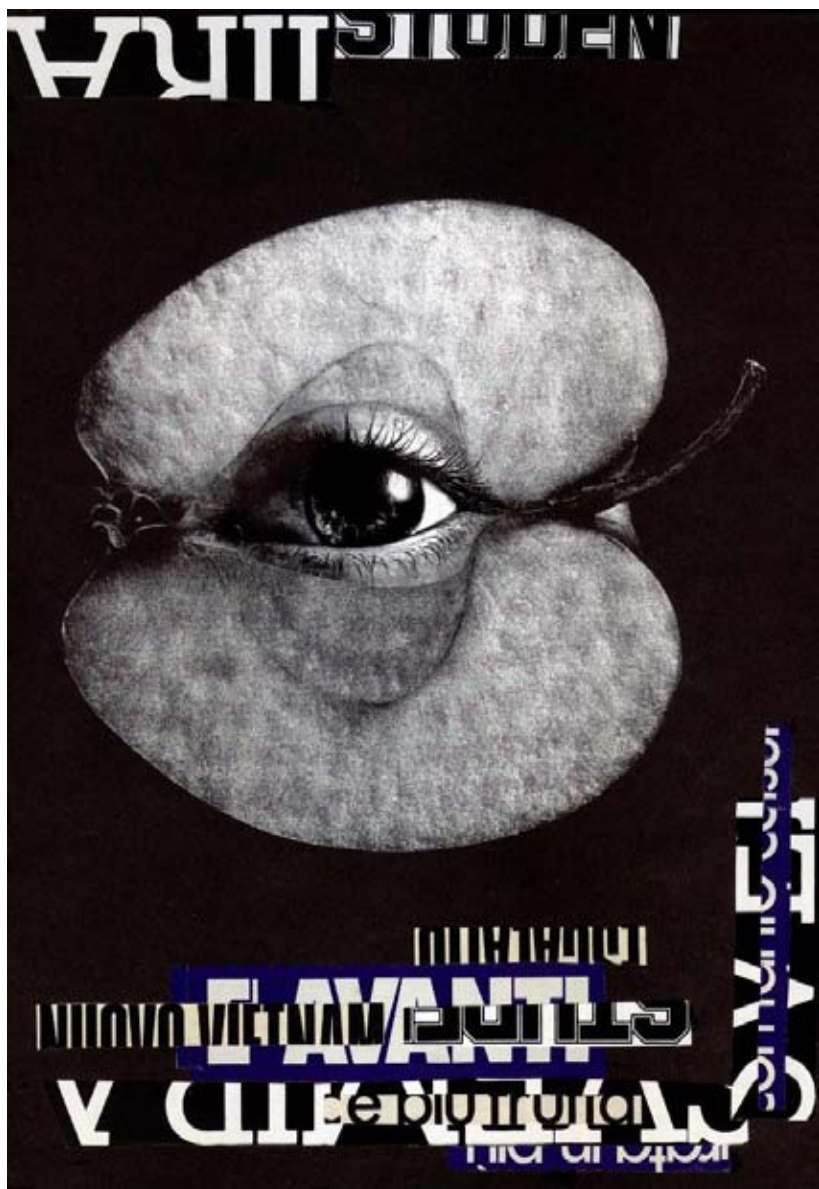
II

на течним уснама Меркура
човек спава огрнут смеђом
кабаницом у пустињи на рубу
обзорја тамо где су вратнице
ноћи и дана појешће га сопствена
сенка нестаће у пожарима песка
као жетвено зрно лептир изникао
пред зору из утробе вулкана
ширећи змијски задах

ХЛЕБЊИКОВЉЕВО ОКО

обоје смо понижени похотљивим анђелом
на дечаковој слепоочници што светли
попут жара то је крик новорођенчета
у зеленој изби футуризма печати
врућице на образима ледено гвожђе
које дотиче мошнице и спира божју ћутњу

ноћас сам дуго гледао циновски месец
Златибора Хлебњиковљево око што
разбацује сазвежђа природном стихијом
језика – ко је узвикивао моје име у
кристалној кули пред паклом ужарених
ружа од хелијума и кисеоника – ко је
лежао наг међу нама не показавши
своју утробу умивен зимским пљуском

Хлебниковљево око

ПОНОВО УЗЈАХУЈЕМ РОСИНАНТА

ПОСМАТРАМ ВАС КРМАНОШИ И КАПЕТАНИ

у зеленој летећој лађи
ове године посетио сам прашуме
упознао свакога и све разумео
луна-20 улази у орбиту
доручкујемо под ведрим звездама
испод дрвета од љубичастог злата
заказујемо састанке у хонолулуу
сада док цврче вечерњи часовници
мишеви ходају по глатким зидовима
признајем никада не бих постао
штап за пецање хамлет или портал
али ко булдог
што нежно маше репом
планина која се не позива на бога
музикална мрква под ногом лабуда
посматрам вас крманоши и капетани
зимски пашњаци могућности дијалога
кошчате руке вештине у гладовању
вероватни порази непромишљене границе
у масној земљи плави пламен лешева
усред ноћи као брдска раж на киши

КО У СМРСКАНОЈ УТРОБИ КОЊА

како да сачувам главу
под црном шумом небодера
горки сок од маслачка
свраку крешталицу
кошаву под петама
стомак од гојазности
погледај колумбо открива америку
напалм бомбе
и шалтере банака
храбри нови свет
прљавосиво псето
зар га не познајеш
ко у смрсканој утроби коња
леукемија
хиљаду тона нитроглицерина
мождани удари
тајне подморнице
а језик мој тек рођен
и тек запаљен
кобац у лету
јутрос излази
дванаестог фебруара
као цокер на неодређено време
просипа вино од зовиних бобица
не верује становницима месопотамије
средњој европи
птици кукавици
пење се у тенк
кумује бродовима
руча на тихом океану
док мразеви не попусте

ДА ЛИ САЊАТЕ КАРТАГИНСКОГ ВОЈСКОВОЂУ

кроз вашу главу пролетеће авион
који вам никада нисам показао
са кристалним точковима
и сивим џемпером
ал у откуцајима мојих костију
звездана књига зашуми с вечери
немили април нагнут
над запаљеним псом
бог који трчи за својим љубавником
ухватите га он воли цигерицу
и кох од мркве
разјапљених чељусти
на дан пуног месеца
усмртићу пожудне окуке апенина
вас који не гледате лице земље
новорођенче у уху беле раде
пацове и гавранове
на кишним путевима
да ли пијете кобиље кисело млеко
да ли сањате картагинског војсковођу
за време ведрих ноћи
у прабини и крви
како прилазите човеку у тренутку
када се све завршава

БАЦИ СВОЈЕ ОРУЖЈЕ

увече док се црвене рибизле
расцветавају
под топлом постељом
у земљама западне европе
једна туберкулозна кртица
контролише препуне возове
сунце над скандинавијом
равноправност народа
али ја већ препознајем
те цветове брже од телеграма
тачну евиденцију
златних мишева у вашем рубљу
швајцарце у делиријуму
после првог чина
звезде репатице
четрдесет и седам лекара
одвинутих од пушења
само то није довољно
како да нађем посао
на месечевим бензинским станицама
тренутно закупљен
ловом на вештице
у плавозеленој соби хотела белви
загонетке остају нерешене
нови цигански цар
на југу слаба киша
конференција на врху блокирана
смири се срце
радарима окружено
баци своје оружје
окончаћемо пут

МОЈ КОРАК КАО РЕЗИГНИРАНИ БИЗМАРК

не одобравам
жалбе после смрти
лаке несвестице
срчане ударе
клизави анти-долар
тамо где се други не усуђују
у истопљеном маргарину
седи црвенкапица
с патуљцима
у бутику омега
уз увозну бижутерију
неискусна бабињара
пре порођаја
посвећује се каратеу
пали празнична светла
лампионе
гирланде са жаруљама
док ми одузимају дозволу
због вожње у припитом стању
на свим ваздушним путевима
источне европе
мрачним британским викендима
мој корак овога пута
као резигнирани бизмарк
тражи организовану акцију
крупне одлуке о љубави
забрану нуклеарних експлозија
посету ортопеду
нову мировну конференцију
свакога дана у робним кућама
ћебе амбасадор

ПОНОВО УЗЈАХУЈЕМ РОСИНАНТА

седам сам дана
и седам ноћи оплакивао
команданта чеа
у два најкишовитија града
северне француске
на окрвављеној земљи
у запењеном ваздуху
паукову планину
дочекивао вешалима
али не реците ми
да сам у двадесетом веку
година седамдесет и друга
дан педесети
нека то каже јабука
и нека каже црв
голицавих стопала
чаробно огледало
оковани прометеј
на месецу
ја устајем из мртвих
са много ствари
које не треба заборавити
купујем громобран
сладолед с јагодама
једну четвртину човечанства
планета спава
у лепљивом простору
моје одсечене руке
још увек на оружју
поново крећем на пут
поново узјахујем росинанта

ЗЕЛЕНИ ЛОКВАЊИ АУСТРАЛИЈЕ

купићу на обали мора
жуту кућу
дрвену столицу
долину великих краљева
пре наполеона и москве
зелене локвање

аустралије

нафтовод
железничку пругу
на антарктику
нешто о чему сам увек сањао
океане

моржеве

хеликоптере

писци моје биографије
прескочите мале богиње
сребрну кашику
атлантског уговора
чакшире поцепане
на туру
ја мотрим са свог прага
на велику галаксију андромеде
моја плава кошуља
као безазлено дете
навија будилнике
потписује споразум
о разоружању
хитре ноге поезије
најављују вулкане

седамнаест кишних година
вавилону
мртви пристижу
у златним ковчезима устани
дигни своју руку
не заборави ме

А ТА ШЕВА ШТО УЛЕЋЕ

иако зима није показала
своје праве зубе
никада нећу постати једриличар
не подносим религију
ни групне сексуалне односе
храним се поврћем
и женским ноћним кошуљама
опростите госпођо
човек би се нашао у искушењу
париж или пекинг свеједно
препелице пужеви куване сове
само кад преузмем кормило
над овим кантама за ђубре
опрезно кроз аркадију
и ставим зелену боранију
у уши ветровитог небодера
пре прерије где ваша лепота трули
перорезом ћу пререзати
жућкасту тарту лешева
а та шева што улеће
у клопку цвркућући
знате ли да у занзибару
прави гнезда
изнад свезаног реза звезда

ОСАМ ВЕКОВА КАСНИЈЕ

свет је препун
зелених стеница
власника телевизора
це витамина
крадљиваца лешева
оних који погрешно паркирају
у добрачиној улици
сваког петка поподне
док вам представљам
пет кандидата
за мистер универзума
медитерански ваздух
погодан за усеве
пенушаву зубну пасту
моја худа срећа
смешна девојка
с црним бисерима
крстари тексасом
можда за хиљаду долара месечно
осуђује америчку интервенцију
отвара шкољке
тражи унукe цингис кана
вашу дефиницију демократије
а ја постојим
овакав какав јесам
уз пола литре пива
и три пржена јајета
на пространој тераси
хилтоновог хотела
осам векова касније
са електронским језиком
у чардаку
ни на небу ни на земљи

ДИШЕМ. ГОВОРИМ

ЗАМИРИШЕ ЉУДСКИ ИЗМЕТ

Из наших слабина. Меркур. Грозд.
Бубашвабе што претражују рај.
Да ли ће ископати? Семе земље.
Тамо су затворене звери. Лисичија
глава. Језик вука. Пуши се лавља
крв. Ударају у грло. Опрезно.
Тајанствено. Изговорене речи.
Јутарња горушица. Зар нам није
доста? Голопњача у трави. Зјапине.
Кршевине. Под налетима олује.
Замирише. Људски измет.

ДИШЕМ. ГОВОРИМ

Шта је идеологија?
Жеђ. Покрај рибњака.
Иверје. Ковачница.
Дишем. Говорим. У
запаљеном дренику.
Књига истањена.
Мразно мрестилиште.

МЛЕКО ИСПОСНИЧКО

У кришци. Горког хлеба.
Заборав. Растојање. Сада
смо. Тамно залеђе. Гроб
до врха. Испуњен. Окрутна
иловача. У говору. Крв.
Каква небеса! Љубављу
замрачена. Из тебе. Млеко
испосничко. Кошнице.
И стрв.

КАО ЛЕПТИР У РУЈНУ

Из најдубљег. Извире.
Ожиљак. Поезија.
Речи. Речи. Тучкасти
цветови. Религиозност
смисла. Не чудим се.
Ипак. Језик је истраживач.
Као лептир у рујну.
Белина. Перуника.
Подједнако вечан.

ТО НИЈЕ САН

Страх па жудња. Молитвена
затвореност. То није сан.
Што у омаи одзвања.
Јакобинско лудило. Пролази
поноћ. Песме будим. Набрелих
вимена. Дантонове декрете.
У петловом певу. Наша колиба.
Од цвећа. Запаљених темеља.
Крух. И Чека.

ТАКВО ЈЕ БИЛО ВРЕМЕ

Лелије. У висинама. Зеленкасте.
Сиве. Лепа мухоловка. *I like
Gods*. Истичу. Из мог семена.
Као Кордиљери. Сребрних копита.
Мрки и ћутљиви. Копају слој
по слој. Окрвављене тајге.
Дивље реченице. Такво је било
време. Источно од Гринича. Мраз
и Асмодеј. Под удобним
узглављем.

ИЗА ОГЛЕДАЛА

ПРЕД СВАНУЋЕ

Чворови свемира. Засветлуца.
Балегар у мумији. Омамно. Зелено.
И жуто. Знао си. Држећи старчеву
кошчату руку. Одупирући се. Лову.
На људске главе. Звезде и стељу.
Наједном зима звизну. Огрезла у
Р-ујној светлости. Пред свануће.
Бродови прамац мењају. Као гороход.
Удара киша. У грло. У језик.

САТУРНОВСКО ДЕТЕ

Уобичајено. Љубичасто.
Са упаљеним. Очима.
Сатурновско дете. Иза
стршљеново. Иза дрвета.
На говор рањив навали.
Крв кавкаског шафрана.
Тамо се чека Арго. Метропа
подмукла. Под кишом. Под
печуркама. У скитској
Земљи. Подивља.

ЗЕЛЕНО ОГРАШЈЕ

Зидови и зодијаци. Заборављам
басме. Потећи ће плодови. Мркне
дан. Поворке поражених. Тренутак
одустајања. Где је паучина?
Жубор мора. У стиху. На цртежу.
Иза сунца. Цвет. зелено ограшје.
Са отвореним устима. Хрушт и
звезда.

ИЗА ОГЛЕДАЛА

Опоро време. Гуштер на
пландишту. Безглави обајник.
Расветли нас. Поноћница. Она
што прати. Поворке. Јуродивих.
Сан и орхидеја. Иза огледала.
Мала. Чудна створења. Црвених
зеница.

ТУ СОЧНУ ИМЕНИЦУ

Угљевље речи. Усијано.
Земља цвета. Испод стопала.
Испод језика. Душа и обуздавање.
Астрална пројекција. Открићете
ме. У капи воде Фисона. У
ирвасовом крзну. Дан не
разазнајем. Ту сочну именицу.
Чуваркућу васељене. Паук
плете.

ГМАЗ КАРТАГИНСКИ

Чума се чује. Слепо око.
Муња и врело. Знак плодности.
Ето сведочанства. *Nous sommes*
arrivés. У подмуклу земљу. У
црни јаз. У кусницу. Насукани.
Зли. Сруши нас ршум. Дан брзорек.
Спаљени анђео. Победа нам
пораз. Из блата вири. Гмаз
картагински. Губава суложница.
Пије густу крв.

ЗАСПАЛА ДЕЦА. САЊАЈУ

Пред светлом. Пред пинијом.
Копачи изобличени. Напрсли
ковчег. Зјапи. Празна кост.
Откинуо си крило анђела.
Прозрачан и нем. Око пентаграма.
Разрешава. Тајне вечности.
Заспала деца. Сањају. Хипопотаме.
Презреле перунике. Истовремено.
Сигмунда Фројда. Са ноћним судом.
На глави.

ПЕСМА С ГОЛГОТЕ

Безмерје неистраженог. Између
океана. И неба. Сутони па сунце.
Молитва и протицање.
Зауставио си се. У кристалним
јамама. Без жара. Без оружја.
Приљубљен уз речи. Крај гнезда.
Пород ђаволов. Замрачује дан.
Најзад. Песма с Голготе. Из очију.
Из рана. Капље сребрн мед. Зује.
Звездане радилице.

ПРЕД ВРАТИМА РАЈА

ПОЛИВАШ ЛИЦЕ МЛЕКОМ

Поноћне жетве. Поља љубављу
отрована. Далеко су небески
путокази. Воља за мењањем.
Из љубичастог сумрака истиче.
Поливаш лице млеком. Између
ватре и воде густа шума. Језик
разасут међ звездама. Водомар
са танким ножицама. Кап меда.
У ведрини.

ПАС ПОЈЕДЕ МРТВОГ БАЛЕГАРА

Дошао сам и видео: росуљу
и Ротонду. Сенку тигра. Репатица
обоји земљу. Скрене речне токове.
Златну планиметрију. Ти си мак.
Мирисни ветре апенински. Генијална
наказа. Девојчице сикћу језицима.
Отварају им се жлезде. Ти си
Антеј у валовима Стикса. Пас
поједе мртвог балегара. Буде
с невестом. Уд му је дуг.
И рачваст.

РАНЕ СУ ОТВОРЕНЕ

Прозирна реч. Родни крај
у нама. Тај мед из Византије.
Љиљци у замковима. Јутро.
Рекао си. Опет мртав бог.
Ране су отворене. Крв у
калужини. Исти одстрел.
Исте реченице.

ЦВЕТНО ОРУЂЕ СТРЕПЊЕ

Чини земљу меком.
Плодник. Жаока. Ноћ.
Милион зрна. Милион
звукова. Црни чворови
у месу. Испљувци
жохара. Изаткај крајолик.
Окамењен. Плавичаст.
Цветно оруђе стрепње.

ПРЕЂОХ ГРАНИЦУ

Воња виовница. Родитељ.
Љубав. Пређох границу. У
воду се претварам. О, господару
океана! Уморан сам. Ја Консу.
Син Амона и Муте.

ГДЕ СТЕ ЛЉУБАВНИЦИ

У кљуну слузавом. Земља.
Пелуд. Зелен и златан.
Киљан рушиш. Где сте
љубавници? Дим без тела.
Алхемичари. Једнорози.
Мрзим ваш њух. На леденом
јутрењаку. Оштрећи
ножеве.

ОМАЋИЈАНОСТ КРЕТАЊЕМ

Моје краљевство. Звезде. Звезде.
Кишна калужина. Гугут гаталинки.
Тамо где вас налазим. Анђели.
Отровнице. Историја нас учи. Бог
је без памћења. Чаровити ветрови.
Недодирнута енергија. Прхну птице.
Капљице млека. Омађијаност
кретањем. У крви. У језику. Ели,
Ели, лама сабахтани?

ГРОБ БЕЗ ИМЕНА

У црвеној шуми. Зачарани човече.
Лишће. Експресионизам. Наполеонова
муда. Гледај! У старачким рукама.
Обесмрћена љубавница. Свадбене азалеје.
Арсеник у вулви. Кћери јерусалимске.
Отров. Неизбежан. На твоме језику.
Ускршња острва. Гроб без имена.
Леден лучник. Све је ноћ.
Искривљених вилица.
Јагањци. Господњи.

ПРЕД ВРАТИМА РАЈА

Зелени ветрови у подножју.
Чудо краљева мисирских.
Јутро је као чин васкрсења.
Облаци неуморни. Излазиш. Из
лишћа. Из семења. Анђео.
Без блакости у оку. Померају се
простори. Тела младића. Мириси
лањских снегова. Пред вратима
раја. Родилја. И љубичица.

МАГ И ГЊИДА

Дуго сам корачао. Испод
ледника. Испод језика. Светлост.
Светлост. У чаши млека. У
хлебном многоречју. Преплављује
свет. Крик ноћне птице. У мојој
руци. У олову. Маг и гњида.
Стварање и растакање. Кроз слана
уста. Разглобљене кости. Био си
сабласт. Коњски дах. Што вреба.
Озлојеђен.

СВЕ ЈЕ САМО ПОЧЕТАК

Намере и путеви. Стригијске
нимфе. Тамо. Тамо. У сатанином
оку. Крилате сандале. Чаробни
тоболац. Отшкринута су врата.
Срећа пуни дом. Звездано
такнуће. Зашто вређаш богове?
Заборављене у песку. Све је
само почетак. Песма као бела
сова. Капље: кап по кап.

ЛЕПИ БЕЛЕРОФОНТ

Откада сам овде? На дрвету?
Звиждиш: лучиндан, јаребица.
Затим: срце курве у плесни.
Лепи Белерофонт лети према
Олимпу. То је знак лудила.
То је знак зиме. Заустави га
својим влажним трбухом. Танка
шипко светлости. Птичијим
гнојивом. Заслепи га.

МРТВИ ОДИСЕЈ

Заобилазне стазе. Шпиље
сеновите. Из крвавих
глава: голубови, дим.
Празноверни обреди. Твоја
лепа глад. Нова попришта.
Пршти снег. Са беспутих
лађа. Мртви Одисеј.

ЈА САМ УЖАРЕНА ЛАВА

Теци, теци. Златна грозницо
апејрона. Усталасај первазе
свемира. Поједи своју трулу
гувњачу. То је почетак.
Окупљају се речи. Костоломи
у вододеринама. Звезде пливају.
У твоје масном дробу. Црно семе.
Блато. Свежа крв. Ја сам ужарена
лава. Свилопреља која помера.
Границе говора.

И ТВОЈ ГЛАС. ГОСПОДЕ

Извори без воде.
Кајсије. Кошнице.
Излазиш омамљен.
Из белог ожилишта.
Свитање земљоказа.
Рибља јата. Цветови
налик инсектима.
И Твој глас. Господе.
Горд над градинама.

МАТИ УБО ТЕ РАЖДАЈЕТ

АЗБУКО ХРОМОГ ВУКА

Рујем по теби. Костоломна шпиљо
српског језика. Крв и гробови. Млеч
и мед. Зелене муње кидају твоју кичму.
Псовка у благуши. Митра у стајњаку.
Покривам земљом лице. Радујем се
рођењу. Међ зубима ти Олимп и Рим.
Азбуко хромог вука. Окрутна и руњава.
Лепљивом плувачком окујеш кухне
богове. Смрадном мокраћом благосиљаш.

ЗОРЊАЧА У ЈЕЗИКУ

Загонетни рожданици. Рђа зодијачка.
Ја сам смуша што снежи. Корал под
светиоником. Угнезди се пламен. Кост.
Кецалкоатл. Певају химну апејрона.
Засветлуца ерекција. Зорњача у
језику. Из Ниниве излазим.
Престонице девичанства.

МАТИ УБО ТЕ РАЖДАЈЕТ

Будеш океан. Пламен. Оплођење.
Бездан те тамно вуче. Молох.
Доносилац куге. По немиру га
препознаш. Седам рвеника. Јаловост
анђела. Ако си краљ. Ако си
постојаност. Пуна малих мирисних
дроздова. Цветај у ожилишту.
Шуморна недоумице. Жарни су друмови.
Трудни сунчаници. Мати убо те
раждајет. Земља те прождирајет.

ГРАД ВИЛИНСКИ

Мутно је време. У зидовима. Шкргут.
Кад се брескве сребре. Ја сам маг.
И егзорцист. Хук у тмуши. Искочи.
Усов. Срдобоља из земље.
Запамтили сте. Јазбину. Знак
безумља. Ја сам измаглица. Паганско
светилиште. У мачјим зеницама.
Град вилински.

МЕШАШ ЖИВИ ПЕСАК

Правићеш речи. Прозирних прстију.
Звук је најсабласнији. У дуги. У
ћилибару. Кап по кап. Клећимо
пред планином. У свежини црнице.
Двојности. Прекопи. Мешаш живи
песак. Дивље чедо говора. У
утроби гори. Прах. Школе
Александријске.

ОМАМЉЕН ТАИНОМ

Спустио се снег. На кукавичје јаје.
На крпеља. Ништа. Вукодлаци и вештице.
Светионик накратко. Речи бришу. Небо
затамњено. Коловоз из дрењине. Све је
бело. Каранфил. Краљица. Историја.
Омамљен таином. Књигу склапаш. Со се
топи. На рану. На љубичице. Утрне
несаница. Крвожедни глаголи. Смртовницу
пљују.

ПОКУПЕ НАС ВЕТРОВИ

Тело у вртлогу. Кажем ти. Муве се
купе око живе ране. Свемир нас вреба.
Срушен зид. Под ројевима кромпирове
златице. Бљутав је твој плод. Мисирњача
у оку. Дан и ноћ. Из житке помрчине
словенских гајева. Писмо и амброзија.
Покупе нас ветрови са степа. Прелете
планине. Твоја сенка је модра. Жудња
за лудилом.

КОСТИ НАМ ШУМОРИЛЕ

Ноге нам биле оловне. Високе.
Плаве. Светиљке. Недокучива тишина.
Гаси се. Сипљиви водопад. Зов
са црвене стене. Јуришају жарњаци.
Твоје је време. Зебњо. Занебесај
вешалима. Глува земља у грлу. У оку.
Млеко мајчино. Кости нам шумориле.
Пескуша под табанима. Косово пуно
црних косова. Вадимо луч.
Из гробова.

СВЕ ЈЕ НЕПРОЗИРНО

Зачаран предео. Вруља окружена
провалијама. Престаћу да сањам.
Златно руно. Земљовиде. Ствари
су несхватљиве. Киша смртоносна.
Надиру безлиснице. Кукцождери.
Из заборављене Аркадије. Све је
непрозирно. Јабука. Молитвеник.
Гилгамеш и ћутање.

КРИКНЕШ У ПСОВЦИ ЗАТАМЊЕНОЈ

Сливају се речи. Узводно отимање.
Брестик. Голоток. Јурка. Крикнеш у
псовци затамњеној. Прашина васељене.
Одзвања твој ход. У језику. У муклини.
Клечиш пред гувњачом. Непрепознатљив.
Модар. Гласине тврдокорне. Тренутак
откривања заблуде. Горчина историје.
Још једном у вучијем зову. Светлост
земље српске.

АНЂАМА

Чекајући. Тренутак песме. У немогућем
свету. Јечам. Метеор. Са наранџастих
јабланова. Пчела рајска. Лотреамонов
сатанизам. Прихватио сам пљусак.
Окамењену мандрагору. Да ли је жежен.
Дан. У белом киту. У мрестилишту.
Господари река. Залази сунце. Небеске
воденице. Светлуцају. Захучи. Леден
вир. Златне ти букагије. Око ногу.
Свеже. Анђама.

КИСЕЛА ЗЕМЉА. КОСТОЈЕДИЦА

Сањати светлуцаве јаглаце. Крлежу
у Панонском мору. Петнаестог фебруара
хиљадудеветстоседамдесетипете.
Болнице и кланице. То је у суштини
став радикалне авангарде. Космичка
анархија. Лево од центра света. Стрепња
влада. Кисела земља. Костоједица.
Али то није начин да у све посумњаш.
Муња си из које куљају речи.
Чворновате. Моћне. Низ уд. Низ стрмину.

ЗВЕЗДАНЕ ЛЕЛЕЈКЕ

Расточени народи. Прхне. Тело моје.
Преко плавих планина. Преко сребрних
градова. Олује крвожедне. Пређох земље
семитске. Орловим језиком. Сиријус кишу
скупља. Наше су мреже челичне. Звездане
лелејке. Памћење и материја. Изнад
немуштих извора. Изнад свакодневице.

МРТВО ЈЕ ОКО БОЖАНСКО

Упознао си ме. Са тмастим сунцем.
Минералима прожетим тајновитом
светлошћу. Ветар са истока.
Мистерије крви. Полом је унаоколо.
Беснило и инородници. Кључају
зелене ватре. Наслућујем. Сатурн
се приближава. Из плода. Из пукотине.
Јалова текуница. Нема више хлебара.
Хијене су на нашим траговима.
Четири реке из Рајског врта.
Мртво је око божанско.

ЗРЊЕ И ЧАРАЊЕ

СВЕТЛУЦА ГЛАД НА ПРЕСТОЛУ

Злато се у пепео претвара. Жарни
опиљци речи. Обливени медом. Испод
прстију. Промичу небеске варнице.
Снатрим на ветрометини. Поље се
сели међ звезде. Додирне тмасте
просторе. Из жустрог разарања. Нова
плодност. Храмови земљорадње.
Благословена хранитељко. Црнице.
Кречњајо. Кулисачо. Хрчак се у корење
увуче. Светлуца глад на престолу.
Белзебуб и Балам. Господари мува. Из
блиставог пакла излећу.

МИРИШУ КРАЉЕВИ

И споља и изнутра. Гори. Поињена
ливада. Кладенац. Вртлог. Иксионе
ти си снага месеца. Сперма и лимфа
што оплоде земљу. Тражим твоју сен.
Развођем. Безграницом. На ватреном
точку си. Бесан. Знојан. Црвени
таласи. Кипте. Плене. Миришу краљеви.
Смеће. И мртваци.

НАРАНЦАСТО ПИСМО

Вренга гледа из крви. Лице свете
Терезе. Трамваји. Мртва природа.
Калужина. Све то улази у песму.
И твоја зубобоља. После превирања.
Голоток. У немушти језик навали.
Ситно. Наранцасто писмо. Једва
разумљиво. Гуштер из нојевог јајета.
Позоба свет. Златом преливен. Све му
кошчице оглође. Ја сам точак небески.
Из моје распопућене лобање. Лао Це
вади свог црвендаћа.

ЈЕЗИК СЕ УГНЕЗДИ

Почели смо живот. Са иноплеменцима.
Под млечним сунчевим сјајем. У обесхрабреној
земљи. Седам звезда. Седам стршљенова.
Из живе воде. Плодник откуцава. Махнити
Маглич. Крпељ окрвављен. Није ли хладно.
У лављим чељустима. Под руком Афродите.
Друго јој је име. Уживање. Јутарњи мирис
љубичице. Поуке трансценденталне геометрије.
Из дивљине. Мацгасти маџун. Испијеш.
Густу грушевину. Ноћник мокри. На Тргу светог
Марка. Лађари. Каменоресци. Пчеле. Прате
вечерњачу. Трактате о другом закону
термодинамике. Језик се угнезди. У ружичасти
челик. Ишчезне у мочвари.

НОВО ЈАКОБИНСТВО

Рђа злато. На твојој слепоочници.
Бела недеља. Савршенство револуције.
Измислио си хлеб. Који једемо. Јуриш
на Зимски дворац. *The Second Coming*.
Недужан. Као ветрењача. Оперу руке.
У Шагаловом Витебску. Изнад бољшевичких
бездана. Магла и невеста. У сопственој
крви. Пливају. Сањано откровење.
Бухарин са мртвим пророцима. Ново
јакобинство.

ГРЉАН У КОПИТЊАКУ

Ничег више нема. Разби Давид Филистеје.
Ко црн ковчег градови. Пожудне кише лију.
Таутологија. Паук сише стрвину. Печате
на челу жртве. Легао си ничице. Муња
кресне. Опрљи месо. Рођај сажеже. Након
хиљаду година. Чућеш гласине. Крвник у
ружичастом плашту. Своју децу прождире.
Грљан у копитњаку. Застрт пут. Ко сам
ја Господе? И шта је мој дом?

ПОМОДРЕЛИ ПАЦОВЕ

Мртвачки плач. Ведрина будућности. Изнад
глава поноћ. Наранџаст обелиск. Тренутно
озарен. Као кишњача. Као крух. Сломio си
привиђење. Изненадио жаоку. Замрзнут
мирис руже. Помодрели пацове. Заклињеш се
законом јачег. Закопаваш палимпсесте.
То је твоја срамота. Голуждрава јутарњица.

НА ЉУТУ РАНУ

Црне ти муње севају. Испод прага.
Испод језика. Око поноћи. Дрвеће се.
До земље савија. Шуминка. Доноси
несаницу. Опоро горобиле. У твојим
устима. Подзол и матичњак. Лете
Проклетије. Иње. Ружичњаци. Однекуд
жижак. Пишти журни ждрал. Приближавамо се
Тамном вилајету. На љуту рану. Стављаш.
Љуту траву.

ТО СЕВА ЧЕРНОЗЕМ

Замирише и гори. Јечам у људској
лобањи. Црљен. Трпак. Нагоним речи
да лете. Своју крв избљујем у њихове
кошуљице. То сева чернозем. Пуца
гајњача. Твоја ружичаста пичка.
Предао сам се Немесиди. Кћери Океана
Под њеним бичем. Срчем. Жуч и мед.

ПОЖАР ЈЕ ГОСПОДАР

Ни дан. Ни ноћ. У мени светионик.
У мени снег. Лева рука таме. Она
што презире Галилеја. Звезда у чаши
воде. Рекао си све. Непознат извор.
Други светови. Магнетни дрхтаји тела.
Звечарка на модрој висоравни. Пожар
је господар. Полази од доживљеног.
Темељно уобличава свет. Земља
очекује семе. Ораче наваљене на
плуг. Печате бражњака у црвеници.

СТАЉИН ЈЕДЕ ЈАГОДУ

Жељни су богови. Гојних пчела.
Чорбе људске. Песмопеваца. Прогуташ
Елдорадо. Из казашких степа. „Декларацију
права човека и грађанина“. Помама и
експлозија. Расцветавање смрти. Од комадића
свести. Златни земљовид. Хиљадугодишње
царство. Из мрака изниче. То је точак
историје. Фосфорни пламен на устима.
Јуродиви. У паклу. Извајају рај.
Ослушкујеш зиму. Срце слепог оца.
Стаљин једе Јагоду. У подрумима Лубјанке.
„Звери моја, веку мој лепи“. Крај црне
ватре. У Сибиру. Пева мртви Манделштам.
О још једном. Руменом. Јутру. Адамизма.

ПОСЛЕДЊА РЕЧЕНИЦА

Оставили смо. Кинеског мађионичара.
Заносне зодијаке. Плаховите су
псовке. Рудњаче у кишама. „*Where is
the life we have lost in living?*“
У кужним вртовима. У растуреном говору.
Потапао сам Феничане. Кротио звездознанца.
Из чарне недоумице. Горун и вододерина.
Земља отиче. Последња реченица.
Онострано је у нама. Испод дуге. Раоник.
Родница румена.

КРОТКИ КРАТКОВЕЧНИК

Чујем неизговорене гласове. Коштунац.
Даждевњак. Магла. Распадају се. Људска
лица. Из тебе гонич зграњен. Рудник
гори. Сребрни шлемови. У купиновој врежи.
Видео сам. Мужјак заспи. Ходајући.
Изнад горуништа. Лучиндан. Дантонова
одсечена глава. *Liberté. Egalité. Fraternité.*
Све је исто. Краљежница и киша.
Кротки кратковечник.

РИЧУ БРАЖЊАЦИ

Кошница у пчелињаку. Дивља мачка.
Пустиш да протекне ноћ. Па се опет
вратиш. У дом. У реч. Онај што говори.
Девица. Медовина. Отвара сипљиви огањ.
Сади млечику. Положајник. Ако хоћеш.
Можеш сам. У поткарпатским шумама. Ричу
бражњаци. Јелени и маслине. Лижу
пепељушу. Ти си змија. Запалиш шуму.
Спасиш се њеног загрљаја. Ниси тело.
Сабласна си енергија. Отровни анђео.
Позобаш ветровњака. Влажан гроб.

ИСПОД ЗЛАТНОГ ИКОНОСТАСА

Везан за језик. У воћњаку. Урок.
Претворио се у шум. Гњило кућиште.
Увек заборавим. Прождрљива птичурина.
Деконструкција. А то је руменило.
Љубави брзонога. Рашириш руке.
Додирнеш меденицу. Испод златног
иконостаса. Шиптарски снегови.
Ја сам Елкана син Јероама, Ефраћанин.

ЗРЊЕ И ЧАРАЊЕ

Утри трагове својих стопа. Овде је
светилиште. Махнитих волшебника.
Из финских језера. Искачу. Озрачени
ирваси. Мит и ритуал. Одсуство
видљивог значења. Кипти кулисача.
Радост земљозора. Зашто си угасио.
Жижак. Зелену Александрију. Руку
окрвављених. Ишчежавају пупољци.
Шумори ожилиште. Зрње и чарање.
Јар језика. То је суштаство. Блисне
Млечни пут.

ПАКЛЕНА ОТРОВНИЦЕ

Проскурњак у тами. Дивљи поток.
То је мржња мајке. Подли бол. Паклена
отровнице. Неког мрачног бога. Заустави.
Зауздај. У мразном руменилу. Заиста вам
кажем. Жежена пиљевина. Јеванђеље
по Марку. *Si j'écris: Soleil*. Знаћу
границе. Мрављу стопу.

ОДСЈАЈ МРКОЛИКИХ ХАЈКАЧА

Глава у мрежи пауковој. Руњина. Нити.
Ноћ. Као шума узнемирена ветром.
Кошница са белим пчелама. Слеђена
утвара. Дисао си у паклу. Пред врховима
Коминтерне. Пацови оглођу хотел „Лукс“.
Краљевство које ниси тражио. Тамо је
неман. Из приче понављане. Одсјај
мрколиких хајкача. Жеђ и моћ. Твоје су
очи отворене. Пред црним приштом историје.
Плач тек рођеног детета. Чаролија
чаротанке.

ТО ЈЕ МОЈ БЕСТИЈАРИЈУМ

БУНЦА ЗЕЛЕНО БЕЗМЕРЈЕ

У судару пупољка и светлости. Видим
планетни прах. Гнездо немогуће. Читаву
космогонију. На твојим траговима.
Творац и стоноге. Отварају се извори.
Ораница дише. Лесници и шумани. Из
словенских гајева. Маске. Предака
божанских. Закопао си пацова. Смрт
северњаче. Бунца зелено безмерје.
Само је хаос стваралачки. Пчеле скупљају
медљику. Епикур поздравља Хераклита.
Твоје су речи дивље. Ледене плетенице.

ЦРНА ЛУЧЕВИНА

Из ове опоре земље. Трудан мирис.
Грозница се расцветава. Пропустили смо
трен. Тролисто изгнанство. Ломни и
костобољни. Шумори нам пут. У устима.
Вечерњача. Зрње искри. Глава
„Неподмитљивог“. Гледа са гиљотине.
„Право народа на устанак“. Рањив рај.
Светионици су замрачени. Иње по
стопама. Из цвета. Сева црв. Кад му
расцепиш око. Гној потече. Црна
лучевина. Наше је иноречје у басми.
Жар језика. Спусти се звон. У грло.
Под ветром. Звезда. Сазри.

ТАМНОПЛАВИ ДЕМОНЕ

Успут. Мртвачница. Киша. Колебање.
Заметак говора. Лежиш под сунцокретом.
Заводљиви лабуд. Обоготворење
несвесног. Метеж људски. Тамноплави
демона. Да ли сам зрно. Мед. Ил Бог.
У дивљем рају. Затворен.

СЕМЕ ПРОГУТА СВЕТЛОСТ

Дан се стеже. Глас мртвих. У
крчевини. Грех и горушица. Мирим
се. Мразни пљускови. Шума
обезглављена. Такав је пут. Семе
прогута светлост. Жар реченице.
Ослепи свет. Утва златокрила.
Измишљен си. Псоглави Фаусте.
У гримизном слогу. У јарној
несаници.

ПОЉУБАЦ ШЕХЕРЕЗАДЕ

Видех је у облацима. Сребрна пређа.
Трансибирска пруга. Ламија. Увек
нешто друго. Надолазе зденци. Куће се
љуљају. Циклони. Клизну из лежишта.
Спавам у велебиљу. Бели Ерос. Звездана
кршевина. Ти си пољубац Шехерезаде.
Глечер гневни. Готово прозиран. У
октобарској ноћи. Зелена бразготина.

ОЧЕ УТНАПИШТИМЕ

Ваздух је горак. Слепа сила жудње.
У нутрини речи. Гној и алем. Тежи
од иноверја. Ишчезнеш. У тами
бесмисленој. Костима храниш псе.
Град на истоку. У земљи Мисирској.
Траже те. Оче Утнапиштиме. Свитац и
рујница. Колевка и праскозорје.
Осетиш њихову жлебину. У кугу се
увучеш. Љубичаста поноћ. „Ничије
же грехи отјемљет“. Заборављен си.
Као мртви којот.

МИРИС НЕДОУМИЦЕ

Одакле долази олуја. Син Божји.
Попут пупољка. Зри Панонско море.
Твоје је да се надаш. Сочна. Свежа.
Лелијо. Смоници и јутрини.
Неизговорљивој жудњи. Ослушни
жар. Зорњачу у речима. Мирис
недоумице. Елегија звони. Паралелни
светови. Свуда око нас. Тундра. И.
Тарантула.

ТО ЈЕ КАЛЕЖ ТВОЈ

Похотна жена. У тескоби. У оскудној
светлости. Океан. Трње и коров ће
рађати. Јешћеш зеље пољско. Топи
се Авала. Тоне глуви луг. У језик.
У хлеб ружичасти. Под ноктима.
Пчелац. Запамтио си. Знак видовњака.
Ледени осмех. Несанице. Кога ће сад
прогутати. Нежна пирамида. Семе тече.
Низ лице. То је калеж твој.

УЗИМАМ МЕД

Мудрост је камен. Пчеле лет.
Побуна Нарциса. Попут греха.
У пустињи. Ждребац. Ујгурски
шамани. Млеко пију. Попонац
лелуја. Између твојих ногу.
Девичанска постојаност. Жива
рана. Као јантар. Лице амбиса.
Узимам мед. Показујем ти пут.

ВОДОЛИЈА НА ДЛАНУ

Расту жиле. Жуборе. Проповедају.
У ватри. У облацима. *Pinus nigra*.
Ко метак пушчани. Изван света.
Млеч у рујну. Опколише ме болести.
Кљунове оштре. Звездане пушкарнице.
Не могу ишчупати. Лечам из благуше.
Водолија на длану. Ледена синтакса.

ТО ЈЕ МОЈ БЕСТИЈАРИЈУМ

Језик и перуника. Црна рађевина.
Призивам вас. Речници и сточници.
Горописци. Некућници. Подло затворен.
У камену. У жеђи. Из ока шкорпиона.
Сизиф пева. Без лица. Сасушених
гласница. То је мој бестијаријум.
Сунчани лавиринт. Дремљиве
голопњаче.

ЕССЕ НОМО

Постељница и киборг. Празни плодови. Све тамнији дан. Не веруј речима. У дну испражњеног неба. Крв и откровење. Последња именица. Басмар пева. Изађе време. Царство планетарно. Непрекинути су токови. Суштина плиме и пепела. Троскот у очима. Причаш исту легенду. Пожуда и бес. Омађијаност зачећем. Заноћио си у вековитим књигама. На хрптеници звезданог пролома. Пуцају стабла. Пут сâм уцртаваш. *Ессе homo.*

ПОЉУБИО СИ ГОРОЛОМ

Мирише небеска круница. Знаци студени.
Невера. Мртви као драгуљи. Из напукле
земље. У уху млечика. Препознам
иноречје. Са зацрвењеним очима.
Сеновитог басмара. Из поточнице истиче.
Француска револуција. Звездосаури
су изумрли. Спавај. Сунчана шумо. Болест
разједа плод. Папирус. Загонетку.
Ти си дете вечности. Украдеш сјај
свилопрељи. Крви нема. У Конвенту
Жирондинци. Са лисичијим крзнима.
Певају Марсељанку. Ждралови лете на
југ. Разјапљених кљунова. Пољубио си
горолом. У религијској грозници. Историју.
Лепрозну љубавницу.

ВЕДРИ ДЕО СВЕМИРА

Где је звездознанац? У шљунку. У
самогласницима. Оклеветан од кршевине.
Даждевњак скончава. Сусрели смо се.
Пред водојажом. Грозница гагричава.
Тако хоће усуд. Гробно копље. Глад.
У његовим очима лете црвендаћи.
Чађ и озон. Гримизни копривар.
Ослушкујем медљику. Немушту
материцу. Слепић на горонтуљи.
Ведри део свемира. *Index Librorum*
Prohibitorum. Ти посустајеш.
Мерен Вавилоном. Из тигрове канце.
Колевке. Крвњаче. Буде се свештеници.
Звезданих језика.

ГНОЈНО ПРАСКОЗОРЈЕ

Из људског стабла. Магле израњају.
Тврде као речи. Мразно језгро.
Девичњак невидљиви. Задрхтао сам.
Уплашен поток. Киша. Куршум. Жива
вода. Знак Касиопеје. У трудници.
Откуцава. Наслеђе Чернобила. Гнојно
праскозорје. Укопницу певаш. У окуженом
граду. Пресечен рођај. Киљан на
видику.

ГРОЗНИЦОМ ОБНАЖЕН

Слике догоревају. Разапињу ме.
Вергилије. *Make me a task*. Јесен
нероткињу. Цикорија. Помама.
Свилопреља. У захукталом пожару.
Презрено писање. Истрчао сам.
У глухоту. У инокоштину. Грозницом
обнажен. Расцветава се семевод.
Пљушти озон.

ИЗ ВИРА ИЗЛАЗИ ВОДЕЊАК

Сишао си са трона. У модри земљокруг.
У невиделицу. Пuteви којима иду
репатице. Алхемичарско зрцало. У грлу ти
сребро. Жудња прождрљива. Час је дан.
Час ноћ. Немогући љубавниче. Инорози те
гањају. Из вира излази водењак. Са
црвеном капом. Светлост се полако гаси.
Вече пуно свилопреља. Цезар из колевке
заплаче. Ствари су назване. Правим
именима. Ни жеђ да нас опомене.

СУНОВРАТНО СЕ ЛОМЕ ШУМОВИ

Све је лаж. Извор што гаси жеђ.
Бела магнолија. Мржња тужитеља.
Као хук снежних вода. Стоји врева
народа. У враништима кмркљави
кобилари. Цедим отров из твога меса.
Мирис експлозије. Одбаци копрену.
Песму поспи пепелом. Реч је сечиво.
Дубоко семе у утроби. Суновратно се
ломе шумови. Разгори огњевиту жуч.
Божја је воља. Дивља револуција.

АПОКАЛИПТИЧКИ МИХОЉДАНИ

Ниси прихватио. Реч. Оплодницу. Дрхтај.
Како писати. О белуши. О светлости.
Разједених костију. Под жаром пакла.
У твојој тајги. Брадвари певају. Нови
антихристи. Из одступне ноћи. Погледај.
Хиљаде гласова. Хиљаде тела. Замрзнути
језици. Немоћно висе. Љубављу умивени.
Апокалиптички михољдани.

КАО РУМЕНЕ БРЕСКВЕ

Копије стварности. Голи. Семени
замеци. Речи. Речи. У лимфи. У
срчики. Зглобове развале. Постанем
нем. Рука што извор ковитла. Смућен
дан. Затутње планине. У тавним
бајкама. Са овцама. Са медом.
Кавкаски народ. Хазари. Од Каспијског
до Балтичког мора. Као румене брескве.
Из Мојсијеве светлости.

БЛУДИ МАГЕЛАН

Утве златокриле. Изнад песме. Изнад
врлети. Нападнут је језик. Кресница
Сиријус. Будући синови. Риђе ватре.
Славићу вас. Притајен. Некажњиво.
Као ковиље. Као Голгота. Блуди
Магелан. Пловећи ка западу. Од
Огњене земље. Обљубљен.

ПЛАВИЧАСТА ВАТРА. ДЕЦА. НЕТОПИРИ

Отворио сам прозор. *Dada is everywhere.*
Распрсница урезна. Мачје око. Као у сну.
Бојни покличи. Режу. Сажижу. Речи. Жлезде.
Плавичаста ватра. Деца. Нетопири. Заносна
дијалектика. У јечму. У родилишту. Будите
проклети. Ражидани небесници. Челични
градови. Изнад. Провалија.

КАО ГРИВЊАШ. КАО ГАТАЛИНКА

Мелемна срцбо у преврењу. Пространо
чистилиште. Звони. Звони. Из боровнице.
Из рудника. Ковачи језика. Где је тежња
за битним? Тутањ многогласја. Из обле
форме извирем. Као гривњаш. Као
гаталинка. Изгладнео. Под претњом.
У усов. У провалију бачен. Па шта сам
онда? Мокри ветар. Жетелац што купи класје.
У долини Рафајској.

БЕЛОУШКА ПОПИЈЕ КИШНИЦУ

ЦРВЕНА МЕЋАВА

Устани. Заложи се. Пастрмком.
Горобиљем. У белим браздама.
Ожујак и пророчанство. Мрави.
Са звезда слећу. Тражиоци
апсолутног. Златари речи. Изаткаш
лавину. Сунчаницу. Зид. Моћ
подвижништва. Пламти оргазам. Рђа
и стеница. Из сиктавог знака. Из
жустре животиње. Тече млеч.
Црвена међава. Кап крви. На твоје
лицу. Измичеш форми. Следби
посусталој. Ти си плима. Запретана.
Глад за неизговорљивим.

КВРГАВА ГОРУЖДО

Ноћни мразеви. Стихови. Слеђени
на уснама. Крв што из анђела тече.
Veni, vidi, vici. Пупољак и аргонауте.
Згрченог жедника. Мој језик није.
Божанска суштина. Мирисна мумија. Из
Куле вавилонске. Квргава горуждо.
У земљу. Заривена. Око ми се.
С вечношћу. Развенчава.

ИЗ ТЕБЕ ЛЕПТИР. БРИЗНЕ

То је наша олујна пустолина. Зајагрен
хлеб. Омама несанице. Везала си ме
оргазмом. Мирисним мошусом вечерњаче.
Изнад понора. Семирамидин врт. Пламен
из целца модрикастог. Сукља. Лиже.
Храним омађијану животињу. Тмасте
ране по телу. Руке се развејавају. Из
тебе лептир. Бризне. Жртвени занос.
Бело усијање.

ЈАСНОВИЦИ НА ЊИВИ

Чујеш ли поруке. Других светова.
Фаетон. Зов свемирске Атлантиде.
Примакао се жедник. Као жеравице.
Таму осветљавају. Речник и беланчевина.
Сребрни пупољци енергије. Једриш
језиком. У глави. Зелене муње сикћу.
Обремењено пркосом. Семе твоје осваја.
Тече водоник. Из непогоде. Из матичњака.
Плођење и рађање. Одбацујеш законе.
Неочекивано. Заверенички. Усред зиме.
Цветови. Као јутарња мећава. Јасновици
на њиви. Обасјани речима.

ТАМО ГДЕ ПОСКАКУЈЕ ОРФЕЈ

Непознат долази свет. Теку речи.
У божански суд. То је историја. Кроз
моје прсте. Цеди се. Топла. Пенушава.
Сперма. Жар птице пуне звездане кошнице.
Живи песак не посустаје. Тамо где
поскакује Орфеј. Гласнице загнојене.
Хоће ли ме пратити. Олтар. Вододерина.
Матичњак. Измичем вечности. Пресуди
брадвиља. То те весели. Звечарко
престрашена.

АКО ОТВОРИШ ВРАТА

Пре рођења. Изврнут сан. Стеља
пева. Дубоко у пешчару. Понтије
Пилат. Лица озареног. Сам. И тих.
Слепи коњи. Кроз ломљиво лишће.
Са ватреном гривом. Речи скупљам.
Ако не отвориш врата. *De Maiestate*.
Незадржив оргазам. Жедни целати.
Можда. Равнодневица.

У ТВОЈОЈ РУЦИ. ЗАСВЕТЛУЦА

Жрвањ. На пола воде. Мађијски
ритуал. Кроз земљу. Кроз звук.
Неопходан за одржање живота.
Кисеоник. Бљује. Жучни млаз.
Осетио сам раље. Згрчен. Зеленгор.
Упече сунце. Жуна препаднута.
Тишина. У твојој руци. Засветлуца.
Клен. Златних крљушти.

ОТКРИВАМ ТАЛАСОНЕ

Златни полен. Уђе. У пет шупљина.
Лине лимфа. Чудотворна. Господари
ватре. Мењају природу. Уловиш
дивокозу. Црвени планински мед.
На уснама. У ковачници. У ожилишту.
Ниче човек. Кост и сок. Из прашине.
Помешане. Са божанском крвљу.
Откривам таласоне. Под прагом.
Добре духове дома. Иза жбуна кукуте.
Кулореп завија. Крај бабефизма.
„Удружења једнаких“. Руке са мирисом
мајчине душице. Омамљена земљолежа.
Јахач. Клетва. Дечаци отварају.
Звездане вратнице.

НУКЛЕАРНА ЈАЛОВИНА

Крзно. Густо и баршунасто. Сребрне
ерупције. Тих сам. Долази време. Митрине
мистерије. Пред јутро. *Согах*. Кроз свих
седам сфера. Ако померим око. Сипи зелен
снег. Нуклеарна јаловина. Острво тоне.
У рђу. У трудницу. Гробна кукутка.
Никакве светлости. „Облекох се ва
безгрлнују одеждју, и древена коња
јаждју“.

БЕЛОУШКА ПОПИЈЕ КИШНИЦУ

Април. Утиче. Пупољак и дражица.
У артерије. Експлозија девичанства.
Белоушка попије кишницу. Седмоглаво
дете. Згрчен си. Мртвозорник.
Дотакнеш жаруљу. Под ветроказом.
Гној. Пастрмка. У оковима. Невољан
и ништ. Осуђен на пометњу. Започиње
дан. Размена материја. Ноћник. У
журби. Узнемирен. Трчиш.

НАПИПАШ ЗЛАТНО ЗРНО

Овде. Овде. У овој семенци. Сикћу
безумне препелице. Нож продире у
месо. Нема неба. Аветних гатара. У
средишту земље. Гром и Аријадна.
Отворио сам град. Ждрело љубавнице.
Наступа термидор. Вера у „*Être suprême*“.
Експлодирају речи. Као сунца. Као зрели
плодови. Газиш друге светове. Разорне
и безвремене. Смрт не долази. Најављена.
У пожару планета. Прах пчелињи. Млеко
из стене тече. Неомеђене стазе.
Напипаш златно зрно. У претећој
тишини. Топлу куцавицу.

ВУЛКАНИ И ВИРИШТА

Речима запалисмо. Девичњак. Гримизну
покрајину. Злопутни мађионик. Сенчи
дан. Полен му посипа лице. Кључа.
Млеко пчелиње. Из понора. Боље се
виде звезде. У подводном. Стакленом
дворцу. Тартор. Старешина водењака.
Звижде. Модри утопљеници. Вежбе из
дијалектике. Вулкани и виришта. Туђи
смо колач пекли. У стрпљивом студенцу.
У горкој коштуници.

САДАШЊОСТИ НЕМА

Избачен из океана. Морж. Плавичаст
Јерменин. Стрмоглавце. Узбере јабуку.
За тренутак нестане. Затим каже.
Постоји четврти Рим. Садашњости нема.
Прозева град. Мој језик је народ.
Опчињен рајским вртовима. Болест.
Дахтање. Угао окретања. Становници
Азије. Коњи у пени. Дажди загон.
Из празне утробе.

БУБАШИНТЕР И ГЕНЕРАЛИСИМУС

Окупан сунцем. Плодник је загонетка.
Јасновиди Прометеј. Из тамног вилајета.
Све препозна. Смрчу и самртника.
Дисање и зобницу. Жедну провалију.
Где је скретница? У невидљивом језгру.
Ствара свет. Маркиз де Сад. С црвеним
брковима. Земља привида. Олистали
Верхојанск. Лепрша у лавини. Бубашинтер
и Генералисимус. Између класне мржње
и Еденских вртова. Најаве своје стварно
постојање.

НА ГРАНИЦИ САБЛАСНЕ АТЛАНТИДЕ

Жедна је земља. Костождери вребају
поскоке. То је моја ћутња у купини.
Страх од истине. Замка за рисове и
људе. Порекни бродоломе. Разори црвена
небеса. Тамо сукља семе. Жар гладне
материце. Саплешћу се о твој леш.
На граници сабласне Атлантиде.

У НЕВИНИМ РЕЧИМА

Игра зелених камичака. Пролеће.
Пролеће. Снажне жиле света. Искушаваш
језик. Пенушање лимфе. Дижу се из
амбиса. Снежник и зорњача. Неман
мотри. Нутрину и жар. Време је одлуке.
У рујној јутарњици. Мрзну гробови.
Цветиште. Ентропија. Све су даље.
Гоничи. Гори коначиште. Под кринком
чемерике. Шумно затрепериш. Кожа се
испразни. Где је крај? У невиним
речима. Кључа океан.

ДЕВИЧАНСКА ВИЗАНТИЈА

ЗАТРАВЉЕНА ПРЕПЕЛИЦА

Видим врт. Видим кисеоник. Ружичасту
Аркадију. То мађија басмар. Црвен и
црн. У омаи божанске вртоглавице.
Потоње време зазива. Град у сунцу.
Пут у сребрне планине. Куда журиш.
Девике Орлеанска. Мрачан је земљовид.
Твоја ломача у Руену. Израња звезда
гаљаста. У ораховој љусци. У
копитама коња. Чујем пламте светови.
С морске лелије. Северни ветар.
Затрављена препелица.

КАО ПАС КРОЗ МАГЛУ

Погодила те звезда. Реч
изломљена. У око. У крв.
Распршен привид. Обале
светлости. Гром па зов.
Могло је и друкчије.
Голубије јаје. Из мутне
воде. Из грла. Српањ.
Баврља обајник. Жилице
израстају. Мека паучина.
Прошлост. Твој небески
вез. Као пас кроз маглу.
Газиш поточницу. Рај је
неизвестан. Сан јаросних
очева. Лубњача црвена.

У СНУ КРИКНЕМ

Са нашег огњишта. Безглава јејина.
Корали и крпељи. Звери митолошке.
У тами. У гласовима. Парчад разнетих
предмета. Чкаљ. Иза огледала. Дишу
стрвинари. На твоје лице. Паук.
Ткаља усуда. Велика Мајка. Испреда.
Крхке нити. Бесконачан број светова.
Бираш мржњу. Хекату запражену. Певач
из балканске магле. Гробар свеприсутни.
Садимо кукуту. Под ложницом. Под
стопалима. У сну крикнем. Кроз оловне
клисуре. Невера. Јуриша.

ДЕВИЧАНСКА ВИЗАНТИЈА

На ивици шуме. Са горуном.
Са праскозорјем. Пепео и плъусак.
Девичанска Византија. Стављам
око у огањ. Буђење голопњача.
Пут који води. У помаму. Жртвена
првина. Дрхтиш од зимоморе. У
сребрном зрну росе. Потајац и
загонетка. Срце звездознанца.
Откуцавају згаришта. Градови
развејани. Из истог корена.
Маслачак и мед. Видим твоје
тело. У руди. У вировима.
Зелена измаглица. Царство
засветлуца.

ВОЛШЕБНИЧЕ РУМЕНИ

Из грча. Реч сиктава. Степенице
ка светилишту. Сви моји хајкачи.
Пљускови спирају песме.
Са зидова. Из књига. Ослепоо си
Хомера. Ратниче јуродиви. Лед
осваја. Грозница из челика.
Хлади се Меркур. Јупитер се
распрскава. Словени пред
гримизним кулама Цариграда.
Моју лобању глођу. Дивљи
тракијски пси. Русалке из вирова.
Стојиш у ваздуху. С једном ногом.
У Средоземном мору. Листопад
затвара путеве. Волшебниче румени.
Ни на небу. Ни на земљи.

НИШТАВИЛО ДИЈАЛЕКТИКЕ

Дуго смо очекивали. Крај говора. И.
Крај света. Из запаљене лампе. Смрт
искаче. Мала. Љубичаста ухолажа.
Твој језик. Већ. Именује ствари.
Нема одступања. Горгона. Хлеб. Оружје.
Из земље вире тајносемењаче.
Ту је и Персеј. Са крилатим ципелама.
Одлеће према океану. Из ушију му
Либијске змије. Последње речи. Шумни
водопади. Човек. Који је спознао
бесмртност. Ништавило дијалектике.
Плавно је пландиште. Гуштери румени.
Изгубио сам сан. У слеђеном вртлогу.
У угашеном. Млечном путу.

ЗВЕЗДАНИ НЕСМИРНИЦИ

Зауставићу се. Пред
отвореним капијама.
Хераклеје. Белутак и
гроб. Ждрело мравињака.
Са дунавских обала.
Кумани и Печенези.
Блесне цвет. Зрневље
из ножева. Звездани
несмирници. Расап
Империје. Ходаш по
лешевима. Немушт.
Нежан.

ТАЈНЕ КАПАДОКИЈЕ

Заборављаш језик. Прозрачне успомене.
У огњу. У вртоглавици. Отварају се
црна врата. Пут бежи у поноћ. Тајне
Кападокије. Окултни Апекс. Видим.
Земљолом. Мед и крв. Заносно
расточавање. И бог. Има. Свој пакао.
Пчелиње гнездо. Иронични мистицизам.
То су твоји оргазми. Неочекивана
скровишта. Чудна бића. Из воде. Из
пепела. Ждрал и костељ.

ОКОМ БИРАШ КРЕСНИЦЕ

Трава ти до рамена. Оком бираш
креснице. Бразде и бездане. Замрзнути
жедници. Светови безобличја. Копне
народи. Поскоци. Пророчанства. Ако
ти се помрачи ум. Поноћно сунце
падне. Иза језика. Иза огњарице.
Стрмоглави су земљоломи. Не гледај
и не слушај. Границе немогуће. Језу
и равнодневницу. Прелећу животиње.
Преко Црвеног мора. Преко шумњача.
Гађаш их. У зелени знак на челу.
Цвета младо царство.

БУДИ ЗЕМЉОТРЕС

Глас Средоземља. И глас златне
смрти. Из маслињака. Из мора.
Бела сова. Излази. Дубоко под
земљом. Нормани са модрим
вилицама. Носиш ноћ у себи. Грч
сладострашћа. Нек поцрне песме.
Као чвор. Као водоскоци. Чудњак
угледа цвет. Бескрајност небеску.
Мртви су свевидећи. На твојим
длановима. Змија и пепео. Скорпион
и трмка. Буди мразни нар. Буди
земљотрес. Из кога се. Светови
рађају.

ЗАМКОВИ НА БОСФОРУ

Ми нисмо из ове земље.
Блешти океан. Обала коју
гледаш. Сенка непрозирна.
Из врела. Из корена. Лептир
и светионик. Започиње
дан. Одблесци Василика.
Све је ту. Срџба и
крсташи. Цркнути коњи.
Замкови на Босфору.
Тражим беле китове. Од
звезде до звезде. Мук
реченице. Сјај Касиопеје.

ОШАМУЋЕНИ ЈЕЗИК

ВИЛИН ИЗВОР

Уз овај хум. Вилин извор.
Змијари и звиждање. Бљујеш
целац. У пет изјутра. Спор
ветровњака. Све је венчавање.
Покретних пустиња. Облаци.
Љубичице. Тмаста укупница.

ЗЛАТНА МАТЕРИЦО. ЦАРСТВА

Чујем како дише. Весталка
у црнини. Заражено јој тело.
Усићено. Зелено месо. Ја сам
плод енергије. Чудна игра
семена. Грч запаљеног језика.
У устима. Волшебног утопљеника.
Занемарили смо храмове. Наше
речи испуњене тмицом. У
оскрнављеној свили. У гладној
рђи земље. Грлиш ме. Својим
паучинастим пипцима. Златна
материцо. Царства.

У ЗЕМЉИ ПУНОЈ ЗДУХАЧА

Небеса бледоплава. Снежна.
Colour as quality. Горњак
у устима. Жут пут. Црн трн.
Пловио си. Без брода. И без
сенке. Заробљен. Поганица те
рањава. Вијорина. Крилата
постеља. У земљи пуној
здухача. Међу сребрним
кристалима.

ОСЛУШКУЈЕ ТЕЛО

На варварском језику. Жудња.
Мрља од сенке. Онај који се
рађа. Пророк. Из згуснуте
иловаче. Речит. Са баршунастим
гласом. Зна. Основно начело
света. Вечни ритам. Отвара
врата. Пије свежу крв. У порозним
лабиринтима. Делфи тону. Муве.
Дан када се расцветава. Моја
пупчаница. Шта да учиним?
Ослушкује тело. Црну муњу
у својим мошницама. Парис без ока.
Блед. Расточен.

ОШАМУЋЕНИ ЈЕЗИК

Обећали сте. Сан. Миротворца.
Мезгру. Успут Молох. Заљубљен.
Нем. Исцеђен свет. Бела светлост.
Такво је ходољубље. Прокуне
своју слободу. Заустави животиње.
Ако сагорим. Седам слепих сфера.
Зрневље. На мутним таласима.
Ако заћутим. Твоја црвена пут.
Прасак планета. У влажном ропцу.
Ошамућени језик. Поједи ме.

ХЛЕБ КОЈИ ЛОМИТЕ

Берите плодове. И. Целивајте се.
Под уљаником. Под лелијом. То је
онај зов. Црвена линија између
живота и смрти. Када се запенуша
крв. Не питам. Избацујем: жезло,
Кербера, седамдесет и седам демона.
И све је ту. Сурови умирник. Бели
океан. Дрхти сломљена покорица
лимфе. Ви сте анђели. У тамном
магнезиту. У змији. На стратишту.
Пресахнуће потоци анадолски. У
ружичасто месо. Зариће се трн.
Ја сам ваша жетва. И ваше вино.
Хлеб који ломите. Иноверјем.

СВИРЕП ЈЕ ТВОЈ ЗАКОН

И поново сам у краљевству том.
Распуikliна. Сунце. Тутњи брод.
Искривљује вилице. Глува јупитеровска
ноћ. Свиреп је твој закон. Дивље око.
Под ударом громава. Бризне крв. У
маглу у прах. Из кристалних стабала.
Излећу кукцождери. Проспи семе. Пред
девицом. Пред Ламијом. Из безданица
израња. Језа земна.

СА ТРНОМ У ОКУ

Изађеш чист и светао. Са
Горгонином главом. То је
успаванка. За табуте. За
страваруше. Успут. У језеро
је бациш. Лаје пас из помрчине.
И поноћ и зора. опоменули су те.
На ивици земљоказа. Звер и реч.
Из лимфе ти заумне змије. Са
трном у оку. Мотриш. Срце ствари.

МИРИС ВЕЧЕРЊАЧЕ

Ступице под ногама. Брзаци.
Небо непомично. Врата немају
излаза. Знао си. Стрводер гони.
Речи скитнице. С оне стране
рађања и смрти. Тмурна
таборишта. Гротло хучно. Јек
из худодола. Где смо? У дивљој
зоби. Наги. Ружни. Сунце ишчежава.
Испод мора. Мирис вечерњаче.

ЛАНЦИ ЖДРАЛОВА

Градим брвњачу. Од зелених
муња. Капи кише. Мириса
јагода. "*I, born of flesh
and ghost*". Моћна љубавнице.
У црном огледалу. Штит и цваст.
Ланци ждралова. Из влажне
светлости. Буде Дантеа. Птичаре.
Револуцију. Цветни прах сагорева.
На твојој кожи. Крхки тучак.
У мојим зубима.

ГНЕЗДО ЗЕБЕ ЗЕЛЕНЕ

ХИМНЕ ПЛЕТЕМ

Из трудног зрња је земник.
Дан пролази. Огњило на језику.
Химне плетем. На границама
царства. Нови народи. Одгурнеш
историју. Олуја и северњача.
Светлост грома. Нема памћења.
Гледајте моје руке. Над гором.
Над лазином. Муве и мрестилишта.
Глазба сфера. Бежећи из Калипоља.
У златни стуб се претвори. Роман
Слаткопевац.

СЕМЕ И ЗАГОНЕТКА

Космички пљускови. Пролисине.
Посвађане са сунцем. Зелене звезде
Антиохије. Поједем дивљи мак.
Двапут препливам море. Озон у
плућима. Мирисна безвременост.
Црна змија из хлеба. Загледам се
у плен. Семе и загонетка. Полеће
планета. Снег на пчелињаку. Наравно.
Речник чаран. Немушта недоумица.

ЖАБЉА ТРАВА

Костур. Ратника безименог.
Видим жеравицу. Отровне
соли. На његовом језику.
Лебди лабар. Из Тамног
вилајета. Лаванда замирише.
Ишчилела виришта. У твоје
дому. Од црвене трске. Свет
непокретан. Говорљиви
снежници. Сваки дан ти.
Свитало злојутро. Жабља
трава. Из уста израсла.

ГНЕЗДО ЗЕБЕ ЗЕЛЕНЕ

Пламичак који пробија таму. Жедна
жеравица. Свет се на елементе
распрсне. Земља. Вода. Ваздух. У
почетку бејаху речи. Можда басме.
Сумрачни суноврати. Где је твоја моћ?
У глади? У огризини? Ни из чега се
ствара. Народ. Звездана потвора.
Обнажени византинизам. Кривом
бескрајног круга. Скровиште и плъусак.
Глас мртвозорника. Негде провири
гротло. Олтар. Љубичица. Постајеш
васељена. Шака пепела. У Росанском
јеванђељу. Гнездо зебе зелене.

ДОЋИТЕ КОТИЉЕ

Светлост твојих слепоочница.
Миристи пасјаче. Стрв и реч.
У заносној врућици. Вртео се
дан. Блудне лазарице. Потоп
и ветрови. Са белих ломача.
Из мрестилишта. Дођите
котиље. У моју кост.
У песму.

ГЛЕДАМ ЈАБУКЕ У ЕДЕНУ

Миришеш на грожђовачу. Првоток
јутарњи. Кавез за матице испарава.
Три начела космогоније. Одбацио си
мудрост. Бога који прашта. Наједном.
У цветишту. Трудно семе. Отпрхне
реченица. Краљица немушта. Из ноћи
скамењене. Леден зов. Стиже нас
олујно коначиште. Крај гроба ти
црноглав лајао. Гледам јабуке у
Едену. Твоја слабост према заблудама.
Змија прогута Еву. Експлозија
девичанства.

ПЛАМТИ ЗЛАТНИ РОГ

Светлост семења. И.
Светлост плодова
плавичастих. Посматраш
шуму. Ларве расцветале.
Зрцали се јаз. Из
сребрног озона. Седам
слова. Обасјава твоје име.
Ромеји. Црни. Са крстовима.
Из ограшја излазе. Ко
мрави развејани. Покрећем
лађе нечујне. Пламти
Златни рог.

НА ГРОМ ЗАМИРИШЕШ

Човека свлада чамалица. Кап росе
на лицу. Геометрија звезда. Подиже
се брод. Клија жуфра пшеница.
Из уста. Из гробова. Саградио си
кућу. Од крви и вешала. Гладни
и жедни ратујемо. Око срца зима.
Пометени путеви. Мапе непоуздане.
Лишће је шуморило. Отровни извори.
Са јесењег брега. Препун плодова.
Нар. На гром замиришеш. захуктала
ђемијо. „Златни канон“ из грла
Јована Дамаскина.

У ЗАЧАРАНОЈ ШУМИ

Ископали смо запражено оружје. Из
пескуше. Изгнанство. Недоумица.
Магла густа и тешка. Незнана неман.
Мотри из реченице. Ти си невидљив.
Као глад. Као поганица. У руменом
растињу. У зачараној шуми. Мамни
недођин. Тражили смо те. Од јутра
до повечерја. У зеленом виру. У
исклијалој ражи. Светлуцају лубнице.
Из ока цара Соломона. Из мирисне
муње. Излазиш.

ГОНИШ ЗЛАТНОГ ПАУНА

У бесним вртлозима.
Мртво лишће. Гониш
златног пауна. Преко
ледина. Преко прогалина.
Волшебну утвару. Кап по
кап. Као на танкој
кори воде. Грозница.
Кретање и мировање.
Кућу ти трње покрило.
Антемије из Трала. Жедни
август. Шумно гори град.
Четири кристална минарета.
Аја Софије.

ХИМНЕ ПЛЕТЕМ

Из трудног зрња је земник.
Дан пролази. Огњило на језику.
Химне плетем. На границама
царства. Нови народи. Одгурнеш
историју. Олуја и северњача.
Светлост грома. Нема памћења.
Гледајте моје руке. Над гором.
Над лазином. Муве и мрестилишта.
Глазба сфера. Бежећи из Калипоља.
У златни стуб се претвори. Роман
Слаткопевац.

ЗВЕЗДАНА МИСТРИЈА

AT LAST THE SECRET IS OUT

Дисао си опрезно. Ослушкивао
вечност. Цврчке. Вергилија.
Папратница у води. Кушање
љубави. Дечак лебди. Олујна
пустолина. Дроби се камење.
Развенчавање. Додирујеш
сазвежђа. Иглом вадиш метиље.
Цвета овчја јетра. Интроспекција.
At last the secret is out.

ВРЕМЕ ЈЕ БИЛО КИШНО

Кренули су лососи. Уз реке.
Уз матице. С очима од смарагда.
Хитри као муње. Не говори много.
Анђели су црне боје. Са врха
планина. Падају у поноре. Рибе-птице.
Рибе-куће. Мишљах да разоткривам
свет. Време је било кишно. Зрна. Извори.
Сточници на путевима. Рани рођај.

ИЗБЉУВАЋЕШ МЛЕКО МАТЕРИНО

У говорљивом мразу. Блистав
гост. Штенад завијају. Некућник
пред вратима. Из зелене књиге
сукља дим. Гори историја. Модрим
пламеном. Опомињу речи. Песма је
пребијени пас. Чучи на прагу.
Брани дом. Избљуваћеш млеко
материно.

У ПОМРЧИНИ. БОГОВИ. ПРЕТЊЕ

Измили гамад. Измлита. Излети.
Мрколасти гавранови. Сибир. Бубашвабе.
Где су имена ствари? Нежне грабљивице.
Човек што познаје речи. Дах и знак.
У помрчини. Богови. Претње. Њихова
крлетка прогута гривњаша. Приђе
ископаник. Бео као снег. Мишеви му
оглодали сенку.

ТО ЈЕ РАСПУКЛИНА

Пуштен си у свет. Земља
жедна. Бременит раздом.
То је распуkliна. Из које
капљу звезде. Путници у
омами. Језик. Хоботница.
Врхунац кушње. За двојника.
За Луцифера. Долази вода
жерава. Ваша заједничка
постеља. Попрскана крвљу.

ПРЕОКРЕТ И МАГНОВЕЊЕ

Шта је песма? Црна рађевина.
Стид и гнев. Звездана Патагонијо.
У смоници беласа раоник. Брушени
језик. Око премрежено. Долази
вода. Плахо. Ненадано. Њено
лице се мења. У јаје. У рибу.
У нама је кључ. Преокрет и
магновење. Страсни расип.

ЗВЕЗДАНА МИСТРИЈА

Како се отвара плод? Демоне
расколни. Примрзне лемеш уз
земљу. Изрони сунце из гробишта.
Погледа кротко у листове. Све је
извор. И пламен. И лед. Твој
беличасти дах. У вечној невиделици
сјаји. Припитомљује нас. Зеленило
букне. Из малог златног ковчега.
Звездана мистрија.

ДА НАЦРТАШ ТРМКУ

Ово више нисам ја. Крик
што одјекује. *Only in the
sense of freedom.* Тамо
проваљује. Црвена бујица.
Стрниште. Ветар кружи.
Кристални анђели. На твоје
челу. Пламичак. Затим сабласни
рибичи. Оптуже те. Одводе.
Да нацрташ трмку. Смртно
болестан. Дечји осмех.
Пасју главу.

ТВОЈИ МОДРИ ЗУБИ

То је моје коначиште.
Крмезна костопиљо.
Утварна перуника. Камен
око врата. Не памтим ти
име. У леденом дажду.
Изнад оштрице ножа. Твоји
модри зуби. Ћутиш. Дивље.
Жеравице жарна.

РЕЧ СИ. СКРИВЕНА

Зорњача. На звонцима. Пред
вратима сваке гробнице.
Погледао сам. Коловрат. Камен.
Калужина. Према истоку. Анђео
порумени. Мужјачком сензуалношћу.
Реч си. Скривена. У дивљим
шумским бобицама. Црн. Зев.

ВИДОВ ДАН

ВИДИЛАЦ АМОС

Из краљевства вечности. Хладне
слепоочнице. Шака пепела. На
позеленелом хуму. Палите жртве
захвалнице. Од хлеба киселога.
Сенке стараца. У котарицама
летњег воћа. Био сам говедар.
И брао сам дудове. У ружичастом.
Ноћном ветру. Усред пешчане
пустиње. Пламти Јерусалим. Не
клањајте се златним јуницама.
Не градите куће. Са тесаним
каменом. У постељи од сувог
лишћа. Спавам. Поља пуна
камилице. Над Мртвим морем.
Провејава снег: Шта сниваш сада
Амосе? Видиоче из Ветилџа.

СВЕТИ ВИТ

Има много ушију. Око тебе.
Невиних ствари. Из тескобне тмине.
Онемуштио си. Свети Вите.
На цвету мишјакиње. Анђеоском
светлошћу ослепљени. Црвено
млеко испијају. Ђаволи. Крилати.
У смешку Диоклецијана. Сумпор
и оловне купке. За корење ариша.
Лудило свога сина веже. Глухота
ноћи је неизмерна. Уместо извора.
Пропевао је лед. Пчеле ће нас
отровним нектаром успавати. Побеђујеш
страшнога лава. Нежни дечаче.
Обешен. О дрво за мучење.

ВИД

У језерима северним. У балтичким
маглама. Разглобљује се време.
Устао сам. Сишао са планине. На
почетку лета. Светлост. Рат. И Вид.
Твој дах је румен. Ко цвет дивље
руже. Врховни боже. Старе српске
вере. Миришу секире. Крв. И паљенице.
У рогу. Медовина. Предсказује жетву.

*

Шта има тај жрец. Што бдије
над храмом? Тамнозелено лице?
Звон звезда у грлу? Сједињујући
речи. На рубу помрачења.
Занемели смо. Пред вратима
божанства. Коњско седло. Џиновски
мач. Канија од сребра. Изискриће
пламен из мокрог огњица. Словенски
ратници. Под небом Световида.

БЕЛИ ВИД

Прелећеш. Седам олујних долина.
Дисањем човечијим. Неокужен.
Ветрови се ватреним мачем. Пресецају.
У глуво доба. Гробне чаротанке.

Бели Вид је на белом коњу.
Окупан крвљу. И светлошћу.
Из мезијских шума. Из провала.
Гоничи са новим језицима.
(У црној одори).
Лове. Четвороглавог бога.

ТРАВА ВИДОВА

Убери траву видову. Врти се
понор. У нама. Море немерљиво.
Виде. Виде. Тако ми соли и
хлеба. Земље и неба. Тајно
жрвњаш речи. Огњем међ зубима.
Тамничар звечка кључем.
Укрштени су светови. Лаку ноћ
Сербљи. Демон вам под узглављем.
Спава. Падају звезде липањске.
Ноћас. Не спомињите. Мртве.

*

Златни даждови. Врело у
планини. Разоружан је Бог.
Народ и језик су омама.
У воду бацих. Видовчицу.
„Што очима видео, то
рукама створио“.
Окренух се ка сунцу.
Умивен.
Сузом.
Изворском.

*

Будним оком. Мало пред
праскозорје. Небеског меда.
Попиј. Земљотреси су знак.
Дивова. Љубави у свему.
Потом. Пшенично семе. Изнеси.
На сунце. Оно препознаје.

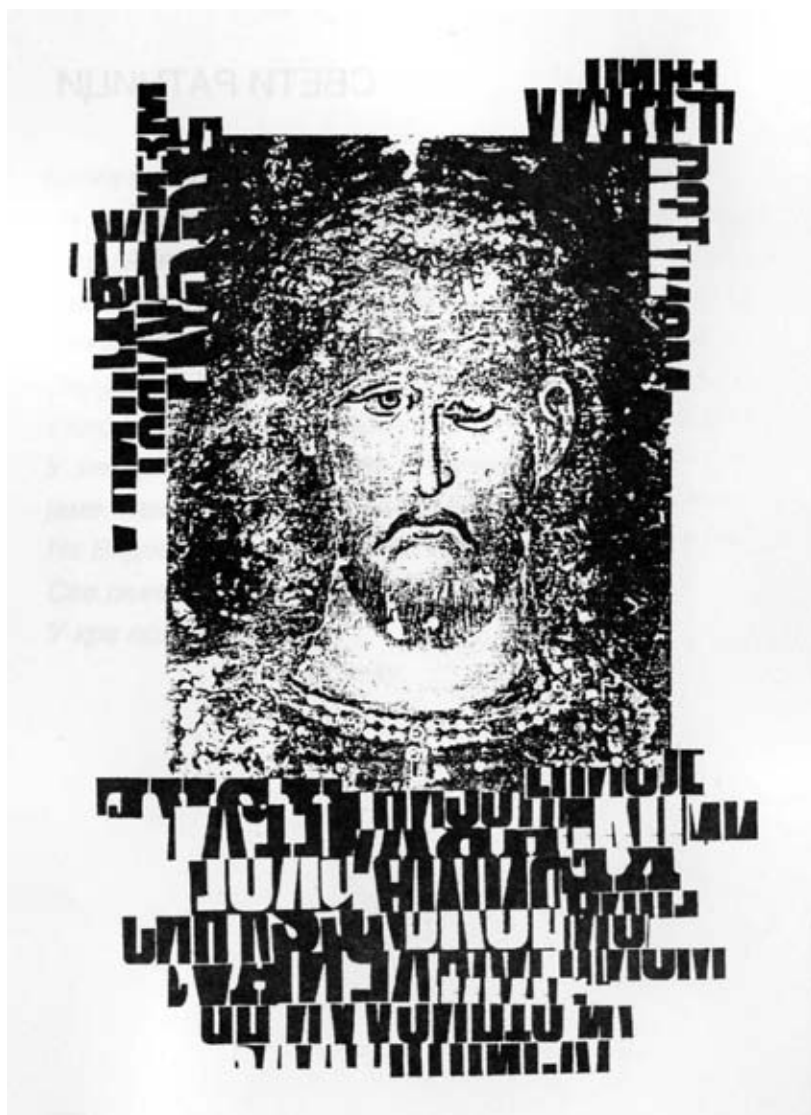
Ветрове туђинске. Зауставиће
пожар. Мразну росу на лемешима.
Капи крви. Са лица.
Ницаће ти. Дворци белице.
Догодине.

ВИДОВ ДАН

Пчелињи бруј. Гозбених почасница.
Изнад метоха. Изнад себарских
лубњача. Мирис кише. И косова.
Заустављена је ноћ. Благословом
и вином. Слепило и раздом.
Жилиште Проклетија. Пророк Амос.
Са два миленијума. И још два
столећа. У неутрнулом оку. Седи
крај славске софре. Слуша мелемну
молитву. Кнеза. Новог Израиља.

*

Битке никада нису изгубљене.
Ни на црном пољу. Ни у запретаном
срцу. Али тога дана. Не игра се
и не пева. Кукавица престаје
да кука. За мртвим јунацима.
Ослушкуј. Још увек кроз мрклину.
Удар мача о мач. Тутањ копита.
У земљи. У ваздуху. Пуне су вучије
јаме. Наших глава. Одрезана језика.
На Видов дан. У глуво доба ноћи.
Све реке. На Косову. За трен.
У крв претворене.
Потеку.

МУСИЋ СТЕФАН

„На мени је останула клетва“
Народна песма

Ту нема двоумице. Зебње.
Разгађања. Узлећу голубови.
Из јасновидих снова. Камен си
тајац. Тврда реч. И вера.
Бутрасто лице. Дечачки надурено.
Из Данице на истоку. Из
зајагреног месеца. Знаци пакла.
Потеци. Смрћу. Да узбијеш
клетву. Време је друмовати.
На Ситницу. Мутну и поводну.
На рочиште. Звездама и Кнезу.

ЖДРАЛИН

Високо међ звездама.
Дубоко. У земљи. Мртва су
наша тела. Прах будућности.
Али језик. Не може бити.
Утамничен. На дну бајке.
Чаровит. Ждралин спава.
Осмог дана. Пусти га у
планину. „Ко пјешице узиде
нека се на коња врже“.
Из његових копита. Као
препелица. Узлетеће. Песма.

САМОДРЕЖА

Пчеле и липе. Над Лабом. Над
Ситницом. Крај Самодреже
Оружје одложено. Бруј омамљених
звона. Из бездна израња.
Скинули су калпаке. И ушли
у цркву. Из таме. Из тамјана.
Капи мира. Капи светлости.
У средини. Према олтару.
Бели анђео. Са круном на глави.
Хлеб и вино. За царство.
Небеско.

ВУК БРАНКОВИЋ

Безглави коњаници. Тмуша
непрегледна. Злогуке јејине.
На нашим траговима.
У паклу. У помами.
Прска. Кост. И крв.
Отпадник ти седи. Уз колено
Господине. Србљем и Подунављу.
Мрколики гаврани.
Из срца му. Излећу.
Копају наше очи.
За трпезу. Ћавољу.

ОБИЛИЋ

Ишао си низ поље. Главу
одрубљену. Носио. Под мишком.
Устали смо. Са окрвављене
земље. Занемели. Урок
да те не стигне.
Обил витез. Од мајке обиле.
Са копљем. Окренутим.
Према звездама.
Улази. У песму.

*

Шта је историја? Шта
љубичаста репатица. Небо
што полови? Скаске. Скаске.
Из запењених речи.
Лутајуће молитве.
За тренутак. Заустављамо
пакленике. Вилинско млеко
са усана ти тече. Вечна
загонетка. Илдерим. Пред
стаништем дивине.
Светли твоја рука.
У сребро. Окована.

СКАЗАНИЈЕ О ПИСМЕНИМА

Зашто падају репатице. Из
видљивог у невидљиви свет.
Небомнице. Ко плодови. Горки.
У тамним келијама. У муклини.
Сањају иноци. Хрушта и огњеве.
На ретком папирусу. Сказаније
о писменима. У језику високом
и тесном. И тако непрестано.
Сумња и молитве. Усови и темељ.
Тражећи. Проходне правописе.
Иза штављених зечијих кожа. Иза
црнила. Утварни преписивачи.
Очи им видовите. Звездани
брзописи.

КРСНА СЛАВА

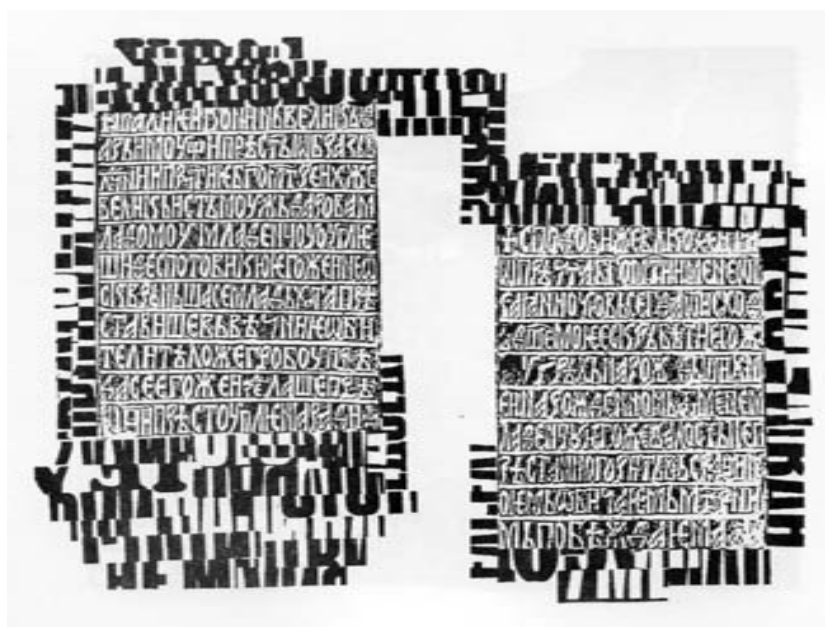
После гладних година. Робљења.
Сеоба. И помора. Док на
ветрометини стојимо. Језика.
Још незапретана. „Дворба и
угодба богу“. Колач. Кољиво.
Свећа. Тамјан. И вино. Затвори
очи. За трен. Над безданицама
прошлим. Ослухни гласове звезда.
Добро јутро. Светлости. Кап
извора. Зрно љубави. Зрно земље.
„Част о благом дану“.

ЈЕФИМИЈИНА ИКОНА

Као летње јутро
Срце се отворило

Од нашег ока светлије
Од наших костију чвршће
На малој сребрној икони
Искре
 Урезане речи

Твоја брига
За разлучење душе
 Јефимијо
Матерњом сузом
 Побеђена

ЋЕЛЕ-КУЛЕ

Из жбуке. Из камена. Светле
лобање. Са оком свевидећим.
Траг звездане жеравице.
Страшно се племе. Из бездна.
помаља. Ресавци процветали.
Кроз златна уста липе. Дишу.
Нишава плави поља. Пауци
град премрежују. Двадесет и
пет гроша. За одсечену главу.
Крај је пролећа. Црвена
мећава. Зидају мртви мајстори.
Кулу. На небесима.

*

Хуршид-паше. Из Јасеновца.
Са црним ножем. Међ зубима.
Мржњом и крвљу. Окупани.
Над личким голубњачама.
Над херцеговачким Коритима.
Излазе трупла. Из јама.
Из клачина. Кости нам.
На Косову. Премећу потајнице.
У рушном срцу. Мукло тули.
Хроми горски вук.

ВЕТРОВИ СА ЧЕГРА

Нема угарница. Без наших
костију. Посејаних. Зелен је
месец. Врти се звездани
круг. Ламартин спава. О
Ћеле-кулу наслоњен. С руком
на грудима. У сну му Париз.
Оамна Нотр Дам. Из
балканске мрклине. Куга.
И присојкиња. Вреба. Над
цариградским друмом. У
висинама. Крваву главу.
Стевана Синђелића. Ветрови
са Чегра. Носе.

РОМИЛ ПУСТИЊОЖИТЕЉ

А се сут греси моји.
Господи. Зов звезда. И
зов тела. Смотреније
васељене. У тмастим.
И вапајним временима.
Писмо цвета. Речи
жеравичне. Покрај врлетних
гора. Подвижници. И
исихасти. Ромил Пустињожитељ.
Уста запечатаних. Сновидни.
Усамљеник. У цветовима
трњина. У оку белоушке.
Бол. И. Вечна светлост.

КОЈЕКУДЕ СРБИЈО

Сваког нам дана. Крваво
Сунце изгрева. Месец га
замрачио. Из зеленог
огња. Мразна гуја. Сикће.
Крај шуме чаровите. На
њиви. Тек узораној. Црни
Ђорђе спава. Са ножем.
Међ зубима.

Којекуде Србијо. Кроз ране.
И крв. Остварујеш снове.
Гром те породило. Кубуре
омладиле. Заљуљали смо
Царевину. Мирис смрти
нас буди. Јутарња светлост.
У очима. Слобода обдањује.

СРПСКЕ ЗЕМЉЕ

Сунчани језик. Из древног
корена извире. Твоја сен.
Рајско дрво живота. Излетео сам
из златне колевке. „Срце је
безумниково као врч разбијен.“
Умири грозницу. У телу.
Буди светиљка. Бели облак. У
срцу Проклетија. Лелујају
Високи Дечани. У спрженим
очима краља. Прикрио се дан.
Источно. Јужно. На небесима.
Светле српске земље.

ПЕРВОУРОЧЕНЫМЪ
 ПРАВОСЛАВНЫМЪ
 АСПЕКТЪ СЪВѢ
 ТУМЪ. ТКОГА
 БНЗЪ НАСЕМЪМЪ
 ОТЪ МРЪТВЫХЪ

ТАШМАЈДАН

На твоје камену. Спава. Стари град.
Таш. Мајдане. Из таме. Муња блисне.
Стамбол-капија. Црна ружа. У срцу
Васе Чарапића. Занемиш. Бела лелијо.
Липе у студеном. Замирише султанов
хатишериф. У ноздрвама Срба. Слобода
и крв. Стотинила се гробља. У твоје
оку. Топли се таин пече. Зелено
табориште. Отровница на језику. Гроб
нероткиње. У дечјим сновима.
Голубало се сунце. Последња српска
шансо. Свети Марко на коњу. Са мачем
у зубима. Своју цркву прелеће.

ДОРЋОЛ

Место где се спајају четири пута.
Зелена звер. Штит цара Душана.
Звезда Давидова. *Dortyol*. Отровни
анадолски крин. У грудима Београда.
Спотичући се. Дубровачком. Силази
робусни Срђ. Браћа Барух. Пију.
Плави. Аријевски. Снег. Са Шварцвалда.
Зереком. У дубоким баштама. Мула Јусуф.
И Карађорђе потежу тешке речи. Као
куршуме. Сикће Александар Виртембершки.
Срушен је Принчев двор. Са расцветаних
шљива. Облаци пчела. Златни лептири.
Падају на град. Из дубоког сна.
Буди се Црна шума. Срби и Јевреји.
Поклани и спаљени. Милошћу Јехове.
Дивљом мржњом. Из Јасеновца.
Из Матхаузена. Плове небом. Изнад
Небојше куле. Као птице селице. Плове
Савом и Дунавом. У олујно. Црно море.

ВРАЧАР

Мирис огња и смонице. Звезде се
митаре. У очима Светог. Благдан
и љубичице. 27. априла 1594.

Устајем костобољан. Костретна
знамења. Сенке мртвих. У зеленој
чаури. Милешева. Худоба и лудило.
На пољу Врачарском. У вилицама
сам вука. Пев из перунике. Безнад.
Горе сењаци. Твоје злохотне руке
Синан пашо. „Слово славе Сави“.
Пламен плете.

РЕЧИ СУ ПРОЗРАЧНЕ КАТЕДРАЛЕ

БРИТКИ РЕЗ СВЕЛОСТИ

У зачараном кругу. Трчиш
неуморан. Таласи. Таласи.
Речник крај мравињака. Живот
је то. Као рана гнојна. Уснула
историја. Пљувачка Зорњаче.
Овде сам неверо. Између два
почетка. Растављен на делове.
Њива неузорана. Жуд за немогућим.
У болном сновиђењу. Утрг крви.
Узми моје око. И моју кост. Језик
успаничени. Бритки рез светлости.
Из њих исијава.

И ХОМЕР

Они који су дуго. Под земљом.
Нестрпљиво чекају. Наше сенке.
Обајници и јасновици. Пометени
песмом. Шта тражи човек.
У слеђеном ваздуху. Зажарених
образа. С медном кошницом.
На леђима. Љубавник плавог
ветра. Пламињам у измаглици.
И Хомер је скидао хексаметре.
Са мојих усана.

РЕЧИ СУ ПРОЗРАЧНЕ КАТЕДРАЛЕ

Страх од љубави. Страх од
смрти. Замке ноћи. Сазвежђа
ишчежавају. У капљицама кише.
Таложe се векови. Сунчеви
брзописи. Али ти знаш. Муку
рађања. Са дна језика. Ђавољу
круну песме. Визију горолома.
У лимфи. У жлездама. Небеске
немани. На нашим траговима.
Глогов колац у срцу. Речи су
прозрачне катедрале. У твојим
сновима. Кључеви. Што отварају
свет. Иза купинове вреже. Иза
гримизних гробова. Историје.

ГОЛЕМ

Ја сам светлост. Звездана
огризина. Глад без мере.
Сиктаво семе. У мошницама.
Теку речи. Из крви прогрушале.
Непознат. Рађа се свет. Злато
извире. Из наших костију.
Опаки снови. Пред свануће.
Мелемни плач. Новорођенчета.
Земља нам гори. Под ногама.
Тужан си. Као зима.
У напуштеном храму.
Ту. На домаку. Наших очију.
Рида. Грозни Голем.

У РАСЦВАЛОЈ КРУНИЦИ НОЋУРКА

Празан лист хартије. На столу
чаша. Купиново вино. Снег
нам се. Са обрва топи. Тајним
богазама. Пристижу звездари.
Ти одгонеташ. Змијску
кошуљицу. На дан Страшног суда.
Небеске безбожнике. Мој усуд
лети земљом. Водом тече. Најављује
ново доба. У расцвалој круници.
Ноћурка. У оку. Распомамљеног
Прометеја.

САЊАМ

Гоне ме. Дан и ноћ.
Крмчија небеска. Замак
под месечином. Омађијан
спава. Вучји урлик.
Затвара тешка врата.
Искрчили су шуме. Трибали.
Златним мачевима. Сањам.
Плави бездан. Испод љутог
Бога. На обалама Фисона.
Подивљалог.

А ГЛАС ТВОЈ

Између речи и муклине.
Осване дан. Биљурна зора
на грудима. Земља се буди.
Omnia mutantur. Nihil interit.
Да ли је човек господар
језика. Олујне стазе. Жарни
свемир у грлу. Моја крв.
Узаврла. Осваја виситоре.
А глас твој. Гороломан.
Као хука многих вода.
Одјекује.

ПЛАМЕНО ПИСМО

Искушаваш ли моћ певања.
Језиком у језику. Врти се
свемир у нама. Непоткупљиви
бездан бића. Из жарне несанице.
На мом се длану. Кресница
распрскава. Вечно у постојању.
Творци хлеба. Творци ратова.
Миришем сенку ствари.
Ноздрвом анђела. Искре трудне
речи. Одједном пробуђене.
Пламено писмо. Заумне
реченице.

ДУГ ЈЕ ПУТ

Певачи елџија. Окружују ме.
Чулна прозрачност ствари.
Невидљиви светови. Унаоколо.
Звон коралних гребена. На рубу.
Јаловог океана. Шта је заправо
песник. Олујна пустолина.
Побеснели пенис. У запаљеној
ружи. Бреме васионе. Упознај
тајновито безгласје. У
замраченој клети. Огледало
смрти. Огледало љубави. Дуг је
пут. До Маслинове горе.

ПО НЕБЕСКОМ ПРОЛОМУ

Губи се ноћ. Пред бледом
разданицом. Гледам град.
Из таме израња. Као змија
у замци. Фебруарска
краљица. Знак и слика. У
леденом грчу. Сребрни кров
храма. Твоје слутње.
Смрзнуте. У ваздуху. Расте
сива светлост. Долазе гатари.
Руку опогањених. Псалам
и гусеница. Ветар глође
стабла. По небеском пролому.
Речи развејане.

ОДАКЛЕ ДОЛАЗИШ

Затражио си благослов. Кротку
реч. Пред јутро. Између сунца
и мркине. Трепери дах
самртника. Чудна је ноћ. Без
тебе. Чујем тигра. Стабло.
Балегаре. Ледени глас песника.
Октобарске револуције. Све је
мена. Бели сумрак. Мразна крв.
Неспокојство. Одакле долазиш.
Зловољни Орфеју. Горе
пристаништа. Поља зреле ражи.
У твојим шакама. Копни.
Лањски снег.

РАСТАЧЕ СЕ ПЛАНЕТА

Као преслица. У дечијој
руци. Извија се. И дрхти.
Пламен воштанице. Желим
да будем земља. Траг
неизбрисиви. Ти што
васељеном владаш. Очију
ослепљених. Чујеш ли како
клија семење. У мојој утроби.
Прска небо. Над главом.
Растаче се планета.
Мртви из гробова устају.
Бежите подли обајници.
Са нашег обзорја.

ПАЖЉИВО ПОСЕЈ

Мразовито је. На ђавољој
стази. Луцифер модрих
зуба. Ждере своју децу.
Бес узбурканог океана.
Враћам се извору. Родној
речи. Изгладнели љиљци.
Освајају дан. Пажљиво
посеј. Зрна јечма. И
земљу изграбуљај. Нема
кључа за вечност.
Затворио сам уморне очи.
Лице анђела. Исцртавам.

БУДЕ СЕ ОБАЈНИЦИ

У горском оку. Сломио се дан.
Тихо је. Дисање кртице. Из
тамнила. Ја сам сребрна
месечева кугла. На избораној
кожи храста. Порозна брана
језика ошамућеног. Растрчи се
горо. Помешај своје потоке.
Кременом ватру заискри.
Имаш сунце на длану.
Грозничаво. Жедно. Буде се
обајници. С пеном на уснама.
Заумни говор. Зачараће
свет.

ТО НИЈЕ СНОВИЋЕЊЕ

Мера речи. Граница
краљевства. Бити земља.
Тек поорана. Жалфија у
пољу. Слепи ровац. Месецом
опијен. Храм лебди. На
обзорју. Рана је зацељена.
Сећам се гласа човека.
Господара свемира. То није
сновићење. Сред столетне
шуме. Коју секира није
дотакла. Стојиш крај
извора. Чекајући.
Тренутак песме.

МОНОЛОГ

Пробудили смо се. У поноћ.
Под црним дудом. Пожудом
раздиране. Вештице мађијају.
Светлост је у теби. Слово
божије. Звездани одсеви.
Зов историје. Заслепљен.
Ћутим. Љубављу опијен.
Песник. Истраживач. Ружичасте
планине. Рекао си Содоме.
Дивио се усовима. У тмолој таме.
Мразни монолог.

ДЕВОЈКЕ ОД СМРТИ НЕВИНИЈЕ

Попећемо се стрмом стазом.
Што кривуда. Пред раскршће
звездано. Крвоток океана.
У срцу. Студен децембарска.
Харонов чун. Под ногама.
Отварају се врата пакла.
Кандило жежеш. У невиду.
Дише језна ноћ. Девојке од
смрти невиније. Мукле
небеснице. Преко црних
степеника. Напуштају дом.

РИТАМ ПЕСМЕ

Не могу рећи. Гробље. Глад.
Голубица. Ни зелени камен.
Ни извора шум. Настаје
тмуша. Пловидба преживелих.
Острва. Острва. Са отвореним
ранама. Речи попут глечера.
Пламти моје тело. Лобања
узаврла. Ударац језика.
О земљу. Ритам песме.

У НЕВИДУ

Да ли је то оркан. У Пандориној
кутији. Рађање васељене.
У овој пустари. Паралелни
светови. Реч која своје значење
поништи. Узалуд је вера
наша. Смртни се жалац ближи.
Спавај стиснутих усана.
Као у зипци. Отварају се
гвоздена врата. Стрепња нас
удваја. Бели се колац. У невиду.
Врх богомоље.

ОТРОВ

Будим се у пшеничњаку.
Животодајна зора. Расипају се.
Цветне капи сунца. Боже
који си ме даровао. Покажи
своје лице. Космичко јаје.
Звезданог лабуда. Ослушкујем ти
глас. У магленој роси. Вулкани
и водоскоци. Смарагодна свежина
зденца. Не заборави. Да постоји.
Слепа земља. Царство невидљиво.
Жал и светогрђе. На врху
Олимпа. Смушени врачари.
Отров који пламти. На моме
језику.

СТОЛЕЋЕ

Сан о неспутаној слободи.
Озарена лица. Варљиви свет
фантома. Док једеш своју
децу. Столеће затамњено.
Хладни злодуси. Из очију ти
вире. Болна недоумица.
Бикови гвозденим папцима
газе. Пламеним дахом спаљују.
Где је рај комунизма. У
сибирским вртовима. У
притворној идеологији. Кржаве
људске сузе. Смрад устајалих
ружа. У стакленику.

НЕЗНАНЧЕ ЗЛАТОУСТИ

Посматрам свет. Невен
крај прозора. Златну кап
васељене. Пљускове изненадне.
Све је привид. Божанско
дрво. Јастреб у планини.
Змија чуваркућа. Ивицом
сновиђења. Замкама
невидљивим. Лове нас ђаволи.
Мериоци збиље. Тамо где
склапаш очи. Незнанче
златоуст. Гонимо инороднике.
Комадамо песму.

ЛАКУ НОЋ

У васељенском зеву.
Сребрна слуз језика.
Пинија над провалијом.
Ноћни лептир у грлу.
Лаку ноћ смрти.
Непоткупљива невесто
Што нас чекаш. Лакома.
И смерна.

СВЕТЛОСТ ПЕСМЕ

сунчева чаролија
 анђео на коленима
чији сам заточник
у сеновитој омами
 речи неизговорљиве
видиш ли у сну
 гнездо грома
 девицу распомамљену
семе моје расипно
 тражи чедну земљу

ватра се шири
 под кожом
белина небеска
спавам у понорници
 звездама окупан
крилата змија
 на језику
светлост песме

ЗАВЕРЕНИЦИ

Прими свету ватру. Клицу.
Врутка девичанског. Као дар
обзорја. Јутарњу кап меда.
Са других светова. Препелица
нас прати. Закони о одржању
енергије. Неразумљиве речи.
На твојим уснама. Дивљи
језик. Стишани крици. Грома.
Исполински песници су они.
Што не пристају. На пепео.
Завереници заумља. Жар им се.
Под челом. Распаљује.

ЗВЕЗДОВЕЧНИК

Трчиш обалом. Запењеног
океана. Наднебесно летиш.
Гоњен злим ветровима.
Преко лица пустиње. Најзад
стиже дан. С белом рибом.
У оку. С колевком од злата.
Све ти верујем. Спајаш небо.
И земљу. Високо горе. Седам
модрих сунаца. Мразни
глечери. Планетарни капилари.
Месец се истањео. Звездовечник
усамљен.

ЗЛАТНА ИСКРА

Кренуо си. Да осветлиш
свет. Врх брезе. Покрио те
лишћем. У урни звезданој.
У прозрачном ваздуху.
Светковина неба. Опоро
време. Жеђ се распламсава.
Језди јелену мој. Чекам те.
Неспокојно. Зеница раширених.
На рубу речи. Предела
закључани. Шум воде у
вртачама. Златна искра
светлости. Са чела ти
зрачи.

ПЕСНИК

Смоква на камену. Кртица
и љубичица. Дах новорођеног.
У твојим грудима. Свежина
разданућа. Они. Који су носили.
Венце од зимског цвећа. Сад
клече. На трговима. Опаки
стршљенови. Из уста им излећу.
Песник окреће свет. Око малог
прста. У молитвеном надахнућу.
Невин. Као Бог.

ПЛАВИ ВЕТАР

О НЕИЗРЕЦИВА МАИНО

Гримизно крило ноћи. На твоје
лицу. Котарице пуне. Зелених
плодова. Одлазим. Без речи.
Месец грозничав. Ко подивљали
баштенски пуж. Земљу
раскопава. О неизрецива маино.
Горе и воде. Стабла освештана.
Гледам. Небеску ковачницу.
Пробудила се зора. Из пламена
различка. Твоје око израња.

У ЈУТАРЊЕМ ЗАНОСУ

Усови се мешају. Са земљом.
Тело расточено. Испарава.
Где су друмови. Где путокази.
Што рађају громове. И народе
небеске. Иста је бескрајност.
Једног и бића. Рекао је
Парменид. У јутарњем заносу.
Шумске звери. И шумски
извори. Корен и светлост. Из
немуште колевке говора.
Хранљиво зрневље сумње.

ЦРНБОГ

Изабрао си колевку. Немир
међу сазвежђима. Реско
ждрело ноћи. Под благословом.
Неког другог сунца. Сањаш.
Белину папира. Песме
прождрљиве. Све је језик.
Сенка. Покрет. Крик.
Куршум-речи. Црнбог се
порађа. На кобилици.
Брода планетарног.

ТИ СИ ВЕКОВИТ

Мало плаво сунце. Ноћу се
препире. С мртвим песницима.
Из зуба. Звезда сева. Гавран
на прозору. Весник је невоље.
Злодух у потаји. Кажем ружа.
У погубном тренутку. Лепотом
заслепљен. Низ лице. Бледог
свеца. Кап зеленкасте крви.
Чемерно предсказање. Ти си
вековит. Горди псалмопевче.
Жудњу са речима. Венчаваш.

ПРЕПОЗНАЈ СЕ

Сунчев сјај. Прежалио сам Икара.
Глагољивог. Под мојим ногама
рајске степенице. Укрштени су
светови. На прагу поноћи.
Слутиш додир грома. Ножеве
крвожедне. Бродови су на видику.
Звездане реченице. Препознај се.
У прочитаном знаку. У зрну
грозда. У ноћном лептиру.
Земљу крвљу натопи. Запалио се
океан. Моћ Луцифера. У твојим
очима. Језни зев. Понорнице.

ДРЕМЉИВ ПОСКОК

Златна си грудва. У жарној
котларници. Милорек мистерије.
Препелица и светлост. Нагон
неукротиви. Вадим живу ватру.
Из камена. Из притке. Са твојих
усана. Чежњив оркан. Дува.
Ружни свете. Злогука будућности.
Котрљају се главе. Господара
душа. Ја сам бродоломник.
Нежно чудовиште. Дремљив
поскок. Са црним зубима.

ОВИДИЈЕ

Скривен. У месечевом знаку.
У изгубљеном краљевству.
Утварно коначиште. Леден
ветар дува. Из срдитог
космоса. Жиг светлости.
Експлозија Сунца. Као хрушт.
У лобањи. Очајни вапај
Овидија из Тома. Мирис брескви.
У ноздрвама. Одблесак Црног
мора. Његова жучљива суза.
Натапа гетску земљу. Из
слогова. Мртвог језика. Горка
Tristia. Васкрсава.

Ка сунцу. Ка рођају. Са мачем.
Од зеленог злата. Сећаш ли се.
Помрачења. И изненадне зиме.
Тамо. У безданима. Окованим
тмушом. Гргољила је несаница.
Таласи у снежнику. Твоја кишна
душа. Побегла из раја. Бичевана
језиком. Нежношћу осенчена.
Чули смо грмљавину. Зов земље
ветровите. Ти си мој пакао.
Мој пут у непостојање. Горка
јабука. У слеђеном грлу.

ЖЕДАН КЛЕЧИМ

Пријатељице моја. Слеђеног осмеха.
Где су песме наше. Црвени жишци.
Из распаљене ватре. Мука речи.
И мука тела. У грозници. Сливају се
бујице. Према југу. Према северу.
Погрешни земљокази. Свемирско
хододарје. Жедан клечим. Над росом.
Над каменом. У свету помереном.
Опака вучја крда. Навиру из
тмине. Крвавим губицама. Глођу моју
сенку. Ти седиш. У заборављеној
земљи. На заборављеном језику.
Хладан пепео. Мешаш.

БИСТАР КАО МУЊА

Опустело је царство.
Незнане су стазе. Том
несмирнику. Са друге
планете. Нек буде срећан.
У Пандорином крилу. Он
који све уништава. Нек пева.
Нек оснажи језиком.
Утихнули пламен. Земља је
родница. Из које истрчава.
Бистар као муња. У Божијем
оку.

С оне стране поноћи. Глад
неутажива. Ти си гласник
небески. Харфа васељене.
Игра и лутање. Бездани зев
у нама. Очекуј хладну зиму.
Звон модрог челика. У месу.
Ја сам стена. Ветрушка
с виситора. Изворе
обесветисмо. Кћери
Јерусалимске. Зелене јабуке.
Падају нам у крило. Наш
пакао су речи. Из жлезда.
Излучене.

РАСТЕ ТИ ДРВО

Слепи мишеви. Вече октобарско.
Ледени грч. Растакање снова.
Нигде те нема. У киши. У
куршуму. У жлезди. Зараженој.
Да ли си сенка. Врач невидљиви.
Безумљем опасан. Отварају се.
Црна врата. Излазе утваре. Из
својих потаја. Модрог лица.
Очију затрављених. Расте ти дрво.
На трудном језику. Крошњом.
Гризе звезде.

РАЗВЕНЧАВАЊЕ

Непостојеће границе.
Заборављене земље. Скрајнути
међаши. На туђој су страни.
Прихватили смо нова знамења.
Змијин свлак. И затрављене
стазе. Махнити доушници.
Ножеве зарђале. У срца забадају.
Моје су речи. Црни камен. У грлу.
Осећаш ли. Горких година.
Развенчавање.

ГЛАС

Откривам твоје лице. Реч одзвања.
У затамњеном простору. Бол и
срцба. Порушени мостови. Мука
путовања. Из чаровитих честара.
Историје. Надиру хорде Џингис-кана.
Ситни. Жути мрави. У тишини.
Гризу трбух. Планете. Ватра пламса.
У мојим костима. Заборављени
говор. Ти си глас. Из мрклине.
Црвени крин. У уху. Божанског
провиђења.

ПЛАВИ ВЕТАР

Ко ће одгонетати. Говор заумни.
Бруј звона већ одјекује. Тамнило
олује. Жар твог ока. На цвету
различка. Ћук нас буди. У
праскозорје. Више не препознајем
свет. Пuteви никуд не воде.
„Видиш ли шта се збива у дрвећу?
Плаво и ветар, плави ветар.“
Узвикнула је Нађа. Немоћни Бретон.
Међ успаниченим речима. Као
делфин. Под ледом. У одсуству.
Сваке контроле разума. Посматра
обрисе сунца. Све сам измислио.
Све сам порекао. „Кроз глогово
грање“. Муња. Сан. И озарење.

НОЋАС. САЊАО САМ

Игра планета. Ватрени водопади.
Из црвене булке. Воња. Страшни
суд. Векови вере. Размичу се.
Христолики заумници. Трче ка
Голготи. Ноћас. Сањао сам.
Вилину планину. Градове
потопљене. Пропаст Запада.
Бик ми стоји. Над главом. Очи
му закрвављене. Бога не познаје.
Клетву. Пламен. Песму. Лиже
зорњачу. Мокри по небесима.
Риче. Крављи космос.

АРГОНАУТИ

Знао је све. О тој сабласној
земљи. Пас са угашеном
зубљом у чељустима. Чудесан
привид света. Опијен јаловошћу.
Такав је пут. Ишчезлих
Цивилизација. И деца. Која се
не роде. Имају нож. Под језиком.
Опчинио си ме. Блаженим
лудилом. Црно море. Златно
руно. Под мишком. Пада ноћ.
Мртви Аргонаути. На обзорју.

ЧУЈЕШ ЛИ ЗВОН ГОВОРА

Док бели град спава. У пакленој
колевци. Крилата бића у твојим
сновима. Слепи миш. На стропу
љубичастом. Главо моја.
Обремењена огњем. Чујеш ли
звон говора. У роси. У пелуду.
То су закони небески. Грч и вера.
Пољупци предјутарњи. Вражји
анђели. Падају нам у крило.
Злокобни јасновици.

КРУГ

Ослушни откуцаје срца. Прошлих
векова. Понорну вртоглавицу.
Тамно сновиђење. Пегаз у кочијама.
Са гривом побелелом. Рже нам
пред вратима. Не слуша глас
господара. Из ноздрва му цветови.
Од зелене пене. У оку земља безљуда.
Ухватио сам га. У теснацу.
Унезвереног. И сасушених крила.
Крваве бразде бича. На његовом
телу. Зуби мајке Горгоне.
Затвориле су круг.

Кажем. И јесам.
Жарна муња. Језика.
Јеловник историје.
Дивљи пролом.
Што потврђује.
Песму. И. Постојање.
Реч. Случајна.

ПРОЛАЗИ ДАН

Док стављаш шаку. На
светлост. Детињство.
Црна бубашваба. На зиду.
Кућа страха. У. Пејзажу
чуда. Залудна је одбрана.
Дивљач си. Златна мета.
У ловчевом оку. Пролази
дан. Крик препелице.
У сутону. Под звезданим
сводом.

ПОМАМА И ПРАХ

Нек те обгрли освит. Својим
мирисним телом. Узаврли
кладенци. Крик новорођеног.
Певаш. На језику незнаном.
Уморни Аполоне. Тамо где те
нема. Жудња је рана. Отворена.
Помама и прах. Како протиче
ноћ. Неволњи љубавниче.
Дрхте речи. У твојем горком
грлу. Рука над папиром.
Још једна. Света пошаст.

КО СИ ТИ

Под космичким пљусковима.
Двери сунчеве. Затворене.
Дан утихнуо. Гасне златни
сјај. Ко си ти. Незнанче. У
зеленом дворцу. Грозничав и
срдит. Продавац лажних
драгуља. Ловокрадица. Из
сибирских тајги. Утркују се
ветрови. Снег на нашим
рукама. Нема више љубави.
Дрхти суза. Свемирна. У
прозеблом оку.

СТРАХ И СЛУТЊА

Догоревају градови. Свемир заточен.
У ораховој љусци. Док те пожудно
свлачим. Из ока твога. Пламни
знамен. Жедник над извором. Нем.
Усамљен. Чопор звери. У њему.
Крваву утробу преврће. Живо месо.
Кида. Уснио сам сан. Душу венчаваш.
С ветровима. Црн. Го. Камен у руци.
Безнадно лутамо. Пустолином.
Страх и слутња.

ПРЕД НЕВРЕМЕ

У почетку беше реч. И расцвала
земља. Сласна јагода. Међ зубима.
Дуги су путеви. Утроба жарна
од жеђи. Сенка нас црна прати.
Сизиф. Син Еолов. Најлукавији
међу смртницима. Откинуо си
руку. Побеснелом фауну. Његово
златно око. Сад сузи. У тами.
Певају водоскоци. Зов кише. Зов
дроздова. Ја сам лисица. Злокобница
васељене. Пред невреме. На кожи.
Помодрелој. Исписујем песме.

ГЛАДНЕ МЕ УТВАРЕ...

Шта си ти. Усов успаничени.
Сенка јаловог Прометеја. Белина
што раздире. Нежни очни
живац. Ево руке. Пуне росе. И
буба. Из зеленог безмерја. Моје
тело је песма. Сев језика. Из
змије у процепу. Експлозија
рођења. Гладне ме утваре прате.
Са нежним сјајем. У оку. Диже се
пламен. И пада по речима. Као
сребрн прах. Као несаница.

БАСМЕ

Поноћ у теби. Слап крви.
Подрхтава. Отварају се
ране. Привиђења. Крхке
свирале вечности. У млеку
месечине. Шака сам пепела.
Пред слепим зидом. Стојиш.
Чувар сопствене сенке.
Скривеном стазом језика.
Прозује речи. Басме. Блескови
бездана. Зидају. Звездану
катедралу.

Зелени зрикавци. Хук далеког
водопада. Бресквин цвет. У
прозору. Под мојим узглављем.
Мирис свежег хлеба. Уплашио си
се. Сопствене сенке. Црног
олтара. У сновима. Злогуки.
Свештениче жудње. Празне су
наше зипке. Синови на војиштима.
Кезе се лобање у трави.
Као месец. Пун.

СКАМЕНИЛО СЕ ЛИЦЕ БОГА

Посади дрво. Звездани громобран.
Бреме језика. Повлачи нас. У понор.
Ти си светлост. Дах колевке. Где
ниче. Гојно семе. Речи више
немам. Скаменило се лице Бога.
Из провалија. Измилеле риђовке.
Немирно спаваш. Планета подрхтава.
Под нашим пољупцима. Златни
сунчев чун. Ја сам Алфа и Омега.
Невина крв Еуридике. На мом се
уду. Расцветава.

CARMEN GEORGICUM

1.

С гујом у оку. Црни јастреб.
Узлеће. Васкрсава. Златни век
поезије. Carmen georgicum.
Под слаповима кише. Дрхти
оскоруша. Ораницу муњама.
Оркан осветљава. Чујем те.
Из зазидане клети. Кристални
глас. Одзвања пределима.
»Крв из бунара капље«.
Четврта еклога. У дивљини.
Буди сребрна лисица. Под
оскрнављеним небом. Буди
дивљи крик. Анђела.
Распамећеног. Нема кључа
за вечност.

2.

Између звезде. И дубраве.
Светлуца плаветнило. Сенке
јесени. Мртве шеве певају.
Поток плаховит. Покрај твојих
ногу. Вергилије. Рало у рукама.
„Labor omnia vincit“. Газио сам
кроз векове. Гробове посвећеника.
Замишљено лице света. Комете
Злокобно горе. У висини. „Прети
грозни знак.“ „Краљ свих река
Еридан“. Јури кроз шуме. С бесом.
Мирисна јабука. У твоје грлу.
Спава.

ЛОВАЦ МАГНОВЕЊА

Плод си праскозорја. Први
и последњи. Становник
Атлантиде. У нашим сновима.
Скривено лице Бога. Речи
заумне чекам. Беле ђаволе. На
језику. Руше се куле од песка.
Звездане пушкарнице. Зрно сам
јечма. Свештеник љубави. Кап
воде. На лицу. Ловац магновења.

СИЛАЗИМ У ПЕСМУ

Речи. Међу стварима. Речи.
Међу људима. Мостови суновратни.
Загонетније од тишине. Из
дарежљивог вртлога. Моћни вез.
Ја их видим. У влати. У извору.
У крви човековој. Слика осваја свет.
Отровни цветови горобила. Силазим
у песму. У тамну утробу гротла.
С успаниченим језиком. Као
дивља звер.

МАЛИ ДИВЉИ КОЊИ

Мали дивљи коњи. У
предвечерје. Час жеђ.
Час глад. У њиховим
копитама. Сићушне
сенке. Из предела
зачараних. Заронио си
у речи. Меке и податне.
Огњени оркан. Спава
на небесима. Језик се
твој. У његовој утроби.
Расцветава.

ИЗА КУЛИСА

Плод купине. Крвава рана
на длану. Кренуо сам из тмуше.
Са сребрним венцем месеца.
На челу. Све тише. И тише.
Отвара се обзорје. Где је твоје
коначиште. Маглени љубавниче.
Вртови детињства. Зов
препелице у пољу. Раскршћа
венчавају градове. У огњено
подне. На твојим мошницама.
Црни крпељ расте. Офелија јеца.
Иза кулиса. Махнита. И.
Заборављена.

У ТВОМ САМ СЕМЕНУ

Горе благодански вртови. Ноћници
притајени. Проспе се пролом. Над
нама. Златна срџба богова. Из
вучијих ноздрва. Крећу художници.
Ка јужној земљи. Звери. Птице. Речи.
У твојем сам семену. Оче јуродиви.
Силазим у ћутање. Грмљавина песме.

ГОРИ ГОВОР

Ко пчеле из саћа. Оловни
облаци. За мојим стопама.
Жарне животиње. Свих седам.
Са ишчупаним срцем. Где су
растилишта. Огњени крпељи.
У заборављеном лавиринту.
Стеже мраз. Побеснела
успаванка. Ваш плод је
попљуван. Демони Вавилона.
Сунце поједе Земљу. Гори
говор. Преко вучјег брвна.
Размеђује свет.

ПРОБУДИ СЕ

Слеђени водопади. У твојом
оку. Знаци змије. Бездан
под звездама. Диже се неман.
Из захукталог речника.
Немогућ поводањ. У мојој
песми. Векови затајени.
Пробуди се. Устани.
Капљица крви. На куршуму.
С твојим се срцем.
Дошаптава.

Неизмерни су путеви. Расковници.
Ризнице речи. Пакао је у вама.
Жедни бродоломници. Иза завеса
смрти. Нежна љубичица.
Узјахао сам. Ружичасту планину.
Бели град пламти. Под мојим
ногама. Време се не вара.
Пламен. Страх. И крв. Из понора
извиру. Жарни плодови. На грани.
Недоступној.

ЧАРОЛИЈА

Ноћу. Над усахлим.
Изворима. Са звезда. капље.
Сева. Сузе су то Мелпомене.
Изгубљене у сеновитој
бајци. Пуна је жудње.
И горчине. Док ходаш. По
ужареном угљевљу. Новембар.
Празник тихог нестајања.
Свети ратници. Већ
најављују јутро. Тренутак.
Новог сновиђења.

ПРИВИЋЕЊА

Живот је то. У зачараној
земљи. Походе нас. Бршљан
и северњача. Ледне катедрале.
И зов понорница. Дивља
пчела. На твој се лицу гнезди.
Време тече. У слаповима.
Векови непојамни. Бацио сам
у ватру. Смерног Тутанкамона.
Још једног умишљеног.
Господара мува. Одај ми тајну.
Колевке и песме. Месо моћних
речи. Вечна изворишта. Из
књига нас лове. Гладна.
Привиђења.

Илински кресови. Испуцала земља.
Из људи воњ. Утробе запаљене.
Ти си господар. Путоказ и замка.
Дете на сабласној месечини.
Зимски ти нар. У устима. Иње
на језику. Кристална стабла
пиније. Силазиш међ дроздове.
Прегласне. Ушкопљени вранац.
Јури. Јури. Погледао сам горе.
Семирамидини вртови. Жеђ покрај
извора. Звезде ситне. Далеке.

СЛИКА

Ниси закаснио. Творимо.
Сабласну слику света. Ред
лобања. Ред циклама. Чаровит
град. Посвећен богињи месеца.
Ватра нам даје. Наду. При
црвеном одсјају. Васкрс
мртвих. Из замкова. Из шпиља.
Звуци клавира. Не престају.
Затим. Хор вилењака. Чуvari
седмог печата. Враћају се.

МОДРО ЛЈУДСКО МЕСО

Кроз кристалне капије. Децембарског
мраза. Невера прожима кости. Ум
помрачује. Сећаш ли се. Злокобног
привиђења. Црне удовице. Растакања
светлости. То је бес. У страдном
пољупцу Аполона. Из језика. Изнедри
поганицу. Помете путеве љубавне.
Сумња се урезаује. У душу. Моје дивље
дрво. У твоју ружичасту дољу.
Занемела си. Нема вечне љубави.
Лед са звезда пада. Комад по комад.
Модро људско месо.

ПОНОР ТВОЈ

На седмом небу. Свитак
пергамента. Заносне реченице.
Мишјакиња. Мед. Глухота ноћи.
Неизмерна. На твојим длановима.
Црвени се знак. Страх од снова.
Жудња за другим световима.
Немој бринути. Рањива моја
речи. Из отворене ране. Крик
анђела. Мужеви тужни и гневни.
Претварају се у камен. Топло је
твоје срце. Понор твој.
Недодирљив.

ОМЧА ОД КРИСТАЛА

ОСЛУШКУЈЕШ АПРИЛ

У бразди јаје. Зелени мишеви.
Соларне животиње. Лето касни.
На твојим уснама. Земља
обећана. Невиност и сјај. Будан сам.
Жедник. Сву ноћ дрхтавица. Под
сунцем угашеним. Осмотри
Северњачу. Дрво живота. Пршти
полен. Кристална беланчевина.
Трагање за обасјањем. Месечево
детињство. Ноћ нас усмерава.
Ускршња огрлица. Моћ над
смртницима. Дисање из кошаре.
Ослушкујеш април. Родност.
Равнодневицу.

БЕСКРАЈ

Окопниће. Ледени брегови.
Из твог ока. Падају креснице.
Као јабуке. Мир у души.
Златне сенке. На лишћу.
Враћају се. Напуштени градови.
У наше снове. Где је. Људска
вечност. У ноћном лептиру.
У цвету каћуна. Не мери време.
Откуцајем срца. То мој уд.
Продире. У бескрај. У твоју
влажну. Ружичасту таму.

ТИ СИ ОГЛЕДАЛО

Свилопреља у грлу. Ватрена
стихија. Чистота речи.
Apendix Virgiliana. У мојој
глави. Светлост несанице.
Зрно говора. Изнова зачето.
Ти си огледало. Јабука
зелена. Стаза скривена. У
недоступној гори. Препознај се.
У вировима Стикса. У
лику Кербера. Припитомљеног.

ВИДИШ ЛИ ДРУГО ВРЕМЕ

Ловци паукова. Ловци људских
сенки. Трагачи за новим језицима.
Ствари су несхватљиве. Твоја
уста. Испуњена речима. Магловитим.
Поплаве. Земљотреси. Језа рађа
песму. Из моје утробе. Звездана
кључаоница. Кап крви. У понору.
Видиш ли друго време. У грому
заточено. Из отровних ноздрва
поскока. Лед. И ватру.

НЕКО ЋЕ У СВОЈУ ТАМУ СИЋИ

У зачараној сам земљи.
Поноћ стиже. Лице јој нацерено.
Љубавница у месечевом крилу.
Запомаже. Запомаже. Сричеш
слогове Јеванђеља. Крв ти се.
Низ лице слива. Знаци заблуде.
Моје су песме. У пламену.
Залудна је жудња. Моћни маг
напушта постојбину. Неко ће
у своју таму сићи. У шкрге
речног бога.

ВЕНЧАО СИ СЕ

Светлуца у тами. Пупољак.
Лептирица. Басмар баца клетву.
На успаљене љубавнике.
Упознах се с незнанцем. Очи му
пуне гнева. Следбеник
Раскољникова. Наша тела се
узвисују. Над гротлом. Над
лазином. Ветроказ ти у уху.
Стопало ђавола. Венчао си се.
Са зверима. Сломио кичму
змији. Песма је то сада. У
озареном зрну. Гроза.

НИЗ ЛИЦЕ МОЈЕ

Ноћне стазе. Скривени ногоступи.
У шумском биљу. Мирисни траг
звери. Зауставио сам те. Муњо.
Над мутним вировима Мораве.
Громе. На вечерњем звонику.
Жањем речи. Затамњене. Златно
зрње. Говора. Књигу басми. Сричем.
На извору је дан. Срце жалфије.
Разлистава. Низ лице моје.
Вергилије. Теку сузе. Сребрне.

У ТАМИ НАШИХ РЕЧИ

Из бабињара. Златне пчеле
излећу. Плави се језик.
Погубљених комунара. Сањам
кристалну текију. На
длану запаљеном. Ти си
звездана Аријадна. Обгрљеница
мира. У тами наших речи.
Жеравица. Жуч. Бруј
узјогуњеног мора. Изашао сам
из пламена. Ледоломац на
сунчаној стази. Зауставио
револуцију. У пола седам
изјутра. Отворио челјуст.
Гладном мрестилишту.

ОМЧА ОД КРИСТАЛА

Устани. И запевај. Песму
немогућу. Раскриљује се
ноћ. У месечевом мразишту.
Чвор на моме језику. Омча
од кристала. Пробудиће се
муња. У крилу источника.
Неспокојне су мисли. Уморна
хранитељко мртвих. Вреба нас.
Острвљен. Лешинар с Проклетија.
Неман из предсказања. Из
твог се ока ваља.

ВИДИМ И ЧУЈЕМ

Дивља лепото. Заборављених
речи. Поноћ ме заслепљује.
Крезуби Хомер. С ножем под
језиком. Твој зверињак је.
Жедно сунце над домом. Слика
прошлог живота. Видим.
И чујем. Ловце на Зорњачу.
Кртицу под земљом. Пљусак
метеора. Невидљив анђео.
Пред нама корача.

У ДРХТАЈУ ЈЕЗИКА

Наша је мука. Успињање
уз речи. Будиш се. Вечна
глад. Чупа. Утробу
човекову. У бодљама
чкаља. Тајни знаци богова.
Згрчен између два ништавила.
Ти си двоглави бик. Стваран
и нестваран. Плод изопачене
еволуције. Нимфе напуштају.
Своје златне изворе. У дрхтају
језика. Све јасније назирем.
Звездану катедралу.

У БРЕСКВАМА ИЗ АЛЕКСАНДРИЈЕ

Време прошло и време
будуће. Почивају у времену
садашњем. Нећеш бити.
Заборављен. Ко гутљај воде.
Са извора. Низ лице одојчета.
Капље злато. Лепљив говор
пчела. Израстао си. У рањив
цвет. Љубав и покајање.
А онда одгон. Звездани
таласи. Бацају нас с неба.
Завршава се свет. У бресквама
из Александрије. У гневној
грмљавини песме.

ТИ ЗВЕР СИ НЕСПОКОЈНА

Не знам да ли је дан. Или
ноћ. У игри која живот значи.
Дивља плодност је у нама.
Изађи из своје сенке. Притиска ме
безречје. Ти звер си. Неспокојна.
Занос нове жсђи. Крај вртача.
Понорних. Грозница нас гони.
Гласови нерођених. Земља
зачарана.

У ГРИМИЗНОМ СТУДЕНЦУ

Светлуца око твоје. У
невиделици. И олтар. И
кандило. Назиру се. Глас
зебње. У глухоти. Учење
о непролазном. Хајкачи ме
гоне. Мрачни и силовити.
Жељни крви. Гној звездани.
Низ лице се слива.
Жуч и мед. Мутно развође.
У дивљини. Ратници и
љубавници. Стварање је
спасење. У гримизном студенцу.
Твоје срце куца.

СТРАХ ОД ГРОМА

Страх од грома. Црни
пришт у сновима. Појата
у планини. Светли млечни
траг. Зар нам исти лик.
У замућеном извору. Са
угаслом жеђи. Плови
пусти дан. Дремљива нада.
Биље за бахорење. Љубавник
вулкана. Нестаје.
У сутону.

НЕ ЧУЈЕМ ЗОВ ХАЈКАЧА

Пробудила ме зора.
Анђео на земљи. Ветар се.
Са истока. Разлистава.
Снежни април. Твоја је
прича. Грозан. Гвозден
коњ. Тек откривена
планета. Чај од мајчине
душице. Не чујем зов
хајкача. Реч се расцепи.
Као плод. Док гризеш
усне раскрвављене. Целат
оштри нож.

У ПРАВИ ЧАС

Дошао сам. У прави час.
И видео. Оглодано трупло.
Џиновског пацова. Цвет
јагорчевине. Ти си сребрна
нит. Жеђ неугасива. Дуго
трчимо. Стрмом стазом.
Плућа пуна. Прозрачног
ваздуха. Бели коњ. Мирно
пасе. На месечини. Земља
поцрвени. Као крв.
За мене је то сновиђење.
Гордијев чвор. Неразмрсив.

ЖЕДНО ЈЕ МОЈЕ ТЕЛО

На северној страни планине.
Орао је двапут. Начинио круг.
Посадићемо нови храст. У
растреситу земљу. Цвет
с пчелом. На круници. Речи
немогуће. Жедно је моје тело.
Муње небеске. Пламне мржње.
Дивљег потока. Извире кошава.
Из ртањских јама. Ловац се
враћа. Без плена. Љубав је
Демијург. С јабуком у руци.
Укус метвице. И сјај језика.
У твојим зеницама.

РАСИПАЈУ СЕ РЕЧИ

Из светлости. Израђају.
Потајни језици. Златне
рибице. Крст. И круг.
Звони. Женско тело. У
нашим сновима. Крени
најзад. Ка вилином врелу.
Опакој нероткињи. У грло.
У родницу. Даха заустављеног.
Расипају се речи. Пред
најездом варвара. Топе
језици. Границе померају.
Месечева пахуља. На твојим
уснама. Кротка као ноћ.

СКРИВЕНИ СВЕТОВИ

Још увек. Дивља чулност.
Тела. Мој глас. У пупчаној
врпци ватре. Једва чујан.
Звоне. Скривени светови.
По мору. Вечерњи вихор.
Разноси пепео. Александријске
библиотеке. Жудња за речима.
Неисказивим. Где су међе
говора. Благо оном. Коме је
дан покривен. Смрзнутом
пљувачком богова. Снажан му
мирис. Из мошница. Отрован му.
На језику. Цвет.

ИСКОПАНИК

Обжарио нас је. Зеленом
светлошћу. У овчијој кожи.
Дивљи ум. Ратник пред
понором. Миљеник стихије.
Сећаш ли се Содоме. Скромне
колибице. На обали мора.
Отрова у телу Господњем.
То је наш бродолом. Дан
претежак. Лажни драгуљ.
На длану. Ископаник паклен.
Ожиљак му на лицу. Румен.
Као цвет.

УЗ ЈУТАРЊУ РУМЕН

Феникс. Из крви рођен.
Псалам вечности. Тек започиње
дан. Зелено ограшје. У
пшеничном зрну. Узлетео си.
Огњеним колима. С гавраном.
И плавим нарцисима. Као
сунчев чун. Уз јутарњу
румен. Опеваш тишину.
Грану која пупи. Раст.
И сјај.

ШАРКА

Црвено помрачење. Сок
од велебиља. Време парења.
И време сетве. Сањам. Град
без људи. Небеску пећину.
Пролећну грозницу. У ромору
кише. Краљевство сеновито.
Јалова је земља. Под нашим
ногама. На жарном камену.
Шарка поганица. У цвет.
Претворена.

ЗЛАТНО РУНО

ИСТИНА И ЧИСТОТА

Корен свој. Не осветљавај.
Утаји срце непорочно.
Усови се мешају са огњем.
Тело расточено испарава.
Врати се скривеним
световима. Хаосу неразмрсивом.
У заливу. Запенушаног мора.
Посејдонови делфини. Глођу
људске кости. Из ока мога.
Истина и чистота. Кали се
рука оних. Који ће нас походити.
Са ужареним ножевима.
У тами зимогрозној.

ТИ СИ ЖУД

Орфејева песма. И гласови
сирена. Препознао сам њихов
зов. На звезданој стази.
Отвараш груди семењу. И
ветровима. У бесаној ноћи.
Прогони ме целат. Главе
располућене. Његова крв.
Шкропи моје лице. Видик мој.
Замагљује. Пчела у невремену.
Ти си жуд. Из које свет извире.
Рало. Белег Деметре. Нашим
дахом. И нашим рукама.
Обремењује земљу.

ВИДИМ

Ћавоља глава. На сребрном
тањиру. Из наших рана.
Тече црни мед. Пролазе
векови. Речи неподмитљиве.
Са неба уштап. Тек призвани гост.
Будиш соколаре. У зори
неизбежној. На Хароновим
уснама. Видим. Паклен
вез.

ЗНАЦИ СНОВИЋЕЊА

Пред поноћ чујем. Лепет
крила птичијих. Уздах воде.
У безданици. Светли златно
руно. На исплаженом језику.
Мед и со. Искасапљена
реченица. Знаци сновиђења.
Попљувао си богове. Горди
звездознанче. Махните
претке. Заблуделе трагаче.
Шумна је крв свемира.
У тами неизмерној.

И ХЕРАКЛИТ ЈЕ ПИО МЕД

Море успламтело. Невидљива
огризино моћних. Иза модрих
стабала. Твој звездани одсјај.
Зов ненаданог рађања. Међ
угрушцима крви. Лутамо
недоступом. Сан и жеђ.
Ломе наша тела. Зелена
измаглица. Пена на језику.
Зазвонио је портал. Немушт.
Разговор. Са стварима.
Ноћне химере не заборави.
Отровне залогаје. Слатке речи.
И Хераклит је пио мед.
Са наших усана.

УТВАРНИ БЕСКУЋНИЦИ

Изнад моје постеље. Застала је
зора. Јутарње пчеле. Као
жеравице. Ружо Аулиде.
У тескобном језику. Црвена
бразготино. Покрај твога
дома. Пас и Агамемнон.
Утварни бескућници. Промичу
пустаром. Бога не препознају.
У месечевој колевци. У оку
ћилибара. Из речи затруднелих.
Дише. Нова песма.

ЦРНО МОРЕ

Нек буде помрачење.
Уморна су тела наша.
Између врела и планине.
Опака муња. Искрсава.
Мртви. У кожу увијени.
На врховима врба висе.
Плен грабљивица. Белоушка.
Месецу посвећена. Леже
плава јаја. Исцедио сам
моћне речи. Из звезданог
портала. Певају. Кост
и камен. На утварном
беспућу. Црно море је.
Пред нама.

ИЗ НЕПРОЗИРЈА

Златна пастрмка ми.
У устима. Склиска.
Неухватљива. Крв јој
из очију бризга. Омађијана
љубавница. Чујеш ли
понорницу. Под ногама.
Њен мукли зов. Из
дубина. Глас чаробнице
Медеје. Леди се у
ваздуху. Из непрозирја.
Бије. Ветар црн.

ЗЛАТНО РУНО

Уснула је земља. Нема нам
пута. Ни ноћаја. Док песму
не уловимо. У врелу ускиптелом.
У капи кисеоника. Јуродиви
песниче. Искачеш из колевке.
Као плод небески. Троглави
змај. У бајци недосањаној.
Дрхтећи од грознице. Ка
понору пловимо. Златно руно
језика. У грлу нам спава.

БЛАГДАН

Караван. Без путоказа.
Цветно острво. На видику.
Делфини. У твојим сновима
Семе јаловог љубавника.
Амор и Психа. У леденој
ложници. Тече време.
Оргамам. Измаглица. Ја сам
ожилиште. Вулкан утуљени.
На моме столу. Јечмена
погача. Натопљена вином.
Благдан испуњен. Речима
подивљалим.

ДРХТЕ ТЕЛА НАША

Невидљиви богови. Играју се
тобом. Зачарана Северњача.
Из мора искаче. Наша водилица.
Еолови ветрови. Заробљени. У
бешици свињској. Хитнух нож.
У осушену земљу. Тврди су
зидови. Градова на истоку.
Месец хладан. И мртав. Јасонова
глава. У змајевој чељусти.
Гаврани лете у Скитију.
Дрхте тела наша. Копни.
Млечни пут.

ЈЕДЕМ ХЛЕБ ИСПОСНИЧКИ

Огризак зоре. У измаглици.
Моје поводљиво срце. Иза зида
жамори. Ноћник несмирљиви.
Осмех новорођенчета. Црвено
пролеће. Света роса је. На нашим
длановима. Знак видовњака.
Трчимо према северу. Црни
стубови. На граници. Мутно
плаветнило. Да ли ме препознајеш.
Несита недођијо. Једем хлеб
испоснички. Пијем горку.
Воду.

ХЕКАТА

Жежен жрвањ се буди.
Чујеш ли га. Отисци стопа.
У пепелу. Твоје срце гори.
Над главом нам лавина.
Хеката чаробница. Кобила.
Пас. И вучица. Жена са
три тела. Видео сам јој
знаке љувене. Отровне
стреле. Риђовке. Разјарене.
Плавичаста глава пениса.
У оку јој сјакти.

ГЛАД И СТУД

У шупљем храсту. Гнездо
стршљенова. Немир. Пред олују.
Задрхтао је брод. Истопила се.
Над нама. Ломна стрела грома.
Добро јутро. Плави небески
цветови. Море избраздано.
Воденим змијама. Тескобно ми је.
У овој кожи. Не верујем вам.
На реч. Афродитине љубавне
чини. Прождиру ми тело.
Ја сам копље минијско.
Глад и студ. У песми
недосежној.

ОСЛУШНУО САМ БАСМУ

Топи се сунце. Сребрни бор.
У планини. Под кореном му спавам.
Из дроба твог. Запаљеног. Жустра
срна искаче. На стрмом смо путу.
Исток. Пун устава. Замке
непролазне. У сенци високог
Кавказа. Влада. Неизрецива. Вучји
накот урличе. Ослушнуо сам
басму. Тешку као камен. Бреме
говора. Модра нам земља.
На језику. Опак се огањ.
Распламсава.

СУДИЛИШТЕ

Одломљен хлеб. Мед на
испуцалим уснама. Дрхтиш
речима омађијан. Пацови
окужили дан. Из поља ражи.
Јато јаребица. Сан је наша
збиља. Ни киша. Ни сунце.
Не могу нам. Подарити
плодове. Измилеће гуја. Из
грла биљарице. Пловимо
ка лављим чељустима. Ка
нашем судилишту. Колхиди
затрављеној.

БРЕМЕНИТ ПУТ

Сједињујемо се с морем.
Далеко су Херкулова врата.
Добро јутро. Пламени валови.
Острва изгубљена. С месецом
у оку. Тамо се зачиње дан.
Тајна неразјашњива. Нема
земље за очајнике. Бременит
пут. Јутро благословено.
Пљувачка богова. Слива нам се.
Низ лице.

ИЗ ТВОЈЕ БЕЗДАНИЦЕ

Око фауна. У извору.
Тамо где спаваш.
С поганицом. На стази.
Кривудавај и уској.
Прах нам прекрива.
Лице. Под сантрачем.
Под Вечерњачом. Уз
шкрипу храстовине.
Заискри ожилиште.
Желим да утајим.
Беспут и крв. Грдобне
речи. Из твоје
безданице.

ПОД ТВРДИМ УЗГЛАВЉЕМ

Ритам таласа. И звезда.
Бели обриси. Обала безимених.
Баштиник сам неба. И
земље. Моја реч следи.
Аријаднин вез. То је наше
рождество. Сјај говора. Над
узнемираним морем. Дође
крај благодана. Тамна је
пустош. Гранитна несаница.
Под тврдим узглављем.
Режеш црни хлеб.

ОЗВЕЗДАН

Купам се. У мразним водама
Стикса. Тамо где модро сунце
зарони. Куга. Из гримизних
слова истиче. Са сновидног
севера. Надиру олује. Аполоне
спутај своје стреле. Спржио си
нам њиве. Начинио их јаловим.
Разјапљена је чељуст неба.
Устрептао. Озвездан. Кужну
неверу призивам.

ТАМА ОТВАРА ТАМУ

Недохватно је средиште
света. Ноћ нам везује руке.
Утроба земље. Отворена.
Уловио сам сирену. Кћер
остарелог Посејдона. Једва се
придиже. Преморено море.
Весламо целим телом.
Пуни ишчекивања. Запаљене су
бакље. Јаја галеба у
шаци. Тама отвара таму.
Погубни наук постојања. Гладни
морски пси. Прате нашу лађу.

РЕЧИ ИЗ СТВАРИ ИСТИЧУ

Трипут закуцасмо. На врата
беле гробнице. Дионис је мртав.
Црвеним језиком. Зора упозорава.
Бог је виноградар. Тамо где су
рвеници. Станиште је наше
славе. Речи из ствари истичу.
Пределу зачарани. Стигли смо
горопадни. Људи-кукцождери.
Пламтеће богомоље. Кроз ноћ
летимо. Рајске птице
ловећи.

КУЛА НЕДОСТУПНА

Човек без једне сандале.
Прелеће планину. С лакоћом
лебди. Изнад блудног раја.
Полазимо у зору. Наша весла
зарањају у море. Разбијају се
таласи. О кљун Арга. Вода је
густа. Покривена пеном.
Са твога длана. Храст. Високо
расте. Кула недоступна. Звон
кристални. Свето дрво.
Из трбуха земље.

КРОЗ ВИЛИН СВЕТ

Мене годишњих доба. Ритам
крви. У телу. Над главом нам.
Даждевњак. Стена. Рушно стабло.
Први је дан у месецу. Јутро
љубави. Из цвета. Из јантара.
Жеђ и сумња. Где је златокоси
дечак. Опседнут вечношћу.
Сенка сна. Еуридика у огледалу.
Кроз вилин свет пловимо.
Очију отворених. Уз шум
морских таласа. Бајковито
дисање воде.

ЦРВЕНО ПОМРАЧЕЊЕ

Време орања. Сејања јечма.
И жетве. Бајколики предели
Колхиде. Упознао си нас
са храмом. И дроздовима.
Опаким северцем Скитије.
Устајемо из колевке. Црвено
помрачење. Наши прозори су
отворени. Туче лед у
слепоочнице. Бруји бронза
вековна. У мом уху.

ИЗАЗОВ

Сунчев обжар нас заслепљује.
Јабука украшена. Плавим
прстеном. Звезда падалица.
О земљи сеновитој. Настави
да снујеш. Отров ти у
ноздрвама. Изазов изгнанства.
Краљица смрти. Из таме
проговара. Њихова лица.
Запрљаћемо балегом. Моја су
имена многобројна. Отвара се
Пандорина кутија. Пожудно
море је. За нама.

ЖАР И УЗДАХ

Дуго путовање. Без почетка.
Без краја. Пред јутарњим
жртвеницима. Жар и уздах.
Ослушкивање бесмртности.
Лептири. Са затрепталих
крила. Прах истресају.
Светлост је у нама. Стотину
цвелова. Песници разуздани.
Освајају планету. Из свежих
речи. Шикља густа крв.

НА ВРАТУ ОРИОНА

Пољубац наш. Клица плавог
грома. У замку ухваћена.
Нерањив си. Чудотворна
маст. Штити твоје тело.
Вода сновидна. Из ока
извире. Видео сам. Ловиш
вучји накот. Сунцу жуч
испијаш. У жилицама. Пев
сокова. Моћни вез беланчевине.
Дах је твој. На врату Ориона.
Ловца ослепљеног.

ШТА ЈЕ ПРОВИЂЕЊЕ

Наслућујем пожаре Средоземља.
Смарагдна острва. Миомирисно
биље. Све је у покрету. Утопљеник
с каменом око врата. Дивљи
голубови. Касни пролеће. Кроз ведри
априлски дан. Сишао сам. У рајску
долину. Шта је провиђење.
Крај гробова стражариш.
С јабуком у грлу. Прозиран.
И снен.

У ЈЕЗИКУ ЈЕ

Преједрили смо грчке земље.
Струје Босфора. Олује мора
Негостољубивог. Ти који не
препознајеш. Бога у себи.
Са дивљим кестеном. Међ
зубима. Шта сада сањаш.
Шта очекујеш. У језику је
творачка моћ света.
Сирове речи. Из кавкаских
пролома. Отварају нам врата
пакла. Комад отровног
азијског неба. Улио се.
У крв.

ПРИВИД И ЗАГОНЕТКА

Низ мртву дољу. Шум
кестеновог лишћа. Облаци
скакаваца. Заклонили сунце.
Молитвени мир. У твојим
сновима. Стражар куле рушне.
Запалио сам тамјан. Јаје
препелице у песку. Пун
ишчекивања. Пителија. Завесом
дима овенчана. Језик разгрће.
Њене следе очи. У зеници
света. Привид и загонетка.
Горљив зев судбине.

У МОРУ ЈЕ ВЕЧНОСТ

Чувајте се. Ускиптеле
воде. Таласи опијају. И дан
и ноћ. Од удара громава.
Стрепи наше тело. Магично
пулсирање. Свемира и света.
Саградили смо мостове. Илузију
слободе. Јалове су оранице.
У мору је вечност. Сјај
и девичанство.

ЖУСТРИ КОЊИ ЗВЕЗДАНИ

Лице Адониса. У пролећној
свежини. Из сеновите горе.
Детлић неуморан. Чуј то
ветар тумара. Љубав
неузвраћена. Простор
немерљив. Дволичним речима.
Из ока се помаља. Гладни
биљни црв. Оставио си
планету. Космичким
пљусковима. Љубичаста
тама. Пламен. Ватра. Бес.
Жустри коњи звездани.
Ржу по сву ноћ.

НАПУШТАМ СВОЈ ДОМ

Отвори звездану капију.
Погледај снежне планине.
Срп подивљалог месеца.
Огромна. Пуста небеса. На
рубу дубраве. Паклен облак.
Испод њега пожари. Фаетон
у кочијама. Реска реч.
Крик избезумљеног. Време
превртљиво. Напуштам
свој дом. Краљевство
урокљиво. Родницу и речник.
Отровну љубавницу.

ЦРНА ЈЕ НЕДЕЉА

Бродимо дуго. По незнаном
мору. Са тешким веслима.
И угаслом надом. У обзорје.
Заблиста круница лотоса.
Јаје сребрно. Плод обесног
сунца. Семе живота. Симбол
ускрснућа. Ја сам велика
књига. Стабљика расцветана.
На челу твоме. Око соколара.
Донео си дарове. Глад и
чежњу. Црна је недеља.
Пијемо крв змијску. Једемо
тело. Уловљеног бога.

ПОНОВО ПРОБУЋЕН

Стрме литице. Непознатог
света. Неман излази из мора.
У белој магли. Летњег
праскозорја. Згушњава се дан.
Звездани зов живота.
Био сам на Олимпу. Дао
облик легенди. Мирисно лишће
ловора. На твоме лицу блиста.
Птичији измет. Ишчекивање.
Снатри Млечни пут. Постаћу
експлозија. У зори недосањаној.
Поново пробуђен.

ВЕТАР ВЕКА

Вода замућена. Загрљај
Посејдона. Ти си крај. И
почетак. Сањач историје.
Ars poetica. У писму
видовитог. Бесконечно
праскозорје. Угледали смо.
Плаве врхове Кавказа.
Из мајчине утробе. Крик
новорођенчета. Наше руке.
У злату. У невремену.
Ветар века нас.
Развејава.

ЗАСТАЈЕМ НАД ПОНОРОМ

Представа је завршена. Прошли смо
Сцилу и Харибду. Умивени росом.
Пробуђене земље. И од тада.
Почело је тећи време. Расап
цивилизације. Утроба запаљена.
Љубав. Пакао. Изгнанство. Трагаш
за златном јабуком. Реч и слика.
Застајем. Пред понором. Глас твој
из таме одзвања. На граници смо.
Недокучивог света. У језичкој
крчевини. Мирис древног корена.
Лептир пламене боје. На лице нам
слеће.

ПОРАЗ ЈЕ ТО ТВОЈ

Плове бродови феничански.
Од мора. До мора. Северњача
и плима. Таласи безмерни.
У градовима. На истоку.
Корали крвљу обливени. Жар
отимаш пепелу. Вртложно
сударање речи. У оку Медузе.
Црна шума. Без плода.
Пораз је то твој.
Твоје непостојање.

КРАТАК НАМ ДАН

Грми ветар. У даљини. Поноћ
пуна погубних отрова.
Спремаш се за молитву. Јаје је
извор. Из ког се рађа свет.
Жар-птица. На крми нашег брода.
Бес крвожедних богова.
Подарио си нам. Хлеб и вино.
На храстовом столу. Страшну
причу предака. Пред очима нам.
Таласи узнемиреног мора.
Бела ружа Босфора. Познајем
мразна поља Скитије.
Кратак нам дан. На измаку.
Путовања више нема.
Хладна је крв. Што кроз вене.
Тече.

ОТЕЖАЛИ СМО СЕБИ ПУТ

Пепељасто је море. Путујемо.
Према сунчевом рођају. Без
страха и језе. У својим
горљивим срцима. Лађа Арго
са педесет весала. Погледај.
Сребрне храмове. На острвима.
Дрске чаробнице. Злих очију.
Ја сам Аум. Знак творачког
даха. Наговештај олује. Поскок
и девица. Из вртача зуре.
Отежали смо себи пут. Ти си
слуга и талац. Свога трошног
тела. Ускоро ће дан. Сети се оног.
Ко је први угледао лице.
Намргођеног Бога.

ТУЋИН

Звездани блескови. У божијем
оку. Пут у недођију. Видех
белу кују. Пред вратима града.
Извор неоткривен. Пуста су
станишта. На дивљем острву.
Сунце у зениту. Поскоци разјарени.
Зјапи пукла стена. Закопасмо
књигу. Крај оглоданог скелета.
Земљу да оснажи. Туђин је
дошао. Златно руно вреба.
Језик наш насушни.

ЗОВ

Зелена ружа. Под нашим
узглављем. На кавкаским
висовима. У бајци.
Заборављеној. Твоја усирена
крв. Светиљка неугасива.
Занос духа ватре. Оамна
слобода. Корење се винуло.
У небеса. Жарни мед. На
уснама. Задрхтао си изнутра.
Ритам језичке енергије се
убрзава. Песма поноре додирује.
Зов другог света је. У нама.

ОДЈЕКУЈЕ КРИК

Са ожарених цветова. Звездани
звездоломи. Боја ватре и крви.
На лицу вулкана. Главиња
дрзник. Кроз цветну мећаву.
Твоја рука је знамен. Оргазмичка
Нинива. У девичанском оку.
Спремно покајање. Уловио сам
отровницу. Свукао свето Руно. Са
храстовог стабла. Преко река.
Равница. И дивљих планина.
Одјекује крик богова.
Похараних.

СПОКОЈ

Жар се. У црне угарке
претвара. Ниско сунце
над морем. Унезверене
звезде. Гола пожуда.
Сажиже наша тела.
Кормилару. Улови оком
Северњачу. Зауздај. Олујне
ветрове с планина. Пламен
ти у срцу. Руке грозничаве.
Испод сребрног покрова
неба. Спокој. Снене земље.

ПАУЦИ

Сунце на обзорју. Ружичасто
море. Ко изгнаници лутамо.
Пустом земљом. Трули трн.
У кости. Пауци месец премрежили.
Недремљиво око историје.
Испирамо злато. Помоћу
овчијег руна. Капи кише.
Цветају нам по телу. Медејин
колхидски шафран. Поуздан лек
за костобољу.

ОПСЕНА

Пред нама град. Искрсава. Иза
смоквиних стабала. Светлост и
пустолина. Тамо где нам се
сенке укрштају. Фантомски љиљани.
Непрозирне реченице. Сакрили смо
лице. Пред господарем неба.
Опсена и срџба. Прах и лед. На
другом крају. Црног мора. У светом
забрану. Змај троглави спава.

ЗНАМ ТЕ

Твоја чудесна рука. Срп
изједеног месеца. Пијани
од медовине. И вина.
Саградили смо кулу. Са
хиљаду лобања. Склониште
љубави невидовне. Знам те.
Брзореки Јасоне. Ни мач.
Ни омча. Не спавају. У
небеској колевци. Наша
недоумица. Знак рађања.
Јаросне мистерије. Глас
опчињеног. У расцвалом
пупчанику песме.

ДВОРАЦ

Разбистрио се дан. Коњи
већ возе. Сунчеве двоколице.
Зевс даждодавац. На Олимпу.
Дрема. Застајемо немоћно.
Пред немирним морем.
Грозница у телу тиња. Из
далеке домаје. Кумулуси.
Сребрни пацови. Навиру.
На седмом небу. Дворац твој.
Од ћилибара. У сенци његовој.
Наше је изгнанство.

ПРОБУДИО САМ СЕ

Била је кишна зима.
Феничанске вазе. На трговима.
Знаци спокоја. Ветар се
стишава. Ти који трагаш.
За изгубљеном речи. Језик
је пламен. Дивљи коњ.
Пролећна измаглица. Пролази
поноћ. Опака замка таме.
Маглена месечина. Зов
лудости. Пробудио сам се.
Усхићен. С набреклим уdom.
У шакама.

ОСТРВО СИРЕНА

Рукама додирујемо. Темелје
древног храма. Лица заносом
обасјана. Узми. Понекад.
Кору црног јасена. Дах везиље.
Зиму. Из ока веверице.
Орфеј ће запевати. Песму о
постању. Разгарају се ватрени
језици. Над морем. Мирис
таме. Као воњ прашине. У
заборављеним стварима.
Ослободимо уши. Острво сирена.
Далеко је. За нама.

ТИ СИ ТУ

Лелујају се. Планински
врхови. У нашим зеницама.
Игра речи и тишине. Зуби
цвокоћу. Обара нас грозница.
Под овим црним. Несигурним
небом. Спаљивање земље.
Хаос је оплодио облике.
Елементе праматерије.
Светлост. Сласт оргазма.
Ти си ту. Као житно класје.
Жамор историје. Као зид.
Необјашњив.

ЧЕКАЈ МЕ

У почетку. Беше реч.
Људско семе. У божијем уху.
Звездана пустолина. По њој
лутам. Са змијом. У устима.
Копне снегови. Распевала се
земља. Прах небески. Под мојим
ногама. Спавај опрезно.
И сутра. У праскозорје.
Очисти се крушином. Умиј лице
водом изворском. И чекај ме.
У маслиновој гори.

ЈАСОН

Расекао си његово тело.
На комаде. И бацио их.
У Истар. Ништа те
не оправдава. На трошном
светилишту. Мач и мед.
Устук тамној рани.
Дражи нас море. Љубичасто.
Покровитељ бесконачности.
Тамо. Где је засветлуцало
Руно. Сопствени језик.
Гризеш. Откуцаје срца.
Стишаваш. Бесмртан.
И пуст.

РЕЧИ

Наранцасти млазеви светлости.
Дани оплодње. Вртови орхидеја.
У космичком забрану. Рањив. И
свеж плен. Застајемо. Ни воље.
Ни храбрости. У лутању
планетом. Шта радиш. У овој
мрклини. Пuteви нам се
укрштају. „Сваком семену
своје тело.“ Речи. Речи. Насушне.
Крвљу испуњене. Ко пси
из Тесалије. Из жлезда.
Навиру.

ОЧЕКУЈУ НАС

У затрављеном вилајету. Источници
узаврли. Сунце је на заласку.
По плазинама. Дах Господњи.
Заурлај тело. Заражено. Ухвати
црвеног лабуда. И златну књигу.
Руком исписану. Сумњива је
светлост језика. Миришем пепео.
Звездари подупиру ноћ. Наш
брод. Сад лута без кормилара.
Очекују нас ледене литице.
И крај света.

ГРОЗНИЦА

ТРАГ

Црна вртача. Сјај небеса.
Из уста ми избија. Жудни
пламен. У тешкој завеси
предвечерја. Пред оком.
Стазе сеновите. Ко си ти.
Незнанче успаничени.
Скупио се дан. У слеђеној
шаци. Море стопала
запљускује. Спира мој траг.
Звездани.

ШКОРПИОН ТИ НА ЈЕЗИКУ

Невидован пристижеш. Из тамнила.
Леден драгуљ. Скривен међ
зубима. Стојиш пред земљом.
Обесвећеном. Сребрна измаглица.
У мразно повечерје. Трепери
јасика. На источнику. Злогука
љубавница у невољи. Шкорпион
ти на језику. Зев челика. У срцу.

НЕМУШТА РЕЧ

Капљица кише. На длану.
Жудња осемењена. И глас твој.
У сумрачју. Звонко озарење.
То је тренутак. Провидности.
Дисање препелице. У бајци
тек испричаној. Заносне
реченице. Не заустављај се.
Пред уснулим олтаром. Сред
безмерне пустиње. Затворен је
плод. Слутња непојамна.
Немушта реч. Из дроба.
Ископана.

СЕН ТВОЈА

Песма. Хлеб. И зора. Из
подземних вруља извиру.
Пропиће се дан. Пегаз
на јутренику. Пргав. Где да те
нађем. У обданици невини.
Крај грома. Што се у јутарњем
заносу таји. Дивље ми
кормило. У рукама. Земља
подрхтава. Из вира водар
утопљен. Опаку замку плете.
Сен твоја. На голометини.
Са кресницама. Спава.

Стрвина у трави. Дише.
Кости раскриљене. Пада
црни снег. Ископано је.
Семе сумње. У дивљем јазу.
Луди шаман. Вреба. Пожари
предвечерја. Кроз маглу.
Сунце посустало. Румен
грозд. Ноћ улази у тебе.
Згрчена муња. На језику.
Ја сам полажајник. Искра
у камену. Тек пробуђена.

УТРГ

У сумрак. На распуту.
Пољубац породиље. Птица
дрхти. У шаци. Омамљен
лежим. У постељи. Свежа ми
рана на језику. Дани прелећу.
Преко главе. Горак је укус.
Илузије. Речи сам венчао.
С безданицом. Утрг ми.
У срцу.

ОТРОВ

С небосежних врхова
планина. Ослушкујем. Плаха
звона плавети. Трпко ткање
ветрова. Над зјалама. И зов.
Понорница. Сведок сам битке
добијене. Сизиф са песмом.
На уснама. Ваљају се усови.
Побеснели. Дан мртвих је
за нама. У твојим жилама.
Мукли отров. Тули.

РАТНИЦИ

У устрепталом сунчанику. Твоје
урокљиво око. Бес муње заустављене.
Новорођенче са крилима. Од злата.
Показујеш ми. Опустошене пределе.
Таму испуњену. Злокобним утварама.
Рањаве руке испосничке. Над главом
нам. Глува небеса. Под ногама
звездана пиљевина. Ко ти је подарио
живот. Обајниче румени. Снагу једре
земље. Кристалну реч. На уснама.
Полећу јастребови. С бодежом
у кљуну. Ратници неразумни.

ЧИЈА ЈЕ ОВО ЗЕМЉА

Показујеш ми куле. И градове.
Нежне плодове. У раскопаном
врту. Чitam тајне идеограме.
Неразумљиво писмо. Богова
изгубљених. Све је ту. Будни
морекази. Наша постеља. У
нереду. Драгуљи. Цветови
перунике. Чија је ово земља.
Са кринком у руци. Благословена.
Као зрно које рађа. Хлеб и вино.
На столу. Зачараном.

ПЛОД

Застали смо. Пред срушеним
Олтаром. Кроз измаглицу. Из
Горљиве тишине. Блиста. Месечево
око. Пупак заборављеног света.
Тамо где се породила песма.
У неспокојној речи. У језичкој
тескоби. Леден нам нож. У
грудима. Пси подивљали. На
трагу. Из змијске рупе. Вири
паклен плод.

ГРОЗНИЦА

Ослепоо си нас Творче. Јаловим
заветима. Опаком тајновитошћу.
Језика немерљивог. Бледа је
сенка чаролије. У мразној ноћи.
Тамо одакле долазе. Жедни неимари.
Седам је дугиних боја. У твоје оку.
Згаснула светлост раја. Жудња за
лудилом. Гласник си откровења.
Свежа кап крви. На изгладнелом
папиру. Грозница. Која ме још пржи.
Под капом небеском.

УСПЛАХИРЕНА ВЕЧНОСТ

Ко ће овенчати свет. Виновници
прогонства. Блудни оружари. Ваше је
тело пламен. Зов обзорја. Опори мирис
сумње. Тек пробужен. Ево ме на
половини пута. Уз руб спаљене шуме.
Без иједне речи. Преда мном звер.
Расрђена. Звук ветра у уху. Моја је
усплахирана вечност. Љубав и
неизречје. Треће око је у вама.
Прах подмукле каже. Глогов колац.
У срцу.

ЉУБАВНИК НЕПОГОДЕ

ДОМ

кругови светлости над нашим главама црвени лептир из уста излеће фијук небеске вијорине храстово лишће под ногама уморили смо се ходајући усправно с једног на други крај љубавне постеље опрости нам господе горки мед цедимо из кошница сваки дан изврћу наше речи како то поднети у овој жаравој земљи где опаки пауци владају борба још није завршена попећемо се најзад на пусту узвисину изнети камен и дрва и зидати дом

СТВОРЕЊЕ

Застајем. Оклевам. Нешто ми не да да се приближим том створењу чију силуету тек повремено назирем у тами. Сакривено је иза громадне стене. Извири на тренутак, па се повуче. Очи му засијају ко две жеравице у мрклини. У почетку тихо дахтање и једва чујно режање постају све нервознији. У срце ми се увлачи стрепња. Стављам прст на обарач и чекам.

...рекох обајнику ово је РЕЧ кристална ослонац тражи у
ТЕЛУ и крви звезде замајава ти си ложио ВАТРУ у
зачараној шуми пред ЖЕДНИМ изворима изговарао
ЖЕСТОКЕ лажи СПАВАЈ сада сморен као јагње на
вечерњем небу у КОЛЕВЦИ од маховине и глине
заштићен јужним ВЕТРОМ...

...њене су речи и њене РУКЕ освештане крвљу скрива се у
твом ГРОЗНИЧАВОМ нестрпљењу у руменом огњу звезде
падалице као вода плаховита НАДИРЕ преко дивље лозе
преко СТЕНА лишајем прошараних гута уморне
љубавнике путеве изукрштане градове у пламену то је
небеска НЕВЕРА записана на окрајцима ПЕСМЕ...

... КРАЉ долази скачући преко барица трулих пањева и
оштрог камења спреман да се одрекне своје круне
простори око нас испуњени млечнобелом светлошћу
сумњиво лупање срца и ти која сваког тренутка нестајеш у
зеленој пустињи једног мрачног јутра на размеђи бића и
непостојања поздрављам те меланхолична историјо
гонитељко слепих мишева и неподобних народа бежиш у
немирну вечност пуну крви и ненаданих ускрснућа моје
кости и мој прах као рајско семе развејано јужним
ветровима оплодиће опустелу земљу вртаче и увале
сновиђења где влада други бог...

...подрхтава КОЛЕВКА немушта зорњача у бразди бубри
цветни МЛЕЧНИ ПУТ исплетите ми постељину од речи
крхке НЕДОУМИЦЕ шуморног ОЖИЛИШТА мирисаћу
на мај ТРУДНО пролеће срећног љубавника у
ИЗГНАНСТВУ...

...стајао је на самом крају утабаног путељка пред свитање
омамљен мирисом шуме са ногама мокрым од росе готово
наг исувише узбуђен оним што осећа и види језика
пометеног риђе браде и косе која му је скоро скривала чело
и очи пред пределима испуњеним тишином пресеченом
тек по којим узнемиреним гласањем птица из врежа и
жбунова на ободима лазина или из тамног срца дубраве
одакле му је у сусрет долазио бешумни поток као змија
вијугајући кроз траву играјући се грумењем земље, песком,
корењем дрвета и жбунова, остацима буба и сасушеног
лишћа хитајући ка речици на самом рубу долине тамо где
га чека увир и умир раст снаге и братство светлуцавих
риба стајао је сам самцит као месечар пред отвореном
утробом шуме нем у молитвеном миру под небом и
звездама које су се полако гасиле...

ТАЈНА

Бојимо своју децу живим бојама. Зеленом. Жутом. Плавом.
По читавом телу. Она плачу. Предосећају. Сузе им спирају
боје с лица. Нежно их хватамо за удове, приносимо стрмој
литици клисуре и бацамо у реку. Река бесно хучи испод
наших ногу. Крвава је. Густа црвена пена одбија се од
стена. Шкroppи наше очи. Страшна је то тајна.

ЉУБАВНИК НЕПОГОДЕ

...ево ме НАСРЕД пута с кристалним трњем у очима
СПАВАМ у свадбеној ПОСТЕЉИ крај приземљуше без
зида и крова котрљају се креснице поноћни ПСАЛМИ у
муклини пред предворјем РАЈА застаје слепи путник
ТРАГАЛАЦ за светилиштем тела ЉУБАВНИК непогоде...

ЈЕЗИК

...то је жар у нама у нашем оку у нашој крви светлост наранцаста избија из пустолина у облику фотонског гејзира осваја свемир развучен и непомичан у тајном дослуху са речима храни ватру на том већ угаслом сунцу а твоја мисао постаје ни мање ни више него звездана машина усмерена ка откривању заборављених светова у галактичком котлу из непознатих разлога утихну огромне енергије као цветови пред олују и гле око је његово над нама хвали нашу моћ и чува кости наше од ледених ветрова планетарних понора док ти не посустајеш под теретом временског незнања у чијој су руци дани наши покажи неутаживи пламен своје песме невине очи омађијаног звездознанца дижу се таласи великог океана преплављују планету у рушилачком бесу насрћу на планине бришу градове са лица земље то је говор безумника што нож у сопствено срце зарива не полажући рачуне никоме обуздај га крв му претвори у злато снагу у семе будућег језика који ће царовати васељеном...

РАСКОВНИК НА ЈЕЗИКУ

ЧУДО

Туђи богови. На небесима.
Мртви се из гробова дижу.
Изједених тела. Сијају кости.
У пескуши. Као жар. У ватри.
Искочили смо. У сумрак. Из
наших конака. Јадиковка
у пустари. Злогука и тужна.
У устима нам јагода. Ко рана
крвава. Страшно чудо је.
Пред нама.

СА ОСТРВА БЛАЖЕНИХ

Мала црвена тачка. На мом
лицу. Заборављен памтивек.
Око уморно. Сеновито.
Дубоко под земљом. Твоје
тело. Скривено. Гњида.
Лешина. Зора. Сјај
ишчезлих легенди.
Пробудио сам се. У кући
затрављеној. Јарост нека
напољу. Са острва блажених.
Снажан јаук пацова.
Криковима безнадним.
Излуђују свет.

РАСКОВНИК НА ЈЕЗИКУ

Буку Караџићу

Ни сна у оку. Ни хлеба. У
устима. Над колибом од блата.
Зорњача изгрева. И дивљи
петлови. Најављују дан.
Заборављам. Све што улази.
У историју. Горки сок
оскоруше. Хук ледене Дрине.
Туђинске су речи. Млински
камен. О срцу. Свет се преко
штуле. Прелама. Путник.
Уз небески стуб ослоњен. У
вадивек си кренуо. По јабуку.
Од злата.

*

Олујни огањ буне. Зелена
звер. На коленима. Сунце.
Над Србијом. Разлистано.
Снујеш. Мастилом од барута.
По брезовој кори. Из тамног
Вилајета. Ненавидник вреба.
Вукодлаци говора неразумног.
Век је на почетку. Време у
пеленама. Пиши као што
говориш. Светлосним
брзописом. Расковник ти.
На језику. У рудокопу.
Дарованом. Чаровите песме.

Фебруар 2008.

ПРЕД ПОТАЈНИЦОМ

Глас унутарњи. Звездани
зов. Одзвања. Где је кључ.
Загонетке. Из реске речи.
Источен.

Пењем се. На врх планине.
Ка твојој колибици. Змијски
путеви. Запретани. Глупна је
ведрина. У нама. Блаженство
неуништиво. Клекнем пред
потајницом. Јаросног бога.
Искушавам.

ИЗ ТВОГ ВРЕЛОГ ДАХА

Дођи. Не осврћи се. Моћан је
Говор крви. Љубавни нектар.
Из наших жлезда. Извире.
Све се распрскава. И реч. И
јаук. Креснице. На зиду
невидљивом. Звони
несаница. Из твог врелог
даха. Осваја ме поноћ.
Распомамљена.

РАНА. РЕЧ. И ПЕСМА

Растку Петровићу

Из предворја раја. Зелено злато.
Исијава. Миришу жлезде младића.
У тами. Тврда је земља. Под твојим
ногама. Врело гвожђе. У шаци.
Шта је историја. Где Каледонија.
Између нас и Бога. Рана. Реч.
И песма.

*

Пред хладним језером. У маглини.
Наједном љубавник. Црног тела.
Очију уплахирених. Грудва си.
Крви и меса. Звездоломче мој.
На друму. Без датума. Звер у
невремену. Заносна и жедна.

*

Разбијено огледало. Морска
пена. У уху. Глас твој одјекује.
У кристалној кули. На лицу
моме. Плава модрица. Ишчежава.
Коњи галопирају. Небеским
путевима. Несталне понорнице.
Без краја и конаца. Уроњен у
своју мркину. Ока непомућеног.
Смер си. И светионик. Друмовниче
наш. Несмирљиви.

ПУТ ЧАРОВИТЕ ГОРЕ

Кренимо најзад. Иза ових бедема.
Црвена магла. У нама. Време
бестијаријума. Ледену реку
сањам. Гују на месечини. У
овој безданици. Међу слепим
совама. Док ти жар распирујеш.
Усамљен. Крај ветрењача.
Кренимо. Одмах. Кроз пламену
капију. Пут чаровите горе.
Крај затрованих извора.
С горким укусом. У устима.

ГЛИНА

Утварна музика. У напуштеној
изби. Звезда. Песма. Крв.
Гањаш своју сенку. Заточниче
речи. Жар ми под ногама.
Змијски отров у срцу. Изгубљен.
По једну стопу узмичеш. И не
плашиш се. То је твоја
постојбина. Дар језика. Ја сам
звер. У свемирном оку. Огањ
који прождире. Трудне басме.
Чиста глина. У ђавољој
шаци.

БУДНА ПЕСМА

Хладни ветрови. Месечева
катедра. У зачараном кругу.
Језика и света. Као слепи пас.
Са трулим зубима. Трчи.
Инородник. Гризу га пијавице.
Плач речи обасјава. Све је ту.
Логос. Воњ. Кулисача. У
омаи сам. Муцава муњо говора.
Сунце залази. Размичу се
небеса. Анђео-дете насмешено.
Будна песма.

ДОК ПЉУЈЕШ КРВ

Радету Драинцу

Мрачне су степенице. Према
звездама. Језик ти је. Под земљом.
Друже. Драинче. Ледне капи кише.
На лицу. Видим змију. Стабло
видим. Смрт насмејану. Док пљујеш
крв. Због поезије. Северно од
Канарских острва. Олујно време.
Црни албатроси. Наша словенска
душа се. Распрскава. Као балон.
Из ока. Цури гној. По хартији.
Девичанској.

*

Отворио си ми. Бандитску душу
песника. Морски вуче. С Колумбовом
билијарском куглом. На глави. Изнад
огњишта. Пламса. Реч и крик. Топи се
људско месо. Под сивим небесима.
Дактилографкиње. Мале каприциозне
жене. Показују нам. Своје модре гаћице.
Кужне љубави. Из велеградских предграђа.
Бели се. Снежна дојка Арарата. У твојим
сновима.

ИЗА ЦРНОГ ЛАБУДА

Будим се из кошмара. Ко
ватрена дуга. Твоја коса. Цвет
у камен урезан. Име непознанца.
Ми смо мрестилиште. Глад
и постојање. Зебња необуздана.
Моје тело. Под сунцем. На
храм замирише. Неопевани
предели. Загонетни Хераклит.
Отварају се шуме. Као празна
кажа. Иза црног лабуда.
Грозна куга. Зева.

БОЖЕ МОЈ РАВНОДУШНИ

Крик изгубљеног. Из извора.
Под стаблом. Из зрневља.
У земљи. Хајке неописиве.
Крваво ходочашће. Поцрнели су
путеви. Под мојим стопалима.
Ни труна спокоја. У вртложној
олуји. Скратио се дан. Пред
очима невиних. Шта је памћење.
Боже мој равнодушни. Слово
написано. Трагаш за огњиштем.
Ходом вековитим. Твој сам
поузданик. Ревнитељу свемирни.
Пљусак у пустињи. Најжешћи.
И најлуђи.

ПСИ ЛАЈУ

Бранку Ве Пољанском

Озон у плућима. Муња
засветлуца. Свет је по вашој
мери. Гладни зенитисти.
Пољупца ватре жељан. Устајем
из постеље. Градови једу
људе. Горе житна поља. Уморном
руком. Разгрћем. Рвеник
небески.

*

Сањамо пред истом провалијом.
Опаке окуке. На звезданом
друму. Прозирно зимско јутро.
И пахуље снега. Испљунуо си.
У око улице. Гнојни чир. Из
дроба. Сневниче јуродиви.
С шакаловим зубима.

*

Под сунцем лежиш.
Језика развезаног. Велики.
Ружни коњ. Стоји ти. На
путу. Неслућени су шумови.
Говора затомљеног. Где је зов
дивљине. Зов је и љубави.

*Банке и кланице. Раде нам
о глави. Оловна крв. Тече
у жилама. Из ока Луцифера.
Златно теле гледа. Пси лају.
А песници певају.*

ИЗ РАСПОЛУЋЕНОГ ЈЕЗИКА

ТИ СИ КАЈСИЈИН ЦВЕТ

лове ми срце трозупцем
хомер

змија

етна

невидљиви силници
из протеклих векова
жена феничанског морепловца
мрав

у трави

изгубљен

надолази фисон
крваве валове ваља
рибље очи нас гледају
из бездна

ти си кајсијин цвет
пред зору запаљен
руком

фра анђелика

АЛЕКСАНДРИЈА

лети

лети

недосежна небеснице

сачекаћу те

пред расцепљеним језиком

непогоде

рашчињавамо се

дан и ноћ

око и ухо

из кристалног гласа ветра

дах кавафија

у вртлогу

избезумљујућем

додирујеш ме

крилом

податна

александријо

ГРАД

посматрао сам
 овај град
 испод дарежљивих
 пламичака светлости
 модро се сунце
 у реку
 стропоштава
 голуб
 човек
 и коњ
 на таласима
 сивим
 бродари вековити
 исплазили језике
 с нежношћу
 и
 ТОПЛИНОМ

СУНЧЕВ УГАРАК

запали светлост
 у себи
 сунчев угарак

као риба
 у води

као дете
 у колевци
урежи своје име
непојамна је тама стикса

растављамо ствари
и срца
 окужена
 поморанцом пакленом
изнад горког раја
 муње олистале
пламени благослови

узви моје речи
и дах мој
у звездане кристале
претвори
светле гримизне метафоре
у купиново вино
у чиру човековом
зауостављам
пчеле олујне
дионисову светковину
земљотрес руши градове
у крик
дроби говор
из распопућеног језика
капље
сребрн мед

ТИ СИ ДАХ ЈАГОРЧЕВИНЕ

на зеленом зиду
 амазон
 исцртан
видим муње
 и стабла
цркву у недоходу
извор па звезде
невесту
 спремну
 за венчање
велике
 тужне очи
речнога пацова

цвета жива рана
на земаљској кожи
твој лик
 крај огњишта
гладно огледало
ти си дах јагорчевине
језик
 непотрошен

ЗВЕР

из црне рупе
 црна сова
 хуче

а месец
 наједном

поста
 као крв

чујеш ли крике
с пољана блажених
ко змија се вину
пламен с крова куће
на врату моме
 дахће
 дивља звер

ИСКОП

црно сунце
 над виситором
с пролећним мирисима
с воњем паљевине
полом је унаоколо
мистерије крви
на небу
 огањ зелен
дивље речи силника
у срцу нам
 белег
распети
 ноћ ишчекујемо
сатанску светковину
ископ се приближава
из плода
 из раселина
нема више градинара
хијене су
 на нашим траговима
мразне реке
 из рајског врта
где је око божанско

април 1999.

3HAK

ПОДИГОХ ОЧИ
 к небу
ПЛОВИ БРОД У ВИСИНИ
СВЕТЛОСТ ПРОЖИМА СТВАРИ
 прах и таму
сваког трена
 мирис руже октобарске

ишчекујемо
пустињску фатаморгану
тебу са седам капија
песника прогнаног
из расточене земље

ти си
жеђ за осамом
знак чаровити
богињо речи
творачке

РАЈ ИЗГУБЉЕН

ја сам звоно господње
његова реч
 и дах његов
невера је близу
 неумољив непријатељ
заборављаш свакодневицу
млаке кише мезије
извор у планини
убери од злата јабуку
 мир нам души
гаси се срце
у грању олисталом
 рај изгубљен

УКРУГ ХОДАМ

укруг ходам
 и дан
 и ноћ
луде нас девице
 призивају
ти већ црташ град
 на ђавољој кожи
паклену содому
одједном
 на црном друму
истеривачи зла
 голуб и гусеница
умилна песма
 из недосежних висина
ридају као ветрови
 деца божја

ТЕ РЕЧИ

те речи

безумне

зелене горонтуље

из уста искачу

затим

запретане

у мирисном мразу

гласне времењаче

нашао сам их

у говору

тамне и непрозирне

пустињске лисице

молитве

илузије

ДОК БОЖАНСТВА СПАВАЈУ

лелујава нам паучина
 видике прекрива
пакленик похотни
 у костима
гвоздена кринка љубави

у врели летњи дан
 излазиш
трећа инкарнација јуде
 жртва подозрења
док божанства спавају
 беспомоћно
у нашем живом месу
 гавранови
црвеним кљуновима
 зобају
жар пожуде

ИЗ СЕНОВИТОГ КОСМОСА

зелене стабљике пшенице
у твојем оку
мајска студен
огледало заноса
змије су свукле кошуљице
у тами
амор и психа
на зренику
јединство двају светова
изронила си
из сеновитог космоса
с голубовима
с малим црвеним мравима
на лицу

ВЕНЧАЊЕ

из морске пене
 ниче сребрн град
сан предака
плод страсти
 градилачке
посејдон се
 са земљом
 венчава

омађијани
 зовом воде
свадбени отров
 испијамо
испод кристалних
 сводова бајке
веје
 васељенски жар

ГЛЕДАМ И ВИДИМ

узнемирен зебњом
 усправно корачај
расту деца
 из корена
 из муња
градови светлости
 са песмом на уснама

гледам
 и видим
ветар и пуполке
поља зреле ражи
у озвезданом простору
градитеље речи

ПИТАГОРА

дрхти пламен свеће
на црвеном ветру
мачем и крвљу
порушио си стубове
делфијске
уписао ме с боговима
које нисам желео
међ људима
међ изворима
песници и обајници
стајњак
кремен
гнус
олтари оскрнављени
у шакама вода гори
питагора син мнесархов
краде нектар
небески

ЖЕТВА ЖУДЊЕ

тече жуч
 из твога тела
тутње
 месечева кола
гледам у оловно лице
 микеланђела
наталожила се тама
олупине
 таласи
страст зазидала очи
тај цвет
 нестваран
 у твојим ноздрвама
буди сумњу
 болест раскринкава
ти си пламен
 хитнут у историју
жетва жудње

ВЕНЕРА

у сну видим
таласе и хридине
на острву беспутом
 златан град
а она крај тебе
непомична
 нечујна
венера фидијина
испловила
из прозрачне чистоте
грчког језика

ОТКРИВАЈ

у својој утроби

откривај

жар говора

птичије гнездо

крај утреника

пчелу на уснама

сјај

божанских

речи

ТАМО ГДЕ ГОРИ

бели гавран
 бдије
гост нежељени
 пред нашим
 вратима
тамо где гори
 алфа и омега
непрозирна реченица
запитао сам самог себе
где је небески народ
у покајници
крај огњарице
пред пламним
 жртвеником

ИСПОД ТРУЊА ГОРЧИНЕ

чека нас

лековит дан

језик исцртава

јутро

моћни крвоток речи

врутак светлости

стрепња треперава

посрћући кренули смо

к њему

незаустављива је вечност

звездани трагови

на песку

небеса

црноплава

испод труња горчине

рже коњ

тројански

ОДГОН

наша земља је
 на видику
у јесењем сутону
 змијска кошуљица
 светлост срџбе
у грлу
 глас се
 заледио
звон потајца
 из ране
препелице нам се
 у жилама
 паре
можеш ли
 још увек
реч одгон
 да изустиш

У СМЕРНИМ ВРЕМЕНИМА

сунчева крв
 у твоје вину
страшно чудо
можда уд
 анђела
у смерним
 временима
дивна експлозија
над тмастом гором
плашљив
 звезда
 сјај

ГРЛИМ ТВОЈУ СЕНКУ

у ноздрвама ти тама
и горчина
млаз млека низ лице
роси жедну земљу
пада
пада
снег
хладно сечиво црнбога

грлим твоју сенку
вечно-женско
у ђавољем крилу
издан пева
око мртвог сокола
излуђује дан

ЖЕТЕОЦИ МАГНОВЕЊА

читај небески сунчаник
време сновидности

змија
стављена

у круг

име је божанства

твоја астрална светлост

пупољак заведен

у лажној алхемији

видео си пут

лековит

мирис привида

жетеоци магновења

крај извора

узаврлог

порађају песму

У СРЦУ НЕВИДБОГА

ЕВО МЕ

Ево ме. Опет. Пред лицем
Његовим. Са подигнутим
рукама. Из ноћи. У ноћ.
Пониру речи. У мирис
пламена. У наранџе жар.
Кошмар. И. Несаница.
Песме ми. На уснама.
Говор. Земље зачаране.

КУЋА

Чучи чума. У оцаку.
У црнилу. Црно шара.
Ја сам глогов трн.
Из небеске безданице.
Падају драгуљи. Духови
предака узнесени.
Жар-птица. И пламен-змија.
У оку одојчета.
Кроз димњак. Потајице.
Недокучно. Дише кућа.

ПУСТЕ ГРАДИНЕ НАСЕЛИЋЕМО

Глас наш. Водоскок. Небесни.
Вечно доба сјаја. Брескве
у храмовима. Дозревају.
Ненадана епифанија. Закопали
смо оружје. У оранице.
Осеменили земљу. Многа сунца.
Круже око наше главе. Речи
непоткупљиве. Пусте градине
населићемо. Крвљу.
И нежношћу.

ЗАЗИДАЋЕМО ТИ СЕНКУ

Крочиш. Преко црвеног
прага. Преко огњишта.
Магла зоба земљу. Здухача
што из снова. Избаса. Такав је
закон. Бледозелена лимфа.
У срце. У муклу кост се.
Стропоштава. Ноћ дише.
У продолу. Застао си. Као
вечерњи облак. Као пламен.
Пред водом. Чуваш своје
име. Краљевски знак. На
челу. Зазидаћемо ти сенку.
Речи сновидне. Утулити.

НОВУ ПЕСМУ ПЕВАМ

Спаљујем своје тело. На
језерској земљи. Планина
гута. Остатке мојих
снова. У песме сам се
преселио. Зрно небеског
грозда. Хлеб насушни.
Улови моју сен. Међ
ровцима. Међ кртицама.
У лесковој дубрави. Нову
песму певам.

УСКА СУ ВРАТА СМРТИ

Светлост ти се. На лицу.
Гаси. Молитва источника.
Уз грану. Маслиновог стабла.
Сенка човекова. Ловац и његов
плен. На видику. Бели анђео.
У јесењој свежини. Чујем.
Хук водопада. Дечака са
плавом свиралом. На уснама.
У сумрак. Поново ти кажем.
Уска су врата смрти.
Сан је. На почетку.

ТИ СИ ПЕГАЗ

У црним ковчезима. Са
заставом тророгом. Долазе
волшебници. Златних руку.
Господари крви. Бог им се
притајио. У мошницама.
Слепи творац. Пробуђен.
У невреме. Ти си Пегаз.
Олињали. Сенка жудње.
Под липовим стаблом.

НА РУЖИНОЈ ЛАТИЦИ

Отичу лањски снегови. Са
твог чела. Ноћи су мркле. И
немоћне. Чамимо. У замковима
невидљивим. Вечна нас мајка.
Рађа. Из камена. Из цвета.
Крај врукта. Озраченог.
Незадржива плодност. Семе
Ураново. На ружиној латици.
Бели се. Твоје тело. Са маском.
На лицу. Страст. Мимикрије.

У СРЦУ НЕВИДБОГА

Црвени сјај понора. Отровно
семење. У сновима. Такво је
предсказање. Инвазија скакаваца.
Земља хранитељка. Саградио си
кућу. У срцу невидбога.
После плодовитих киша. Жубор
издана. Исконских. Мирис
меда. Опипљив жиг живота.
Иза гранчица. Расцветалих.
Зелено лице Изиде. Искрсава.

ИЛУЗИЈА

Нисам више сам. У замку
залеђеном. Сребрн ме глас.
Зазива. Небо смерно. Сова
ушара. Из борика. Заустави.
Тај крик. Песму с крста.
Запаљеног. Грчеве љубави.
Ћутњу заветницу. Уз
море. Влажан ветар.
Инорог на видику.
Вечност илузије.

ЛАБУД

У нашем телу. Отрови.
Крвожедна месечина. Узми.
Узми. Орах. Артемиду.
Демонску ватру. Запали.
Кћер дрвета. Онда почуј.
Рођајни крик. У мрклини
Лабуда што седи. На
јајету. Божанском.

ДУГА ЈЕ НОЋ

Дођи. Осветли земаљске
градове. Чистом светлошћу.
Раскриљују нам се кости.
Попут цвета. Противни
ветрови. Из душе дувају.
Дуга је ноћ. Време одгођено.
Луди вилењаци. На лединама.
Из твога длана. Храст.
Комешају се анђели. Пред
мирисом олује. У утроби
вучјој. Црно сунце. Спава.

ЧАРОБЊАК

слетео с крста с црвеним
зрњем на језику у сан у
град под пипцима сатурна
начинио рупу на небу са
својом женом моиром
сећаш ли се западно од
брежуљка шчепао штакора
у земуници у медвеђем
брлогу затрављени човечуљак
епименид песник и
чаробњак

ЗАГОНЕТКА

Тече крв. Плавичаста.
Леонардо. У канцама.
Својих механичких лавова.
Већ сам то одсањао.
На јужном небу.
Јасан траг. Гоне нас.
Раоник. Усов. Катедрала.
Анђели смрти. Невидљиви.
Спаваш. Пацови оглођу.
Ртањ. Попију ти сву
лимфу. То је. Загонетка.

РЕЧИ НЕИЗГОВОРЉИВЕ

Отворио се. Дивљи нар.
Ветрови Закарпатја.
Престрашен. Над твојим
телом. Стојим. Хумке
Дакије. Црвени коњи.
Из недоступа. Панична
звона. Цркава у пламену.
Бришем ти крв. Са чела.
Речи. Неизговорљиве. Из
грла извлачим. Где је сад.
Сан соларни. Божја мисао.
На трновом венцу.

У РУЦИ ТИ

У руци ти. Месечев штап.
Кћери Мисирска. Утроба
пацова. Избледела на сунцу.
Скакавци се. На земљу.
Обрушавају. Утварни ратници.
Божанског Рамзеса. Осећам
мирис људи. И мирис. Дивљих
звери. У мрклини. У оку
твоме. Глад. И куга.

КАП КРВИ

Узимам перо. Небо се срушило.
Раух. Реч. И. Дах Божји.
На твојим уснама. Грозница
звездана. Између маслачка
и свемира. Песма-светлост.
Зрно росе. У оку. Рекао сам.
Сакупљај латице. Са јабуковог
стабла. Баци семе. У земљу.
Већ видим. Кап твоје крви.
На трну. Ловоровом.

ТО ЈЕ МУЉ ИСТОРИЈЕ

Тегобан је пут. Неомеђене стазе.
Пуне препрека. Где си долино
краљева. Отвори мирисна
уста. Прогутај сперму. Крв.
Истина је у костобољи. Црвени
потоци. Оперу паучину. И
стрв. Златне престоле ваљају.
Ка мору. То је муљ историје.
Жедним. Изнад фараонских
ноздрва. Фркћу гојни пацови.
У пепељуши.

МЕРА

Док се будиш. Ледени
месец. Запонци Свемира.
У замућеној глави. Утве
златокриле. Онда долазе.
Црвене оргуље. Дан у
вучјој кожи. Родница
набубрела. Удахнуо сам.
Јутрос. Грумен земље
мирисне. Гранчицу
маслинову. Меру.
Постојања.

АЛ-ХАДИР

Кроз безмерје. Плаветно.
На златној риби. Бродим.
Ка дому свом.
На граници света.

Прождрљив пламен.
Вода запењена.
Бруј столећа.

Зелени човек .
Ал-Хадир.
Заштитник путника.
У зденцу.
Животодајном. Окупан.
Са огртачем. Од лишћа.
Бог река. У рају је.
У материци. Мајке.

НА БОЖИЈОЈ СТАЗИ

Низ бело обзорје. Гле! Коњ
љубичаст. Са Моцартовом
главом. Подврискује. Ја сам
урок. Каже. Очњак анђела.
У кривом огледалу.
Прождрљиво привиђење.
Њиву овса попасе. У дану
пепељастосивом. Копривом
месец. Ожари. Знам. Нож
га чека. На божијој стази.

ЖЕСТ

Гледам пламен. Кап крви.
На олтару. Кристална
кошуљица. Плода. У твојој
руци. Црни камен.
Кибеле. Чаротанко фригијска.
Сневаш. На Палатину.
Земни ти прах. Призива.
Жест љубавни.

МИСТЕРИЈА

Небо и земља. На мојим
длановима. Мукле. Дивље
звери. Разглобљена синтакса.
У грло урања. Жедан си
крви. Као болесни Вергилије.
Очи склапаш. Освестили се
ствари. У земљи Хиперборејаца.
Куга. Из непрозирних слова.
Мртве речи. Златни звон
мистерије. На твојим се
уснама. Распламсава.

САКРАЛНА ИДЕОГРАФИЈА

Све је ту. Врата тајновите
земље. Смук. Рачвастог језика.
Талес са својим следбеницима.
Сањаш. Скрињу сабласну.
Стршљена светлуцавог. То је
живот. У оази. На папирусима.
Сакрална идеографија. Велика
мајка писма. У твојим жилама.
Тек. Црвендаћ. Распеван.

САМО ЈЕ ПОБЕДА ВЕЧНА

Кап росе. На мојој глави. На
рукама. Сазвежђа гусеница.
Седам планета. Око сунца.
Завејан цветним сметовима.
Видим. Липу. Глад. Девицу.
Ишчезава ноћ. Дечији гласови.
Крај локвања. Свици. Жешћи
од Еола. Господара ветрова.
Небо разасуто. Над пољима
маслачка. Само је победа
вечна. Кажем. Са златним
бодежом. У грудима.

КУЦНУО ЈЕ ЧАС

нахранио си планету
нестварним градовима
пролећним праскозорјем
из купинове вреже
кликује безумник
у костротној хаљини
анђео у пољу
помрачење света
пронађимо се
у зеленом безмерју
у речи осакаћеној
куцнуо је час
оргазма

ИЗГОВАРАЈУЋИ ЈУТАРЊУ МОЛИТВУ

РАЈ

наш брод је испловио ка огњеној земљи
гроза осваја кости
гоњени моћним ветровима
у магновењу океан прелећемо

у поноћ оробисмо наранцасту планину
под јужним крстом с лисичијим јазбинама
буди спокојан опроштено нам је
мртви спавају у љубавном рају

ЗОРА

освануо је још један дан
разастрт преко нежних ствари
као кап росе на божјим уснама
заблистала је зора

буди гром у сенци јабуковог стабла
оловно сивило пред очима
препознајем твоје кћери с белегом на челу
тајанствен језик жеравице

САН

изгубљене су речи што нас обасјавају
зелене ведре чисте
зинули бездани у срцу запретаном
као сибирска студен

срећан што спавам с гавранима
у кишној локви на мразној угарници
мој сан бичеван вијорином
свикао на изгнанства

СТУД

боравећи на високој гори с јеленима
не слугиш сенке на пустој плужини
црни лабудови из подземних устава
омађијали су ти песму

онако ко што приличи боговима
ослушкивао си градове премеравао океане
језна студ светлуца у твојим очима
речитија од осветољубиве бајке

тамо где пламте модре небеснице
осећаш ли ране језика заборављеног
тајни извори шуморе у дубравама
из плоти реченице подмукло пророчанство

ИЗГОВАРАЈУЋИ ЈУТАРЊУ МОЛИТВУ

го сам изашао из утробе матере своје
светлине знамен међаш живота и скончања
зима би у самотним собама
пурпурна крв јутарња измаглица

туђин сад у земљи подивљалог шимшира
где звоно надгорња поноћни пев ћука
изговарајући јутарњу молитву озарих се
опет си ту светлости божанствена

МАХНИТО ХОДОДАРЈЕ

МАХНИТО ХОДОДАРЈЕ

Корак по корак. Ка црној
вртачи. Грозница нас успорава.
Сенке јесењег злата. На путевима.
Дисање јаребице. Ветар рађа
светлост. Преко седам јаруга.
Махнито хододарје. Глава нам
у облацима. У теби свиће
језик. Поставља загонетке.
Прени се. Паклени несмирниче.
Ослушни откуцаје срца. Заори
Земљу мразовиту. Леден ти жар.
У оку. Крвава пена.
На уснама.

СЛОВЕНСКИМ БОГОВИМА

Две лобање у трави. Човечија
и коњска. Храм Световида. На
Рујну. Храстовим огњем обасјан.
Жреци очију затворених.
Призивају бога. Пуне се пехари
крвљу. На жртвенику. Из жбуна
перунике. Змијин сиктај зове.
Подарите нам главе жртава.
Мачеве крвљу оросите.
Словенским боговима прија.
Крв хришћанска.

У ГОРИ НЕДОСТУПНОЈ

Зима смењује јесен. На твом
лицу. Под стаблом јабуке. Срдит
Сварог седи. Да ли ме чујеш.
Ратниче јуродиви. Устани.
Расани се. Гласна је реч. У
снежној тишини. Ране су
отворене. Мирис крви опија.
Никог нема. У песми. Утрнуле су
светиљке. Зар си заборавио.
У гори недоступној. Јасновидац
чара.

ДАНАС ЈЕ ТВОЈ ДАН

У језеру слеђеном. Моја
звезда гори. Живо месо језика.
Пехар пун медовине. По софри
храстовој. Гледај. Пада снег.
Из ветра закарпатског. Бледо
лице девице. Устани. Окрепи се.
Данас је твој дан. Извади нож.
Из каније. У златну Перунову
браду. Пљуни.

РАСИПАЈУ СЕ РЕЧИ

Миришу храстови. У
гори чаровитој. Глогов нам
колац. У срцу. Не верујем
у тебе. Дажбоже дародавче.
Нису разрешене тајне. Над
ископаним гробом. Расипају се
речи. Ко снег. Из песме.
О полку Игорову. А рат нам
стиже. Са пролећем. Лагано.
Попут мачке.

ДИВ

Зачет међ зверовима. Усамљен
див корача. Трозуб му изнад
главе. Испуњен муњевином.
Поскок неспокојан. Где тражиш
коначиште. Бојниче невидљиви.
Цео свет је варка. Ходаш стазом
утртом. Са срцем острвљеним.
У вукодлака претворен.

ТИ ШТО ОБОЖАВАШ ДЕМОНЕ

Видео сам маглу. Црни зној.
На ждрепчевим сапима. Крвав је
месец. Над дубравом. Сурови
Варјази. На нашим границама.
Угаси свету ватру. Мемљиве
могиле. На истоку. Ево где живи
кртица. Чудотворка. И Перун.
Бог олујног неба. Заувек
заборављен.

МОРАНА

У заумном говору. Немушт
Врачар. Вреба. Некрштени
дивљаци. На мразним путевима.
Узми белу кошуљу. Траву
невиделицу. Злато испод ноктију.
Сакриј. Мутне године пристижу.
Време садашње. У времену
прошлом. Звезда ти на челу.
Догорева. Морана. Богиња
крви жедна. Чека нас.
Пред вратима.

У СМІРАЈ СУНЦА

У смирај сунца. Чрнбог
гони Белбога. Црвен ти знак.
На челу. Реч сликом описана.
Пуна срца. И чисте савести.
Лицем. Небу окренут. Отварам
Седам храмова. Зазиданих.
Најежен. Од вечерње хладноће.

ГОЗБА

Утве златокриле. Из вирова
узлећу. Кротке невесте. Из
постеље свадбене. Цедиш слад
из чокота. Сунчев гној. На
уснама. Из ражене чорбе.
Рибља глава вири. Гозба је
наша богата. Младо месо. На
жртвеној трпези. У дрвеним
чашама. Крв с медом
помешана. Гладни нам богови.
За храстовим столом. Пијане
богиње. На златним трonoшцима.
Огањ главу сажиже. Час црвен.
Час црн.

НЕСТОРОВ ЛЕТОПИС

Зла су времена. Пред вратима.
Огњене бакље. У житном пољу.
Тамноцрвени увор дана.
Не знајући. Распоред ствари.
У тамнилу недокучивог света.
Лутам. Гладна су уста. Врача
распамећеног. Жарни му
бич. У руци. Обнажена божица.
У сенику. Нико то не наслућује.
У подивљалом сказу. Блиста
неисказиво. Несторов летопис.
На глави једнорога.

ЈЕЗИК СЕ ИЗ ЛАВИНЕ ИЗЛИВА

СНОВИ

Сенка крвава. На твој
лицу. Страх неизречни.
Мој једини траг. Дивљи ми
снови. У песмама. Поноћни
обајници. Будим се. У
златном замку. Са ножем
у устима. Леден ветар
дува.

ПОД МРАЗНИМ УЗГЛАВЉЕМ

Сишао сам дубоко. У тамни
трбух земље. То је нов
почетак. Свилен ми гајтан
у руци. Знамење чудотворно.
Црвеном бојом. Премазани су
мртви. Њихова реч осваја.
Тамо где лежиш. Под мразним
узглављем. Јаросни крик се чује.
Језик извучен из каније.
Љубавна попевка.

И ЗАМКА И ЗВЕР

Видим светињу. У пламену.
Са обронка града. Звездане
виситоре. Ти си семенка.
Исклијала. Из црног камена.
Гром распеван. Постојиш.
Од искони. И замка. И звер.
Границе се растачу. Гујин
нам јед. У срцу. Крило
анђела. Откинуто.
На распелу.

БАСМА

Цветала је земља. У пакленој
тмуши. Креснице невидљиве.
Хтео си ненадано. Слепог
оружара. Реч злопаку. Тихо
развенчавање. Напуштени су
замкови. Великих сневача.
Тајни језик. Из мене проговара.
Све је привид. Над жртвеним
одром. Ишчекуј незлобиво.
Расап крви. Басму
благовести.

ЈЕЗИК СЕ ИЗ ЛАВИНЕ ИЗЛИВА

Ивањски кресови. У твојм оку.
Псалми ружичасти. Изнад мене.
Мир. Грими́зни зов ћилибара.
У знојним шакама. Дрхти.
Светлост јутра. Све постаје
сан. Расцвала тратинчица.
Кажем ти. У поверењу. Све
постаје реч. Багрем и белоушка.
Језик се из лавине излива.
Горди гороломник.

ИЗ ОКА СНОВИДЕЋЕГ

РЕЧ СЕ РАСЦВЕТАВА

У врту сеновитом. Муња
олистала. Зов Недођије.
Када се пробудим. Волшебниче
злоћудни. Копни лањски снег.
Прети да ме прогута. Гнојна
недоумица. Знак зоре. На
речнику. Плам обредне
мантре. Долазиш. Пред јутро.
Похотна обноћнице. С пеном
међ зубима. Реч се расцветава.

КАО ЗОРНИ ЗНАК

Злопак је глас господара.
На твојим уснама. Псовка
неизбежна. Тамо где кључа.
Моја глад. Жарни путокази.
И дан и ноћ. Нове заваде. С
туђим боговима. Узећу твоје
речи. Крвљу пошкропљене.
Дивљим заносом. Осветниче
свирепи. У свет пристижеш.
Као зорни знак.

ИЗ ОКА СНОВИДЕЋЕГ

Жваћемо траву скорелу. Црни
пси на видику. Сени заблуделе.
Ти си Гилгамеш. Успаљени.
Пролећна невеста. Са змијом.
У коси. Шумори потајница.
И звезда подрхтава. Гробови
заборављени. На твојој утрини.
Жубор живе воде. Погубне
чаролије. У ложници. Иноча
буновна. Храм подивљао. У
осами. Из ока сновидећег.
Родиће се. Песма.

НАГОСТ НЕВОЉНИКА

Поздрављам вас. Године
безнађа. Демони лутају.
Вашим путевима. Вук
и јагње. На столу. Рука
Луцифера. Видим ли.
Црвене лешеве. У сну.
Помрачење. Лов започиње.
Исконски вапај. Из дивљине.
Нагост невољника. Ти си
жуд неумитна. Оно што
недостаје. Трчиш нам. У
сусрет. Огањ под ногама.
Крв се слива. Низ лице.
Роси. Посни камен.

БУДИМ СЕ ИЗ КОШМАРА

Ловори. На смрт миришу.
У твом обнаженом срцу. Гојни
пацови. Затровали снове.
Планета се порађа. Ко зна који
пут. Горка нам земља. Под
језиком. Црни сунцокрети.
Цветају крај узглавља.
Будим се из кошмара. Синови
алхемије. Три чедне девице.
У вашој постељи. Зубље
несагориве.

ПОЉУБАЦ ОДУВАНОГ МАСЛАЧКА

Упркос свему. Семе у
колевци. Благо невреме.
Именује дан. Знаш ли
шта радиш. Незнанко
нестрпљива. У око Фауста.
Гураш. Трулу кост. Мраз
наслућујем. Бледи пејзаж
вечности. Златни скакавци.
Лебде у сунчанику. Ја сам
бездан језика. Пољубац
одуваног маслачка. У твојим
ноздрвама.

У ТРОЈИ ОПУСТЕЛОЈ

Са зубима кравим. С кресницом
на челу. Режи гладна звер.
Срце ми избезумљено. Ти бежиш.
У сан. У цвет рузмарина. Тамо
где је бог. Са златном гривном.
У уху. Кључа жарна лава. Свуда
само питања. Сабласне сени.
Откривају тајне. Смирује се дан.
У Троји опустелој. Хомер онемоћали.
Под маслином спава.

ГРОМКИ ГЛАС ЗАРАТУСТРЕ

Неме хорде. Пред завесом гвозденом.
Тамо где их не очекујеш. Одгон
погибељан. Куд ћеш гороломниче.
Ископали смо. Ратне секире.
Ничеову главу. Дозвали. Из утробе
коња. Не можеш да утишаш. Громки
глас Заратустре. Пржи нас пламен.
Његових гласница. Отров искушавам.
Речи блуде над провалијом.
У костима. Зима.

ЛЕЗДЕ НЕСМИРНИЦИ

Пламна несанице. Опет смо.
На почетку. Жива рана. На
теби. Знак Водолије. На
тајној сам вечери. У замку
недокучном. Скитнице. У
месечевој сенци. Земљу
целивају. Стрвине у логу.
Језде несмирници. С псећим
губицама. Киша. Жуч. И
мед. Твоја је грозница
моја скрб. Запали ватру. У оку
вилењака. На нашој трпези.
Само горки хлеб.

ЈЕЗИК ЈЕ ПЛАМЕН

Паклени снови. Смрад
цивилизације. Крв бога
раскомаданог. На твојим
длановима. Попут нежног
цвета. Језик је пламен.
У олујној земљи. Разара
и прочишћује. Из жарне
лаве извире. Трчи. Трчи.
Ка дому затрављеном.
Између тебе. И памтивека.
Златна се књига.
Разлистава.

ИЗВОДИ ИЗ КРИТИКА

Мишљења сам да ће добар део младих београдских песника ускоро стасати у изразите песничке фигуре. Од њих зависи колико ће се они развијати и какав ће њихов продор бити на ширем плану. (...) Ето, пре неколико дана добио сам књигу *Киберно*, младог београдског песника Мирољуба Тодоровића, која ми се необично допала.

(Душан Матић, „Борба“, 19. април 1970.).

Први пут од појаве надреализма, двадесетих година, можемо, са тражењима Мирољуба Тодоровића да с радошћу утврдимо поново хватање корака српске поезије са истински авангардним тражењима у свету.

(Оскар Давичо из рецензије збирке *Наравно, млеко, пламен, пчела*, „Градина“, број 10, 1972)

Аутор ове збирке Мирољуб Тодоровић постао је појава у нашем књижевном животу. Он се годинама бави експерименталним облицима поезије у нас, и често сам представља различите нове правце неоавангарде.

Овом књигом Тодоровић доказује да су га експерименти довели до озбиљних песничких резултата. (...)

Циклус *Свиња је одличан пливач* назван је алеаторном или стохастичком поезијом. Процеси којим је песник долазио до ових својих текстова, могу бити занимљиви или не, али овде имамо посла са једним генуиним осећањем хумора, инвентивним добро сложеним опет са димном завесом аутоматизма. (...). Посебно је занимљив и духовит циклус „АБЦ о Мирољубу Тодоровићу“. Пародијом стила реклама

(...) Тодоровић остварује најхуморније тренутке наше послератне поезије.

(Миодраг Павловић, из рецензије збирке *Свиња је одличан пливач*, Просвета, 1971)

Од свега у овој књизи – од сировине, цртежа, лавирината, машина, објава, напомена (...) – мене се највише дојмила песма „Кад будем био енглески фудбалски репрезентативац“... Има духа у себи, поезије, лепоте, чудесности (...). Чини ми се да је ова песма антологијска. Има у њој нечега новог – у ругању, у односу јединке према свету, према средини, према обзирима. Има новина и у ритму, у начину грађења стихова, у интонацији, а пре свега – у опредељењу песниковом.

(Раде Војводић, приказ књиге *Киберно*, „Израз“, Сарајево 1970)

Не би ме изненадило ако би се у некој не тако далекој будућности (..) када се данашње хијерархије размрдају, испоставило да стваралачкој и интелектуалној авантури Мирољуба Тодоровића – на основу оригиналности, упорности и стваралачке радозналости – припадају место и значај о којима данас, уз сву толеранцију, теоријско знање и свест о условностима, нисмо спремни ни да саћамо.

(Чедомир Мирковић, из приказа збирке *Поново узјахује Росинанта*, „Политика“, 11. јун, 1988)

Мирољуб Тодоровић је, свакако, једно од најзначајнијих имена савремене авангардне поезије – оснивач и неприкосновени тумач и теоретичар сигнализма, он се није зауставио на постављању поетичких канона авангардног књижевног правца, већ их је испробао у стваралачкој пракси и преточио у нове облике књижевног израза. Његово деценијско залагање за нови, универзалнији језик песничког

стварања водило га је ка трагању и експериментисању, које је резултирало значајним помаком како на плану форме, тако и у тематској равни савременог српског песништва.

Кључно обележје Тодоровићевог стваралачког поступка садржано је у необузданој тежњи да се песничко стварање изведе из гравитационог поља вербалног језика и у стваралачки артефакт укључе и невербални видови комуникације, што је на тематском плану резултирало укидањем традиционалне поделе на песничке и непесничке садржаје. Отуда у Тодоровићевом стварању значајно присуство визуелне поезије, почевши од уграђивања ликовних елемената у песнички исказ, до разних видова визуализације поетског текста – од игре визуелним знаковима до давања посебног графичког лика песни. На плану језичке иновације свакако значајно место припада Тодоровићевим покушајима да се у вербално песничко стварање укључе и „непеснички“ језици, као што су компјутерски и у најширем значењу машински језик, научни дискурс и други, који се, такође, поетизују и доводе у сферу књижевног израза.

(Василије Радикић, „Нови простори поетског“ у књизи *Дело и значење*, Београд, 2005)

Тодоровић је са овом визуелизацијом постигао уравнио-тежен однос лингвистичке и визуелне структуре. Ако, значи, прикажемо слику речи она у визуелном контексту може тако да се постави као да њено значење није нарушено. То даље значи да би се простор који је визуелизиран могао у догледно време скоро апсолутно лингвистички испразнити, а да ипак носи одређене поруке.

Покушај да се визуелизује језик дао је неочекиване резултате на многим пољима. Песници су дошли до искуства да се може сваком обележеном гласу дати визуелна постава. (...)

Тодоровић у компјутерској поезији, за разлику од Франсиса Понжа који нас уверава да увек полази и да се враћа Литреовом речнику, не жели ни у једној операцији да пође од речника, нити да му се врати. Он не види у стваралачком процесу као препреку речник у његовој сумарној указаности, већ текст као организовани скуп језичких јединица у једном фонетско-сигналистичком реду. Да би реализовао нову песничку космогонију Тодоровић је увидео и полако долазио до спознаје да се тај ред мора напуштати. Ако бисмо ишли креативним путем класичних песника онда бисмо били на трагу једног мукотрпног враћања текста у поље вербалне имагинације или апсолутног речника из кога се по том имагинирају стварају нови песнички светови. Тај посао је у сигналистичком покрету схваћен као неприхватљив. Тодоровић га назива књижевним традиционализмом и упућује покрет према већ готовим језичким структурама (текстовима) ради програмирања и реализације грандиозне космолошке визије.

(Остоја Кисић, из есеја „Велика расправа (О раном сигнализму)“ у „Унус Мундус“ број 39, 2011, Ниш, стр. 329–431)

Исто: <http://ranisignalizam.blogspot.com/>

Независно од системских истраживања авангарде у Институту за књижевност и уметност, на Катедри за југословенске књижевности на Филолошком факултету у Београду природом српске авангарде и неоавангарде занимао се Живан Живковић (1952–1996) аутор књига *Изазови авангарде* (1986) и *Сведочења о авангарди* (1992). У својој докторској дисертацији бавио се генезом, поетиком и праксом неоавангардног покрета сигнализам, чије је темеље у српској књижевности први поставио и упорно формулисао Мирољуб Тодоровић (1940). Његов је поетски експеримент (*Сигнализам*, 1979; *Поетика сигнализма* (2003), имао знатан

одјек у свету и мимо повлашћене јавности оставио несумњив траг. (...)

Знатну пажњу према новијем српском песништву посветио је и Иван Негришорац (псеудоним Драгана Станића, 1956), чија је прва књига критичких огледа *Легитимација за бескућнике* (1996) била посвећена проучавању српске песничке неоавангарде, која је потекла из послератног модернизма Душана Матића и Оскара Давича. Модернизам „без авангарде“ препознао је код Миодрага Павловића и Васка Попе, на рубу наслеђа београдских надреалиста, док је јаче авангарне импулсе везао за сигнализам Мирољуба Тодоровића, потекао из некадашњег Кодеровог романтичарског експеримента и авангардног зенитистичког херметизма. Јединствена и обухватна анализа песничког авангардизма Мирољуба Тодоровића, који је највећим делом стајао изван пажње српске критике и без правог разумевања књижевне јавности, значајно је осветљење у критичарском раду Ивана Негришорца, који ту убедљиво препознаје континуитет српске песничке авангарде. (...) „Постмодернизам се утемељује у авангардној традицији, али ту традицију преобликује у складу са властитим смислотворним лудизмом. Све време свог постојања постмодернизам и неоавангарда трају у српској књижевности напореда.“ Типологија српске авангардне поезије, коју је Негришорац дао на крају књиге *Легитимација за бескућнике*, назначила је главне црте распознавања новије алтернативне поетике, која се у великом распону развијала изван свих превладајућих струја и прихваћених форми српског песништва у XX веку.

(Предраг Палавестра, *Историја српске књижевне критике*, Том II, Матица српска, Нови Сад, 2008)

Једна од важних особености сигнализма је у томе што је он свој простор освајао поступно, у етапама испуњеним, скоро увек, новим открићима и новим садржајима а не

жестоким и необузданим изливима на сцени равнодушне и нетрпељиве књижевне јавности. Зато сигнализам није остао само тренутни експеримент, цвет једног помодног дана, пролазна сензација једне бурне уметничке сезоне, већ постојани, напор који се стално разграђивао, језик у експанзији разноврсних језика у стремљењу за што обухватнијом комуникацијом уметничких (естетских) проналазака, вредности и значења. (...)

Тодоровић је тако отпочео читав истраживачки поход ради стварања и примене нове поетске грађе, нових експресија, слика, конструкција, апстракција, симбола, сигналистичких чаролија, фасцинација, асоцијативних преплета и расветљења.

(Милош И. Бандић, „Сигнализам: стил и статус“, „Књижевност“, број 1–2, 1989)

Седамдесетих година почиње веома јасно да се назире поетско и теоријско дело Мирољуба Тодоровића. Још *Планета* (1965) сведочи о његовим првим истраживањима на плану експерименталног песничког стварања. Појава *Алгола* са сигналистичком визуелном, компјутерском, пермутационом, објект и гестуалном поезијом, предочава свима нама који смо пратили његов пут читаву констелацију трагања и песничких интересовања и, у исти мах, нуди широј публици у свом тоталитету аутора и његове уметничке акције које се могу најпре схватити у оквиру једног изграђеног песничког и шире уметничког система. (...) Анализирајући Тодоровићев поетски опус обједињен *Алголом* и заустављајући се зачас на поемама из 1969. године као што су *Звездалија*, *Луномер 1* и *Луномер 2*, уочићемо одмах снажно осећање 'космичке свести' који овај песник-истраживач утискује у своју сигналистичку поезију, у целокупно своје

песничко дело – зрачење једне тоталне, односно глобалне свести читаве људске врсте.

(Гиљермо Дајзлер, „Сигнализам Мирољуба Тодоровића – једна космичка свест“ у књизи *Сигнализам у свету*, 1984)

Сигнализам је био један од ретких пројеката нове поезије код нас који је заговарао радикалну измену песничког израза и потпуну деструкцију постојећих форми (...). За остварење таквих циљева био је потребан нови песнички језик који је било могуће створити ако се постојећи разгради. Зато је Тодоровић као и Маринети почетком века, заговарао деструкцију стандардне синтаксе и обједињавање вербалних, ликовних и звучних елемената језика у циљу стварања мултимедијалних уметничких творевина. Иако тога, вероватно, није био свестан, Тодоровић је са таквом концепцијом песничког стварања померао центар креације према висинским пределима човековог бића. Симболисти су га, на име, из романтичарског срца пренели у затамњену душу, надреалисти гурнули у подсвест, а сигнализам га извлачи у најгорње висине свести, где се спаја са центрима научне и филозофске рефлексije.

(Радован Вучковић, „Поетика сигнала“ у књизи *Проблеми, писци, дела*, Источно Сарајево – Београд, 2012)

Очигледно се у сигналистичкој обради „знака“ ради о екстремном проширењу традиционалне семантике песме и знака, али и о преносу суштине поетског са семантичких на визуелне, ритмичке и енергетске феномене. То је оно упоредно постојање видљивог и невидљивог, чулног и апстрактног, земаљског и космичког, предсмртног и посмртног, стварност привида и привид стварности, истовременост постојања различитих светова и спекулативна фикција с тим повезана. Оваква поезија своју снагу црпи на првобитним изворима (чак и када је у питању

футуристичка, а и сигналистичка проза свој извор има у поезији), који су текли у доба превласти, Хабермасовим речима – „суштинског разума“. Или, речима Мирољуба Тодоровића: „Трагање за првобитном речи, за језичким извором из кога ће потећи песма супротстављена тоталитету рационално уређеног света.

(Василије Милновић, „Оптималне пројекције сигнализма као авангардни одговор савременом добу“ у зборнику *Сигнализам и дело Мирољуба Тодоровића*, 2014)

Код Тодоровића – од тог времена – јавља се јединство између поезије и свемира на нивоу саме енергије: експанзивна и контрактибилна (стежљива) поезија, експлозивна и згуснута, безгранична и одређена. (...) Апстрактни свемир сличан је апстрактном писму – он је исписивање Речи за оне који верују, исписивање Енергије за оне који не верују. Изненада постајемо свесни тога да се свемир сједињује с рукописом – да он сам постаје један рукопис. Нанос писања одговара сунцима и планетама. Знаци и звезде припадају космичким просторима. 'Космос је лепа конкретна песма' – некада ми је писао песник Хоуедард. Тотални мистериозни језик, како је рекао Тодоровић. Тајанствено јасан. Јасно тајанствен. Он је створен у једној савршеној игри. Та игра долази до изражаја у текстовима Мирољуба Тодоровића.

(Пјер Гарније, „Мирољуб Тодоровић или знак простора“ у књизи *Сигнализам у свету*, 1984)

У глобалном прегледу многих поетских трагања која трају већ двадесетак година, јасно се оцртава карактеристична песничка физиономија Југословена Мирољуба Тодоровића. Овде се позивам – и прилика је да то нагласим – на таква истраживања која иду с оне стране линеарности стиха, од конкретне поезије швајцарско-бразилског изгледа до живне италијанске поезије технолошког типа, преко свих

специфичних варијаната вербо-иконолошке форме, која се данас, нарочито у Италији, неодређено назива 'нова вештина писања' ('nuova scrittura'). У оквиру овога, рекох, Југословен Мирољуб Тодоровић својим радом обухвата више или мање ригорозно све етапе, до продора у савремени поетски чин телепоезије, нашироко познате под именом mail-art. Ван свега тога, Тодоровић од почетка свог стварања које се манифестовало у Београду негде средином шездесетих година, важи за најактивнијег ствараоца, не само у националним оквирима, већ и у интернационалним, поставши покретач манифестација, изложби, часописа високог замаха на плану ширења нове поезије на свим нивоима, стварајући тако од Београда, града у коме живи и ради, дискусионни центар, један од најквалификованијих у свету (...).

(Микеле Перфети, „Алгол – кључна књига сигнализма“ у књизи *Сигнализам у свету*, 1984)

Узимајући готове језичке синтагме из свакодневног говорног језика штампе, радија, улице реклама и свега што га окружује, узимајући синтагме савременог урбаног језика нашег, Тодоровић покушава да их доведе у нове спојеве, боље речено сударе, дајући им изнуђена смисаоно-емоционална лежишта. Тиме не постиже то да читаоцу ствара нова асоцијативна поља већ ствара, понекад, емоционалне набоје који дејствују својом свежином и неконвенционалношћу.

(Вук Крњевић, приказ књиге *Свиња је одличан пливач*, „Политика“, 1971)

Последњих неколико година Мирољуб Тодоровић уноси у српску поезију такво стваралачко прегнуће које битно мења карактер њеном писму.

(Божо Вукадиновић, „Језик је одличан пливач“, „Дело“, 1972)

Тодоровић је многостран и динамичан и његова су интересовања широка у луку од конкретистичких, визуелних, фоничких, гестуалних, алеаторних, идиоматско-жаргонских текстова, па до објект-песама, пројеката итд, што аутор именује збирним именом сигнализам. Тодоровић је свакако (...) најмноговрснији истраживач граничних могућности језичког знака и његових модалитета у нашој савременој књижевности. У најновијој књизи *Дишем. Говорим*, поред фоничко-конкретистичких текстова, најподстицајнији су текстови које аутор именује *фонетима*, који се, у равни плодотворног редуccionизма и асоцијативног *подражавања* смисла и звуковних вредности песама класичних аутора, остварују у фигурама основних речи и интертекстуализацији многозначних и темељних фигура нашег песништва.

(Јован Зивлак из рецензије у књизи *Дишем. Говорим*, Нови Сад, 1992)

Прве покушаје на графичком представљању структуре песме као артефакта у ово време код нас чини Мирољуб Тодоровић, у склопу опсежног пројекта трансформисања песме и њеног језика. Не доводећи у питање експресивне потенцијале језика као комуникационог средства, Тодоровић је језик излагао различитим експериментима: један од њих била је *конкретна песма*, која се могла и *читати* и *гледати*. Слутња уметника из периода историјске авангарде – да уметности нашег века морају са се равнају према значењу глагола ИЗГЛЕДАТИ обистинила се: наш век је окренут *визуелном* (фотографија, плакат, колаж, филм, телевизија, видео). Тодоровић је имао слуха за ове слутње: *конкретном песмом* присилио је језик не само да саопштава поруке, него да буде ВИДЉИВ, да ИЗГЛЕДА и да саопштава и иначе вербално (не)саопштиве (или у основним порукама песме несадржане) информације. Поставши видљив, језик је и

песму учинио *видљивом*. Представљајући саму себе (свој изглед, структуру, „анатомску конституцију“), конкретна песма је, уз језике читаоцу/гледаоцу понудила и ликовне садржаје. Стека је нову димензију.

(Живан Живковић, „Слово, реч, простор“ у књизи *Сведочење о авангарди*, 1992)

Највећи број фоничких (звучних) песама Тодоровић је објавио у збирци *Степениште* (1971). Поред цитиране, ту су још и песме: „Хладно“, „Блебетати“, „Шаптати“, „Тише“, „Звизни“, „Сањах сан“, „Грохот“, „Клокотати“, „Мрзим“, „Жамор“ и друге. У овим остварењима, за разлику од сличне поезије у историјској авангарди и каснијем летризму, постоји снажно значењско језгро обавијено акустичком и ритмичком ауром, која додатно увећава његова основна смисаона и звуковна својства. Неке од песама Тодоровић је током седамдесетих година јавно изводио на књижевним вечерима, чиме се звучна поезија приближила гестуалној.

Више од двадесет година касније након публикавања збирке *Степениште*, Мирољуб Тодоровић ће у књизи *Дишем. Говорим* (1992) објавити циклус песама *Жмара*, с поднасловом *Фонети*. Поднаслов јасно указује да се у овим песмама деловање заснива на учинку одређених гласова, односно звукова. У циклусу најпре наилазимо на еуфонијске песме сличне гласовне, интонацијске и значењске фактуре са онима у збирци *Степениште*, само што су сада песме „Шишмиш“, „Жмара“, „Шкамутати“, и друге, организоване у сонетној форми; отуд и неологизам *фонети*, створен ефектним стапањем најмање приметног сегмента звука у говорном низу (фон) са једним од најстаријих метричких облика., веома строге композиције (сонет). Остале песме у овом циклусу битно се разликују од претходних и указују на еволутивни скок у звучној поезији сигнализма. Не користе се више само гласовне структуре, ономатопеја и слично, већ

целе речи и синтагме са изразито фоничким особеностима и квалитетом.

(Миливоје Павловић, „Звучна (фоничка) поезија“ у књизи *Авангарда, неоавангарда и сигнализам*, 2002).

Алгол показује колико је оправдан став Тодоровића. Од коришћења компјутерских метода, статистичких материјала, научних података, сигналистичке поезије у ужем смислу (летризам, конкретна поезија, визуелна поезија, графичка поезија) и гестуалне поезије, фотосеквенци стања или акција све до објеката, показује се јасан рукопис, који пре свега жели постићи једно – што је такође саставни део читаве визуелне поезије: да се мобилишу машта посматрача, његово уживање у комбиновању, његова креативност, да се омета његова навика читања и гледања, да га нове естетске дражи заводе на размишљање.

(Клаус Петер Денкер, „Поводом књиге *Алгол* Мирољуба Тодоровића“ у зборнику *Сигнализам у свету*, 1984)

Када вођа српског сигнализма Мирољуб Тодоровић, рушећи до темеља језик књижевности и књижевност као институцију, истодобно проповиједа строгу знанственост своје доктрине, прима песничку позу и нуди метафизику, његова геста дјелује као покушај обнављања оних правила књижевне игре, у које нитко више не вјерује. Слично Тодоровићу понашају се они најекстремнији данашњи авангардисти. Њихово рушење књижевности заправо је очајнички напор да се сачува она стара вјера у књижевност, која открива, спознаје и слуги.

(Јан Вјежбицки, „Књижевност данас“, „Домети“, Ријека, 1980)

Највећу вредност визуелне поезије Мирољуба Тодоровића – како је ја видим – чини једна сложена игра између

градивних елемената унутар самих песама. Основни смисао експерименталног песништва овог песника могуће је схватити у појмовима те игре између целине (једности) и множине (вишезначности). Ја уочавам ту унутарњу игру у Тодоровићевој поезији где су изражене могућности саобразних веза између типографских знакова и зрачења визуелне песме као и сличних усмерења која теже ка нечем неисцрпном. Ми знамо да је неисцрпност уметности била посебно наглашавана од стране Хајдегера. Питање: „Шта је визуелна поезија?" – веома је значајно у двоструком смислу.

Визуелна поезија је, пре свега, маштарија. Могућност неисцрпне маштовитости једно је од њених најочљивијих естетских својстава. Визуелне песме Мирољуба Тодоровића су метафоричне, и ја се слажем са Роџерсом да „свака метафора носи у себи нешто што је веома различито од логичких модела“. Метафоре у визуелној поезији овог песника стварају одређену креативну тензију. Оне су пуне „смисаоних значења“. Машта често оперише стварносним чињеницама чији се искази не могу баш тако лако употребити у стварању визуелне песме.

(Мирослав Кливар, „Стварносна визуелна поезија“ у зборнику *Сигнализам у свету*, 1984)

Суштина визуелне поезије јесте тежња ка богатијој комуникацији, изналажење новог песничког језика, негација традиционалне језичке поезије, негација линеарности и литерарности писма, афирмација игре у процесу стварања и рецепције поетског текста, разлагање песничких структура, негирање категорија рода и жанра, преиспитивање карактеристика поетског дискурса са својим устаљеним елементима икарактеристикама, очуловљавање поезије (тј. укључивање свих врста чулних доживљаја у њено доживљавање, како звучних тако и телесних и визуелних). У својој класификацији сигналистичких песничких врста Тодоровић

визуелне песме сврстава у групу семиолошке поезије што значи да се она базира на истраживању и играма знаком. Поред визуелне поезије у ужем смислу, ту је и гестуална поезија, у којој је визуелни материјал – знак тело са свим пратећим објектима и процесима у току извођења. Материјал визуелне поезије је разнолик, а најчешће су то слова и бројеви, научни симболи, исечци из штампе, рекламни материјал, фотографије, разни уметнички и неуметнички предмети, цртежи... Технике којима се користи уметник су: техника колажа (која је доминантна), цртеж, рукописање, стрип, куцање на писаћој машини (typewriter, када настаје такозвана *typoezija*), монтирање по правилима маркетинга (рекламе и плаката), дизајнирање слова, сечење и разбацавање слова или других знакова, померање тела и објеката у простору.

(Светлана Рајичић Перић, „Поетика игре у сигнализму“ у зборнику *Визије сигнализма*, 2017)

У стваралачком опусу Мирољуба Тодоровића стохастичка поезија се јавља врло рано. Њени почеци сежу у тзв. сцијентистичку фазу сигнализма као 'нове песничке' школе и у протооблику срећу се још у *Ожилишту* (1967), објављеном у збирци *Инсект на слепоочници* (Дечје новине, Горњи Милановац, 1978). Сучељавање језичких јединица (речи) или синтаксичких целина, чиме се нарушава уобичајени језичко-стандардни кодекс, овде је увелико препознатљив, али су сви 'конститутивни' елементи још увек у извесном односу **напоредности** (нема још правих 'судара') – дакле, не искључују се у оној мери како ће то допуштати и на шта ће рачунати 'права' или 'зрела' стохастичка поезија овог песника. У трећем сегменту ове поеме – која је пропраћена распознатљивим цртежима Мирољуба Тодоровића – приметна је и **неологизација**, поступак којег се овај наш песник никада неће одрећи. Неологизација није 'проналазак'

авангарде, али је као поступак коришћена увек у прекретничким тренуцима историје једнога песништва и језика, што у српској поезији могу потврдити песници као што су Сима Милутиновић Сарајлија, Петар Петровић Његош, Ђорђе Марковић Кодер и Лаза Костић. Тај процес 'новоименовања' или стварања речи, у историјској авангарди, са релативним успехом продужиће Станислав Винавер и Момчило Настасијевић, касније Давичо и други песници.

(Живан Живковић, из књиге *Сигнализам – генеза, поезика и уметничка пракса*, 1994)

Тодоровићеве алеаторне песме савршено пародирају сферу појаве која се може назвати друштвено-политичким животом у димензијама које примамо преко небројених информационих канала, који деформишу збивања која су претходила коментарима. Према томе, није ништа чудно што у њима срећемо толико много уобичајених обрта типа: „конференција савета безбедности“, „политичке силе“, „ослободићу политичке затворенике“, итд. (...)

Такво повезивање разних типова исказа, рекламних фраза, обрта из свакодневног говора, наслови са првих новинских стубаца, одвојених делова израза који често не поштује правила синтаксе и семантике и поред ослањања на кубистичке опозицијске резове показује највише сличности с поетиком дадаизма, њеном концепцијом мистификације, *парадокса* и хаотичности.

(Јулијан Корнхаузер, „Летопис матице српске“, 1981)

Оно, пак, што посебно долази до изражаја у новој збирци (*Свиња је одличан пливач*), јесте одлучна оријентација на, пре свега, емпиријски дискурс, односно на језик свакодневне комуникације, језик медија и језик потрошачког друштва, на онакво, дакле, поетичко искуство које је на достатан начин било реализовано у циклусу „Рецепт за

запаљење јетре“ у збирци *Киберно*. Оно што понајвише занима Тодоровића у таквом типу песничке производње („алеаторне или стохастичке“) јесте идиоматика и фразеологија емпиријског дискурса, односно извесне конструкције (како синтагматске тако и реченичке) које се, релативно често и у устаљеним односима, појављују у свакодневной комуникацији. Уз то, дакако, аутора не занима могућност логоцентричке актуелизације тих идиома и фразелогема, већ управо обрнуто – он инсистира на оспоравању такве могућности. (...)

Начело „фоничке, сликовне и смисаоне игре“ омогућиће настанак несумњиво најбољих Тодоровићевих текстова, а ти текстови – по много чему баштиници дадаистичког искуства – биће засновани на игри језичких елемената синтагматског и речничког нивоа.

(Иван Негришорац у књизи *Легитимација за бескућнике*, 1996)

Тодоровић износи често у својим књигама програме, пише манифесте кад и поезију, стално у истом циљу да се изазову и ступе у дејство и оне психосоматске енергије које нису раније биле познате, а које су све авангарде овог века изазивале, па чак и Новалис, Лотреамон и Рембо, још у прошлом веку.

(Љубиша Јоцић у књизи *Огледи о сигнализму*, Београд, 1994)

У сваком случају, носећи дијалог *Инсекта на слепоочници* у сразмери од шапата до 'грмљавине песме' указује на једну од најстаријих чежњи песника, којој не измиче ни Тодоровић, откривати 'родницу' песме, износећи њен искон, место где је она чиста и вечито модерна. У име тог открића

песник је спреман да поново запали и неке старе, можда још недовољно распламсале пожаре у ткиву песништва.

(Јовица Аћин, из приказа збирке *Инсект на слепоочници*, „Савременик“, број 38–39–40, 1996)

Песник парадокса и ломљиве, нервозне вербалне инспирације, Тодоровић је од самог патронажног свог дисконтинуитета у говору и писму, створио скоро посве агресиван прасак речитости.

Све је посувраћено, и све у исти мах, једноставно, колоквијално.

(Драшко Ређеп, „Сигнали раног смисла“, „Златна греда“, број 66, април, 2007)

Авангарда се никад није либила бизарних тема, скаредних речи (турпизама), естетике ружног, у крајњој линији. Силовита инспирација, велика инвентивност у изразу, „провала разорне духовне енергије“ – како каже сâм песник – уродили су несвакидашњим, поетски убедљивим резултатом и опором, и смешном, и духовитом и црнохуморном стиховном раблезијаном, за коју (и у којој, наравно) нема ничега светог, већ је све изокренуто, измештено из свога уобичајенога контекста, и тужно и ружно, карневалски распусно, али и критички више него јасно интонирано, ако не и јетко. „Објект“ о којем се у поеми говори (говно) није по први пут „предмет“ уметничког дела, али није случајно изабран. Том се објекту приписују сви атрибути људског (антрополошког), а значењски спектар за који се тај објект може везати разноврстан је и широк до невероватних граница. Наслови песама (певања) бар делимично указују на то са чиме се може довести у везу централни предмет поеме. „Говно је инструмент универзума“, „То је говно прилично скупо“, „Пуцањ у говно“, „Тумачење гована“, „Супер

говно“, „Распродаја гована“, „Поштујте туђе говно“, „Како по вашем мишљењу изгледа идеално говно“, „У право време права снага“, „Нова искушења за свет и говно“. Након читања било које од ових песама (певања), може се закључити да се у наслову именовани предмет поеме најчешће користи као ознака за човека, односно, за оно што је он створио као материјално, или духовно добро (различити предмети, уређаји, машине, тканине, грађевински објекти, итд, односно, уметничка, књижевна и друга културна и научна остварења). Извргавање подсмеху философије паланке, потрошачког друштва и масовне продукције материјалних и других добара као и девизе да је у таквом друштву све роба, да се све намењује тржишту и потрошачу и да се све може купити, употребити и одбацити (кад испуни своју намену), одавно се у оваквом облику није могло срести у нашој књижевности.

(Живан Живковић, „Од речи до знака“, „Савременик“, број 38–39–40, 1996, стр. 56)

Када је реч о Тодоровићевом *Пуцњу у говно*, то песничко/метафоричко говно као израз универзалне згађености Света и песникове згађености над атрибутима планетарне културе – како оним материјалним, тако и оним духовним, с наметнутим обрасцима у доменима стваралаштва – има један визионарски израз.

(Добрица Камперелић, из рецензије у збирци *Пуцањ у говно*, 2001)

Хумор који избија из ових стихова, базиран на апсурду, сарказму, карикатуралном и гротескном, афирмација је *homo ludens* способног да се прилагоди и превазиђе окружење али и болна слутња његовог крика у трену последње

искре самосвести. Том се хумору можемо предавати без задршке, но, и без наде у помиловање.

(Илија Бакић, из приказа збирке *Рецепт за запаљење јетре*, „Борба“, 2001)

Најзанимљивији са методолошког становишта чине нам се нађене песме и два циклуса: „Вештачко дисање“ и „Трбо-боља“. У овим песмама, чији је исказ заснован на фрагментима из свакодневне усмене и писане комуникације, или, у којима се користе медицински савети, рецепти, рекламе, упуту за домаћинство, демистификују се лажна моралност и стид, на тај начин што се, језиком информације „стерилизују“ предмети естетског доживљаја. Међутим, однос према тим предметима није у потпуности неутралан, већ је обојен хумором и иронијом. У оваквим песмама, као и у збирци у целини, није актуелна поетичност појединих садржаја у класичном смислу. Песник је окренут функцији предмета у њиховој свакодневној „прозаичној“ употреби, укључујући се тако у „антипесничку“ побуну, која у савременој естетици ужива одређену подршку.

(Милослав Шутић, из рецензије збирке *Чорба од мозга*, 1982)

Иронија обележава и твори „вишезначност“ највећих књижевних дела, то је несумњиво, захваљујући пре свега томе што тексту обезбеђује различите могућности читања, тј. разумевања, а потом и тумачења. (...)

У циклусу „Нокаут“, у којем доминира примена исказа дефиницијалног типа, иронија не само да разара биће језика и његову логику, него примену те логике доводи до апсурда, јер се своди на ординарну језичку праксу у именовању појава које су саме по себи ништавне и непоетске („Затвор“, „Цедевита“, „Експрес лонац“). У „Сврабу између крака“, из овог циклуса, на пример, провејава раблеовски хумор

(хумора у нашој савременој поезији готово да и нема!). И хумор и иронија, у процесу комуницирања са сигналистичким делом и са његовим разумевањем, упућују „читаоца“ на социјални контекст ове поезије.

(Живан Живковић, из приказа збирке *Нокаут*, „Савременик“, 1986)

Најновија књига поезије Мирољуба Тодоровића представља природни наставак песникових истраживања демитологизације језика. (...) Језик са тзв. животне траке, исказан без украса, означава нове могућности поетске комуникације. Вредност речи је у њиховом међусобном односу из кога се рађа догађање. Рекли бисмо да се кроз „судар“ речи не обезначаје садржај. Напротив, он је добио у значењу као динамичко-сигналистичка константа, без уобичајених орнаменталних својстава. Свет се даје као оголела истина.

(Жарко Ђуровић, приказ збирке *Чорба од мозга*, „Борба“, 1982)

Отуда се може сматрати да ова поезија одбацује митолошку метафору творећи конкретну поетску метафору, ослобађа језик његове митолошко-симболичке опне и хрли новим средствима и материјалима, несустало творећи нове вредности језика. (...)

Сигналистичка поезија и поетика Мирољуба Тодоровића могла би се одредити и као својеврсна социјална контрапоезија, која настоји да сруши и негира све постојеће и до сада владајуће поетичке и естетичке системе.

(др Веселин Илић, из Поговора у збирци *Чорба од мозга*, 1982)

Као песник, Тодоровић је и у овоме жанру остварио изванредне резултате: антологијску разину поседују, на пример, његови циклуси *Купујте само сигналистичку*

поезију и АБЦ о Милољубу Тодоровићу (оба циклуса припадају збирци СВИЊА ЈЕ ОДЛИЧАН ПЛИВАЧ), а велики експресивни потенцијал „поједностављеног“ и „деструираног“ језика, наишао је на добар пријем међу песницима – како тих седамдесетих година, и не само међу сигналистима, тако и данас. (...)

Ready-made поезија се, у начелу, склапа од „нађеног“, готовог „материјала“ (рекламни слогани, или делови наслова публикација, чланака, рубрика, сегменти „упутства“ за употребу најразличитијих производа, новински, спортски и други фразеологизми, итд.), мада се не искључују ни песникове интервенције у процесу комбиновања/интегрисања оваквих, хетерогених и логици често противних исказа и њихових делова. У овој врсти сигналистичке поезије ствари ће саме говорити, саме себе представљати и искључивати песника као стваралачки субјект, а песма ће „читаоцу“ недвосмислено откривати своју фактуру, сва значења, „поетику“, и „естетику“.

(Живан Живковић у књизи *Сведочења о авангарди*, 1992)

Употребом тачке у апејронистичкој песми, у њеним стиховима (синтакси и 'слогомерју') успостављен је 'ред'. Он се може разматрати на два плана – на **семантичком** и на **стилском**. За први план од посебне је важности уочавање **речи-матика** или синтагми, односно, реченица које комуницирају са насловом песме (јер се речи, синтагме и већи искази не понављају у потпуности нити делимично, као што је то био случај у стохастичкој песми, где се осим 'случаја' као начела интегрисања синтаксичких јединица поштују и 'закони' вероватноће)....

У апејронистичкој поезији писање није аутоматски чин, оно не прати (а то није ни могућно) унутарње диктате свести и подсвести: апејронистичка поезија се служи селекцијом

'материјала' и комбинацијом изабраних елемената. Церебралност говора потиснута је свесно да би песнички резултат деловао као да је изведен из сновидног, несвесног, оностраног.

(Живан Живковић, из књиге *Сигнализам – генеза, поезика и уметничка пракса*, 1994)

И у поезији најдоследнијег српског неоавангардисте, Мирољуба Тодоровића су, поготову од краја 80-их година, смислотворна поигравања сложенија од оних карактеристичних за језгро оспоравалачког пројекта доминантног током 70-тих година. У том је погледу веома карактеристична збирка *Видов дан* (1989), у којој се остварује специфичан дијалог са жанром родољубиве поезије као и са институцијом светаштва у српској култури. Тако се неоавангарда на веома занимљив начин додирнула са националном традицијом, суспрежући максимално свој програм оспоравања. Добијени текстови сасвим постмодернистички по учинку, остварују изузетно богато распрскавање значења, које открива неколике дубинске слојеве, по правилу искључиване из доследне неоавангардне праксе. (...)

Доказујући да авангардна поезика није сводива само на потрагу за новим језиком и новим моделима текстовне производње, доказујући да је она способна да постане поље распрскавања традицијом утврђеног смисла, Тодоровић је, након многих година искључиво поетског истраживања, коначно пристао да крене путем постмодернистичке актуализације тих истраживања. Неоавангарда је, тако, из свог поетичког језгра ушла у зону сопственог утицаја.

(Иван Негришорац, „Провоцирање историје и слутње постисторичности”, „Авангарда“ број 1, новембар, 1997)

У последње време Мирољуб Тодоровић је прешао границу *Звездалије* и окренуо се ка темељима српске историје и књижевне традиције. Свако ко је до сад пажљиво пратио цело сигналистичко дело овог ствараоца имао је јасну и прецизну слику његове делатности. Наслањала се она на неоавангардистичко штиво европског стваралаштва у којем није било места за прошлост ни у каквом контексту. Овај преокрет наступио је најпре у касним осамдесетим (*Видов дан*) и деведесетим годинама (збирке: *Девичанска Византија*, *У цара Тројана козје уши* – у делу *Инверзија*). И у другој фази на почетку новог века (*Плави ветар*, *Паралелни светови*, *Фонети и друге песме*). У српској поезији су се често могли видети такви изненадни 'прекршаји' унутар авангардистичке уметности, пре свега због политичких околности (међуратни надреалисти који су добили соцреалистички печат), или уметничких разлога (Попа и Павловић који су одбацили апстрактну васиону да би усвојили српски историјски простор у неокласицистичком облику). Али, оснивач сигнализма био је радикалнији у својој одлуци мада се никад није решио да бежи од експерименталне поетике.

(Јулијан Корнхаузер, „Неокласицизам у сигнализму“, „Савременик“, број 181–182–183, 2010)

А у песмама које су само од речи, 'само речи' су пажљиво биране и у песме увођене такође свака понаособ и са кореном. И свака је 'посађена' у своје оделито кућиште. Тодоровићева реченица у овој књизи је испарцелисана и састављена од низа лексичких кућишта. Речи, које су и целине за себе, морале су зато да прођу, а и прошле су кроз веома пажљив одбир и свака је морала да носи дар и уздарје.

Такав Тодоровићев речник такође је допринос нашем савременом песништву и његовом језику. Јављају се многе старе и добре, а заборављене или мало коришћене речи. А

све је то зато што је Тодоровић овом књигом поставио себи задатак да буде градилац а не рушилац.

(Александар Петров, из рецензије у књизи *Видов дан*, 1989)

Позната Тодоровићева збирка песама *Звездана мистрија* већ самим насловом асоцира на васионске сфере поезије, на лирско неимарство и наслеђе космогоније Његоша, Лазе Костића и Диса, космизма и космополитизма у српској поезији двадесетог века. Уосталом, разлози за постојање поезије би престали уколико не би постојала тајна постања и постојања коју ми везујемо за трансценденталне и метафизичке димензије. Тодоровић има свој сигналистички језички модел за експресију те тајне.

Динамизирање и ритмизација сигналистичке строфе постиже се управо тим кратким појмовним и интерпункцијским омером. Покрет и путничка егзистенција такође се могу препознати у поезији међуратних модерниста. У сигнализму се, међутим, на њима више инсистира и формалним средствима даје подвучени карактер њихове пресудности у савременој егзистенцији.

Што се тиче српске византијске традиције, која може изгледати чудно као избор теме сходно свему што знамо о сигнализму, у Тодоровићевој песми је она „златна материца царства“. На том плану, имена Вида, Словена, Сербала, Косова, Самодреже, Јефимије, Ћеле-куле, из даље и ближе историје Срба, означавају националне сигнале који се не смеју погубити по ветрометини језика и времена. Ови традиционални маркери су такође демијуршки помешани у стилизацији савременог света, и њихова визуелизација је симптоматично кратка, магновењска, сигнална.

(Даница Андрејевић, „Протопоестички сигнали сигнализма“ у зборнику *Сигнализам и дело Мирољуба Тодоровића*, Београд, 2014)

Девичанство језика, ритуали језика навешћују се сигна-
лима, визуелизацијом која на паганско мотовило мота го-
ворна влакна и крпице. Сигнали и гласови се преплићу, про-
жимају, промовишу, испитујући издржљивост властитог
материјала. Неукротива је говорност пре изрицања, изрече-
ност жуди за материцом, за повратком предвербалном.
Крлетка језика је Тодоровићева опсесија, синтеза крика и
муклине.

(Милосав Мирковић, „Сигнали и гласови воде љубав“,
„Илустрована политика“, 20. фебруар, 1993)

У генолошком смислу, апејронистичка поезија нај-
ближа је стохастичкој и може се сматрати својеврсним де-
риватом ове врсте сигналистичког стварања. У њој се врши
даље растакање логоцентричке структуре традиционалне
поезије, а сам песнички језик одликује изразита асинтаксич-
ност. Дисперзивним изразом који добија форму 'стваралач-
ког хаоса' у апејронистичком стварању се дотичу кључна
питања постања и егзистенције. Деструкција језичког
система није сама себи циљ већ је реч о смисленој игри чија
је прва фаза разграђивање у служби 'поновног спајања' де-
лова у целину.

(Миливоје Павловић, у књизи *Авангарда, неоавангарда
и сигнализам*, Београд, 2002)

Узнемирени, ошамућени језик, опијен, развезан и раз-
вездан, јесте заправо прави креативни субјект Тодоровићеве
поезије.

(Тања Крагујевић у књизи *Свирач на власти траве*,
2006)

Ишчитавањем *Белушке* свијет сав у магновењу, хаосу,
у кретању, сударању, изазову, чекању, искључењу у

хиљадулинијским потезима, од којих ниједан није међусобно повезан бар двијема тачкама. Тако су и ријечи Јабука, Молитвеник Гилгамеш и Ћутање у несметаном низу који пресијецају многобројне тачке. Отуда није лако тумачити овакву 'повезаност' ријечи, а нити проникнути у њихову комуникативност. Тодоровићеве ријечи сложене по принципу 'унутарње иманенције' и још непојамне логике унакрсног (с)кретања, читалац махом доживљава као реску, видовиту, далекосежну пустоловину пјесниковог духа. Свијет (Природа) у свом елементарном значењу одише супстанционалном чистотом; то је онај ранији нетакнути свијет, изван историјског вербализма и другог баласта који за наше данашње поимање дјелује као исјечак заумне егзотике.

(Јованка Вукановић, „Лексика искомских значења“, „Побједа“, 17. децембар 2008)

На нивоу текста у овој Тодоровићевој збирци стих, који се поклапа са реченицом или прелази у опкорачење, уситњен је у поједине именичке, придевске, глаголске, дакле лексичке јединице, строго тачкама одвојене једне од других. Ако бисмо, поштујући граматику, те јединице изговорили изоловано, стекли бисмо утисак о потпуној угрожености целине смисла песме, односно о искључивом инсистирању на значењу појединих речи. Овакав Тодоровићев поступак, међутим, као једна од бројних сигналистичких иновација, вишеструко је песнички функционалан. Именски регистар ове збирке јасно показује границе њеног укупног смисла: песме се крећу у просторима словенске и византијске историје и пределима митских и космичких садржаја. А инсистирање на свакој појединачној лексичкој јединици има за циљ поновно освајање само на први поглед разбијеног контекста и поновно успостављање једног целовитог смисла.

Приморани да застанемо код сваке лексичке јединице, као елемента стиха, ми максимално упознајемо и звучну и значењску димензију те јединице. (...)

Свођење текстуре песама на поједине лексичке сигнале чини нам се још сврсисходнијим када је у питању *имагинативна* целовитост Тодоровићевих песама. Јер, граматичким издвајањем појединих језичких јединица наглашава се сликовна димензија тих јединица. А инсистирањем на тој димензији постиже се ефекат сликовног сабирања у правцу целовите имагинативне структуре песме.

(Милослав Шутић, из поговора у збирци *Девичанска Византија*, 1994)

Да би се једно доживљајно стање опесмотворило, мора да носи белег оностраности, да буде загонетно. Тодоровић вешто залази у зоне иреалног света, иновирајући језичке и не само језичке елементе у стиховном простору. Сваки стих има посебно значење. Њихов збир, настао игром речи и игром имагинације, усмерен је на то да се путем добро 'темпираних' параболо и симбола искаже грађа једног света који се љуља између наде и ништавила.

(Жарко Ђуровић, у књизи *Свијет сигнализма*, Београд, 2002)

Тодоровићеве поетске слике су разломљене, завијене у алузије и симболе. (...)

Декомпонована стварност рађа халуцинантне слике. (...) Као модус специфичне комуникације са читаоцем, језик отвара нове, неслућене могућности јер постаје просто неисказив.

(Љиљана Лукић, у књизи *Трагање за смислом*, Бијељина, 2004.

Песме у збирци *Златно руно* настале су у једном од поетских облика које је сам Тодоровић створио и промовисао у нашој књижевности. Користећи асинтаксички метод, што га је употребио још на почетку свог експерименталног стваралаштва пре четрдесетак година, када је први код нас творио текстове помоћу компјутера, овај аутор је успео да изгради једну сасвим нову стилску форму унутар поетске структуре у којој доминира 'ослобођени језик'.

(Миливоје Павловић из рецензије збирке *Златно руно*, 2007)

Завереник језика, Тодоровић је веома близак настојањима Момчила Настасијевића и срећнијим тренуцима београдских надреалиста, војујући за своју оригиналност на начин који у нас није виђен од времена зенитизма. (...)

Обнављајући, и онде где се то чинило немогућим, романтичарски дух наше лирике, Тодоровић је остварио у језику прасак, проналазећи у свему око нас не само страсти него и заумност саму.

(Драшко Ређеп, „Завереник језика“, „Новости“, 19. децембар, 2007)

Песникова сазнања о језику, његов критеријум избора речи и његов поступак именовања предмета, указују на способност да се 'енергија' појединих језичких јединица искористи као принцип ширења и заокруживања песничке форме, што је једно од основних начела укупног песничког, па и посебног лирског стваралаштва. Различите су нијансе овако оствареног Тодоровићевог лирског контекста. Али нема сумње да преовлађује лиризам, рекли бисмо, најплеменитије врсте – без крајности патетике и сентименталности, видљив у емоционалној обојености песничких слика, архетипова, универзалних и националних симбола. Трага се за необичним речима и њиховим неочекиваним спојевима,

што је у духу неоавангардне поетике, док се у сликовној димензији ових песама препознају елементи експресионистичког стваралачког поступка.

(Милослав Шутић, из поговора у збирци *Плави ветар*, 2006)

Раскошна мозаичност структура нових Тодоровићевих песама заснивала се и на чињеници да је овај песник свој говор (песме) саопштавао и *безлично* (тзв. треће лице), и наглашавајући своје присуство у песми (*прави говор* у поезији, према неким теоретичарима, говор је у *првом лицу*), или, пак, тзв. *ми казивањем* (говор у име више особа), колектива, у првом лицу множине. Без обзира на то који од ових видова саопштавања претеже или је у песми заступљен, песниково ЈА се не губи из света песме: у збирци о којој је реч, оно је изузетно наглашено јер су и ауторови циљеви били другачији: песма више није само *игра*, како су често говорили сигналисти, па и Корнхаузер, није само адекват свету и његовој распоућености и хаотичности. Она је израз песникове свести и потребе да се тај свет, данашњи и прошли, спозна и отелотвори језиком, сликом, звуком. Тодоровића је, у циклусима ове збирке, посебно привлачила историјска и митска прошлост, и свога народа и словенског, и света уопште. Матерњи језик му је штедро понудио своје богатство, које се слуги из антологијски лепе, а за збирку парадигматичне песме – „Азбуко хромог вука“.

Асоцијације и алузије, симболи и слике (метафорско-метонимијског порекла), архаизми и речи великих експресивних потенцијала, њихово звуковно сагласје и неочекиване спреге у које су доведене, неким песмама подарују свежину какве одавно у савременом српском песништву нема, нарочито ако је реч о онима које се описују као родољубиве.

(Живан Живковић из приказа збирке *Белушка попије кишницу* у књизи *Сведочења о авангарди*, 1992)

Лако је уочити како се у корену имплицитних поетичких стихова Мирољуба Тодоровића налази персонификација и симбиотичко преплитање/изједначавање конкретног и апстрактног. За овог аутора читав свет је један једини знак, свеопшта синтеза која се може, аналитички, апсолутно сигналистички, тумачити тако што би била раздробљена – уз подразумевање да постоји једна у бити неуништива целина, *свејединство* – на мање саставне делове, мини сигнале. Присутна је и аура лирског која местимице поприма симболички набој.

(Душан Стојковић, „Непресушна моћ певања“, „Савременик“, број 146–147–148/2007)

Исто: <http://planetasignalizam.blogspot.com/>

Звездана мистрија је књига која помаже схватању сигналистичког стваралачког покрета као иницијатора неоавангардних промена у европском културном простору, као и разумевању односа сигнализма према европском духовном простору. Енергија постоји у много облика, а једна је врста апејронистичка поезија. Преображавање енергије бит је сваког процеса у природи. Песник Тодоровић радом у језику, у процесу преображаја речи, претворбом језичке грађе, материје поезије, добија као резултат такве праксе релативно велике количине поетске енергије. Тумачење речи у апејронистичкој песми је ново. Речи се као носиоци одређеног смисла преображавају у нова значења и због тога је читање ове поезије откривање нових значењских могућности које води даљим асоцијативним испитивањима, јер се иза употребе метафоричких епитета: неологизама, архаизама и супротстављених именица (означених бића, ствари и

збивања), откривају нове логичко-појмовне смислености, које опет потичу пулс нових запитаности.

(Звонко Сарић, из приказа збирке *Звездана мистрија* у књизи *Преко границе миленијума*, Београд, 2005)

Тодоровић је отишао даље од надреалиста: он је језик изврнуо на главу, а слике уврнуо у сигнале. Нешто обично постаје нешто посебно, а *рецепт за запаљење јетре* (наслов једног циклуса) визуелно се доживљава као рецепт за – поезију.

(Милосав Мирковић, „Илустрована политика“, 1988)

Расути говор као сегмент поетике има апликативну вредност у Тодоровићевом поетском језику. Кидајући реченицу на нивоу синтагми, појмова, копула, он то чини задржавањем на знаку као језичком феномену што исијава значење у окрњцима мисли који прибављају значење из контекстуалног окружења. Тај Тодоровићев поступак је алогичан, али рецепијента приморава на интелектуални рад и сарадњу у домишљању које повлачи мисао и напред и назад, добијајући изврстан смисао у контекстуалном пољу. (...)

У Тодоровићевој поезији постоји озвучење, али не чулно, већ мистично, космичко, оно које звук неутралисањем тона, на нивоу недоречености, из акустичке преводи у духовну сферу.

Реч је човеков дом, језик његова постојбина, човеково рођење је рођење у језику.

(Драгутин Огњановић, из приказа *Девичанске Византије*, „Савременик“, број 38–39–40/1996)

Заправо, магија и моћ Тодоровићевих реченица није само у звучним и брзоглагољиво остварљивим синтагмама и екфразама, већ се потпуно остварује тек у њиховом

неочекиваном семантичком уланчавању и умрежавању, као последици ватрометног распрскавања. (...)

Тодоровићев песнички свет је свет речи и свет језика. У њему је реч и мера свега, и граничник, и разломак, и контролник, и сопот, и гејзир, и вулкан.

(Александар Б. Лаковић, „У зачараном кругу језика“, „Летопис Матице српске“, децембар, 2009)

Коме, дакле, треба Тодоровићево помирење с традицијом? (...) Тражени одговор у извесном смислу је наговестила врло успела књига *Белушка попије кишницу* (1988). Она је, наиме, пружила образац који сведочи да је ваљано не Тодоровићево уступање традицији, односно препуштање њој (...), већ управо комбиновање неког од неоавангардних моделотворних постигнућа са традиционалном, најчешће симболички схваћеном, естетизантском вербалном структуром. Тај је образац у новој збирци постигнут изградњом асинтаксичке песме, у којој ће се искористити широк спектар вербалних сегмената почев од појединих речи, преко синтагме и крњих реченица, па до читавих исказа, тако да ове песме на неки начин у себи чувају трагове компјутерске, статистичке и алеаторно-стохастичке поезије, али их и превазилазе у погледу естетске сврховитости.

(Иван Негришорац, у књизи *Легитимација за бескућнике*, 1996)

Једна од кључних карактеристика сигнализма ван сваке сумње је хумор. И црни, и бастер-китоновски, и језички. Нагазимо га у великом броју Тодоровићевих књига, и прозних и песничких. Једнако, можда чак и више, и у визуелним песмама. Придодајем им и, особене, *Фонете*. Хумором се Тодоровић приближава управо Александру Вучу, најхуморнијем писцу српског надреализма. Кључни ставови ванредног есеја „Хумор 1932“ Марка Ристића: „... диновском

метафоризацијом стварног, хумор врши једну мешавину стварног и фантастичног, изван свих граница животног реализма и рационалне логике, дајући тако свему што се налази пред човеком који у једном тренутку реагира хумором и само хумором, једну гротескну новину, једну бесциљност и микроскопску важност и један изузетан и пролазан али потпун поетски надсмисао. Под углом његовог додира са поезијом, постаје јасно да је хумор израз једног грчевитог моралног неприлагођавања, екстремни израз једне психичке реакције, једног револта коме у том моменту његова уздржаност, његова набијеност само тим више даје снаге“– могли би да се примене на остварења српских сигналаста, посебно Мирољуба Тодоровића. Хумор, апсурдан до максимума, био је посебно присутан у Тодоровићевој збирци *Свиња је одличан пливач* (1971). Миодраг Павловић је о њој за „Просвету“ написао рецензију коју је касније ономе о коме је писао и доставио. У њој, између осталог, пише и како је наш сигналаста „сам покривао код нас, у Београду, неколико правац и покрета нове авангарде, за које скоро нико од младих песника овде није имао никаква слуха. Овај песник је сам представљао све правце неоавангарде...“ Констатује како Тодоровић, за разлику од субјективног „надреалистичког псеудоаутоматизма“, инаугурише објективни „компјутерски аутоматизам“. Његове песме су „хуморне песме са компјутерском баријером, завесом“ а песник располаже са „генуиним осећањем хумора, инвентивним“. За циклус „АБЦ о Мирољубу Тодоровићу“ истиче да твори „најхуморније тренутке наше послератне поезије“. Тешко да би се неком песнику већа похвала могла дати.

(Душан Стојковић, „Сигнализам и надреализам“, у зборнику *Тумачења сигнализма*, 2021)

Љубавник непогоде вишеслојна је књига: она открива како се надахнуто и елегантно, без непотребне дневне

острашћености, може писати на трагу традицијских тема и искустава; она такође сведочи о непрестаном истраживању песничког ткива и проналажењу нових начина певања, чак и на старе теме и форме; и, коначно, ова књига је доказ да је Мирољуб Тодоровић врстан стваралац богатог талента који не познаје ограничења и не зазире од изазова, успевајући да увек једнако буде бунтован и провокативан, виспрен и уверљив.

(Илија Бакић, „Неоавангарда у традицији“, „Кораци“, број 11–12, 2009)

Хибридна збирка *Киборг* — збирка семантичке, визуелне, нађене, колажиране, научно-фантастичне поезије; (...) — јесте напор Мирољуба Тодоровића да једну галактичку поруку обогати, можда не 'топлотом', али нечим од људског луденса који се не може укротити једним сигналом, већ само мноштвом. Човек је Дивљи Киборг: 'робот' који је биће технолошке цивилизације, али које не полаже рачуне ниједној сингуларној програмској скрипти; он јесте збирка атома и силуета на златној плочи, али је и биће Сна и Поезије.

(Милош Јоцић, „Alien РТТ“ (О хибридној поеми *Киборг* и интерстеларном мејл-арту Линде Саган Мирољуба Тодоровића), у зборнику *Столеће сигнализма*, 2014)

Циклус *Киборг* је „етапа“ поетског, визуелно-вербалног „космогонијског“ експеримента Мирољуба Тодоровића започетог 60-их година 20. века. Иницијални назив (наслов) ове „етапе“ био је *Јупитерова црвена мрља*. Према садржају, циклус припада корпусу Тодоровићеве сигналистичке сцијентистичке поезије чије је иницијално дело *Планета* (1965). Корпус „космогонијских“ тема ове збирке (*простор, време, материја*) обрађен је у циклусу *Киборг* и збирци *Нокаут* (1984), где су заступљене поједине песме *Киборга*. Током рада на овом циклусу, Тодоровић је интензивно

редиговао и проширивао поему *Путовање у Звездалију* (1971). (...)

Киборг као поетички појам Тодоровићеве збирке, у другачијем (терминолошком) руху осветљава суштинско у поступку сигналиста: ако је, по дефиницији, „стварни киборг човек који користи кибернетичку технологију да поправи или надвлада физичке и психичке недостатке властитог тела”, у контексту сигналистичке поетике киборг је стваралац који (често у исти мах) вербалним, визуелним, гестуалним, пермутационим, компјутерским и др. поступцима настоји да побољша тело поезије (или другог уметничког облика) са циљем универзализације идеје / поруке / информације и побољшања њеног комуникативног потенцијала. (...)

Анализа *Киборга* показује да је овај циклус, односно збирка много више од поетичког сигнала Тодоровићеве поезије. (...) Негујући „планетарну” свежину сцијентизма, *Киборг* се потврђује као знак континуитета поетичког обликовања једне важне идеје. А тај пут је сигналистички нов. Кроз колаж гласа, звука и слика, честица и формула, ватре и воде, митског и савременог хаоса, језгро живота пулсира сигналом ствараоца, јасно комуницирајући са *будућим*.

(Мирјана Бојанић Ћирковић, „А, Б, В Киборга Мирољуба Тодоровића: прилог појмовнику сигнализма” у зборнику *Тумачења сигнализма*, 2021)

Овај експеримент са глосом представљао би покушај да се писање о стваралаштву Мирољуба Тодоровића које је у знаку Језика и савладавања језичког хаоса, уобличи и обремени формом која ће бити присутна и у самој садржини. (...)

Осећајући неисказиву 'глад за неизговорљивим', страст за кушањем Језика који ће бити кадар да искаже сву 'неизрецивост' Мирољуб Тодоровић је, стиче се утисак, посегао за једним самосвојним 'укрштајем' разноврсних језичких,

стилских и семантичких могућности. Као да се водећи се Винаверовим есејем и мишљу о 'прастарој вези између секса и језика', Тодоровић обрео у имагинативном свету прадревног, митског Језика у којем трага за суштином, можда се може рећи и 'златних руна'. Идући трагом антике, а самим тим и трагом свих епоха које су неговале посебан однос према античким тековинама, а ту превасходно мислимо на класицизам, а затим и модернизам, Тодоровић је покушао да досегне извор тог, апсолутног Језика.

(Јелена Марићевић, „Поетичка и историјска упоришта српске неоавангарде: Глоса за Мирољуба Тодоровића“, „Књижевност“ број 4, 2013)

Потпуно је јасно да појава уметника новог типа, тражи и нови тип читаоца, јер већ са првим сусретом са сигналистичком поезијом видимо да њено разумевање захтева познавање савремених књижевних, филозофских и лингвистичких теорија, математике, физике, хемије, кибернетике, савремене технологије, али и како сам Тодоровић наводи „подједнако креативног учесника једне духовне игре где коначни резултати зависе и од могућности комбиновања датим елементима и инспирације самог читаоца. (...) Када Тодоровић каже: „Песник мора стално да помера границе постојећих језика“, он том реченицом описује и свој песнички пут, своје трајање у српској књижевној прошлости и садашњости, јер он је управо то чинио у сваком новом пројекту, сваки је језички оригиналан на свој начин.

(Иван Штерлеман, „Дада компјутер“ (Поетско-уметнички експеримент Мирољуба Тодоровића), „Летопис Матице српске“, новембар, 2014)

Ако је тачно да једна уметност треба да буде по свом програму изван уобичајених токова, и у сталном контрасту са формама и идејама свога доба (Ниче), а то је сигурно тачно, онда ова бунтовна ознака нарочито важи за

сигналистички покрет и за његовог оснивача Мирољуба Тодоровића у оној мери у којој је он знао не само квалитативно да одреди ово своје откриће као оперативни центар у југословенској културној панорами, већ исто тако и да надвиси националне границе стекавши изузетно поштовање у међународном кругу визуелне поезије.

(Ензо Минарелли, *Поетика комуникације*, „Одјек“, Сарајево 1–15. фебруар 1982)

Исто тако, Тодоровић практикује поетске облике које назива математичким, статистичким, сцијентистичким, технолошким, изневеравајући и мењајући специфични језик потрошачког друштва да би створио хуманије изразе.

Као што је чинила ДАДА пре шездесет година, Мирољуб Тодоровић објављује смрт традиционалне уметности ломећи митске говоре и оптужујући лажну комуникацију. Али 'уметници су производ своје епохе' (дадаистички манифест) и Тодоровић је производ краја XX stoleћа, он ураћа у најмодернију технику, користи све језике, отварајући истовремено стваралаштву нове, широке перспективе.

(Даниел Далиган, у књизи *Сигнализам у свету*, Београд, 1984)

Пре него што се латимо читања књиге *Свиња је одличан пливач* Мирољуба Тодоровића – пре него што откријемо властит однос према песмама једног од можда најважнијих представника српске неоавангарде – требало би на часак вратити се Мишелу Фукоу, који у уводу *Речи и ствари*, у поглављу „Проза света“ пише о деловању различитих знакова, таксономији и стратификацији предсавремене епохе, када су именовањем света још увек владале непросветитељске методе, које се могу окарактерисати као магичне (...) Тодоровић у многим својим перформансима „користио је“ као материјал представљања своје личности своје тело,

чињеницу бивања присутним на сцени догађања као писац. Његове песме не једном подсећају на калеидоскоп, у коме круже фрагменти исказа – премда прецизно комбинованих значења. У првом рефлексу потраге за смислом можемо да се уморимо од монотоне апсурдности надреалистичких композиција. Када почнемо да их посматрамо изблиза, знаци на кожи песама Мирољуба Тодоровића слажу се у фрапантне секвенце, на тренутке попримајући космичке димензије.

(Јоана Орска „Шта сигнализује змија“ у зборнику *Тумачења сигнализма*, 2021)

Интернационализам је још једна заједничка одлика дадаизма и сигнализма. Први покрет се брзо раширио дилем Европе, па и света, укључујући припаднике бројних нација свих узраста, мушкарце и жене. Исто је и са сигнализмом, који од првог броја ревије *Signal* панорамски приказује светску неоавангарду. Осим Хаусмана, објављени су и Шимизу Тошихоко, Аугусто де Кампос, Клементе Падин, Годехард Шрам, Адријано Спатола и Жилијен Блен, између осталих. И као што су дадаисти у својим бројним ревијама објављивали уметнике припаднике различитих авангардних покрета (кубисте, футуристе, експресионисте, конструктивисте), тако исто и Тодоровић у својој ревији објављује уметнике који стварају конкретну, летристичку, визуелну, фонетску, асемантичку, идеограмску, кинетичку и компјутерску поезију, присталице мејл-арта, спацијализма. Број жанрова неоавангарде много је већи од побројаних, али и ови наведени довољно илуструју њихову пролиферацију у времену постмодерне.

(Предраг Тодоровић, „Однос неоавангарде и авангарде на примеру сигнализма и дадаизма“ у зборнику *Визије сигнализма*, 2017)

Песничко стваралаштво Мирољуба Тодоровића је полиродна и полиморфна појава. На мапи савремене српске књижевности врши функцију повезивања открића међуратне авангарде и манифестација концептуалне уметности, у томе конкретне поезије педесетих и шездесетих година. Српски надреализам (Марко Ристић, Душан Матић) и у изразу постадаистички хипнизам (Оскар Давичо) придали су Тодоровићевој поетици полет и усмерили је ка експериментима с јукстапозицијом, слободним асоцијацијама и апсурдним хумором. За конкретистички покрет треба, међутим, да захвали интересовању за комбинаторику, типографију и визуелност текста, а шире – за науку и научност. Тим инспирацијама треба додати и веома често коришћење језика медија, речи свакодневног језика и применљивих форми.

Тако широко замишљен песнички подухват нашао је одраз у формалној разнородности његових наредних песничких збирки. Тодоровић је дебитовао средином шездесетих година збирком *Планета*, која, као и неколико следећих, показује пишчеву фасцинацију космосом, астрономијом и теоријама које повезују уметничко стваралаштво с научном делатношћу (ту варијанту касније је назвао сцијентистичка поезија).

(Јакуб Корнхаузер, „У духу дадаистичке дрскости“, разговор у књизи *Свиња је одличан пливач*, *Biuro Literackie*, Krakow, 2020)

Сигналистичка поетика, која је брижљиво разрађена од стране Мирољуба Тодоровића последњих двадесет година, чини једну посебну синтезу оних теорија које су у истом периоду, са специфичним методолошким аналитичким и херменеутичким конотацијама – нарочито допринеле – паралелно са текстуалном продукцијом која их је пратила – развоју савремених авангардних естетичких истраживања.

Манифести покрета нам дозвољавају да верификујемо упркос необичног сплета непрестаних одређења, допуна, употпуњења – велику способност – која постоји већ од историјске авангарде и надживљује и ову у садашњем тренутку – да се наново формулишу претпоставке, програми, положаји, на основу страсних напетости, сазнатљивих и сугестивних, које иду у корак са дескриптивним и аналитичким дисциплинама језика комуникација.

Мада је, углавном, деловао у области литературе и живне уметности, покрет је истовремено утицао, и то снажно, на југословенску естетичку културу, на традиционалну дефиницију уметничких дела и на стварање једног интерлингвистичког кључа. Скоро увек сигналистичка текстуална продукција остварује процесе утемељивања смисла који се ослањају на разне лингвистичке системе.

(Matteo D'Ambrosio,,Specificita e convergenze della poetica signalista“, *Citta & citta*, n. 15, Napoli, 20. gennaio, 1984, pp 1-4)

Српски и југословенски неоавангардни покрет сигнализам заиста представља наш највећи допринос светској неоавангарди, али и једини мост који културно, духовно и персонално веже српску историјску авангарду са неоавангардом у 21. веку.

Сада се показује и да су наизглед секундарни видови сигнализма били важни доприноси уметности и култури југословенских земаља. Улога сигналистичких перформанса, представа, акција, гестуалне поезије и др. — утемељених у теорији и пракси покрета још у периоду 1969–1975. — на снази је до данас, доприносећи и након пуног века трајања стабилном месту српске авангарде у светској култури.

(Зоран Стефановић, „Сигнализам, скривена димнзија српске и југословенске уметности перформанса“, у зборнику *Тумачења сигнализма*, 2021)

Фоничка или звучна поезија је без сумње не само нај-експлицитнија потврда постојања језичког симболизма, него и његов највиши стадијум. Језички симболизам заснива се на симболици гласова или фонема, тако да се изједначава са фонетским симболизмом.(...) Прави почеци фоничке или звучне поезије сежу до руске авангарде, нај-прије до руских кубофутуриста (А. Кручониха и В. Хлебњикова) а потом и руских формалиста и њиховог интересовања за заумни језик. Та поезија доживљава процват у вријеме дадаизма. Код Срба она је приоритетно повезана са покретом сигнализма. Најзначајнији представник фоничке поезије код Срба јесте Мирољуб Тодоровић, оснивач сигнализма. У оквиру различитих типова експерименталне „језичке поезије” Мирољуба Тодоровића фоничка поезија заузима посебно мјесто. Она је, према фоностилистичким и књижевностетским критеријумима вјероватно, најуспјелији дио његове „језичке поезије”.

(Милош Ковачевић, „О фоничкој поезији – на примјерима поезије Мирољуба Тодоровића“ у зборнику *Актуална питања фонетике српског језика*, Андрићев институт, Вишеград, 2020)

Мирољуб Тодоровић свакако иде у ред најособенијих личности српске поезије у другој половини двадесетог века, с посебним обзиром на истраживачки дух, на упорњачку способност да синкретизам својих идеја доследно, и као у каквим концентричним круговима афирмише и употпуњује.

Вишеструко виђење стварности један је од Тодоровићевих лекова од смрти. А смрт је за њега вазда у границама конвенционалног, испраног, потрошеног неба бившег укуса, зна се. (...)

Реч је о сигнаlima једног свеопштег, неочекиваног, непредвидљивог препонама свиклог бекства од досаде, конвенционалне лектире, фасадерства било које врсте.

Ритам ових песама јесте непредвидљив, али је, у скупоченим тренуцима открића која представљају права правцата озарења језичка и визуелна, темпераментно пророчански.

(Драшко Ређеп, из Поговора у збирци *Рецепт за запаљење јетре*, 1999)

Песничка књига *Планета* (1965) Мирољуба Тодоровића може се прочитати као пример екопоетичког остварења, па и српског екопоетичког манифеста, са данашње тачке гледишта. Савезу између поезије и науке доприносе метафоре, које се конституишу на посве упечатљив начин. „Целокупна научна штафажа, која је Тодоровићев аналитички коментар, није ништа друго до још једна песничка метафора која одређује стих као космички елемент“ (Корнхаузер 1998: 58), Ајнштанова теорија релативитета „проглашава се за највећу поему модерног доба испевану у славу човека, а основна математичка формула те теорије $E=mc^2$, означена је као *врхунска метафора*“ (Корнхаузер 1998: 59, уп. Тодоровић 1995: 66).

Планета је стога поредива са најсавременијим и веома провокативним песничким остварењима у епоси постхуманизма, као што су збирке *Полимери* (2013) и *Анатомија* (2018) канадског песника и професора на Брок универзитету у Онтарију, Адама Дикинсона (Adam Dickinson, рођ. 1974), али и *Органске песме* (2015) пољског песника и професора на англистици Универзитета у Лођу, Кацпера Бартчака (Kasper Bartczak, рођ. 1972). Оно што је Ајнштанова теорија из области физике за српског песника, то је метафора полимера (тј. пластике) из домена биофизике и хемије за канадског и пољског песника. (...)

Сцијентистичко и сигналистичко стваралаштво одликује се успостављеним савезом између поезије и науке. Нови регистри метафора, од Ајнштанове теорије до

метафора из домена физике, хемије, математике, геологије и биологије, доприносе екопоетичком „напредовању кроз метафоре“, а испитивања језика и језичких могућности потврђују га еколошком категоријом. *Планета* Мирољуба Тодоровића може се у овом контексту сматрати прекретничком књигом, посебно значајном у контексту најсавременије авангардне поезије, која рачуна са метафорама попут полимера, пластике, хормона, стиропора или камене соли, чија су заједничка својства да помире антиномије и обухвате својим свеprisутством свет као „велики ланац“ (Лавцој 2014).

(Јелена Марићевић Балаћ, „Лабораторијски налази поезије: еколошка одбрана поезије Јуље Фједорчук и Херарда Белтрана и њена примена „у књизи *Ка осмеху Европе*, Академска књига, Нови Сад, 2023)

Рушећи језичке међе и разбијајући стих и реч на њихове саставне делове да би дошли до саме лингвистичке основе, до језгра језика, сигналисти су ослободили затомљене поетске енергије добијајући нову сликовност, нову метафоричност, посебну усклађеност интелектуалног и чулног, и, уз нове естетске сензације, другачију спознајну димензију песме и песништва.

Стваралачки преврат који су сигнализам и његов родоначелник извршили у песничком језику, у поезији, и шире у књижевности и уметности, крајем шездесетих и почетком седамдесетих година, по свом креативном набоју, дубљи је и значајнији од онога што се у нашој поезији и култури дешавало педесетих година. Изузетно дејство творачке револуције сигнализма може се мерити једино са улогом историјске авангарде у нашој литератури почетком двадесетих година. Радикалном теоријом и праксом Мирољуба Тодоровића, у последње четири деценије двадесетог века и на

прагу трећег миленијума, битно је измењен естетски код српске књижевности и уметности.

(Миливоје Павловић, *Кључеви сигналистичке поетике*, 1999)

Мирољуб Тодоровић јесте – у то нема никакве сумње – прави класик српске и европске неоавангарде.¹ По нашем мишљењу (крећемо *in medias res*), нишки песник један је од најбољих – свакако најпровокативнији и највише окренут ка поетским изазовима – песника модерне – и не само модерне, већ свеколике (уз Ђорђа Марковића Кодера, Растка Петровића и Војислава Деспотова) српске поезије.

Неколико пута начињени су избори из Тодоровићева песништва. Први, *Поново узјахујем Росинанта* (1987) био је изузетно обиман и „покривао“ је готово све дотада објављене ауторове песме. Каснији су били пробирљивији: *Електрична столица* (1998) нас упознаје са његовом шатровачком, а *Звездана мистрија* (1998) са апејронистичком поезијом (последња је, заправо, четворокњижје; међу њеним корицама су четири раније Тодоровићеве збирке: *Белушка потије кишницу*, *Видов дан*, *Дишем*, *Говорим и Девичанска Византија*). *Свиња је одличан пливач и друге песме* (2009) садржи избор песама насталих у изузетно кратком временском интервалу – од 1969. до 1970. године и својеврсна је реплика *Електричне столице*. Додате су, накнадно пронађене, настале у исто време када и остале штампане у књизи, песме „Јаја на српски начин“ и „Јела по поруџбини“, прегршт песама унутар циклуса „Чорба од мозга“: „Џеп“, „Зној“, „Бува“, „Богомољка“, „Лабуд“, „Гавран“, „Овца“, „Комарац“ и „Дабар“ (у питању је ојачано лирско

¹ Поред тога што је ванредан песник, Тодоровић је и аутор врских прича (шатровачких) и романа, полемика (убојитих), особених есеја, драгоцених дневника, песник песама (сигналистичких такође) за децу, састављач антологија авангардног стваралаштва (и нашег и светског) и веома признати визуелни уметник. Једном речју, свестрана уметничка личност.

животињско царство), три песме („Само као свиња“, „Квалификовани шарпланинац“ и „С резанцима свакако“) у циклусу „Предлажем на Балкану“, као и читав седми циклус „Пуцањ у говно“. Онда следе песнички много разгранатији изборници. Најпре, *Глад за неизговорљивим* (2010) који је окупио све стохастичке и апејронистичке песме нашег аутора. Поред избора начињеног из књига *Киберно* (1970), *Сигнал* (1970), *Телезур за тракање* (1977), *Инсект на слепочници* (1978), *Textum* (1981), *Нокаут* (1984), *Три му црвен и црн* (1991), *Дишем. Говорим* (1992), *Румен гуштер кишу претрчава* (1994) и *Испљувак олује* (1995), у њега су укључене и целе збирке, са малим скраћењима, изменама и допунама: *Белоушка попије кишницу* (1988), *Видов дан* (1989), *Девичанска Византија* (1994), *Звездана мистрија* (1998), *Гори говор* (2002), *Плави ветар* (2006), *Златно руно* (2007) и *Љубавник непогоде* (2009). *Глад за неизговорљивим* прештампан је, потом, у целости поновљен, и под насловом *Ловац магновења* (2015). Поред нових песама које су се претходно обреле у *Глади за неизговорљивим*, овој је књизи додата и прегршт дотад необјављених, новонасталих, песама обједињених под насловом „Из ока сновидећег“. Управо наслов тог, последњег, циклуса у овом изборнику узео сам за наслов изборника *Из ока сновидећег* (2018) који је имао задатак да доноси – по мом суду – репрезентативни избор из целокупног Тодоровићевог песничког опуса и представи несумњиво личну карту његове поезије.

По први пут у овом опширном изборнику Тодоровићеве поезије, на самом његовом почетку, у циклусу „Кружење материје“, доноси се песникове ране песме које нису биле штампане у његовим збиркама.

Тодоровићеву вербалну, веома разгранату, (пре)обимну, поезију сагледаћемо тако што ћемо указати на неколике њене карактеристике које сматрамо круцијалним и по

којима је она од прве препознатљива унутар наше песничке продукције и (већ) традиције.²

Тодоровић у својим песмама „активира“ подужи списак имена (митолошких ликова, научника, философа, писаца, музичара, сликара, глумаца, политичара, књижевних јунака...) и наслова (као и алузија на њих) књижевних дела, те оне постају особена позорница на којој се води – покретањем система најразноврснијих асоцијација – прави интертекстуални и цитатни (има и директних и скривених цитата из дела других аутора; они добијају посебну „боју“, зависно од контекста у којем се нађу) рат и склапају примирја. Већ на самим почецима свога песниковања наш песник показује да су за њега потпуно равноправни свет и књига; свет / природа је велика, отворена *књига* која се може читати, и симболички тумачити, као што се то чини када се за литерарним остварењем посегне. И виђено, и доживљено, и прочитано, спољашње и унутрашње, свет су међусобно преплетених, али и зараћених, сигнала и Тодоровић се упушта у њихово представљање и тумачење. Његово дело и више је него захвални полигон за испитивање најразличитијих поступака / модела цитатности о којима у својој књизи *Теорија цитатности* пише загребачка теоретичарка књижевности Дубравка Ораић Толић којој је једна од полазних тачака била знаменита студија *Књига о Мандељштаму* Кирила Тарановског.

² Ону његову поезију која се, постајући визуелна или гестуална, као и ону коју бисмо условно могли „компјутерском” назвати, досадашњи проучаваоци поезије творца и вође сигнализма – пре свих, Миливоје Павловић, Јулијан Корнхаузер и Живан Живковић – протумачили су на прави начин, уочавајући у њој све што је чини особеном и вредном међу сличним остварењима других, и наших и страних уметника, те се у нашем поговору не задржавамо на њој.

Тодоровићеве песме узимају и географске топосе (имена појединих држава и градова) такође као својеврсни игриви, местимице онеобичечени, песнички полигон. Игривост се налази и у веома фреквентном п(р)оиигравању са свим што је у вези са полношћу / сексом. Исто се дешава и када су у питању болести, људска занимања, животињске врсте. Читава Тодоровићева поезија огромно је, вибрантно и еластично, тело. Незауставиво у покрету. Покретано свим чулима. Узлетело ка свим чулима. Синестезијски ватромет.

Поетичка и лингвистичка правила којима је прибегавао знаменити руски футурист Велимир Хлебњиков поштовао је приликом стварања неологизама (морамо напоменути да је изузетно тешко утврдити да ли је нека реч стварно неологистична; неологизми су, нужно, то само хипотетички) и наш песник. *Неологизација* језика за њега је, међутим, само пролазна фаза присутна на самим почецима његова певања, те ће, за разлику од руског песника којем је лирски *новоговор* у самом срцу песништва, песме „отварати“ ка новим језичким просторима тако што ће у истој, почетној, фази освојити, или присвојити, језик науке, а у каснијем певању прибећи шатровачком језику откривајући његово до тада више наслућивано но резултатима оверено лирско дејство и снагу. Естетика која се једино валидно може позабавити његовим остварењима није класична, већ она коју су засновали Макс Бензе и Умберто Еко, по којој се суштина свеколике уметности састоји у чину истраживања.

Неодадаизам Тодоровићева певања могли бисмо окрстити и као *неофутуризам*. Вреди указати и на чисто заумно, делимице и Кодерово, мрморење. Приближивши се Хлебњикову и његовим теоријским поставкама, Тодоровић се нашао међу песницима *кратилистима*. Изворник њихових теоријских промишљања чувени је философски дијалог *Кратил* знаменитог грчког философа Платона. По њему (и његовим следбеницима, на пример, Дионисију

Халикаршанину, Варону, Скалиђеру, Лајбницу, А. Шлегелу, Гриму, Виктору Игу, Рембоу, Рене Гилу, Малармеу, Полу Коделу, Набокову, самом Хлебњикову...), глас (посебно консонант) није произвољан већ је итекако повезан са појмом или ствари коју означава (песници су теорији додали лирски колоризам: „обојили“ су вокале, неки су то учинили и са појединим самогласницима, понеки – не само Рене Гил – придодали су им и акустичку обојеност и повезали њихов звук са звуком који производе поједини музички инструменти). Мирољуб Тодоровић никада није робовао некој теорији: он јој се приближи, преузме од ње неколике елементе и веома брзо се удаљи, било тако што је заборави сасвим, било тако што је повеже са, не ретко, њој сасвим супротстављеном теоријом, било тако што је негира новоусвојеним поетичким поставкама; његово песничко дело је једно велико гибање, незауставиво кретање, али не мирно и поступно, већ распрскавајуће, налик на јурење у различитим правцима истовремено (то нипошто није мана, већ – могуће је – и основна поетичка премиса читава његова песничковања: жеђ за променама, метаморфоза, новост).

Ако је својевремено Бранко Миљковић поетички сањао о томе како се и Ајнштајн може препевати, Тодоровић је покушао, и делимице успео, у таквом подухвату (довољно је присетити се *Планете*, *Путовања у Звездалију*, али још више, кудикамо више, *Алгола* и *Textuma*, као и изврсне, стварно антологијске, визуелне песме „Ајнштајн“, која спада у најзначајнија остварења ове врсте у свеколикој светској поезији). Ако би требало издвојити дела / писце са којима је наш песник највише био у дослуху, били би то *Библија* (везе које постоје између ране – и не само ње – Тодоровићеве поезије и свете књиге хришћанске религије и књижевности заслужују да буду свестрано анализирани у посебном раду; напоменимо – сигнализам је *планетарно* значајан књижевни правац и било би крајње време да се

уприличи, и не само један, зборник у којем би се дело његова творца помно сагледало из најразличитијих аспеката) и поезија руског футуристе Велимира Хлебњикова. Хлебњиков је други, тамнији / херметичнији, у језик укорењени, експерименталнији, дубљи пол руског футуризма; на првом се налази Владимир Мајаковски. Тодоровић има циклус „Хлебњиковљево око“ и троделну мини-поему „Зангези“. Као што Хлебњиков „изводи“ речи полазећи од корена *љуб*, наш аутор нуди списак речи изведених из корена *звезд*. Сам Тодоровић их је пописао у „Речнику планетарног језика насталог из основе звезд“³: *беззвезд; глезвезд; дозвездети; зазвезд; зазвездати; звезд; звездалија; звездање; звездарити; звездати; звездград; звездети; звездовез; звездобоља; звездовет; звездовид; звездик; звездите; звездовек; звездовод; звездодром; звездозов; звездокос; звездокрет; звездолеће; звездолог; звездолом; звездолоникс; звездомер; звездомет; звездомир; звездомор; звездониз; звездонад; звездонис; звездоплан; звездопреља; звездоптерикс; звездораван; звездорог; звездород; звездосаур; звездоскоп; звездост; звездоток; звездострој; зловезд; извезден; извездети; надзвезд; незвезд; незвездати; незвездомеран; одзвезд; одзвездети; подзвезд; презвезд; презвездети; самозвезд; узвежђавати; узвездети; фловезд; фловездати*.⁴

Неологизме у каснијој фази Тодоровићева певања сасвим успешно „заменеју“ архаизми који се функционално уклапају у опевано (реч је о песмама којима се реактуализује наша национална прошлост, којима се тематски

³ в. Миролуб Тодоровић, *Поетика сигнализма*, Просвета, Београд, 2003, стр. 16.

⁴ Вербално сазвежђе се, међутим, ту не окончава. У Тодоровићевим песмама сусрећемо се и са речима: *звездар* (ова реч постоји већ у поезији Симе Милутиновића Сарајлије и јесте, по нама, готово језички заштитни знак читава његова певања); *звездач; звездни; звездовече; звездовис; звездозов; звездозданац; звездокрилац и звездолет*.

ураћа у историју показујући, и доказујући, да ће има и у језику; како смо се лако одрекли језика, пребацујући се, резом (квази)лингвистичке сабље, на сасвим другу обалу, тако смо се – и поред великих речи, и заклињања / лажне језичке димне завесе – заправо, одрекли и оног суштинског што је било у самом корену нашег националног бића: „велике“, упорно понављане, речи и реченице замаглиле су оно што је било далеко важније од њих, именовано је поништило оно што се именовало, реч је „појела“ ствар / појам којем је требало да служи). У неколиким песмама присутни су цитати на страним језицима: на енглеском или француском, на пример.

Иако се у наслову збирке *Плави ветар* налази тракловски придев *плав* и иако песник посеже за, игоовском и нерваловском, синтагмом *црно сунце* („На границама свести“), основна, опседантна боја Тодоровићева песништва је – лоркијанска – *зелена* (речници симбола нам помажу да откријемо њена основна симболичка значења: боја је будућег живота и смрти, будуће младости, наде и веселости, али, у исто време, и промена, пролазности и љубоморе; као боја пролећа – означава репродукцију, поверење, природу, рај, обиље, мир; такође – је симбол неискуства, лудости и наивности; у вези је са бројем пет и вилинска је боја).

Неколики придеви су опседантни када је о песништву нашега аутора реч: *зелен; зревни; земни*. То важи и за неколике речи-теме: *планета; звезда; семенка; жеђ; звер; инсект; скакавац; сан; сунце; куришум...* Оне су – послужимо се одредницом Живана Живковића – *речи-матике*. Уз Давича, Тодоровић је најфлоралнији песник српске поезије. Изузетно је разуђен и бестијариј његове лирике. (Пра)елементи су ретко код ког – ако иког – нашег песника обрађени као код њега.

Алитерацијску и асонантску „обојеност“ стихова налазимо посебно у шатровачким песмама (но, не само у њима)

српског аутора. Велика звуковна засићеност појединим гласовима постоји и у посебним стиховима (наводимо само један пример: *Нек звезди звер звездоводима земни*). Посебно су подређене звуковним чаробајањима песме „Чаротанке“ и „Четири чавке“ (вихори њима ч) и „Кукутка“ и „Коба“ (апсолутно доминира к; четири наведене песме имале би запажено место у свакој антологији српске „језичне“ поезије). Када се све сабере, Тодоровић је *овлашни* кратилист. Језичко богатство он налази на свим расположивим странама. Не допушта да га теорија песнички омеђи и спута. Можда је, али авангардном, кратилизму најближи када нуди сигналистичке „снимке“ појединих гласова у драгоценом *Алголу*.

Код Тодоровића теорија иде руку под руку с песничком праксом. Његове теоријске поставке веома често су и саме прерасле у стихове. Неколике су настале као најави потоњих песничких прегнућа, неколике су инкорпориране у саме песме, поједине долазе као накнадни увид у остварено. Оне нас уводе у само срце Тодоровићеве поезије. Без њих она не би могла бити сагледана на прави начин. Поетичке проблемске налазимо најпре у синтагмама и појединим песничким сликама Тодоровићевих песама. Наводимо само неколико: *Говор је мач крви* („Планета“); *Поезија се мора нежно / претворити у математику* (Исто); *о модрицама на телу занимљивих речи* („Три сна у цвету“); *Језична змијо речи травне* („Земник). Лако се да уочити како се у корену имплицитних поетичких стихова Мирољуба Тодоровића налази персонификација и симбиотичко преплитање / изједначавање конкретног са апстрактним.

Кључне теоријске поставке српског сигнализисте су сасвим у духу својеврсног антиромантизма и заговарају начело деформације, особене онеобичености, успостављање хоризонта изневереног очекивања, потпуну отвореност дела која је најпре отвореност ка свим видовима песничког

експериментисања, језичку игривост, хумор, незауставиву и непрекидну авангардност.

Жанровска усложњеност, као и перманентно немирење са основним карактеристикама жанра и песничке врсте којој „прикључује“ своје песме (најбоље то могу илустровати *фонети*, својеврсни атак на сонете, њихова авангардна „деформација“ помоћу које ова традиционална и, делимице, застарела песничка форма постаје провокативна и авангардна у највећој могућој мери, као и у дванаест песама циклуса „Који је сат у свемиру“⁵ – у двема се „размрдавају“, као што је то у фонетима био случај са сонетима, значајне песме класика нашег песништва Јована Јовановића Змаја; остали песници су, у овој својеврсној „ревизији“ историје српске лирике и њених антологичарских домета, узети на претрес са по једном песмом: Лаза Костић, Бранко Миљковић, Владислав Петковић Дис, Душан Срезојевић, Милош Црњански, Момчило Настасијевић, Бранко Радичевић, Милутин Бојић, Јован Дучић и Петар Петровић Његош; свака песма је „огољена“, редукована до сржног у овој мини-антологији наше поезије), окренутост *ка* и отвореност *за* ново и авангардно, а да се притом ново изналази и тако што се аутор враћа на већ напуштено придодајући му нове елементе и чинећи га тако поново новим – извлачи нашег аутора са подручја „изама“. Он се не мири ни са једним постојећим. Поклања историји свеколике поезије свој изам – *сигнализам* који можемо, управо због његове неукротиве покретљивости, теоријског и песничког вибрирања налик на оно које нуди нашем оку растрчала жива, одредити једино као *контрапоезију*. Парадоксално, као контрапоезију високе вредности.

⁵ И фонети и овај циклус песама штампани су у збирци *Фонети и друге песме* (2005).

У збирци *Свиња је одличан пливач и друге песме* налазе се песме које припадају алеаторној, технолошкој, феноменолошкој, компјутерској, варијационој, ready-made (нађеној, готовој) и елементарној поезији. Неколике феноменолошке и реистичке песме могли бисмо – урадио је то и сам песник – прикључити и поезији за децу. Оне би могле наћи, сасвим заслужено, место у новом издању, превратничке у много чему, антологије наше поезије за децу Боре Ћосића.

Нашем песнику читав свет је један једини знак, свеопшта синтеза која се може, аналитички, апсолутно сигналистички, тумачити тако што би била раздробљена – уз подразумевање да постоји једна у бити неуништива целина, *свејединство* – на мање саставне делове, мини-сигнале. Присутна је и аура лирског која местимице поприма симболички набој. Сlike се могу читати у најмању руку двоструко / двострано, амбивалентно (притом, несумњива амбивалентност Тодоровићевих стихова и синтагми залога је њихове естетичке вредности). Навешћемо само једну сновиделну и ониричку, максимално лирски узлетелу, у бретонском смислу хуморну, на звучној игри речи засновану, песничку слику⁶: *шта хоће контрацепција напредује као*

⁶ Иако се данашњи критичари веома често задовољавају тврдњом да је рана (посебно она присутна у двема поемама – *Планети* и *Путовању у Звездалију*) Тодоровићева поезија сува и посна, лишена песничких слика и симболистичких варница, то, најпросто, није тачно. Навешћемо неколике, такође сновиделне и ониричке, максимално лирски узлетеле синтагме и песничке слике е да бисмо показали да се критичарска истина заправо налази на дијаметрално супротној страни: *Ослушкивао сам дисање метала / Слично је дисању звери* („Метали“); *Смрти чуо сам те како си дисала / на левој страни мога срца / [...]* / *Ја сам опасно заљубљен у тек испевану / песму / сопствену смрт успео да преспавам* („Три сна у цвету“; ова и неколике наредне слике потпуно су у дослуху са симболиком тада водећег песника српске поезије Бранка Миљковића); *зверишта таме* („Закони гравитације“); *црвеним сечивом жеђи* (Исто; један од бодлеровских одјека, потпуно у складу с чувеном теоријом

мала енциклопедија („Рецепт за запаљење јетре“). Тодоровићеве слике, иначе, „улазе“ једна у другу. На делу је асоцијативно „скакање“ у различитим смеровима истовремено. Чести анжамбани доводе до разбијања хармоничне стиховне организације песме. Песма постаје лирска монада састављена од атома који се жлебе једни у другима. Свеукупни утисак: јединственост која поетски сведочи о свеокупности и *vice versa*.

Мирољуб Тодоровић је покушао да „раздрма“ и, поприлично окошталу као жанр, поему. Поред „сцијентистичких“ поема *Планета* и *Путовање у Звездалију*, које се нипошто не смеју маргинализовати како то део наше књижевне критике без правих аргумената чини, занимљивог „Дана на девичњаку“, поеме „Наравно млеко пламен пчела“ која, уз компјутерско-вербални, има и визуелни део, читав *Tehtum* би могао да се сматра макро-поемом, једном од најбољих која наша књижевност уопште има. Још увек није посвећена дужна пажња сјајној провокативној поеми *Пуцањ у говно*.

Миодраг Павловић с разлогом вели како у збирци *Свиња је одличан пливач* Мирољуб Тодоровић остварује „најхуморније тренутке наше послератне поезије, истовремено дајући пример реистичке и реификантне поезије“. Стихови многих Тодоровићевих песама тако су, диспарантно, „поређани“ да, у додиру са онима који их окружују, постижу задивљујуће апсурдне, хуморне (не ретко, црнохуморне ефекте, потпуно у складу са оним што је од црног хумора очекивао надреалистички маг Андре Бретон). Поткрепљујемо то само једним примером, преузетим из песме „Моје армије наступају“:

универзалне аналогije); / *крилате мостове на мишици планине* (Исто); у *срцу воде* („Вода“).

*Моје армије наступају благовремено
Убијајући а ви за сваки случај
Консултујте свог зубног лекара*

Најбоље хуморне песме (далеко од стереотипних, у-морних) су: „То је врста праживотиње“, „Кад будем био енглески репрезентативац“, „Свиња је одличан пливач“ и „Першун у савременој политици“, читав – антологијски – циклус „АВС о Мирољубу Тодоровићу“ и скатолошка поема, сасвим на трагу, обимом малог, сатиричног спева *Гом-наиада* дубровачког песника и писца мелодрама Џона Палмотића, *Пуцањ у говно* (написана је, под насловом *Гов-нарија*, 1970. године), за сада, на жалост, још увек објављена само фрагментарно (но, и понуђени одломци, штампани најпре у збирци *Сремски ђевап*, на маестрални начин показују како се прави песник хвата у коштац са модерном рекламологијом и кичерском масовном културом и обара их на плећа). *Свиња је одличан пливач и друге песме* доноси прегршт нових одломака / песама ове поеме којима се маестрално окончава сама ова збирка (њу схватамо као праву објаву Тодоровићеве хуморне поезије у којој он – сетимо се још једном Миодрага Павловића – заиста нема премца у читавој српској савременој лирици). Тодоровићев *Пуцањ у говно* тек би требало пажљиво ишчитати на фону великог Раблеовог дела.

Наш песник је, по тачној опасци Живана Живковића, „... померао и границе жанра као таквог и језика на који тај жанр рачуна“.⁷ То важи за Тодоровићеву поезију уопште. Важи и за његов дуготрајни „обрачун“ са хаику поезијом, и класичном и већ „ревидираном“ модерном, европеизираним. Он је окамењеној јапанској класичној форми до

⁷ Живан Живковић, *Гост са Истока: огледи о хаику поезији*, Просвета, Ниш, 1996, стр. 82.

прскања ширио распон. Развихорио је њено поетско клатно. Створио је шатровачки хаику и њиме, посебно на хуморном плану, постигао памтљиве резултате. Тодоровић је *створац* српске шатровачке поезије. Збирка *Гејак гланца гуљарке* садржала је и дуже шатровачке песме и оне словне, алитерацијске и асонантне (наглашена је фониčnost ове поезије; она ужива у звуку и нагони читаоце да уживају – понети звуковним бајањима – чак и онда када песме не разумеју до краја, или их – понекад – не разумеју уопште; шатровачке песме нису намењене „превођењу“ на свакодневни језик, пошто тада оне остају без својих основних суштинских квалитета), али и кратке које ће касније превладати у Тодоровићевом шатровачком опусу. Друго издање те књиге биће пропраћено и драгоценим речником шатровачког језика. Тодоровић је освојио маргинализовани, посебни, језик и тако проширио неслућено границе вербалне поезије, показујући да нема језичке препреке пред којом би она смела да се заустави. Освојена вербална слобода донела је, на језичком плану, бритак хумор: оно што би испевано на „нормалан“ начин (свакодневним језиком) било банално, добило је особену хуморну боју (ауторово „полазно начело“, када је о овим песмама реч, по Живану Живковићу, је лудизам⁸). Он је, у шатровачким хаику песмама, исто као и у продуженим хаикуима (двоструким), или „скраћеним“ на дистихе у *Телезуру за тракање*, хумор комбиновао са критиком и еротиком. Ако су сигналистичке песме проговориле универзалним језиком који не познаје националне границе и (по)стаје планетарни, песме испеване шатровачким језиком сведоче да се може посегнути и за особеним, скрајнутим, привидно непоетским, језиком и постићи и тако вредне песничке резултате. Најшире посматрано, Миливоје Павловић исправно уочава: „Очовечење планете или планетизација бића, као основа Тодоровићевог поступка, указује на

⁸ Живан Живковић, *Гост са Истока*, стр. 165.

идентичност макрокосмичког и микрокосмичког.⁹ Не само симболички, може се говорити и о макрокосмичности и микрокосмичности његовог поетског језика – и вербалног, и оног који такав није. Било чега да се песнички дотакне, Тодоровић показује непресушну *моћ говора*. Он је, авангардни, *освајач језика*.

У свом максимално отвореном песничком делу наш песник је веома често поистовећивао реч са сигналом. Његова поезија поезија је знака. И реч је постала знак. И глас се претворио, написали смо већ, кратилски, у знак. Песник је доспео до ништења сваког гласа, „брисања“ вербалног говора (довољно је присетити се „Беле песме“ чији је наслов само перфориран на страници те се готово и не види – може се опипати прстима; нимало случајно, Тодоровић, синестезијски, претвара сва чула и сензације добијене помоћу њих, у једно велико *свечуло* које је, истовремено, и око и ухо и читаво тело и све сензације које оно пружа и прима, али и душа сама – и „Песме ни о чему“ испод чијег наслова се налази белина хартије, сама празнина). У исти мах, он је активирао до максимума и глас, и слог, и реч, и стих, и песму, и циклус песама, и књигу, и властити – песнички плазматичан, вибрантан – поетски опус, као што је граматику претворио у *неограматику*, а поезију у *неопоезију*. Није потребна *неокритика* да би се сагледало место које би по правди и оствареним резултатима наш песник морао одавно да заузима унутар наше поезије. Он је, несумњиво, значајан и велики песник. Антологијски. Не само када је о антологијама невербалне авангардне поезије реч, већ и оним које се задржавају на вербалним песмама. Ишчитавајући наново Тодоровићеву вербалну поезију, поред оних и до сада антологијизираних песама, нашли смо једну за коју смо убеђени да им

⁹ Миливоје Павловић, *Авангарда, неоавангарда и сигнали -зам*, Про света, Београд, 2002, стр. 5.

је и у најстрожим антологијама српске поезије место – „Пронашао сам“.

Сигналисти нису „уништитељи“ већ ствараоци новог и другачијег песничког језика. Њихова литература оживљен је основни лирски поетички постулат: *песничка слобода*. Када је о правој и великој поезији реч за њу нема немогућег, не постоје табуи, „прескачу“ се све границе, негирају зидови. Сигналистичка уметност уметност је *преко мере*, пулсирајућа, неухватљива у свом пропињању ка остварењу песничке слободе у неколиким правцима истовремено, нецентрирана. Корнхаузер назива Мирољуба Тодоровића „Хуном авангарде“. Он јесте Хун, али Хун који разара старо е да би створио ново, разара стварајући и ствара разарајући, несмирени поетски ратник чији је песнички континент свеколика уметност.

Сигнализам (посебно, и надам се, поезију Мирољуба Тодоровића) доживљавамо као нову, и есенцијалну и авангардну, уметност која је у стању да, шаљући поруке ка новом бићу, прозбори говором жудње. Једном речју, и као еротску и као планетарну уметност. Планетарну јер еротску; еротску јер планетарну. Продирање у тајанствену нутрину битка.

Душан Стојковић

БЕЛЕШКА О ПЕСНИКУ

Мирољуб Тодоровић рођен је 5. III 1940. године у Скопљу. Осмогодишњу школу учио је у местима око Велике Мораве, гимназију у Нишу, дипломирао је на Правном факултету у Београду. Оснивач је и теоретичар сигнализма, српског (југословенског) неоавангардног стваралачког покрета и уредник Интернационалне ревије *Сигнал*. Пише поезију, прозу, есеје и бави се мултимедијалном уметношћу.

Објављене књиге поезије: *Планета* (1965), *Сигнал* (1970), *Куберно* (1970), *Путовање у Звездалију* (1971), *Свиња је одличан пливач* (1971), *Степениште* (1971), *Поклон-пакет* (1972), *Наравно млеко пламен пчела* (1972), *Тридесет сигналистичких песама* (1973), *Гејак гланца гуљарке* (1974), *Телезур за тракање* (1977), *Инсект на слепочници* (1978), *Алгол* (1980), *Textum* (1981), *Чорба од мозга* (1982), *Гејак гланца гуљарке* (друго проширено издање, 1983), *Chinese erotism* (1983), *Нокаут* (1984), *Дан на девичњаку* (1985), *Заћутим језа језик језгро* (1986), *Поново узјахујем Росинанта* (избор из поезије, 1987), *Белушка попије кишницу* (1988), *Soupe de cerveau dans l'Europe d l'Est* (1988), *Видов дан* (1989), *Радосно рже Рзав* (1990), *Трн му црвен и црн* (1991), *Амбасадорска кибла* (1991), *Сремски ђеван* (1991), *Дишем. Говорим* (1992), *Румен гуштер кишу претрчава* (1994), *Стриптиз* (1994), *Девичанска Византија* (1994), *Гласна гатаљинка* (1994), *Испљувак олује* (1995), *У*

цара Тројана козје уши (1995), *Планета* (заједно са поемом *Путовање у Звездалију*, друго проширено издање, 1995), *Смрдибуба* (1997), *Звездана мистрија* (1998) *Електрична столица* (1998), *Рецепт за запаљење јетре* (1999), *Азурни сан* (2000), *Пуцањ у говно* (2001), *Гори говор* (2002), *Фонети и друге песме* (2005), *Плави ветар* (2006), *Паралелни светови* (2006), *Златно руно* (2007), *Свиња је одличан пливач и друге песме* (2009), *Љубавник непогоде* (2009), *Глад за неизговорљивим* (2010), *Киборг* (2013), *Пандорина кутија* (2015), *Ловац магновења* (2015), *Из ока сновидећег* (2018).

Књиге прозе: *Тек што сам отворила пошту* (еписто-ларни роман, 2000), *Дошетало ми у уво* (шатро приче, 2005), *Дневник 1982* (2006), *Прозор* (снови, 2006), *Шатро приче* (2007), *Лај ми на ђон* (Интернет издање, 2007), *Шокинг-блу* (шатро роман, 2007), *Киснем у кокошињу* (шатро жваке, 2008), *Боли ме блајбингер* (шатро роман, 2009), *Стално проваљује буве* (Интернет издање, 2009) *Торба од врбовог прућа* (кратке приче, 2010), *Дневник 1989* (Интернет издање, 2011), *Дневник 1985* (2012), *Дневник сигнализма 1979–1983* (2012), *Арејрон* (Интернет издање, 2013), *Дневник сигнализма 1984–1989* (2019), *Нисам зашнирао њокалицу* (шатро приче, 2019), *Итака* (кратке приче, 2020), *Гајба за клебецане* (шатро роман, 2023).

Књиге есеја и полемика: *Signalism* (1973), *Сигнализам* (1979), *Штеп за шуминдере – ко им штрика црева* (1984), *Певци са Бајлон-сквера и моја фрка са њима* (1986), *Дневник авангарде* (1990), *Ослобођени језик* (1992), *Игра и имагинација* (1993), *Хаос и Космос* (1994), *Ка извору ствари* (1995), *Планетарна култура* (1995), *Жеђ граматологије* (1996), *Signalism Yugoslav creative movement* (1998), *Miscellaneae* (2000), *Поетика сигнализма* (2003), *Токови неоавангарде* (2004), *Језик и неизрециво* (2011), *Време неоавангарде*

(2012), *Стварност и утопија* (2013), *Nemo propheta in patria* (2014), *Простори сигнализма* (2014), *Извори сигнализма* (2018).

Књиге за децу: *Миш у обданишту* (2001), *Блесомер* (2003), *Чаробна лампа* (2018).

Антологије: *Сигналистичка поезија* (1971), *Конкретна, визуелна и сигналистичка поезија* (1975), *Mail Art – Mail Poetry* (1980).

Bookworks: *Fortran* (1972), *Approaches* (1973), *Сигнал-Арт* (1980), *Златибор* (1990), *Шумски мед* (1992), *Cobol* (1992).

Поезија, есеји и интермедијални радови Мирољуба Тодоровића објављивани су на више језика у антологијама, зборницима, каталозима, листовима, часописима, сајтовима и блоговима: Италије, Мађарске, Аустрије, Немачке, Француске, Шпаније, Португала, Швајцарске, Чешке, Пољске, Литваније, Шведске, Русије, Финске, Исланда, Велике Британије, Данске, Холандије, Белгије, Малте, САД, Канаде, Мексика, Уругваја, Чилеа, Бразила, Нове Каледоније, Јужне Кореје, Јапана и Аустралије.

Овај аутор имао је четрнаест самосталних, а излагао је на преко шест стотина колективних међународних изложби цртежа, колажа, визуелне поезије, мејл-арта и концептуалне уметности.

Награде: „Павле Марковић Адамов“ 1995. године, за поетски опус и животно дело; „Оскар Давичо“, за најбољу књигу објављену у 1998. години (*Звездана мистрија*); „Тодор Манојловић“ 1999. године, за модерни уметнички сензибилитет, „Вукова награда“ 2005. године, за изузетан допринос развоју културе у Србији и на свесрпском

културном простору, награда Вукове задужбине за уметност 2007. године за збирку песама *Плави ветар* и награда „Златно слово“ 2008. за књигу *Шатро приче* у издању Српске књижевне задруге као „најбоље књиге кратке прозе објављене у 2007. години“, „Признање Крлежа за животно дело“ 2010, „Повеља за животно дело“ Удружења књижевника Србије 2010, „Златни беоцуг“ 2011 за трајни допринос култури Београда, Захвалница Музеја савремене уметности, поводом 50 година од оснивања Музеја, 2015, „Повеља Карађорђе“ за животно дело 2017 и Велика награда за животно дело Асоцијације српских архитеката (АСА), поводом изложбе „Уметност данас“, Београд, 2019.

<http://www.miroljubtodorovic.com/>

<http://signalism1.blogspot.com>

<http://www.rastko.rs/knjizevnost/signalizam/>

САДРЖАЈ

КРУЖЕЊЕ МАТЕРИЈЕ

Кружење материје	5
Светлост	7
Ваздух	8
Биљка	9
Силицијум	11
Водоник	12
Атоми	13
Вода	14
Ватра	15
Растко Петровић	16
Она спава	17
Кисеоник	18
Твоје је место	19

ПЛАНЕТА

(Гравитација)	20
(Љубавна игра)	21
(Кристали)	22
(Скакавци)	23
(Невреме)	24
(Јаје)	25
(Метали)	26
(Шума)	27
Химна кретању протоплазме	28
(Цветови)	29
(Делови цвета)	30
(Листови)	31
(Цвет–смрт)	32
(Три сна у цвету)	33
<i>Сан први</i>	33

<i>Сан трећи</i>	34
------------------------	----

ПУТОВАЊЕ У ЗВЕЗДАЛИЈУ

Закони гравитације	35
Флозвезд	41
Закони о одржању енергије	44
Незвезд	47
Звездград	48
Балада о звездаревој смрти.....	53
Из дневника звездара	59
(Два сунца)	59
(Океан)	61
(Семенка)	62
(Машине)	63
(Поход)	64
(Вода)	65
Химне звездарева	66
Нек звезде звер звездоводима земним	66
Звездања	67
Звездопев	68
Земник.....	69
Крик звездосаура	70

ОЖИЛИШТЕ

Ожилиште	71
Киша-светлост	73
Из стрвног хранива плода	74
Клица	75
Семенка	76
Сокови стабла	77
Угљен-биље	78
Кариокинеза.....	79
Птица	80

КИБЕРНО

То је врста праживотиње	81
Постајем бубашваба	82
Још увек бодем своју гузну дашу	83
Рецепт за запаљење јетре.....	84
Моје армије наступају	85
Кад будем био енглески фудбалски репрезентативац ..	86
Лавиринт	87
Икар	88
Говор	89
Ајнштајн.....	90
Песма	91

С РЕЗАНЦИМА СВАКАКО

С резанцима свакако.....	92
Предлажем на Балкану.....	95
Узалуд леш жедан лежи	97
Зима снег трчи коњ.....	99

ТРН МУ ЦРВЕН И ЦРН

У пречник човечији	101
Како је јака	102
Свој језик гризе	103
Трн му црвен и црн.....	104
Основаћу четврти град.....	105
Као црв је као губар је.....	106
Фењер	107
У рудницима кише.....	108
Где си ти у ствари	109
Црвен је и мртав човек.....	110
Јесам ли ја то.....	111
Као човек као кост	112
Везао си се.....	113

СВИЊА ЈЕ ОДЛИЧАН ПЛИВАЧ

Хоћу да будем бубањ	114
Свиња је одличан пливач	115
Али слаб је алиби бебе у бунару	116
Артиљеријски мајор	117
И бибер за вегетаријанце	118
Не смем чак ни на месец	119
Першун у савременој политици	120
King size	121
У Београду Троцки	122
И не онанишите	123
Наш једини пријатељ био је папагај	124
Купујте само сигналистичку поезију	125
АБЦ о Мирољубу Тодоровићу	126
Мирољуб Тодоровић заузима крајње субјективне ставове	128
Мирољуб тодоровић вас скида са чивилука	129
Даћу вам рецепт за похованог Мирољуба Тодоровића	130
Ширимо своје Мирољубе Тодоровиће	131

ИНСЕКТ НА СЛЕПООЧНИЦИ

Инсект на слепоочници	132
Човек	133
Опомињем одмах	134
Можда нероткиња	135
Био сам	136

ДРВЕЋЕ МОЖДА ЗВОНИ

Меркур	138
Дрвеће можда звони	139
Црвено млеко	140
У црној вртаци	141
Шум руде на језику маглен	142

Откуцава се шифра.....	143
Тринаест белих јагода	144
Крајем седме године.....	145
И самој зори јешћу	146
Али ово је човек	147

КАО ВОЈНИЦИ ПОД ОРУЖЈЕМ У МРТВАЧНИЦИ

У страху у пометњи.....	147
Једнога ће дана ходати	149
Отровница	150
У бакру озвезданом	151
Небо небо кисеоник у плућима.....	152
Хладно дрвеће цвокоће	153
Јечам и озон	154
Неумољивим законима путовања	155
Ја знам своју меру.....	156
Језици	157
Као војници под оружјем у мртвачници.....	158
Поклони ми своје семе.....	159
Јутарња трава под мошницама.....	160
Овај коњ што лежи у луци бакрописној.....	161
Не можеш пламен снега.....	162
Мртавац.....	163
Рођење или дуга претрчава север	164

ЧОРБА ОД МОЗГА

Мушки уд	165
Две пеге на курцу	166
Измет	167
Црева.....	168
Задржавање прдежа.....	169
Соитије (сношај).....	170
Јаја на српски начин	171

Пронашао сам	172
Чорба од мозга	173
Одмах.....	174
Не иде	175
Снвњ рс.....	176
Хвала ели.....	177
Чебутин чобелъ	178
Ја знам да сам бесмртан.....	179
Без обзира где отегнем папке	180

<i>ЛУНОМЕР</i>	185
----------------------	-----

ЛУНОМЕР II

<i>закорачио у капсулу</i>	193
<i>зрело понашање</i>	194
<i>кличећи грозничаво</i>	195
<i>напуштам луномер</i>	196
<i>ако мотор не ради</i>	197
<i>у испитивању</i>	198
<i>велико интересовање</i>	199

ГОРДИЈЕВ ЧВОР

Метафизичка поема.....	207
Aut caesar aut nihil.....	208
Aut caesar aut nihil 2.....	209
Објект поезија (1969)	210
Све постаје реч	211
Време је новац	212
<i>Неуспела комуникација</i>	213
<i>Поклон-пакет</i>	220
Четка за ВЦ.....	220
Аспирин.....	221
Пижама	222

Телефон	223
Виљушка	224
Зној.....	225
Поклон-пакет	226
Помфрит	227
Кијање.....	228
Улошци	229
Хлеб	230
Овца	231
Гавран	232
Богомољка	233
Бува	234
Дабар.....	235

ГЕЈАК ГЛАНЦА ГУЉАРКЕ

Од шљафгуста нема ништа.....	236
Угаси креч	238
Нањушише але одмах траву	240
Давеж је дилкан	242
Јакге цаглан кегуљар	243
Не знаш одакле да га палиш	244
Пасем пушке неслане.....	245
Оцинкали нас ортаци	246
Сомове скрцајте.....	247
Кресни кликером	248

ЕЛЕКТРИЧНА СТОЛИЦА

Много бре таласаш.....	249
Шлогирани ладолеж.....	250
Говнарска кофа.....	251
Преде ко твор	252
Не да маче цану	253
Једва пуни сарму.....	254
Шамара мајмуна	255
Лака коњица	256

Скрати мало чмароњо	257
Војничка цокула.....	258
Набацио ново перје	259
Тунезга.....	260
Ужљакали му кебару	261
Шетају гаће	262
Електрична столица.....	263

ПУЦАЊ У ГОВНО

Говно је инструмент универзума.....	264
<i>Говно је огледало</i>	265
То је говно прилично скупо	266
Пуцањ у говно.....	267
Тумачење гована	268
Распродаја гована	270
Како по вашем мишљењу изгледа идеално говно	273
Нова искушења за свет и говно.....	275
Сва говна света	276
Говно с мозгом	277
Анонимно говно	278
Одиграјте говно као човек	279
Тријумфална капија гована.....	281
Пронађимо најзад кључ за говно	282
Живела говнологија.....	284
Зашто је говно меланхолично.....	286
Ми бијемо битку за правилну расподелу гована.....	288

ЗАЋУТИМ ЈЕЗА ЈЕЗИК ЈЕЗГРО..... 291

НАРАВНО МЛЕКО ПЛАМЕН ПЧЕЛА

Наравно млеко пламен пчела.....	309
---------------------------------	-----

ФОНЕТИ И ДРУГЕ ПЕСМЕ

326

РЕЧИ ВИШЕ НЕМАМ

Ноћас	344
Љубим	345
Речи више немам	346
Где велико руди	347
Кад све ово свене	348
Коб	349
Опело	350
Који је сат у свемиру	351
Време земно	352

TYPEWRITER ПОЕЗИЈА

353

ДРЕМЉИВ ДЕМОН

Суза звездана	377
Дремљив демон	378
Млечни пут	379
Сестрин гроб	380

КИБОРГ

Цезаре старкељо зашто храниш птице	383
Ући ћеш у шифру и постати нем	384
Кроз спирале свемира	385
Зангези	386
Пићеш кобиље млеко	388
Киборг	389
Да ли сте чули пса како завија	391
Васионски хијерогифи	392

ПАНДОРИНА КУТИЈА

Смирај привидни	400
Пламти и питај	400
Обнажен сада	400

Тражим коначиште	401
Лабуд у омаи.....	401
Сунчани ивер	402
Нежна грмљавина.....	402
Светлосна мећава	402
Несаница несаница	403
Златна кршевина.....	403
Глухота озвездана	404
Кост у грлу	404
Скривене мисли	404
Окисле оранице	405
Твоја сенка	405
Поруке мртвих	406
Утроба искидана.....	406
Дуго свитање.....	406
Библија у руци	407
Света гора и камен	407
Убрзо киборг	408

КРПЕЉ НА ЈЕЗИКУ 409

ХЛЕБЊИКОВЉЕВО ОКО

Under the midnight stone	426
Знам то је језик пилата.....	427
А ти љубавниче	428
Пркосан и варљив бог	429
Плодоносни млеч анархије.....	430
На границама свести	431
У твојој глави хераклите	432
Хлебњиковљево око	433

ПОНОВО УЗЈАХУЈЕМ РОСИНАНТА

Посматрам вас крманоши и капетани	435
---	-----

Ко у смрсканој утроби коња	436
Да ли сањате картагинског војсковођу	437
Баци своје оружје	438
Мој корак као резигнирани Бизмарк	439
Поново узјахујем Росинанта	440
Зелени локвањи Аустралије	441
А та шева што улеће	443
Осам векова касније	444

ДИШЕМ. ГОВОРИМ

Замирише људски измет	445
Дишем. Говорим	446
Млеко испосничко	447
Као лептир у рујну	448
То није сан	449
Такво је било време	450

ИЗА ОГЛЕДАЛА

Пред свануће	451
Сатурновско дете	452
Зелено ограшје	453
Иза огледала	454
Ту сочну именицу	455
Гмаз картагински	456
Заспала деца. Сањају	457
Песма с голготе	458

ПРЕД ВРАТИМА РАЈА

Поливаш лице млеком	459
Пас поједе мртвог балегара	460
Ране су отворене	461
Цветно оруђе стрепње	462
Пређох границу	463
Где сте љубавници	464

Омађијаност кретањем	465
Гроб без имена	466
Пред вратима раја	467
Маг и гњида	467
Све је само почетак	469
Лепи белерофонт	470
Мртви Одисеј	471
Ја сам ужарена лава	472
И твој глас. Господе	473

МАТИ УБО ТЕ РАЖДАЈЕТ

Азбуко хромог вука	474
Зорњача у језику	475
Мати убо те раждајет	476
Град вилински	477
Мешаш живи песак	478
Омамљен таином	479
Покупе нас ветрови	480
Кости нам шумориле	481
Све је непрозирно	482
Крикнеш у псовци затамњеној	483
Анђама	484
Кисела земља. Костоједица	485
Звездане лелејке	486
Мртво је око божанско	487

ЗРЊЕ И ЧАРАЊЕ

Светлуца глад на престолу	488
Миришу краљеви	489
Наранцасто писмо	490
Језик се угнезди	491
Ново јакобинство	492
Грљан у копитњаку	493
Помодрели пацове	494

На љуту рану.....	495
То сева чернозем.....	496
Пожар је господар	497
Стаљин једе јагоду.....	498
Последња реченица	499
Кротки кратковечник.....	500
Ричу бражњаци.....	501
Испод златног иконостаса	502
Зрње и чарање.....	503
Паклена отровнице.....	504
Одсјај мрколиких хајкача.....	505

ТО ЈЕ МОЈ БЕСТИЈАРИЈУМ

Бунца зелено безмерје.....	506
Црна лучевина	507
Тамноплави демоне	508
Семе прогута светлост	509
Пољубац шехерезаде.....	510
Оче утнапиштине	511
Мирис недоумице	512
То је калеж твој.....	513
Узимам мед.....	514
Водолија на длану	515
То је мој бестијаријум	516
Ессе хото	517
Пољубио си горолом	518
Ведри део свемира.....	519
Гнојно праскозорје	520
Грозницом обнажен.....	521
Из вира излази водењак	522
Суновратно се ломе шумови	523
Апокалиптички михољдани	524
Као румене брескве	525
Блуди магелан	526

Плавичаста ватра. Деца. Нетопири.....	527
Као гривњаш. Као гаталинка.....	528

БЕЛОУШКА ПОПИЈЕ КИШНИЦУ

Црвена мећава.....	529
Квргава горуждо.....	530
Из тебе лептир. Бризне.....	531
Јасновици на њиви.....	532
Тамо где поскакује Орфеј.....	533
Ако отвориш врата.....	534
У твојој руци. Засветлуца.....	535
Откривам таласоне.....	536
Нуклеарна јаловина.....	537
Белоушка попије кишницу.....	538
Напипаш златно зрно.....	539
Вулкани и виришта.....	540
Садашњости нема.....	541
Бубашинтер и генералисимус.....	542
На граници сабласне Атлантиде.....	543
У невиним речима.....	544

ДЕВИЧАНСКА ВИЗАНТИЈА

Затрављена препелица.....	545
Као пас кроз маглу.....	546
У сну крикнем.....	547
Девичанска Византија.....	548
Волшебнице румени.....	549
Ништавило дијалектике.....	550
Звездани несмирници.....	551
Тајне Кападокије.....	552
Оком бираш креснице.....	553
Буди земљотрес.....	554
Замкови на Босфору.....	555

ОШАМУЋЕНИ ЈЕЗИК

Вилин извор	556
Златна материцо. Царства	557
У земљи пуној здухача	558
Ослушкује тело	559
Ошамућени језик	560
Хлеб који ломите	561
Свируп је твој закон	562
Са трном у оку	563
Мирис вечерњаче	564
Ланци ждралова	565

ГНЕЗДО ЗЕБЕ ЗЕЛЕНЕ

Химне плетем	566
Семе и загонетка	567
Жабља трава	568
Гнездо зебе зелене	569
Дођите котиље	570
Гледам јабуке у едену	571
Пламти златни рог	572
На гром замиришеш5	73
У зачараној шуми	574
Гониш златног пауна	575
Химне плетем	576

ЗВЕЗДАНА МИСТРИЈА

At last the secret is out	577
Време је било кишно	578
Избљуваћеш млеко материно	579
У помрчини. Богови. Претње	580
То је распуклина	581
Преокрет и магновење	582
Звездана мистрија	583
Да нацрташ трмку	584
Твоји модри зуби	585

Реч си. Скривена.....	586
-----------------------	-----

ВИДОВ ДАН

Видилац Амос.....	587
Свети Вит	588
Вид	589
Бели Вид.....	590
Трава Видова.....	591
Видов дан	593
Мусић Стефан.....	595
Ждралин	596
Самодрежа.....	597
Вук Бранковић	598
Обилић.....	599
Сказаније о писменима	600
Крсна слава	601
Јефимијина икона	602
Ћеле-куле.....	605
Ветрови са чегра.....	606
Ромил пустињожитељ	608
Којекуде Србијо	609
Српске земље	610
Ташмајдан	612
Дорћол	613
Врачар.....	615

РЕЧИ СУ ПРОЗРАЧНЕ КАТЕДРАЛЕ

Бритки рез светлости	616
И Хомер	617
Речи су прозрачне катедрале	618
Голем.....	619
У расцвалој круници ноћурка	620
Сањам	621
А глас твој	622

Пламено писмо	623
Дуг је пут.....	624
По небеском пролому.....	625
Одакле долазиш	626
Растаче се планета.....	627
Пажљиво посеј.....	628
Буде се обајници	629
То није сновиђење	630
Монолог.....	631
Девојке од смрти невиније.....	632
Ритам песме	633
У невиду	634
Отров	635
Столеће	636
Незнанче златоусти	637
Лаку ноћ	638
Светлост песме	639
Завереници	640
Звездовечник.....	641
Златна искра	642
Песник	643

ПЛАВИ ВЕТАР

О неизрецива маино	644
У јутарњем заносу	645
Црнбог	646
Ти си вековит	647
Препознај се.....	648
Дремљив поскок	649
Овидије.....	650
<i>Ка сунцу</i>	651
Жедан клечим.....	652
Бистар као муња	653
<i>С оне стране поноћи</i>	654

Расте ти дрво.....	655
Развенчавање	656
Глас	657
Плави ветар.....	658
Ноћас. Сањао сам	659
Аргонаути.....	660
Чујеш ли звон говора	661
Круг.....	662
<i>Кажем</i>	663
Пролази дан.....	664
Помама и прах	665
Ко си ти.....	666
Страх и слутња	667
Пред невреме	668
Гладне ме утваре.....	669
Басме.....	670
<i>Зелени зрикавци</i>	671
Скаменило се лице бога.....	672
<i>Carmen georgicum</i>	673
Ловац магновења	674
Силазим у песму.....	675
Мали дивљи коњи	676
Иза кулиса	677
У твој сам семену.....	678
Гори говор	679
Пробуди се.....	680
<i>Неизмерни су путеви</i>	681
Чаролија.....	682
Привиђења	683
<i>Илински кресови</i>	684
Слика	685
Модро људско месо	686
Понор твој	687

ОМЧА ОД КРИСТАЛА

Ослушкујеш април	688
Бескрај	698
Ти си огледало	690
Видиш ли друго време	691
Неко ће у своју таму сићи	692
Венчао си се	693
Низ лице моје	694
У тами наших речи	695
Омча од кристала	696
Видим и чујем	697
У дрхтају језика	698
У бресквама из Александрије	699
Ти звер си неспокојна	700
У гримизном студенцу	701
Страх од грома	702
Не чујем зов хајкача	703
У прави час	704
Жедно је моје тело	705
Расипају се речи	706
Скривени светови	707
Ископаник	708
Уз јутарњу румен	709
Шарка	710

ЗЛАТНО РУНО

Истина и чистота	711
Ти си жуд	712
Видим	713
Знаци сновиђења	714
И хераклит је пио мед	715
Утварни бескућници	716
Црно море	717
Из непрозирја	718

Златно руно	719
Благдан	720
Дрхте тела наша.....	721
Једем хлеб испоснички	722
Хеката	723
Глад и студ.....	724
Ослушноу сам басму	725
Судилиште.....	726
Бременит пут.....	727
Из твоје безданице.....	728
Под тврдим узглављем.....	729
Озвездан	730
Тама отвара таму	731
Речи из ствари истичу	732
Кула недоступна	733
Кроз вилин свет	734
Црвено помрачење.....	735
Изазов	736
Жар и уздах	737
На врату ориона.....	738
Шта је провиђење.....	739
У језику је.....	740
Привид и загонетка	741
У мору је вечност	742
Жустри коњи звездани	743
Напуштам свој дом.....	744
Црна је недеља.....	745
Поново пробуђен	746
Ветар века.....	747
Застајем над понором.....	748
Пораз је то твој	749
Кратак нам дан.....	750
Отежали смо себи пут.....	751
Туђин	752

Зов	753
Одјекује крик	754
Спокој	755
Пауци	756
Опсена	757
Знам те	758
Дворац	759
Пробудио сам се	760
Острво сирена	761
Ти си ту	762
Чекај ме	763
Јасон	764
Речи	765
Очекују нас	766

ГРОЗНИЦА

Траг	767
Шкорпион ти на језику	768
Немушта реч	769
Сен твоја	770
<i>Стрвина у трави</i>	771
Утрг	772
Отров	773
Ратници	774
Чија је ово земља	775
Плод	776
Грозница	777
Усплахирена вечност	778

ЉУБАВНИК НЕПОГОДЕ

Дом	779
Створење	780
<i>...рекох обајнику</i>	781
<i>...њене су речи</i>	782

...краљ долази	783
...подрхтава колевка	784
...стајао је.....	785
Тајна.....	786
Љубавник непогоде	787
Језик.....	788

РАСКОВНИК НА ЈЕЗИКУ

Чудо	789
Са острва блажених.....	790
Расковник на језику	791
Пред потајницом.....	792
Из твог врелог даха	793
Рана. Реч. И песма	794
Пут чаровите горе.....	795
Глина	796
Будна песма.....	797
Док пљујеш крв	798
Иза црног лабуда	799
Боже мој равнодушни	800
Пси лају	801

ИЗ РАСПОЛУЋЕНОГ ЈЕЗИКА

Ти си кајсијин цвет.....	803
Александрија.....	804
Град.....	805
Сунчев угарак	806
Из располућеног језика.....	807
Ти си дах јагорчевине.....	808
Звер	809
Ископ	810
Знак	811
Рај изгубљен.....	812
Укруг ходам.....	813

Те речи	814
Док божанства спавају	815
Из сеновитог космоса	816
Венчање	817
Гледам и видим	818
Питагора	819
Жетва жудње	820
Венера	821
Откривај	822
Тамо где гори	823
Испод труња горчине	824
Одгон	825
У смерним временима	826
Грлим твоју сенку	827
Жетеоци магновења	828

У СРЦУ НЕВИДБОГА

Ево ме	829
Кућа	830
Пусте градине населићемо	831
Зазидаћемо ти сенку	832
Нову песму певам	833
Уска су врата смрти	834
Ти си пегаз	835
На ружиној латици	836
У срцу невидбога	837
Илузија	838
Лабуд	839
Дуга је ноћ	840
Чаробњак	841
Загонетка	842
Речи неизговорљиве	843
У руци ти	844
Кап крви	845

То је муљ историје.....	846
Мера.....	847
Ал-хадир.....	848
На божијој стази.....	849
Жест.....	850
Мистерија.....	851
Сакрална идеографија.....	852
Само је победа вечна.....	853
Куцнуо је час.....	854

ИЗГОВАРАЈУЋИ ЈУТАРЊУ МОЛИТВУ

Рај.....	855
Зора.....	856
Сан.....	857
Студ.....	858
<i>Тамо где пламте</i>	859
Изговарајући јутарњу молитву.....	860

МАХНИТО ХОДОДАРЈЕ

Махнито хододарје.....	861
Словенским боговима.....	862
У гори недоступној.....	863
Данас је твој дан.....	864
Расипају се речи.....	865
Див.....	866
Ти што обожаваш демоне.....	867
Морана.....	868
У смирај сунца.....	869
Гозба.....	870
Несторов летопис.....	871

ЈЕЗИК СЕ ИЗ ЛАВИНЕ ИЗЛИВА

Снови.....	872
Под мразним узглављем.....	873

И замка и звер	874
Басма.....	875
Језик се из лавине излива	876

ИЗ ОКА СНОВИДЕЋЕГ

Реч се расцветава	877
Као зорни знак	878
Из ока сновидећег.....	879
Нагост невољника	880
Будим се из кошмара	881
Пољубац одуваног маслачка.....	882
У Троји опустелој.....	883
Громки глас Заратустре.....	884
Језде несмирници	885
Језик је пламен.....	886
Изводи из критика.....	887
Душан Стојковић: Сигналистичка песничка енциклопедија.....	931
Белешка о песнику	947

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

821.163.41.09-1 Тодоровић М.

ТОДОРОВИЋ, Мирољуб, 1940-

Изабране песме Мирољуба Тодоровића : (1959–2015) /
изабрао и приредио Душан Стојковић ; [поговор Душан
Стојковић]. - Младеновац : Друштво за афирмацију
културе - Пресинг, 2024 (Младеновац : Пресинг
издаваштво). - 978 стр. : илустр. ; 20 см. - (Библиотека
Опус / [Друштво за афирмацију културе - Пресинг] ; књ.
бр. 27)

Ауторова слика. - Тираж 500. - Сигналистичка песничка
енциклопедија: стр. 931-945. - Белешка о песнику: стр.
947-950.

ISBN 978-86-6198-057-2

1. Стојковић, Душан, 1948- [приређивач, сакупљач] [аутор
додатног текста]

а) Тодоровић, Мирољуб (1940-) -- Поезија

COBISS.SR-ID 153474569
